Raftul Denisei

Tom Rachman

Imperfecționiștii

Bestseller New York Times

„Romanul meu preferat din anul 2010."

John Grisham

HUMANITAS fiction

TOM RACHMAN

Imperfecționiștii

Traducere din engleză de
EDUARD BUCESCU

Pentru Clare și Jack

Bush înregistrează o nouă prăbușire în sondaje

Corespondent la Paris – Lloyd Burko

Lloyd dă la o parte așternutul și se grăbește spre ușa de la intrare, având pe el numai chiloții albi și șosetele negre. Se proptește în mânerul ușii și închide ochii. Aerul rece pătrunde pe sub prag și Lloyd își chircește degetele de la picioare de frig. Dar pe coridor e liniște. Se aude doar clămpănitul unor tocuri înalte la etajul de deasupra. Un oblon scârțâie de cealaltă parte a curții. Nu-și mai aude decât propria respirație, șuierând ușor.

Încetul cu încetul, ajunge să distingă o voce de femeie. Strânge și mai tare din pleoape, de parcă ar vrea să dea volumul mai tare, dar nu răzbate până la el decât un murmur, vreo discuție la micul dejun între femeia și bărbatul care locuiesc în apartamentul de vizavi. Apoi, brusc, ușa lor se deschide: vocea ei devine tot mai puternică, podeaua coridorului scârțâie. E clar, ea se aproprie. Lloyd se grăbește înapoi în cameră, deschide fereastra ce dă spre curte și rămâne nemișcat în dreptul ei, privind lung la colțișorul de Paris care i se dezvăluie de acolo.

Ea bate la ușă.

— Intră, spune el. Nu e nevoie să bați.

Soția lui intră în apartamentul lor pentru prima dată în ziua aceea.

El nu se întoarce de la fereastră ca s-o privească pe Eileen, doar își lipește și mai strâns genunchii goi de balustrada de fier. Ea îi netezește părul cărunt de la spate. El tresare, surprins să-i simtă atingerea.

— Eu sunt, spune ea.

El zâmbește, pielea din jurul ochilor i se încrețește ușor și are buzele întredeschise, de parcă s-ar pregăti să spună ceva. Dar nu are nici un răspuns. O lasă să se îndepărteze.

În cele din urmă, se întoarce și o găsește așezată în fața dulăpiorului unde ține fotografiile vechi. Un prosop de bucătărie îi atârnă pe umăr și ea-și șterge degetele ude de la curățatul cartofilor, tăiatul cepei și spălatul vaselor. Degetele îi miros a pături puse la naftalină, a pământ de la ghivecele cu flori de pe pervaz – Eileen este o femeie care se atinge de tot, gustă tot, își bagă nasul peste tot. Își pune discret ochelarii de citit pe nas.

— Ce scotocești acolo? întreabă el.

— O fotografie cu mine în Vermont când eram mică. Ca să i-o arăt lui Didier.

Se ridică, ia cu ea un album de fotografii și întreabă în dreptul ușii:

— Ai planuri pentru cină, nu?

— Hm.

Face semn cu capul spre album.

— Încetul cu încetul, spune el.

— Ce vrei să zici?

— Încetul cu încetul te muți vizavi.

— Nu.

— Ai voie.

Nu s-a împotrivit prieteniei ei cu Didier, tipul de vizavi. Ea încă n-a încheiat acest capitol al vieții ei, sexul, pe când Lloyd a pus punct. Ea e cu optsprezece ani mai tânără, o diferență de vârstă care l-a incitat odată, dar care, acum când el are șaptezeci de ani, îi separă ca un munte. Lloyd îi trimite o bezea și se întoarce la fereastră.

Podeaua de pe hol scârțâie. Ușa de la apartamentul lui Didier se deschide și apoi se închide numaidecât – Eileen nu bate la ușă acolo, ci intră pur și simplu.

Lloyd aruncă o privire înspre telefon. De săptămâni nu a mai vândut nici un articol și are nevoie de bani. Sună la sediul ziarului din Roma.

Un stagiar îl transferă către editorul de știri, Craig Menzies, un tip anxios, cu început de chelie, care decide cam tot ce apare în fiecare ediție. Menzies este mereu la birou. Nu există nimic în viața omului ăluia în afară de știri.

— Ai timp să-ți prezint ceva? întreabă Lloyd.

— Sunt un pic cam ocupat, de fapt. N-ai putea să-mi trimiți un e-mail?

— Nu pot. Am probleme cu calculatorul.

Problema este că nu are calculator; Lloyd încă folosește o mașină de scris electronică veche, din 1993.

— Pot să-ți trimit prin fax.

— Spune-mi la telefon. Dar, te rog, dacă se poate, încearcă să-ți repari calculatorul.

— Am înțeles. Să repar calculatorul. Am notat deja.

Își freacă degetul de agenda cu însemnări de parcă așa ar putea să prindă vreo idee mai bună decât cea mâzgălită acolo.

— V-ar interesa un articol despre ortolan? E o delicatesă franțuzească – o pasăre, un fel de cinteză, cred; oricum, e ilegal să o comercializezi aici. Francezii o vâră într-o colivie, îi scot ochii ca să nu-și mai dea seama dacă e zi sau noapte, după care îi dau de mâncare non-stop. Când s-a umflat, o scufundă în coniac și o gătesc. Mitterrand a mâncat așa ceva la ultima lui masă.

— Aha, răspunde Menzies cam circumspect. Dar, iartă-mă, unde e știrea?

— Nu e nici o știre. Doar un subiect pentru un articol.

— Mai ai și altceva?

Lloyd își freacă iar degetul de agendă.

— Ce zici de un articol despre vinuri pentru rubrica de afaceri: vânzările de rosé au depășit pentru prima dată în Franța vânzările de vin alb.

— Pe bune?

— Așa cred. Trebuie să mai verific.

— Ai altceva mai de actualitate?

— Nu-ți place chestia cu ortolanul?

— Nu cred că avem spațiu pentru așa ceva. E o zi aglomerată – doar patru pagini de știri.

Toate celelalte publicații pentru care Lloyd a lucrat ca liber-profesionist au renunțat la el. Acum bănuiește că și ziarul ăsta – ultimul colac de salvare, ultimul lui angajator – are de gând să-l trimită la plimbare.

— Știi că avem probleme cu banii, Lloyd. Acum nu mai cumpărăm de la liber-profesioniști decât articole care te lasă cu gura căscată. Asta nu înseamnă că ideea ta nu e bună. Vreau să spun că acum Kathleen vrea numai chestii tari și curajoase. Terorism, Iranul și amenințarea nucleară, revolte în Rusia – ceva de genul ăsta. Oricare alte știri le luăm practic de-a gata de la agențiile de presă. E vorba de bani, nu are nimic de-a face cu tine personal.

Lloyd închide telefonul și se întoarce la fereastră, privind lung la blocurile din al șaselea arondisment parizian, cu pereții albi murdăriți în locurile unde ploaia a bătut mai mult sau unde s-au fisurat țevile de scurgere, cu văruiala scorojită și obloanele închise bine. Dedesubt, curțile interioare sunt înțesate de bicicletele locatarilor, cu mânerele, pedalele și spițele roților îngrămădite unele într-altele. Deasupra, acoperișuri de zinc și hornuri din care răzbate doar câte-un fuior de fum alb ce se înalță în văzduhul limpede.

Se îndreaptă spre ușa de la intrare și stă nemișcat, ascultând. Ea ar putea să se întoarcă de la Didier pe neașteptate. La urma urmei, asta chiar *este* casa lor, pentru numele lui Dumnezeu.

Când se apropie ora cinei, face cât mai mult zgomot cu putință, izbește ușa de cuierul cu haine, simulează un acces de tuse în timp ce iese din apartament, toate astea ca să se asigure că Eileen, care este în continuare vizavi, îl aude cum pleacă să-și onoreze presupusele planuri de cină, deși în realitate nu există nici un astfel de plan. Pur și simplu nu mai vrea să stea la masă, chemat mai mult din milă, cu ea și cu Didier.

Rătăcește o vreme de-a lungul bulevardului Montparnasse să mai omoare timpul, cumpără o cutie de *calissons*[1] ca să le dea

---

1 Bomboane din pastă de fructe și făină de migdale, specifice regiunii Provence.

fiicei lui, Charlotte, și se întoarce acasă. Pe cât de zgomotos a fost când a ieșit, pe atât de grijuliu se furișează acum înăuntru. Când intră în apartament, ridică o idee ușa din balamale ca să atenueze scârțâitul, după care o închide ușor. Nu aprinde lumina – s-ar putea ca Eileen să o vadă pe sub ușă –, așa că orbecăie prin bucătărie, lăsând ușa de la frigider întredeschisă ca să aibă puțină lumină. Deschide o conservă de năut și se năpustește asupra ei cu o furculiță, zărindu-și în treacăt mâna dreaptă, plină de pete care-i trădează vârsta. Mută furculița în mâna stângă, în timp ce își vâră adânc în buzunarul de la pantaloni mâna dreaptă îmbătrânită, prilej cu care atinge un portofel subțire de piele.

A fost falit de multe ori. Mereu a cheltuit mai mult decât câștiga. Fie că era vorba de cămăși făcute la comandă la croitoria de pe strada Jermyn, fie că era vorba de lăzi de Château Gloria din 1971 sau de pariuri la cursele de cai, care erau cât pe ce să-l umple de bani. Vacanțe spontane în Brazilia cu femei pe care de-abia le cunoștea. Folosea taxiul peste tot. Mai ia o furculiță de năut. Sare. Îi trebuie sare. Aruncă un vârf de sare în conservă.

A doua zi în zori, stă sub un maldăr de pături și așternuturi – nu mai dă drumul la încălzire dacă Eileen nu este acolo. O s-o viziteze pe Charlotte azi, dar asta nu-i face nici o plăcere. Se întoarce pe partea cealaltă de parcă s-ar smuci din strânsoarea acestui gând neplăcut și își aduce aminte de Jérôme. O bomboană de copil. Iar se agită sub așternuturi. Acum s-a trezit de-a binelea. Este obosit și nu are chef de nimic. În ultima vreme s-a lenevit de tot. Cum s-o fi întâmplat asta?

Se chinuie să iasă de sub pături și se îndreaptă spre birou în chiloți și șosete, tremurând tot. Studiază atent numere vechi de telefon – sute de bucățele de hârtie capsate, legate între ele sau lipite. Prea devreme ca să sune pe cineva. Se uită la numele unor foști colegi și surâde: redactorul-șef care l-a înjurat pentru că a ratat primele revolte de stradă din Paris din '68 fiindcă zăcea beat în cadă cu o amică. Sau șeful de departament care l-a pus să ia primul avion spre Lisabona ca să relateze despre lovitura din '74, deși el nu știa nici o boabă de portugheză.

Sau reporterul cu care s-a hlizit Lloyd în timpul unei conferințe de presă a lui Giscard d'Estaing până când au fost dați amândoi afară și mustrați de ofițerul de presă. Oare câte dintre numerele astea vechi or mai fi încă valabile?

Perdelele de la camera de zi se luminează treptat de la razele care bat în spatele lor. Dă perdelele la o parte. Nu se observă nici soarele, nici vreun nor – doar clădiri. Cel puțin Eileen nu-și dă seama în ce hal de situație se află el cu banii. Dacă ar ști, ar încerca să-l ajute. Și atunci ce ar mai rămâne din mândria lui?

Deschide fereastra, inspiră aerul dimineții și își lipește genunchii de balustradă. Măreția Parisului – cu clădirile înalte, bulevardele largi, cu construcțiile lui masive sau grațioase, cu desăvârșita simetrie, cu pietrele, peluzele tunse atent și tufele rebele de trandafiri purtând toate amprenta voinței umane – toată această măreție se află probabil altundeva. Pentru el, Parisul este cu mult mai restrâns și se mărginește la propria lui persoană, fereastra lângă care stă și podeaua de pe hol ce scârțâie la fiecare pas.

Pe la ora nouă, taie deja în pas alert grădinile Luxembourg prin partea de nord. Se odihnește în dreptul Palatului de Justiție. Și-a pierdut deja puterile? Ce nemernic puturos. Își ia avânt și înaintează, traversează Sena, o ia pe rue Montorgueil, trece de așa-zisele Grands Boulevards.

Magazinul lui Charlotte se află pe rue Rochechouart – nu prea sus pe deal, din fericire. Nu este încă deschis, așa că se îndreaptă agale spre o cafenea, dar se răzgândește în fața ușii – nu are bani de irosit pe asemenea lux. Se uită lung în vitrina magazinului a cărui proprietară este fiica lui. E plină de pălării confecționate manual; designul este făcut de Charlotte și ele sunt apoi produse de o echipă de tinere îmbrăcate în șorț de in cu talie înaltă și având pe cap bonete încrețite, precum servitoarele din secolul al XVIII-lea.

Ea sosește mai târziu decât ora de deschidere afișată.

— *Oui?* spune ea când își vede tatăl – nu vorbește cu el decât în franceză.

— Îți admiram vitrina, răspunde el. E aranjată frumos.

Ea descuie ușa magazinului și intră.

— De ce porți cravată? E vreo ocazie?

— Asta – știam că vin să te văd.

Îi dă cutia cu bomboane:

— Sunt *calissons.*

— Nu mănânc dintr-astea.

— Credeam că-ți plac.

— Nu mie. Lui Brigitte îi plac.

Brigitte este mama ei, a doua fostă soție a lui Lloyd.

— Ai putea să i le dai tu ei?

— Nu acceptă nimic de la tine.

— Ești atât de supărată pe mine, Charlie.

Ea se îndreaptă cu pași mari spre celălalt capăt al magazinului și se apucă de curățenie cu înverșunare, de parcă s-ar pregăti de luptă. Intră un client și Charlotte afișează brusc un zâmbet. Lloyd se retrage într-un colț. Clientul pleacă repede și Charlotte reîncepe ștersul prafului, la fel de mânioasă.

— Am greșit cu ceva? întreabă el.

— Doamne, ce egoist ești.

El se uită iscoditor spre partea din spate a magazinului.

— Nu au ajuns încă, se răstește ea.

— Cine?

— Fetele.

— Muncitoarele tale? De ce-mi spui mie asta?

— Ai ajuns aici prea devreme. Nu ți-ai calculat timpul bine.

Charlotte pretinde că Lloyd a vânat toate femeile pe care i le-a prezentat, începând cu prietena ei cea mai bună din liceu, Nathalie. Nathalie a mers odată cu ei în vacanță la Antibes și și-a pierdut sutienul în valuri. Charlotte l-a prins pe Lloyd că se uită. Din fericire, ea nu a aflat niciodată că lucrurile au mers mult mai departe în cele din urmă între tatăl ei și Nathalie.

Dar toate astea s-au terminat. Într-un final. Când te uiți în urmă, n-au nici o noimă – atâta efort inutil. Libidoul a fost tiranul tinereții lui, azvârlindu-l acum mulți ani din America, unde o ducea bine, în Europa cea plină de ispite, în căutare de aventuri și cuceriri. Libidoul l-a făcut să se căsătorească de patru

ori, l-a împins să calce greșit de încă vreo sută de ori pe deasupra, i-a luat mințile, l-a degradat și aproape că l-a ruinat. Și totuși, acum s-a terminat, slavă Domnului, dorința i s-a diminuat în ultimii ani, părăsindu-l la fel de misterios ca atunci când și-a făcut simțită prezența. Pentru prima dată de la vârsta de doisprezece ani, Lloyd contemplă lumea fără vreun scop anume. Și se simte foarte derutat.

— Chiar nu-ți plac bomboanele? întreabă el.

— Nu am cerut așa ceva.

— Așa e.

Lloyd zâmbește trist:

— Aș putea face totuși ceva pentru tine?

— La ce bun?

— Ca să te ajut.

— N-am nevoie de ajutorul tău.

— În regulă, spune el. În regulă, atunci.

Face un semn de salut din cap, oftează și dă să iasă.

Iese și ea după el. El se îndreaptă spre ea, vrând să o ia de braț, dar Charlotte se smulge îndărăt. Îi înapoiază cutia de *calissons*.

— N-o să le mănânc.

Întors acasă, trece în revistă numerele de telefon și în cele din urmă îl sună pe un vechi prieten, reporter și el, Ken Lazzarino, care acum lucrează la o revistă în Manhattan. Cei doi fac schimb de noutăți și devin nostalgici preț de câteva minute, dar e clar că o cu totul altă idee se ascunde în spatele conversației banale. Amândoi știu că Lloyd are nevoie de o favoare, însă acesta nu găsește destulă îndrăzneală să o ceară. În cele din urmă, reușește să mărturisească:

— Ce-ai zice dacă ți-aș prezenta o temă pentru un articol?

— Dar tu n-ai scris niciodată pentru noi, Lloyd.

— Știu, mă întrebam și eu.

— Acum mă ocup de strategia online, nu mai am nici o putere de decizie în privința conținutului.

— Ai putea să mă pui în legătură cu cineva?

După ce a ascultat mai multe variațiuni pe aceeași temă a refuzului categoric, Lloyd a închis telefonul.

Mănâncă o altă conservă de năut și îl sună din nou pe Menzies la birou.

— Ce-ai zice să fac eu astăzi cronica economică europeană?

— Hardy Benjamin se ocupă de asta acum.

— Știu că vă este peste mână că nu-mi funcționează e-mailul. Dar pot să trimit pe fax. Nu este nici o diferență.

— Ba da. Chiar este. Uite ce e, am să te sun dacă am nevoie de ceva din Paris. Sau sună-mă tu dacă găsești ceva foarte proaspăt.

Lloyd deschide o revistă franțuzească de actualitate politică în speranța că ar putea fura vreo idee pentru un articol. Dă paginile nerăbdător – nu recunoaște nici măcar jumătate dintre nume. Cine dracu' o fi tipul din fotografie? Înainte știa tot ce se întâmplă în țara asta. La conferințele de presă era în primul rând, cu mâna ridicată tot timpul, repezindu-se chiar să culeagă din zbor întrebări de la ceilalți jurnaliști care stăteau mai la margine. La recepțiile organizate de ambasade, se apropia mieros de ambasadori, cu un zâmbet fals pe față și cu agenda de însemnări ițindu-se din buzunarul de la șold. Acum, la puținele conferințe de presă la care mai merge, stă în rândurile din spate, mâzgălind ceva în carnețel sau moțăind. Pe măsuță a strâns o grămadă de invitații tipărite în relief pe care nu le-a onorat. Tot felul de știri mai mult sau mai puțin senzaționale trec pe lângă el. Încă îl mai duce mintea să scrie câte un articol, iar atunci când îi reușește o face mereu beat, cu ochii închiși, în chiloți și maiou, la nedespărțita lui mașină de scris electronică.

Azvârle revista de actualitate politică pe un scaun. La ce bun să mai încerce? Îl sună pe fiul său pe mobil.

— Te-am trezit? întreabă el în franceză, limba pe care o folosesc când își vorbesc.

Jérôme acoperă telefonul și tușește.

— Mă gândeam să te scot la masă mai târziu, pe la prânz, spune Lloyd. La ora asta n-ar trebui să fii la minister?

Dar Jérôme are zi liberă azi, așa că cei doi aranjează să se întâlnească la un bistro pe lângă Place de Clichy, aproape de

locuința tânărului, deși adresa exactă a lui Jérôme este pentru Lloyd un mare mister; tot la fel de puține știe și despre slujba lui de la Ministerul Francez de Externe. Băiatul este secretos.

Lloyd sosește la bistro mai devreme ca să verifice prețurile de pe meniu. Își scoate portofelul să numere câți bani are la el, apoi se așază la o masă.

Când Jérôme intră, Lloyd se ridică și zâmbește:

— Aproape că uitasem cât de drag îmi ești.

Jérôme ia loc repede pe scaun, de parcă ar fi fost la vreo întrecere unde cine se așază primul câștigă.

— Ești ciudat.

— Da, așa e.

Jérôme își pune șervețelul în poală și își trece mâna prin părul neîngrijit, fără să-i pese de toate buclele încâlcite. Mama lui, Françoise, o actriță de teatru cu degetele pătate de la țigări, avea și ea același obicei de a-și păstra părul răvășit, ceea ce o făcuse destul de atractivă până mai târziu, când nu a mai avut de lucru și a ajuns să arate foarte neîngrijit. Jérôme, la douăzeci și opt de ani, e deja zdrențăros, de parcă s-ar îmbrăca de la un magazin de vechituri, cu o flanelă de catifea ale cărei mâneci prea scurte lasă la vedere jumătate din antebrat și cu o cămașă foarte strâmtă cu dungi; un pachețel cu hârtie de rulat țigări se zărește prin buzunarul rupt de la piept.

— Lasă-mă să-ți cumpăr o cămașă, spune Lloyd impulsiv. Ai nevoie de o cămașă nouă. Mergem la Hilditch & Key, pe Rivoli. Luăm taxiul. Haide.

Vorbește fără să se gândească – nu-și poate permite să cumpere o cămașă. Însă Jérôme refuză.

Lloyd întinde mâna peste masă și îl apucă pe băiat de degetul mare:

— Nu ne-am văzut de o mie de ani – locuim în același oraș, pentru numele lui Dumnezeu.

Jérôme își retrage mâna și studiază meniul. Se hotărăște să comande salată cu brânză de capră și nuci.

— Ia ceva mai consistent, protestează Lloyd. Ia o friptură.

Zâmbește, însă privirea îi fuge repede la meniu să vadă prețul fripturii. Își încordează degetele de la picioare.

— E în regulă salata, spune Jérôme.

Lloyd comandă și el salată de vreme ce este cel mai ieftin fel de mâncare din meniu. Îl îmbie pe fiul lui cu o sticlă de vin, dar este ușurat când acesta refuză din nou. Lloyd înfulecă porția lui și, pe deasupra, toată pâinea din coș. Prea mult năut, prea puțină carne. Între timp, Jérôme ciugulește bucățelele de brânză din farfurie și ignoră frunzele de salată verde.

Ca să-l tachineze, Lloyd îi spune în engleză:

— Mănâncă verdeața, băiete!

Jérôme își încrețește fruntea, pentru că nu înțelege nimic, iar Lloyd trebuie să traducă în franceză. La un moment dat Jérôme era în stare să vorbească engleză, dar Lloyd s-a mutat de la ei pe când băiatul avea șase ani și de atunci nu a mai avut decât puține șanse să exerseze limba. Cu atât mai ciudat i se pare acum lui Lloyd să descopere pe fața băiatului ăstuia francez trăsăturile propriului său tată din Ohio, care murise de mult. Dacă face abstracție de păr, în rest asemănarea este izbitoare – nasul turtit și ochii căprui-închis. Chiar și meteahna lui Jérôme de a folosi trei cuvinte când s-ar fi făcut mai bine înțeles dacă ar fi folosit douăzeci. Numai că, firește, cuvintele lui Jérôme sunt într-o altă limbă. Un gând neliniștitor îi trece prin minte lui Lloyd: într-o zi, fiul său va muri. E un fapt sigur, dar niciodată nu s-a mai gândit la asta înainte.

— Haide, îl îndeamnă Lloyd. Hai să chemăm chelnerița aia drăguță încoace.

Ridică brațul ca să se facă zărit:

— E drăguță, nu? Aș putea să-i cer numărul de telefon pentru tine, spune el. Ce zici?

Jérôme îi trage tatălui său brațul în jos:

— Nu e nevoie, zice și-și răsucește grăbit o țigară.

Au trecut câteva luni de la ultima lor întâlnire și motivul devine curând limpede: le e drag amândurora unul de celălalt, dar nu prea au ce să-și zică. Ce știe Lloyd despre Jérôme? Mai tot ce știe despre copilul său e legat de primii ani de viață ai

băiatului – își amintește că era timid, că citea mereu revistele de benzi desenate cu Lucky Luke și că dorea să se facă desenator. Lloyd l-a îndemnat însă să se facă jurnalist. Cea mai bună profesie din lume, zicea el.

— Deci, îl întreabă Lloyd, mai desenezi?

— Dacă mai desenez?

— Benzile tale desenate.

— N-am mai făcut asta de ani de zile.

— Fă-mi o schiță acum. Pe un șervețel.

Jérôme își coboară privirea și dă din cap că nu vrea.

Prânzul ăsta se va termina în curând. Lloyd trebuie să-i pună întrebarea pentru care a aranjat întâlnirea. Înhață nota de plată, respingând tentativa băiatului care întinsese și el mâna după notă:

— Nici nu se pune problema. Eu plătesc.

După ce au ieșit din cafenea, încă mai avea prilejul să-l întrebe pe Jérôme. Vine și momentul despărțirii. În schimb, Lloyd spune:

— Unde locuiești acum?

— Mă mut în alt loc. Am să-ți dau atunci detaliile.

— Ai chef de o mică plimbare?

— Merg în cealaltă direcție.

Își dau mâna.

— Mulțumesc că te-ai întâlnit cu mine, spune Lloyd.

Pe tot drumul către casă nu încetează să se blesteme. În apropiere de Les Halles, se oprește pe trotuar să numere câți bani mai are în portofel. Un adolescent pe un scuter se îndreaptă înspre el, claxonând ca ieșit din minți.

— Unde ai vrea să mă duc? strigă Lloyd. Unde să mă duc?

Băiatul încetinește și înjură, iar scuterul îl atinge pe Lloyd, lovindu-l la picior.

— Jegosul dracului! spune Lloyd.

N-a apucat să-i pună lui Jérôme întrebarea.

Acasă, Eileen stăruie:

— Aș vrea să-l aduci aici. Mi-ar plăcea atât de mult să-i gătesc. Nu ar fi grozav să vină în vizită câteodată?

— Are și el lucrurile lui pe cap.

— La minister?

— Așa cred. Nu știu. Eu îl tot întreb și nu primesc decât niște vagi...

Lloyd dă din mâini, încercând parcă să găsească cea mai bună formulare, se uită fix în palmă, dar nu-i vine cuvântul potrivit.

— Nu știu ce să zic. Întreabă-l tu.

— Foarte bine. Dar mai întâi trebuie să-l aduci aici. Are prietenă?

— Nu știu.

— Nu e nevoie să te răstești la mine.

— Nu mă răstesc. Dar de unde ai vrea să știu, Eileen?

— Mă gândesc că e interesant să lucrezi la minister.

— Habar n-am. S-ar putea foarte bine să nu facă altceva decât să fotocopieze documente.

— Nu e adevărat, sigur nu face asta.

— Dar trebuie să mărturisesc că mi se pare destul de ciudat.

— Ce ți se pare ciudat?

Lloyd ezită:

— Faptul că știe cum îmi câștig existența, știe că așa l-am crescut, așa am avut bani pentru el când era mic, cu meseria asta a mea... Știe că sunt reporter și totuși nu mi-a dat și mie niciodată nici o știre, nici un pont cât de mic de la minister. Nu-i o tragedie. Doar că m-aș fi așteptat să o facă.

— Poate că nu are nimic să-ți dea.

— Știu foarte bine cum funcționează locurile astea. Precis cunoaște chestii pe care le-aș putea folosi.

— Poate că nu are voie să vorbească cu reporterii.

— Nimeni nu are voie. Dar toți o fac. Se numește scurgere de informații.

— Știu și eu cum se numește.

— N-am vrut să te supăr. Iartă-mă.

O atinge de braț:

— Sunt mai bine, spune el. Sunt mai bine acum.

Dimineața următoare se trezește furios. L-a mâniat ceva în somn, dar nu-și mai amintește ce. Când apare Eileen la micul dejun, el o poftește să se întoarcă la Didier și să mănânce acolo.

Ea pleacă, deși el și-ar fi dorit să n-o facă; de fapt și-ar fi dorit ca ei să fi dormit împreună noaptea trecută. Se uită în portofel. Știe câți bani mai are, dar tot verifică. Dacă nu câștigă ceva în curând, nu mai poate să rămână în acest apartament. Iar dacă va fi nevoit să se mute, Eileen nu va veni cu el.

Unde să se ducă fără ea? Are nevoie de bani; are nevoie de un subiect.

— Iar te-am trezit din somn. La ce oră te scoli tu în mod normal? îl întreabă pe Jérôme la telefon. Ascultă, am nevoie să mă văd cu tine din nou.

Jérôme sosește la cafenea și dă mâna cu tatăl lui. Lloyd se pune pe vorbit, exact așa cum repetase pentru sine mai devreme:

— Îmi pare rău să te tot sâcâi. Dar trebuie să verific ceva important pentru serviciu.

— Cu mine?

— Nu-i cine știe ce. Scriu un articol despre politica externă a Franței. E urgent. Azi e termenul-limită. Azi după-amiază.

Jérôme se sprijină pe spătarul scaunului:

— Nu știu nimic util.

— Nici măcar nu ai auzit încă întrebarea mea.

— Chiar nu știu nimic.

— Dar ce faci acolo? spune Lloyd, după care brusc se calmează. Adică, nici măcar nu ai auzit ce vreau de la tine. Dacă am calculat bine, ești acolo deja de trei ani. Nu mă lași să te vizitez, nu vrei să-mi spui nimic despre asta. Ești cumva angajat să faci curățenie și ți-e jenă să recunoști?

Râde:

— Ai un birou, da?

— Da.

— Bun, mergem pe ghicite. Tu să îmi răspunzi cu da sau nu. Până la urmă tot aflu eu ceva. Biroul tău e aproape sau departe de cel al ministrului?

Jérôme se bâțâie în scaun, vizibil deranjat:

— Nu știu. La o distanță medie.

— Dacă e la o distanță medie înseamnă că e aproape.

— Nu e chiar așa aproape.

— Pentru numele lui Dumnezeu, cât de greu poate să fie? Uite ce e, am nevoie de un subiect. Lasă-mă și pe mine să folosesc ceva din ce știi tu de acolo.

— Credeam că ai o întrebare punctuală.

— Îți vine vreo idee, ceva de care să mă leg? Hai că ți-am plătit prânzul ieri. Glumeam, adaugă Lloyd.

— Nu-mi trece nimic prin cap.

— N-o să menționez sursa. Și nu îți cer să te duci acolo și să furi documente sau ceva de genul ăsta.

— Ce fel de subiect vrei?

— Nu sunt sigur. Orice e legat de terorism. Sau de Irak. Sau de Israel.

— Nu știu, spune Jérôme încet privind în jos.

Ceilalți copii ai lui Lloyd l-ar fi trimis deja la plimbare. Numai Jérôme îi este loial. Toate cele trei fiice ale lui Lloyd sunt precum el însuși – bătăioase, mereu hotărâte să reușească, să devină cineva. Dar Jérôme nu îl respinge. El e singurul care îl ascultă. Și chiar dovedește asta zicându-i:

— Dacă mă gândesc mai bine, s-ar putea să fie o chestie legată de niște trupe în Gaza.

— Ce trupe în Gaza? întreabă Lloyd cu încredere.

— Nu știu toate detaliile.

— Stai puțin. Ministerul are de gând să trimită trupe în Gaza?

— Mi se pare că am auzit ceva de genul ăsta.

— Ți se pare?

— Cam așa ceva.

Lloyd se luminează la față:

— S-ar putea să avem ceva aici. S-ar putea, chiar s-ar putea.

Scoate carnețelul din buzunar și își notează ceva. Este ca o pepită de aur pe care se chinuie să o scoată la suprafață, trage cu greu de ea, se smucește, apoi caută o poziție mai bună, iar încearcă, iar se smucește, în cele din urmă o apucă lacom. Un fior îi trece prin tot corpul: dintotdeauna s-a priceput la asta. Dar Jérôme se închide în sine. Prea târziu – a apucat să-i dea o pistă. Acum trebuie să spună tot. Haide.

— Nu poți să folosești nimic din asta.

— N-o să ai probleme din cauza mea.

— Este informația mea, insistă Jérôme.

— Nu e a ta. E doar informație. Nu aparține nimănui. Există pur și simplu, nu are legătură cu tine. Acum nu mai pot să pretind că *nu* o știu. Ce vrei de la mine, să cad în genunchi în fața ta? Am cerut și eu puțin ajutor. Nu văd ce e așa de greu. Îmi pare rău, conchide Lloyd, dar mi-ai dat deja pontul.

Se grăbește spre casă – poate că o să apuce totuși să facă ceva înainte de expirarea termenului. Îl sună pe Menzies. Haide, la naiba, se gândește Lloyd în timp ce i se face legătura.

— Ei, prietene, spune el, am un subiect pentru tine.

Menzies ascultă despre ce e vorba.

— Ia stai un moment: Franța vrea să trimită trupe ONU de menținere a păcii în Gaza? Israel nu ar accepta niciodată așa ceva. Ăsta nu e un subiect bun din care să iasă un articol.

— Ești absolut convins că nu ar merge? Oricum, eu aș relata în articol că Franța cochetează cu ideea. Ce se întâmplă după aceea e altă poveste.

— Ar fi bine să îi dai subiectului tău un contur mai solid.

— Pot să fac asta.

— Ai patru ore până expiră termenul. Uite ce, scoate tot ce poți din chestia asta și sună-mă înapoi în nouăzeci de minute.

Lloyd închide telefonul. Se uită la numerele lui de contact. Nici măcar nu are informații actualizate despre Gaza. Îl sună pe Jérôme pe mobil. Sună întruna, dar băiatul nu răspunde. Găsește un număr de la Ministerul de Externe. Poate reușește să obțină detalii fără să dezvăluie că sursa lui este Jérôme. Sigur că poate. A mai făcut asta de-un milion de ori. Sună la biroul de presă al ministerului și îi este pentru prima dată recunoscător nebunei de Françoise că a schimbat numele de familie al fiului lor după al ei, așa încât nimeni nu o să facă vreo legătură între numele de Lloyd Burko și Jérôme.

Lloyd îi pune niște întrebări introductive ofițerului de serviciu. Dar tipa de la minister este mai pornită să obțină ea însăși informații decât să ofere, așa că Lloyd scurtează conversația. În momentul în care închide, îi sună lui telefonul: e Menzies.

— Acum mă suni tu *pe mine*, zice Lloyd ușor triumfător.

— Am adus vorba de subiectul tău la ședința de la prânz și Kathleen este foarte încântată, spune el, referindu-se la redactorul-șef. O știi doar pe Kathleen, sigur nu vrei s-o fierbi.

— Deci accepți articolul?

— Va trebui să-l vedem mai întâi. Personal, mi-ar plăcea să-l public.

— Cât de lung vrei să fie?

— Întinde-te cât vrei. Numai să se lege și să aibă impact. Cum îți spuneam, va trebui să îl vedem mai întâi. Crezi că l-am putea pune pe prima pagină?

Dacă articolul este publicat pe prima pagină, trebuie să aibă o continuare și în interior, ceea ce înseamnă că trebuie să îl facă mai lung. Și dacă e mai lung, asta înseamnă mai mulți bani.

— Pe prima pagină, adaugă Lloyd. Categoric.

— Dar lucrezi la articol, da?

— Tocmai am vorbit la telefon cu Ministerul de Externe.

— Și?

— Am mai aflat câte ceva în plus pe aceeași temă.

— Uite că ți se confirmă – e uimitor. N-am mai văzut pe nicăieri să scrie cineva despre asta.

După ce închide telefonul, Lloyd se învârte prin apartament, apoi se uită pe fereastră, zgârie geamul și își stoarce creierii, doar-doar și-o aminti vreo sursă de încredere. Nu mai e timp. Tot ce poate să facă este să lucreze cu ce are – să scoată cu dibăcie un articol dintr-un subiect bazat pe o singură sursă și să-l umfle cu informații generale de umplutură, după care nu mai are decât să se roage să treacă articolul și să fie publicat. Se așază la mașina de scris electrică și redactează textul. Când smulge foaia din mașină, constată că e cel mai subțire și mai neserios articol la care s-a căznit vreodată. Pune foaia deoparte. Nu se citează nici o sursă, nimic.

Vâră o foaie nouă în mașină și începe din nou, scriind relatarea așa cum ar fi trebuit de la bun început: citate, date, număr de trupe, dispute din guvern pe marginea subiectului, ostilități transatlantice. Cunoaște secretele meșteșugului: totul este exprimat în termeni de posibilități, propuneri, idei care plutesc

în aer. Toate sursele inventate vorbesc „sub protecția anonimatului“, sau sunt „oficiali din anturaj“ sau „experți familiarizați“ cu tema. Nu este menționat nici un nume. O mie patru sute de cuvinte. Calculează câți bani o să câștige de pe urma lui. Destul cât să plătească chiria – și așa amânată. Ba chiar o să îi mai rămână să-i cumpere și lui Jérôme o cămașă decentă și să o scoată pe Eileen în oraș să bea ceva împreună.

Citește articolul, folosind un pix cu roșu pentru a tăia porțiunile din text care ar putea genera controverse. Procedura asta reduce dimensiunea articolului, așa că Lloyd întocmește o serie de citate repetitive provenite de la „un oficial din administrația de la Washington“. Îl redactează din nou, face îmbunătățirile de rigoare și îl trimite prin fax de la un centru de telefonie de pe strada lui. Se întoarce în goană acasă, oprindu-se pe palier să-și tragă sufletul, încercând să zâmbească.

— Ticălos leneș ce ești, își spune el.

Bate tare în ușă la Didier:

— Eileen? Ești acolo?

Intră la el în apartament și, după ceva căutări, găsește o sticlă prăfuită de Tanqueray de aproape un litru; își toarnă într-un pahar și își clătește îndelung gura cu fiecare înghițitură, până simte că i s-au aprins obrajii. Nu a mai falsificat niciodată vreun articol.

— Mă simt foarte bine, spune el pentru sine. Trebuia să fac asta cu ani în urmă! M-ar fi scăpat de multă bătaie de cap și efort inutil!

Își toarnă încă un strop de gin în pahar, așteptând apelul inevitabil.

Telefonul sună:

— Trebuie să specificăm mai concret care sunt sursele, zice Menzies.

— Cum așa?

— Așa zice Kathleen. Și apropo, chestia asta cu faxul este un adevărat coșmar când ai niște termene-limită de respectat. A trebuit să rescriem totul aici. Trebuie să-ți rezolvi odată problema aia cu e-mailul.

Este un semn bun: Menzies așteaptă alte articole în viitor.

— Ai dreptate. O să-mi repar calculatorul cât mai curând posibil.

— Și în privința surselor. E nevoie să fim mai clari. Uite, de exemplu, în paragraful al treilea, citatul sună ciudat. Nu putem identifica persoana care este „familiarizată cu raportul“ când nu am menționat încă nici un raport.

— Am lăsat chestia asta în articol? Aveam de gând să o scot.

Fac tot felul de ajustări, trec în revistă întregul articol; când termină de vorbit, au căzut de acord pe toate aspectele din text. Lloyd mai ia o gură de gin. Telefonul sună din nou. Menzies tot nu este mulțumit.

— Nu există nici o sursă cu referire directă la vreo persoană sau instituție. Am putea să spunem pur și simplu „Ministerul Francez de Externe“?

— Nu văd de ce n-ar fi suficient dacă faci doar referire la un demnitar, fără să dai nume.

— În tot textul nu ai decât o singură sursă, fără nume. Este prea vag pentru prima pagină.

— Cum adică este vag? Publici chestii de-astea tot timpul.

— Eu am înțeles că ai spus că Ministerul de Externe a confirmat povestea.

— Au confirmat-o.

— Nu putem să menționăm asta?

— N-am de gând să-mi compromit sursa.

— Ne apropiem de termenul-limită.

— Nici nu vreau să incluzi pe undeva vreo referire la Franța. Scrie doar „un oficial“.

— Dacă nu ești dispus să formulăm mai exact, n-o să putem publica articolul. Îmi pare rău, o am pe Kathleen aici lângă mine și îmi spune și ea același lucru. Iar asta ar însemna să refacem complet prima pagină. Ceea ce ar fi iadul pe pământ când termenul-limită e atât de aproape, după cum știi. Trebuie să ne hotărâm acum. Mai schimbi ceva?

Menzies așteaptă.

— Lloyd?

— O sursă din cadrul Ministerului de Externe. Spune-le asta.

— Putem conta pe ea?

— Da.

— Pentru mine e suficient.

Dar se pare că nu și pentru Kathleen. Ea vorbește cu o persoană de contact din Paris care ia în râs toată povestea. Menzies sună din nou:

— Sursa lui Kathleen este un agent de presă uns cu toate alifiile de la minister. A ta e mai bună?

— Da.

— Cu cât mai bună?

— E mai bună. Nu pot să-i dezvălui identitatea.

— Mă lupt cu Kathleen pe tema asta. Nu mă îndoiesc de sursa ta. Dar dă-mi un indiciu, pentru liniștea mea sufletească. Nu pentru publicare.

— Nu pot.

— Atunci asta e. Îmi pare rău.

Lloyd face o pauză:

— Cineva din departamentul pentru Orientul Mijlociu. E în regulă? Sursa mea e bună; are legătură cu politica, nu cu presa.

Menzies îi transmite asta lui Kathleen, care îl pune pe Lloyd pe difuzor.

— Iar tipul ăsta al tău e de încredere, ne putem baza pe el? întreabă ea.

— Foarte de încredere.

— L-ai mai folosit vreodată?

— Nu.

— Dar zici că putem să avem încredere în el?

— Da.

— Între noi fie vorba, cine e?

Lloyd ezită:

— Nu înțeleg de ce trebuie să știți voi.

Firește că înțelege.

— E fiul meu.

Se aud chicoteli prin difuzor.

— Vorbești serios?

— Lucrează la minister.

— Nu mă încântă prea mult ideea de a-i cita pe membrii familiei tale drept surse, spune Kathleen. Dar la ora asta nu avem decât două variante: ori alegem subiectul tău, ori preluăm de la alte agenții de presă știrea cu prăbușirea în sondaje a lui Bush și o publicăm ca atare. Sinceră să fiu, scăderea popularității lui Bush nu mai e de mult material pentru prima pagină.

Menzies sugerează:

— Am putea să băgăm articolul „Cinci ani după atacurile de la 11 septembrie"; e aproape gata.

— Nu, aniversarea este luni, așa că vreau să-l păstrăm pentru sfârșitul săptămânii.

Kathleen face o pauză:

— Mergem cu subiectul lui Lloyd.

Când Eileen se întoarce acasă, el e deja beat. Eileen l-a lăsat pe Didier cu prietenii lui într-un club de jazz și acum bate la ușa de la intrare. De ce nu intră pur și simplu? Dar n-o să vorbească despre asta acum. Se grăbește să facă rost de un alt pahar și îi toarnă gin înainte ca ea să poată refuza.

— Ai grijă să cumperi ziarul de mâine, o anunță el. Prima pagină.

Ea îl bate bucuroasă pe genunchi:

— Felicitări, iubitule. Când ai mai avut un articol pe pagina întâi?

— Pe vremea administrației Roosevelt, probabil.

— Franklin sau Teddy Roosevelt?

— Cu siguranță Teddy.

O trage aproape de el, un pic mai dur, apoi o sărută – n-a fost unul dintre obișnuitele lor săruturi tandre, ci o îmbrățișare pătimașă.

Ea se dă înapoi:

— Destul.

— Ai dreptate, poate se întoarce soțul tău și ne prinde.

— Nu mă face să mă simt prost.

— Glumesc. Să nu te simți prost. Eu unul nu mă simt așa.

O ciupește de obraz:

— Te iubesc.

Fără nici un cuvânt, ea se duce în apartamentul de vizavi. El se aruncă în pat, mormăind beat:

— Al dracului de prima pagină!

Eileen îl trezește încet a doua zi dimineață și îi pune ziarul pe pat.

— Îngheț de frig aici, spune ea. Mă duc să fac cafeaua.

Lloyd se ridică în capul oaselor în pat.

— Nu ți-am văzut articolul, dragule, adaugă ea. Nu trebuia să se publice azi?

El aruncă o privire pe titlurile de pe pagina întâi: „Blair renunță la mandat în 12 luni", „Pentagonul interzice folosirea violenței în timpul interogării teroriștilor", „Căsătoriile între homosexuali îi înfurie pe americani", „Australia în doliu după moartea Vânătorului de crocodili" și, în fine, „Bush înregistrează o nouă prăbușire în sondaje".

Articolul lui despre Gaza nu a ajuns pe prima pagină. Răsfoiește nervos tot ziarul. Nu este nicăieri. Sună la Roma înjurând cu foc. Este devreme, dar Menzies e deja la birou.

— Ce s-a întâmplat cu articolul meu? întreabă Lloyd.

— Îmi pare rău. Nu l-am putut folosi. Agentul ăla care este prieten cu Kathleen ne-a sunat și a negat toată povestea. A zis că o încurcăm rău de tot dacă o publicăm. A mai spus că ministerul o să protesteze în mod oficial și o să reclame ziarul.

— Un amic de-al lui Kathleen se pișă pe articolul meu și voi toți sunteți de acord cu el? Și la urma urmei, de ce s-a apucat Kathleen să vorbească cu alții din afară despre munca mea? Ți-am zis doar, fiul meu lucrează la minister.

— Ei bine, și asta e cam ciudat. Kathleen i-a menționat numele băiatului tău amicului ei.

— A dezvăluit că el e sursa? Ați înnebunit cu toții?

— Nu, nu – stai așa. Nu a spus că el e sursa ta.

— N-o să fie prea greu să-și dea seama. Dumnezeule!

— Lasă-mă să termin, Lloyd. Mai am ceva de zis. Nimeni cu numele de Jérôme Burko nu lucrează acolo.

— Imbecililor. Și-a luat numele de familie după maică-sa.

— Aha.

Lloyd trebuie să-l prevină pe băiat, să aibă timp suficient ca să se gândească la vreo scuză. Îl sună pe Jérôme pe mobil, dar nu răspunde. Poate că de data asta s-a dus devreme la lucru. Doamne, ce dezastru! Lloyd sună la centrala ministerului.

Operatorul spune:

— Mă uit acum la lista cu toți oamenii din clădire. Nu există numele ăsta pe ea.

Lloyd iese și o ia repede la picior pe bulevardul Montparnasse. Face cu mâna să prindă un taxi, dar apoi se răzgândește. Stă pe marginea trotuarului șovăielnic, pipăindu-și portofelul care nu a fost niciodată atât de subțire. Dar la urma urmei, dacă tot e să ajungă complet falit, așa ar trebui să-și cheltuie ultimii bani. Face din nou cu mâna după un taxi și reușește să prindă unul.

La sediul ministerului, agenții de securitate nu vor să-l lase să intre. Le repetă numele fiului său și insistă că este o urgență de familie. Nu are succes. Le arată permisul de acreditare pentru presă, dar acesta expirase pe 31 decembrie 2005. Așteaptă afară și îl sună pe Jérôme pe mobil. Tot felul de funcționari ies agale din clădire la pauza de țigară. Îl caută printre ei pe băiat, întrebând pe cine apucă dacă lucrează la departamentul pentru Africa de Nord și Orientul Mijlociu.

— Îmi amintesc de tipul ăsta, spune o femeie. A fost stagiar aici.

— Știu, dar în ce departament lucrează acum?

— Nu e în nici un departament. Nu l-am angajat. Mi se pare că a făcut bine la probele scrise, dar nu a trecut testul de limbă.

Mijește ochii și zâmbește:

— Niciodată nu l-am crezut când spunea că tatăl lui este american.

— Cum adică?

— Pentru că era nul la engleză.

Își aduce cu greu aminte de o adresă veche de-a lui Jérôme și i-o spune lui Lloyd. Acesta ia metroul până la stația Château Rouge și găsește clădirea, un imobil dărăpănat a cărui tencuială

stă să cadă; poarta de la intrare e spartă. Trece în revistă lista cu numele rezidenților la fiecare scară din curtea interioară, încercând să dea peste numele de familie al lui Jérôme. Nu îl găsește. După ceva vreme, fără să se aștepte deloc, dă peste propriul lui nume de familie. Pe eticheta de lângă sonerie scrie: „Jérôme Burko".

Lloyd apasă soneria, dar nu răspunde nimeni. Locatarii vin și pleacă întruna. Se așază într-un colț al curții interioare și se uită la ferestrele cu obloane.

După o oră Jérôme intră pe poartă, dar nu îl vede imediat pe tatăl lui. Își deschide cutia poștală, scotocește prin teancul inutil de reclame și anunțuri, după care se strecoară pe coridor.

Lloyd îl strigă pe nume, iar Jérôme tresare:

— Ce faci aici?

— Îmi pare rău, spune Lloyd în timp ce se ridică cu greu. Îmi pare rău că am apărut fără să te anunț.

Nu i-a mai vorbit niciodată fiului său astfel, cu atâta respect:

— M-am gândit să vin să te vizitez – este în regulă?

— În legătură cu articolul?

— Nu, nu. N-are nici o legătură.

— Atunci ce e?

— Putem să urcăm? Mi-e frig. Stau pe-afară de ceva vreme.

Râde:

— Am îmbătrânit, știi. Poate nu arăt, dar...

— Nu ai îmbătrânit.

— Ba da, ba da.

Întinde mâna către băiat și zâmbește, dar Jérôme nu se apropie.

— M-am gândit mai mult la familia mea în ultima vreme.

— Care familie?

— Putem să intrăm, Jérôme? Dacă nu te deranjează. Mi-au înghețat mâinile.

Și le freacă și suflă în ele.

— Mi-a venit o idee. Sper să nu te supere. Mă gândeam că – doar dacă ai vrea și tu – aș putea să te ajut cu engleza. Dacă exersăm regulat, o s-o înveți, îți garantez.

Jérôme se înroșește:

— Ce vrei să spui? Sunt foarte bun la engleză. Am învățat-o de la tine.

— N-ai avut prea multe șanse s-o auzi vorbindu-se.

— N-am nevoie de lecții. Și, oricum, când să mai fac și lecțiile astea? Cei de la minister nu mi-ar da timp liber pentru asta.

În loc de orice alt argument, Lloyd se apucă să vorbească intenționat foarte repede în engleză:

— Fiule, îmi vine să-ți spun tot ce știu despre tine. Dar nu vreau să te fac să te simți prost. Dar ce naiba faci în înfundătura asta mizerabilă? Dumnezeule, e incredibil cât de mult semeni cu tatăl meu. E ciudat să-l revăd. Și știu că de fapt nu lucrezi. Am patru copii, iar tu ești singurul care mai vrea să stea de vorbă cu mine.

Jérôme n-a înțeles nimic. Tremurând de rușine, răspunde în franceză:

— Cum naiba să înțeleg ce zici? Vorbești atât de repede. E ridicol.

Lloyd reia în franceză:

— Doream să-ți spun ceva. Să te rog ceva. Știi, mă gândesc să mă pensionez, spune el. De când aveam douăzeci și doi de ani, am scris câte un articol pe zi aproape. Iar acum îmi storc creierii și nu găsesc nici o idee pentru un articol nou. Nici o idee. Nu pricep ce dracu' se întâmplă. Nici ziarul nu mai vrea să mă publice. A fost ultimul fir de care să mă agăț, ultimul. Știai asta? Nimeni nu mai publică ce scriu. Cred că o să părăsesc apartamentul în care stau, Jérôme. Nu mai pot să-l plătesc. N-ar fi trebuit să ajung în această situație. Dar nu știu. Nu e nimic bătut în cuie încă. Mă întreb, îmi dau cu părerea, întorc și eu problema pe toate părțile. Ce naiba e de făcut? Tu ce zici? Ce părere ai?

Se chinuie să întrebe:

— Ce mă sfătuiești să fac, fiule?

Jérôme deschide ușa de la scară:

— Intră, spune el. Stai cu mine.

1953. Cafeneaua Greco, Roma

Betty își agită paharul de cocktail și privi atent, doar-doar o mai găsi vreun strop de Campari printre cuburile de gheață. Soțul ei, Leo, stătea de cealaltă parte a mesei de marmură, ascuns în spatele unui ziar italienesc. Ea întinse mâna și ciocăni în paginile ziarului, de parcă ar fi fost ușa de la biroul lui.

— Daaa, draga mea! strigă el puternic.

Se pare că, așa ascuns cum era în spatele zidului de hârtie, uitase sau pur și simplu nu-i păsa că era în public și că pălăvrăgeala lor matinală destul de zgomotoasă putea fi auzită de toți cei din jur. După atâția ani petrecuți în Roma, el tot presupunea că nimeni de acolo nu înțelege engleza.

— Nici urmă de Ott, spuse ea.

— Așa este.

— Mai vrei ceva de băut?

— Daaa, draga mea.

În mâna lui făcută căuș, Leo depuse un sărut pe care îl aruncă sus în aer, ca și cum ar fi aruncat o grenadă. Urmări cu privirea parabola pe care sărutul lui o descrie în văzduh, cum cade înapoi spre masă și se oprește pe obrazul ei:

— Exact la țintă, declară el mulțumit și dispăru din nou în spatele ziarului. Toți sunt atât de proști! zise el năucit de mulțimea de știri și reportaje care nu făceau decât să anunțe dezastre și haos peste tot. Uimitor de proști!

Betty ridică mâna să-i facă semn ospătarului să vină, apoi îl zări pe Ott, care stătea la bar, uitându-se la ei. Lăsă mâna în jos, își lungi gâtul și rosti numai din vârful buzelor: „Ce faci acolo?"

Ott i-a mai studiat o clipă pe Betty și pe Leo cu colțul buzelor ridicându-i-se și coborând de mai multe ori, s-a ridicat din scaunul de la bar și s-a îndreptat spre zona cu mese unde erau ei, mai în spate.

O văzuse ultima oară cu douăzeci de ani în urmă, la New York. Acum avea puțin peste patruzeci de ani, era femeie măritată, își purta părul negru tuns mai scurt, iar privirea din ochii ei verzi era mai blândă. Cu toate acestea, Ott a recunoscut-o pe femeia pe care o știa după zâmbetul ei șovăielnic și ușoara înclinare a capului. Deși amintirile despre ea i se estompaseră în minte, acum le retrăia cu intensitate sporită. Avu pentru o clipă impulsul să întindă mâna peste masă și să o atingă.

În schimb, apucă mâna întinsă a soțului lui Betty și îl strânse prietenește de umăr, manifestându-și astfel față de Leo – pe care Ott îl întâlnea pentru prima dată – căldura ce nu putea să și-o exprime cum se cuvine față de soția lui.

Ott se așeză lângă Betty pe bancheta de catifea, o lovi ușor pe braț în semn de salut, iar apoi se strecură atletic în spatele măsuței libere care era lipită de a lor. Era încă zvelt la cincizeci și patru de ani. Își masă puțin ceafa puternică, apoi își trecu mâna prin părul tuns periuță și în cele din urmă își atinse fruntea ușor ridată. Se uită lung la cei doi, cu ochii lui de un albastru deschis. Privirea îi era plină de subînțelesuri care se întrepătrundeau: parcă ar fi vrut să se bată cu toată lumea din încăpere sau să râdă sau să renunțe la tot. Îl lovi prietenește pe Leo pe obraz:

— Sunt încântat să fiu aici.

Cu aceste câteva cuvinte ale lui Ott, cei doi soți au simțit cum le saltă inimile de bucurie. Betty uitase cum era să fii în preajma lui.

Cyrus Ott călătorise până la Roma de la birourile lui din Atlanta, lăsându-și afacerea, soția și băiețelul pentru această întâlnire. În timpul călătoriei, pe vas, le-a citit articolele. Leo, corespondentul la Roma al unui ziar din Chicago, era stăpân peste orice clișeu din limbajul de presă, iar articolele lui jonglau mereu cu aceleași teme care se cer: exodul în masă al refugiaților peste granită, orașe care iau măsuri de protecție împotriva furtunilor violente, alegătorii care se îndreaptă spre urne. Betty era liber-profesionistă

și colabora cu diverse reviste americane pentru femei, specializându-se în articole scrise într-un registru ușor comic despre viața în străinătate și istorioare unde își prevenea cititoarele despre pericolele care le pășteau pe americancele seduse de nemernici italieni. Mai demult avusese ambiții mai serioase. Lui Ott îi părea rău să constate că aceste ambiții nu au dus-o prea departe.

— Deci, zise Leo, pot să te întreb pentru care motiv anume ai vrut să ne vezi?

— Vreau să vă vorbesc despre un ziar.

— Care?

— Al meu, răspunse Ott. Am de gând să înființez unul. E vorba de un ziar internațional în limba engleză. Cu sediul la Roma și cu circulație în întreaga lume.

— Serios? se miră Leo, aplecându-se înspre masă.

Își desfăcu cravata cafenie din strânsoarea acului cu care o prinsese ca să ascundă un nasture lipsă de la cămașă.

— Destul de interesant, zise în timp ce cravata se legăna ca pendulul unui ceas, lăsând să se vadă un capăt de ață în locul unde fusese nasturele. Ar putea să meargă, adăugă. Chiar ar putea să meargă. Mmm, cauți oameni?

— Voi doi. Voi o să-l conduceți.

Betty se suci puțin pe bancheta ei, apoi întrebă:

— De ce ai înființa un ziar?

— Cu cât mă gândesc mai mult la asta, a întrerupt-o Leo, cu atât îmi place mai mult ideea. N-a mai încercat nimeni chestia asta încă. Nu mai face nimeni bani din ceva similar.

Când s-au despărțit seara târziu, Ott era singurul treaz. A dat mâna cu ei, l-a bătut pe Leo pe umăr și a urcat Scările Spaniole înspre Hotelul Hassler, unde era cazat. Betty și Leo au luat-o spre casă pe Via del Babuino, mergând cam împleticit.

Leo i-a șoptit la ureche:

— Crezi că a vorbit serios?

— Înainte, când zicea ceva, așa rămânea.

Dar Leo de-abia dacă a auzit:

— Ăsta e cel mai bogat tip cu care m-am îmbătat vreodată, spuse el.

Au ajuns la imobilul lor și s-au târât până la etajul al patrulea ținându-se de balustrada scării de parcă era o funie. Aveau un apartament rezonabil ca dimensiuni pentru un cuplu fără copii, cu tavanul înalt și grinzi din lemn la vedere. Nu aveau decât o fereastră, ceea ce nu era rău, mai ales pentru dimineţile cu mahmureală. Ea a făcut cafea.

Deodată, foarte serioasă, a zis:

— Fii tandru cu mine.

I-a atins pomeții lui Leo și s-a oprit cu mâna într-un loc unde nu se bărbierise cum trebuie. Betty observase toată seara punctul acela de pe fața lui Leo.

Câteva blocuri mai departe, Ott stătea întins pe pat, în camera sa de hotel. Poate, se gândea el, nu ar trebui să merg mai departe cu proiectul ăsta. Poate ar trebui să las lucrurile așa cum sunt. Poate n-ar fi bine să înființez ziarul ăsta.

Cel mai vârstnic mincinos din lume moare la 126 de ani

Autor de necrologuri – Arthur Gopal

Micul birou al lui Arthur se afla înainte lângă dozatorul de apă, dar șefii se plictisiseră să tot stea la taifas cu el de fiecare dată când le era sete. Așa că dozatorul a rămas la locul lui și Arthur a fost mutat. Acum are un birou într-un colț mai retras, cât mai departe de centrul de putere, dar mai aproape de dulapul cu pixuri, ceea ce este o consolare.

Ajunge la lucru, se aruncă în scaunul rotativ și rămâne nemișcat. Stă așa până când inerția și treburile care încep să îl preseze devin reciproc incompatibile, moment în care își dă jos haina de pe el, pornește calculatorul cu o mișcare bruscă și se pune să verifice cele mai noi știri și reportaje.

N-a mai murit nimeni. Sau, mai precis, 107 oameni au murit în ultimul minut, 154 000 în ultima zi și 1 078 000 în ultima săptămână. Dar nimeni care să conteze. Asta e bine – au trecut nouă zile de când a scris ultimul necrolog și speră să prelungească acest interval. Principalul lui scop la ziar este să-și cultive lenea, să publice cât mai rar cu putință și să plece pe furiș când nu-l vede nimeni. Își duce la îndeplinire aceste ambiții profesionale spectaculos de bine.

Deschide un dosar așa încât, dacă se întâmplă să treacă cineva prin preajma lui, se apucă să fluture fel de fel de foi în mod ostentativ, își ridică privirea irascibil și mormăie:

— Ce să-i faci, trebuie să fiu pe fază!

Se pare că asta îi ține la distanță pe cei mai mulți. Nu pe toți, din păcate.

Clint Oakley apare în spatele lui și Arthur începe să se învârtă frenetic pe scaun de parcă ar fi tras pe roată:

— Hei, Clint. 'Neața. M-am uitat la toate agențiile. Nimic ieșit din comun. După părerea mea, cel puțin. Nu până acum.

Urăște tendința asta a lui de a se justifica atât de josnic față de superiori. Ar trebui să tacă din gură.

— N-ai văzut?

— Ce să văd?

— Glumești?

Clint este un expert neîntrecut în a pune întrebări care sună amenințător și din care nu înțelegi nimic.

— Nu-ți citești e-mailul? Trezește-te, bulangiule.

Lovește monitorul lui Arthur de parcă ar ciocăni într-un craniu:

— E cineva acasă?

Clint Oakley, șeful lui Arthur, e un tip insuportabil din Alabama, un frustrat sexual obsedat de baseball. Îi cade întruna mătreața pe umeri, are o mustață ce seamănă cu o perie de toaletă și îi este cu neputință să mențină contactul vizual cu cineva. Mai este și redactorul pe teme culturale, ceea ce e destul de ironic, dacă stai să te gândești.

— Ce poponar! spune Clint, referindu-se după câte se pare la Arthur, și se întoarce țanțoș la el în birou.

Dacă istoria ne-a învățat ceva, se gândește Arthur, este că bărbații mustăcioși nu trebuie niciodată să ajungă în funcții de conducere. Din păcate, ziarul nu a ținut cont de acest truism, pentru că Clint este responsabil cu toate secțiunile speciale, inclusiv necrologurile. În ultima vreme, a îngrămădit nenumărate sarcini pe capul lui Arthur, cerându-i să colaționeze „Ziua de azi în istorie", „Exerciții de logică și perspicacitate", „Jocuri și integrame", „Bancul zilei" și „Vremea pe glob". Asta pe lângă îndatoririle lui obișnuite ca autor de necrologuri.

Arthur găsește e-mailul la care se referea Clint. Este de la redactorul-șef, Kathleen Solson, care îi cere să fie pe fază – adică să pregătească un necrolog înainte de moartea subiectului – în legătură cu Gerda Erzberger. Cine naiba e asta? Caută pe

Internet. Se dovedește a fi o intelectuală de origine australiană, odinioară elogiată de feministe, apoi blamată tot de ele, în cele din urmă uitată. De ce ar trebui să-i pese ziarului că tipa asta e pe moarte? Ei bine, pare-se că Kathleen a citit memoriile lui Erzberger când era la facultate. Și, după cum știe prea bine Arthur, „știrile" sunt adesea un eufemism politicos care înseamnă „toanele și capriciile redactorului".

Kathleen sosește să discute articolul cu el.

— La asta lucrez acum, spune Arthur defensiv.

— La Gerda?

— Gerda? O cunoști personal?

Dacă răspunsul este afirmativ, sarcina lui devine și mai periculoasă.

— Nu foarte bine. Am întâlnit-o de câteva ori la diverse evenimente.

— Deci nu e vreo prietenă, spune Arthur plin de speranță. Cât de urgent crezi că este?

Cu alte cuvinte, când are de gând să moară tipa?

— Nu mi-e clar, răspunde Kathleen. Nu urmează vreun tratament.

— Asta e de bine sau de rău?

— Păi, de obicei nu e de bine când vine vorba de cancer. Ascultă, aș vrea să facem articolul cum trebuie de data asta – îți dau timp suficient să-i iei un interviu, să mergi la ea și tot tacâmul în loc să peticim un articol cu informații de te miri unde.

— Unde zici că trebuie să merg?

— Locuiește în apropiere de Geneva. Du-te la secretariat și pune-i să se ocupe de toate detaliile legate de deplasare.

Călătoria până acolo și înapoi presupune efort și o noapte petrecută departe de casă. Nasol. Și nu e nimic mai rău decât să iei interviuri știind că le vei folosi pentru necrologuri. Trebuie să se ferească să le spună celor intervievați motivul pentru care face cercetări despre viața lor, pentru că altfel aceștia se întristează. Așa că pretinde mereu că lucrează la un „profil" al lor. În timpul interviului așterne pe hârtie câteva detalii esențiale despre muribund, caută confirmarea pentru diverse aspecte de

care are nevoie pentru necrolog și apoi nu face decât să stea și să asculte, prefăcându-se că mai ia notițe din când în când, fierbând în suc propriu, năpădit de un sentiment de vinovăție. Câteodată exclamă „Extraordinar!“ sau „Într-adevăr?“. Și în tot acest răstimp știe prea bine cât de puțin din ce se discută va vedea lumina tiparului – decenii din viața unei persoane condensate în câteva paragrafe, care vor dormi somnul lor de veci în partea de jos a paginii nouă, între „Jocuri și integrame“ și „Vremea pe glob“.

Deprimat de acest gând, pleacă pe furiș de la birou ca să-și ia fata de la școală. Pickle, de opt ani, își face apariția la poarta școlii; curelușa de la ghiozdan îi atârnă de gât, brațele i se bâțâie inerte pe lângă corp, de parcă nu ar ști ce să facă cu ele, burtica umflată i se zărește printre haine, iar șireturile dezlegate de la pantofi se leagănă prin toate părțile în timp ce merge. În spatele ochelarilor, privirea ei nu fixează nici un punct precis în față.

— Magazinul de antichități? întreabă el, iar ea își vâră mâna în palma lui, strângând-o afirmativ.

Pleacă agale, ținându-se de mână, spre Via dei Coronari. El o privește de sus, de la înălțimea lui. Se uită la părul ei negru destul de încâlcit și neîngrijit, la urechile ei mici și la ochelarii cu lentile groase care îi joacă pe nas în timp ce tropăie pe pietrele în pavaj. Flecărește încet, numai pentru ea, pufnind pe nas amuzată. Este o tocilară minunată și el speră ca asta să nu se schimbe pe viitor. Ar fi foarte abătut dacă ea ar deveni o fată populară – ar fi ca și cum carne din carnea lui s-ar hotărî să devină albastră.

— Dacă mă uit bine la tine, spune el, arăți ca un cimpanzeu.

Pickle fredonează ușor și nu răspunde. După un minut, zice:

— Iar tu arăți ca un urangutan.

— Nu pot să te contrazic. Nu, nu pot să te contrazic. Apropo, adaugă el, am găsit un nume nou pentru tine: Tina Pachootnik.

— Cum ai spus?

— Pachootnik. Tina.

Ea dă din cap negativ:

— Imposibil de pronunțat.

— Nici măcar Tina nu-ți place?

— Sunt dispusă să mă mai gândesc la asta.

Căuta de ceva vreme un pseudonim, nu cu vreun scop anume, ci fiindcă i se pusese ei pata.

— Ce zici de Zeus? întreabă ea.

— E luat, din păcate. Dar, dacă stau să mă gândesc, tipul a murit de mult, așa că nu cred că s-ar crea vreo confuzie. Ai vrea să-l folosești așa pur și simplu – Zeus – sau în combinație cu un alt nume?

Ea își deschide mânuța moale, iar el îi dă drumul din strânsoarea palmei lui uscate. Desprinzându-se de el, se abate puțin de la drum și începe să meargă ușor împleticit, de parcă ar încerca să ocolească ceva. Se întoarce lângă Arthur, dar e absentă, furată de cine știe ce gânduri. Apoi își revine brusc, își înfige degetele în căușul palmei lui și se uită în sus, nările fremătându-i nervos, pradă unui gând răutăcios.

— Ce e?

— Frog.

— Nu-ți dau voie, spune el. Frog e nume de băiat.

Ea dă din umeri indiferentă, un gest destul de straniu și de matur pentru o fetiță.

Intră amândoi într-unul dintre opulentele magazine de antichități de pe Via dei Coronari. Vânzătorii se uită atent la Arthur și la Pickle. Cei doi vin adesea aici, nu cumpără niciodată nimic, cu excepția unei singure dăți când Pickle a dat din greșeală peste un ceas de șemineu care a căzut, iar Arthur a fost nevoit să plătească pentru el.

Ea se duce întins către un telefon din 1920.

— Ții partea asta în dreptul urechii, explică Arthur, și vorbești la capătul celălalt.

— Dar cum formezi numărul?

El își vâră degetele în discul cu numere și îl rotește.

— N-ai mai văzut niciodată un telefon ca ăsta? Doamne, când eram copil, asta era tot ce aveam. Închipuie-ți ce ceartă era pe el! Vremuri grele, draga mea, vremuri grele.

Pickle își țuguiază buzele a dispreț și se întoarce cu spatele la telefon ca să cerceteze un bust al lui Marcus Aurelius.

Acasă, Arthur îi pregătește un sandvici cu Nutella. Pickle mănâncă unul în fiecare după-amiază, legănându-și picioarele în timp ce stă pe scaunul de la bucătărie. Invariabil se mânjește pe nas, în special în dreptul nărilor, cu ciocolată.

Arthur rupe coaja de pâine și vârâ linguriţa în gură.

— Asta e taxa pentru tătici, explică el mestecând.

Ea nu obiectează.

Când mașina lui Visantha se oprește în fața casei, Pickle se grăbește să mănânce ultima bucată de sandvici, iar Arthur spală repede farfuria lipicioasă, de parcă ar veni vreun profesor în inspecție.

— Cum a fost la lucru? își întreabă soția.

— Bine. Voi ce faceți?

— Mai nimic.

Pickle se îndreaptă cu pași mărunți către camera cu televizorul, iar Arthur o urmează absent. Acolo stau de vorbă și râd pe seama emisiunii pe care o urmăresc.

Apare și Visantha pe urma lor:

— La ce vă uitați?

— La o prostie, răspunde el.

Pickle îi dă telecomanda și se duce în camera ei. Arthur se uită după ea cum se îndepărtează pe hol, apoi se întoarce înspre Visantha:

— Știi ce mi-a spus azi? Că nu-și amintește secolul XX. Nu ți se pare înfiorător?

— Nu chiar. Ce pregătim la cină?

— Pickle, strigă el din capătul holului, ai vreo idee pentru cină?

Secretariatul îi aranjează lui Arthur o deplasare cu trenul de la Roma la Geneva, o călătorie de zece ore cu transfer la Milano și Brig. Chipurile, este mult mai ieftin decât un bilet de avion cumpărat cu atât de puțin timp înainte de zbor, dar pentru el e foarte neplăcut. Se urcă într-un tren de dimineață la Stazione Termini, cumpără niște plăcinte de la barul din vagonul-restau-

rant și, înghesuit printre mulțimea de călători de la clasa a doua, se pune pe citit primul volum din memoriile lui Erzberger, intitulat modest *La început*. Judecând după fotografia autoarei, Erzberger are, sau mai bine zis avea, puțin peste treizeci de ani, era drăguță deși cam uscățivă, cu părul negru lung până la umeri și cu buze înghețate într-un zâmbet ironic și strâmb. Fotografia datează din 1965, anul apariției cărții. Acum ar trebui să aibă șaptezeci și ceva de ani.

Spre seară, când trenul ajunge la Geneva, Arthur își ridică nasul din carte și se uită lung la speteaza scaunului din fața lui. Din prezentările de pe Internet, se așteptase la o autobiografie obosită și depășită din punct de vedere politic. În loc de asta, descoperă o proză care inspiră mult curaj și umanitate. Cercetează din nou fotografia ei și se simte scandalos de nepregătit.

Trece de vamă, face rost de franci elvețieni și găsește un taxi care să-l ducă la ea acasă, care este foarte aproape de granița cu Franța. Taxiul îl lasă la marginea unui drum ud de țară; farurile roșii dispar după deal. A transpirat deja, a întârziat și este nesigur. Nu suportă să întârzie, dar i se întâmplă mereu. Își freacă mâinile și suflă în ele; îi ies aburi din gură pentru că e frig. Ăsta e locul: numărul se potrivește, la fel și pâlcul de pini, așa cum i-a descris ea. Caută un pic până găsește poarta ascunsă în gardul de crengi împletite și intră. Casa ei e construită din bârne solide de lemn, iar țurțurii care atârnă de streșini seamănă cu niște scufii de vrăjitori. Rupe un țurțure – niciodată nu poate rezista unei asemenea tentații – și se întoarce să privească cerul la amurg. O pătură de nori acoperă vârfurile Alpilor. Țurțurele începe să i se topească în mână, iar picăturile reci i se preling pe încheietură.

Ea deschide ușa în spatele lui.

— Bună seara, îmi pare rău că am întârziat, spune el, apoi începe să vobească în germană. Iertați-mă, admiram priveliștea.

— Intră, spune ea. Am să te rog să lași țurțurele afară.

Camera de zi este luminată de lămpi cu becuri puternice. Coloanele de lumină dau în vileag praful care plutește în atmosferă.

O măsuță din abanos cu o scrumieră plină ochi poartă pe suprafața ei urmele circulare rămase de la cănile care au stat acolo de-a lungul timpului. Pe pereți se uită chiorâș măști africane de război. Rafturile bibliotecii sunt înțesate cu cărți de la un capăt la celălalt, de parcă ar fi niște locuințe suprapopulate care nu mai pot accepta noi locatari. Camera miroase puternic a tutun, dar și a spital.

Erzberger are părul alb și tuns scurt; când trece prin dreptul luminilor i se vede pielea scalpului. Este o femeie înaltă și poartă un pulover tricotat de mână care atârnă pe ea și este prea larg în dreptul gâtului, ca o șosetă fără elastic. În loc de pantaloni poartă o pijama de flanelă, iar în picioare are papuci de casă îmblăniți. Când se uită la ea își amintește că e frig și îl apucă tremuratul.

— Ce ai vrea să bei? Eu îmi fac un ceai.

— Un ceai ar fi ideal.

— Deci, să înțeleg, întreabă ea, în timp ce se îndreaptă spre bucătărie, că îmi scrii necrologul?

Arthur a fost luat pe nepregătite:

— O! spune el încurcat. Cum? Ce ziceți?

— Atunci *ce* scrii de fapt? La telefon mi-ai spus că este un profil.

Bătrâna dispare în bucătărie întorcându-se un minut mai târziu cu o cană aburindă pentru el. O pune pe măsuța de cafea, îi face semn să se așeze pe un fotoliu din piele neagră, iar apoi se așază și ea pe o canapea care pare să fie perechea fotoliului. Contrar așteptărilor lui, femeia nu se afundă în canapea; dimpotrivă, canapeaua își menține forma aproape intactă, de parcă ar ține-o pe bătrână ca în palmă. Ea întinde mâna spre masă după pachetul de țigări și brichetă.

— De fapt, da, recunoaște el. Pentru asta am venit. Pentru un necrolog. Bănuiesc că vă simțiți oribil să auziți asta.

— Nu, nu. Chiar îmi place ideea, dacă stau să mă gândesc. În felul ăsta știu măcar că o să conțină informații exacte. N-o să am șansa să fac o reclamație după, nu-i așa?

Tușește și își acoperă gura cu pachetul de țigări. Își aprinde una.

— Fumezi?

Arthur refuză.

Bătrâna scoate pe gură un firicel de fum, după care inspiră, umflându-și pieptul, iar fumul este absorbit în întregime.

— Vorbești excelent germana.

— Am trăit în Berlin șase ani când eram adolescent. Tata era corespondent de presă acolo.

— A, da – ești fiul lui R.P. Gopal, nu-i așa?

— Așa e.

— Și scrii necrologuri.

— În principiu, da.

— Nu te-ai zbătut prea tare să ajungi sus, nu-i așa?

El răspunde cu un zâmbet politicos. În mod normal, dacă spune că scrie pentru un ziar internațional cu sediul la Roma, atrage automat un anumit respect din partea orișicui, dar numai până când oamenii află exact cu ce se ocupă el acolo.

Ea continuă:

— Mi-au plăcut cărțile tatălui tău. Era una care avea cuvântul „elefant“ în titlu, cum se numea?

Aruncă o privire către bibliotecă.

— Da, spune Arthur, era un scriitor excelent.

— Și tu scrii la fel de bine ca el?

— Vai, nu.

Soarbe din ceai, scoate un caiet de însemnări și reportofonul.

Gerda strivește țigara în scrumieră și trage de niște fire răzlețe de la papuci.

— Mai vrei ceai?

— Nu, mulțumesc. Este în regulă.

Pornește reportofonul și începe cu întrebări despre debutul carierei ei. Ea răspunde cu nerăbdare, adăugând:

— Ar trebui să mă întrebi alte lucruri.

— Știu că astea sunt întrebări elementare. Dar trebuie să-mi confirmați câteva aspecte.

— Găsești totul în cărțile mele.

— Știu și asta. Doar că...

— Bine, întreabă-mă ce vrei.

Arthur îi arată exemplarul primului volum din memorii:

— Apropo, mi-a plăcut cartea.

— Chiar așa?

Fața ei se luminează și mai pufăie puțin din țigară.

— Îmi pare rău că a trebuit să suferi atâta cu chestia aia plicticoasă.

— N-a fost deloc plictisitoare.

— Eu una sunt plictisită de memoriile astea. Mă gândesc că așa se întâmplă când scrii o carte despre viața ta. Odată ce ai terminat-o, nu mai vrei să auzi de ea. Dar e greu să nu mai vorbești despre viața ta – în special dacă ești ca mine.

Gerda se apleacă în față cu un aer preocupat:

— Deviez puțin de la subiect, domnule Gopal. Chiar îmi plac necrologurile. Nu am avut intenția să sune ca și cum ți-aș denigra munca. Sper că nu ai interpretat astfel ce am zis mai devreme.

— Nu, în nici un caz.

— Bun. Asta mă face să mă simt mai bine. Ascultă, când o să citesc și eu articolul ăsta?

— Mi-e teamă că nu-l veți citi. Este împotriva regulamentului nostru. Altfel, toată lumea ar cere să se mai facă schimbări pe ici, pe colo. Îmi pare rău.

— Păcat. Ar fi chiar amuzant să știu cum își va aminti lumea de mine. Singurul articol pe care aș dori din tot sufletul să-l citesc și uite că nu pot! În fine, ce să-i faci?

Cântărește în mână pachetul de țigări:

— Îmi închipui că oamenii se supără tare când apari cu carnetul de însemnări. Nu? E ca și cum antreprenorul de pompe funebre ar sosi să ia măsurători muribundului.

— Sper că nu e chiar așa rău. Dar, de fapt, cei mai mulți oameni nu-și dau seama de ce fac investigații. În orice caz, mă simt ușurat că nu trebuie să mă prefac și în seara asta, spune el. Îmi face viața mult mai ușoară.

— Dar asta îmi face mie moartea mai ușoară?

Arthur încearcă să râdă.

— Nu mă băga în seamă, spune ea. Mă joc și eu cu cuvintele, nimic mai mult. Oricum, nu mi-e teamă de ea. Deloc. Nu are cum să îți fie teamă de un lucru prin care nu treci tu însuți. Singura moarte prin care trecem este moartea celorlalți. Și asta e cât se poate de rău. Nu cunosc ceva mai oribil. Mi-aduc aminte când am fost afectată prima dată de asta – mi-a murit un prieten foarte drag. Când să fi fost asta? Cred că era prin 1947, dacă nu mă înșel. Era Walter – apare în cartea mea, e cel care poartă mereu jiletcă când merge la culcare, dacă îți amintești. S-a îmbolnăvit, l-am abandonat în Viena și a murit. Mi-era foarte frică de boală. Încremeneam de groază la gândul că... De fapt, la gândul că ce? Că m-aș fi îmbolnăvit și aș fi murit? În nici un caz. Chiar și atunci, intuitiv, înțelegeam care era cel mai cumplit lucru legat de moarte: să-i vezi pe alții cum mor. E greu de îndurat; de aceea nu am suportat ideea de a-l vedea pe Walter mort, niciodată nu am avut destulă rezistență pentru scena asta. Vezi, ce vreau să spun de fapt este că moartea este prost înțeleasă. Cea mai mare pierdere nu este pierderea propriei vieți. Asta nu e o pierdere. Pentru alții, poate, dar nu pentru tine. Din punctul tău de vedere, experiența doar se oprește. Din perspectiva ta, nu este nici o pierdere. Înțelegi? Și totuși, poate că și ăsta e doar un joc de cuvinte, pentru că nu face moartea mai puțin înfricoșătoare, nu-i așa?

Ea se oprește și ia o înghițitură din ceai.

— Lucrul de care mă tem cel mai mult este timpul. Acolo stă ascuns diavolul. Ne biciuiește să mergem mai departe, când noi am vrea să ne mai odihnim. Prezentul aleargă infernal de repede, nu ai cum să-l prinzi, și brusc devine trecut, dar nici atunci nu stă locului, pentru că încet-încet se transformă în amintiri și povești din ce în ce mai neverosimile, de care nu mai ești sigur. Bunăoară, trecutul meu nu mi se pare câtuși de puțin real. Persoana care a trăit în trecutul meu nu sunt eu. Este ca și cum eu, cea din prezent, mă dizolv permanent. Era un vers din Heraclit: „Nimeni nu se scaldă de două ori în apa aceluiași râu, pentru că în momentul următor nu mai este același râu

și el nu mai este același om". Cam așa este. Noi ne bucurăm de această iluzie a continuității și o numim memorie. Ceea ce explică, probabil, de ce temerea noastră cea mai mare nu este sfârșitul vieții, ci sfârșitul amintirilor.

Îl scrutează cu privirea:

— Are sens ce zic? Pare rezonabil sau e curată nebunie?

— Nu m-am gândit niciodată în felul ăsta la tot ce ați spus, răspunde el. Dar probabil că aveți dreptate.

Gerda se sprijină de speteaza canapelei:

— Este un fapt extraordinar!

Se apleacă din nou înainte:

— Nu ți se pare uimitor? Personalitatea noastră moare constant și noi avem iluzia continuității. Între timp, noi ne panicăm în legătură cu moartea, pe care nici nu putem să o experimentăm. Și totuși, această frică ilogică ne motivează în viață. Ne batem până la sânge și ne mutilăm pentru victorie și faimă, de parcă astea ar putea să înșele moartea și să ne ofere o prelungire oarecum. Apoi, când moartea ne suflă în ceafă, ne cuprinde gândul că am realizat atât de puține. În toată viața mea, de exemplu, nu am reușit să înfăptuiesc mare lucru, iar ce am făcut nu am făcut cum trebuie. De-abia dacă voi fi amintită pe undeva. Desigur, cu excepția ziarului tău excentric. N-am să întreb de ce m-ai ales pe mine – slavă Domnului că cineva a făcut-o! Asta mai dă apă la moară iluziilor mele.

— Sunteți prea modestă.

— Nu are nimic de-a face cu modestia, îi ripostează. Cine mai citește cărțile mele? Cine a mai auzit de mine în momentul de față?

— Păi, unul aș fi eu, minte Arthur.

— Of, dragă, ascultă-mă, continuă ea. Spun că ambiția este absurdă și totuși sunt încă înrobită de ea. Este ca și cum ai fost un sclav toată viața ta, apoi, într-o bună zi, afli că nu ai avut niciodată un stăpân, dar te întorci totuși la muncă. Poți să îți imaginezi o forță mai mare ca asta în univers? Eu nu pot, nu în universul meu. Știi, de când eram copilă m-a dominat. Tân-

jeam după realizări, tânjeam să fiu o persoană influentă – mai ales asta. Să am o înrâurire asupra oamenilor. Asta a fost religia mea: convingerea că merit atenție, că oamenii fac o mare greșeală dacă nu mă ascultă, că cei care mă contrazic sunt nebuni de legat. Cu toate acestea, orice aș înfăptui, lumea trăiește mai departe, impertinentă și indiferentă. Știu toate astea, dar tot nu îmi intră în cap. Bănuiesc că de aceea am și acceptat să stau de vorbă cu tine. Chiar și astăzi aș face orice nebunie numai ca să vă fac pe voi toți să tăceți și să mă ascultați, ceea ce ar fi trebuit să faceți de la bun început!

Tușește și întinde mâna să ia o nouă țigară:

— Asta e o realitate: nimic din toată civilizația noastră nu s-a dovedit a fi mai productiv decât ambiția asta ridicolă. Cu toate relele ei, ea a creat cel mai mult. Catedrale, sonate, enciclopedii: nu dragostea de Dumnezeu a fost în spatele lor, nici dragostea de viață. Ci dorința omului de a fi preaslăvit de om.

Părăsește camera fără nici o explicație; o clipă mai târziu se aude tusea ei zgmotoasă, atenuată de o ușă închisă. Se întoarce.

— Uită-te la mine, zice ea. N-am copii, n-am fost căsătorită niciodată. Ajung la acest moment din viața mea, domnule Gopal, fiind tot mai convinsă de un lucru aproape ilar: singura noastră moștenire este materialul genetic. Întotdeauna i-am disprețuit pe cei care făceau copii. Era ca o scăpare pentru cei mediocri, care își înlocuiau viețile lor amărâte și peticite cu altele noi și proaspete. Și totuși, astăzi aș vrea să fi dat și eu naștere unei alte vieți. Nu am decât o nepoată, o fată agasant de serviabilă (n-ar trebui s-o numesc fată – a încărunțit deja), care se uită la mine de parcă m-ar privi prin capătul greșit al unui telescop. Vine la mine în fiecare săptămână cu zeci de litri de supă, supă și iar supă, și cu o droaie de doctori, asistente, bărbați și copii ca să mă mai vadă o dată. Știi, există zicala aia fără noimă: „Ne naștem singuri și murim singuri". E o prostie. Suntem înconjurați de lume la naștere și suntem înconjurați de lume și la moarte. Numai între aceste două momente suntem singuri.

Erzberger a deviat atât de mult de la subiect, încât Arthur nu prea știe cum ar putea face să o aducă înapoi la tema inițială a conversației fără să pară nepoliticos. Până și ea pare să-și dea seama, constatând cât de mult a fumat, că a vorbit despre lucruri cu totul diferite de cele pentru care venise Arthur.

— Pot să folosesc baia dumneavoastră?

Închide ușa după el, își rotește umerii înțepeniți și se uită la ceas. E deja mult mai târziu decât ar fi vrut el. Trebuie să obțină niște citate pe care să le poată folosi. Nimic din ce a spus ea nu merge. Dar sarcina îi pare mult peste puterile lui. Tot ce vrea este o altă profesie, una care să-l plătească ca să pregătească sandviciuri cu Nutella și să trișeze când joacă Monopoly cu Pickle.

Își verifică mobilul, care e pus pe silențios. Arată douăzeci și șase de apeluri pierdute. Douăzeci și șase? N-are cum. În mod normal, el nu primește douăzeci și șase de telefoane într-o săptămână. Verifică din nou – nu s-a înșelat: douăzeci și șase de apeluri în ultima oră. Primele trei sunt de acasă, următoarele sunt de pe mobilul lui Visantha.

Iese din baie.

— Îmi pare rău, trebuie să dau un telefon. Mii de scuze.

Iese pe verandă. Aerul e foarte rece.

Erzberger fumează pe canapeaua de piele, auzind murmurul conversației lui, fără să înțeleagă însă ceva. Apoi el se oprește din vorbit, dar nu se întoarce. Ea strivește mucul de țigară și își aprinde alta. Deschide ușa din față.

— Ce se întâmplă? Nu mai vorbești la telefon. Ce faci aici afară? Terminăm interviul ăsta sau nu?

— Unde este geanta mea?

— Ce?

Arthur trece pe lângă ea, îndreptându-se spre camera de zi.

— Știți unde este geanta mea?

— Nu. De ce? Pleci? Ce faci? strigă după el.

Arthur nici măcar nu închide ușa de la intrare în urma lui.

În următoarele zile, el nu revine la serviciu. În curând, toată lumea află de ce. Kathleen telefonează pentru a-și exprima condoleanțele.

— Revino oricând te simți pregătit.

După câteva săptămâni, colegii lui încep să bombăne:

— Cu el, fără el, de-abia dacă se observă vreo diferență, spun ei.

— Avem stagiari care se ocupă acum de pagina de „Jocuri și integrame".

— Și unde mai pui că se descurcă mult mai bine.

— Avea obiceiul să plece devreme în fiecare zi. Adică, *chiar* îmi pare rău pentru tip. Dar, cum să spun? Ce face el acum... o cam caută cu lumânarea. Nu crezi? Cât timp o să mai lipsească de la lucru?

Redactorul de știri, Craig Menzies, se dovedește a fi cel mai sincer aliat al lui Arthur în această perioadă. Intervine în favoarea lui, zicând că ziarul ar trebui să-l lase atâta timp cât are nevoie ca să se liniștească și să-și revină. Dar după două luni, departamentul de contabilitate îl informează pe Arthur că trebuie să se întoarcă la birou începând din ianuarie, sau își pierde slujba.

Menzies îi sugerează lui Arthur să-și facă revenirea discret, participând la petrecerea de Crăciun – o să fie o metodă mai puțin dureroasă de a-și revedea toți colegii deodată. La petrecere o să fie băutură la discreție și liber la fițe și flirturi, așa că ceilalți vor fi mult prea ocupați ca să-i mai acorde prea multă atenție.

Menzies îi salută pe Arthur și pe Visantha care așteaptă la intrarea în birou și îi conduce sus, unde dau imediat peste un grup de colegi.

— Arthur. Bună.

— Te-ai întors.

— Arthur, omule, ce bine să te vedem.

Nimeni nu pare bucuros; par să-și fi revenit brusc din beție.

Menzies intervine:

— Unde sunt păstrate băuturile gratuite?

Îi conduce pe Arthur și pe Visantha într-acolo.

Din când în când, fel de fel de colegi se apropie de Arthur și îi repetă că le pare bine să îl revadă. Cei mai curajoși îl întreabă despre absența lui, dar el îi întrerupe:

— Nu pot să vorbesc despre asta. Îmi pare rău. Și cum mai stau lucrurile pe aici? La fel ca întotdeauna?

Într-un colț mai îndepărtat al redacției se află un brad de Crăciun, care la bază este înconjurat de cadouri împachetate în hârtie roșie, strălucitoare și legate cu panglici aurii, ondulate. Copiii dau năvală să își ia cadourile și scutură cutiile care nu trebuie deschise încă – e o tradiție a companiei să ofere cadouri copiilor angajaților înainte de Crăciun. Menzies și Arthur uitaseră că vor fi și copii la petrecere, dar acum își dau prea bine seama de acest aspect dureros. Menzies se plantează în fața lui Arthur și a lui Visantha, stă drept ca un par și vorbește în gura mare ca să acopere atât priveliștea, cât și zgomotul puștilor care se îngrămădesc în colț.

Clint Oakley le dă târcoale celor trei de departe, aruncând priviri încolo și-ncoace și bând din când în când dintr-un pahar plin ochi cu punci. Când Visantha și Menzies se îndepărtează puțin ca să ia un platou cu aperitive, Clint se năpustește:

— Ce bine să te văd, amice!

Îl plesnește pe Arthur pe umăr, lovitură în urma căreia o parte din punciul din pahar se varsă pe mocheta murdară.

— Ne onorezi cu prezența full-time de-acum încolo sau ai venit doar pentru seara asta? Ne lipsești, omule. Trebuie să te întorci. „Jocuri și integrame“ de-abia dacă mai stă în picioare fără tine. Cât timp s-a făcut de când lipsești?

Continuă să turuie și nu-i dă voie lui Arthur să răspundă.

— E frumos din partea noastră că te-am lăsat să vii aici ca să ne încerci băuturile. Nu-i așa? Suntem băieți de treabă, nu? Copiii mei și-au primit deja cadourile de Crăciun. S-au ales cu niște porcărioare destul de reușite anul ăsta – i-am bătut la cap să mi le arate și mie. Doar ca să văd cât de zgârcit e Grupul Ott. Dar nu sunt rele prostiile alea. Ceva de genul pistoale de jucărie, păpuși Barbie, chestii de-astea. N-ar fi trebuit să trag cu ochiul. Nu prea e voie înainte ca Moș Crăciun să coboare pe horn, nu? Dar nu m-am putut abține. Știi tu, ca atunci când eram mici și era dimineața de Crăciun și, gen, babacii tăi dormeau, iar tu te furișai până jos și rupeai ambalajul de pe cutii.

Înțelegi ce vreau să zic, nu-i așa, amicul meu gânditor? Hai că și tu ai făcut la fel când erai mic, nu? Sigur ai făcut! Numai să nu te duci să șterpelești vreun cadou de Crăciun de-al copiilor. Anul ăsta nu primești nimic, amice. Mă duc să-mi pun niște tort.

Se îndepărtează țanțoș.

Când Menzies se întoarce cu aperitivele, Arthur îl întreabă:

— Clint știe?

— Ce să știe?

— Ce s-a întâmplat.

— Cum adică? Cu Pickle? Sunt sigur că știe. De ce?

— Nu contează. Voiam doar să verific. Ai văzut-o pe Visantha?

Pe drumul spre casă, în taxi, nici el, nici soția lui nu găsesc nimic să-și spună.

Arthur se scotocește în buzunar:

— Nu sunt sigur dacă am mărunt. Ai tu?

După cum s-a stabilit, s-a întors la redacție cu începere din noul an. Trece pe la biroul lui Kathleen să o anunțe de sosirea lui, dar ea vorbește la telefon. Acoperă receptorul și îi spune din vârful buzelor:

— Am să trec eu pe la tine mai târziu.

Se instalează în micul lui birou din partea cea mai îndepărtată a redacției și pornește calculatorul. În timp ce aparatul huruie și revine la viață, Arthur aruncă o privire prin jur, la birourile editorilor seniori înșirate de-a lungul pereților, la masa editorilor, în formă de potcoavă, din centrul redacției, la mocheta albă cu pete uscate care miroase a cafea învechită și a supă încălzită la microunde. Marginile din fibră acrilică sunt răsucite în sus, dar pe alocuri sunt lipite de podea cu bandă adezivă argintie. Câteva birouri sunt goale acum, foștii ocupanți fiind de mult ieșiți la pensie, dar niciodată înlocuiți de angajați noi. Vechile bilețele cu însemnări, lipite pe toți pereții, flutură ori de câte ori se deschid ferestrele. Sub mesele abandonate, tehnicienii au dosit imprimante vechi, stricate și monitoare cu tub catodic inutilizabile, în timp ce colțul încăperii este un cimitir de scaune rotative deteriorate care se răstoarnă dacă te așezi pe

ele. Nimeni nu aruncă nimic din toate vechiturile strânse aici pentru că nu se știe cui aparține de fapt această sarcină.

Arthur se întoarce la rutina zilnică și lucrează din nou la „Ziua de azi în istorie", „Exerciții de logică și perspicacitate", „Jocuri și integrame", „Bancul zilei" și „Vremea pe glob". Ascultă toate cerințele lui Clint și le duce la bun sfârșit. În afară de asta, nu vorbește cu nimeni decât cu Menzies. Și nu mai pleacă acasă devreme, ci la timp.

Într-un târziu se oprește și Kathleen la biroul lui.

— N-am apucat nici măcar să bem o cafea împreună. Îmi pare rău – nu mai termin cu ședințele. Toată viața mea a ajuns o ședință fără sfârșit. De mă crezi sau nu, mai demult mă *ocupam* și eu cu jurnalismul.

Stau la taifas o vreme pe subiectul ăsta, până când Kathleen consideră că a acordat destul timp subalternului ei îndoliat. Acum ea o să plece și, în situația ideală, nu își vor mai vorbi câteva luni.

— Încă un lucru, adaugă ea. Ai putea să o suni pe nepoata Gerdei Erzberger? M-a sunat de vreo mie de ori. Nu-i nimic important – doar că-și varsă nervii pe mine că nu ai terminat interviul. Ți-aș fi recunoscătoare dacă ai reuși să mă scapi de ea, aș aprecia mult asta.

— De fapt, răspunde Arthur, aș dori să mă întorc acolo și să termin articolul.

— Nu știu dacă bugetul nostru ar permite două deplasări la Geneva pentru un necrolog. Nu-l poți termina aici?

— Dacă îmi dai o zi liberă, îmi plătesc eu drumul.

— Asta e vreo șmecherie ca să scapi o zi de Clint? Nu te-ai întors decât de o săptămână. Deși nu pot să te condamn.

De data asta Arthur ia avionul până la Geneva și află că Erzberger a fost mutată la o clinică din oraș. Nu mai are păr pe cap, iar pielea îi este galbenă. Își scoate masca de oxigen:

— Mă sufoc des, așa că notează repede.

Arthur pune reportofonul pe masa de la căpătâiul patului.

Ea îl închide:

— Sincer, nici nu știu dacă să vorbesc cu tine. Mi-ai irosit timpul.

El își ia reportofonul și paltonul și se ridică.

— Acum unde pleci? întreabă ea.

— Ați fost de acord cu această întrevedere. Dacă nu vreți să cooperați, nu-mi pasă. Nu mă mai interesează.

— Stai puțin. Așteaptă, spune ea. Ce s-a întâmplat mai exact? Nepoată-mea mi-a zis că ai plecat din „motive personale". Ce înseamnă asta?

Mai ia o gură de aer din masca de oxigen.

— Nu am de gând să discut pe tema asta.

— Trebuie să-mi dai un răspuns. Nu știu dacă mai vreau să-ți fac mărturisiri. Poate te duci la toaletă și nu te mai întorci.

— Nu discut acest aspect.

— Ia loc.

El se conformează.

— Dacă nu vrei să-mi povestești ceva interesant despre tine, continuă ea, măcar spune-mi ceva despre tatăl tău. Faimosul R.P. Gopal. Era un om interesant, nu?

— Așa e.

— Deci?

— Ce pot să spun? Lumea își amintește mereu de el ca fiind foarte charismatic.

— Știu asta. Dar spune-mi ceva ce-ți amintești tu însuți despre el.

— Îmi amintesc că mama obișnuia să-l îmbrace – nu că îi alegea hainele, ci că efectiv îl îmbrăca. Numai când am ajuns la adolescență mi-am dat seama că asta nu era nici normal, nici obișnuit. Ce pot să mai spun? Era chipeș, după cum știți. Când eram mai tânăr, fetele cu care ieșeam erau foarte impresionate de fotografiile mele de familie, ceea ce mă enerva la culme. A fost întotdeauna mult mai popular decât mine. Ce altceva? A, scrierile de război din India, desigur. Îmi amintesc cum scria poezii: obișnuia să compună în timp ce stătea în vechiul meu pătuț de copil. Zicea că e comod acolo. În afară de asta, îi mai plăcea și băutura. Ceea ce i-a adus și sfârșitul, firește.

— Deci nu te ocupi decât de necrologuri? Ce părere avea taică-tău despre asta?

— Nu cred că-l deranja. El mi-a făcut rost de prima slujbă din branșă, pe Fleet Street. După asta nu mi s-a părut să-l mai fi deranjat vreun lucru, oricare ar fi fost el. Dar n-am avut niciodată morbul ziaristului împătimit. Nu doream decât un post călduț și confortabil. Nu sunt ambițios din fire.

— Asta înseamnă că ești un ratat.

— Foarte amabil din partea dumneavoastră.

— În comparație cu R.P. Gopal, în orice caz.

— Da, aveți dreptate. Nu mă compar cu el. Nu mi-a lăsat mintea lui, ticălosul.

Se uită la ea:

— De vreme ce sunteți atât de sarcastică cu mine, sper că n-o să vă supărați dacă o să fiu și eu direct. De fapt, cred că nici nu-mi pasă. Sunteți în total dezacord cu scrierile dumneavoastră. Când v-am citit memoriile înainte de prima noastră întrevedere, eram neliniștit în legătură cu interviul nostru. Dar, ca persoană, nu sunteți deloc demnă de admirație.

— Începe să-mi placă această conversație. O să apară totul în necrolog?

Tușește din greu, apoi horcăie în masca de oxigen. Când vorbește din nou cu Arthur, vocea îi zgârie auzul:

— Asta e o cameră liniștită, spune ea. Am avut noroc să primesc o cameră numai pentru mine. Nepoată-mea vine să mă viziteze în fiecare zi. Absolut în fiecare zi. Ți-am povestit despre ea?

— Da, v-ați plâns în legătură cu ea, de fapt. Mi-ați spus că vă chinuie cu supă fierbinte și încurajări reci.

— Nu, nu, nu, se apără ea. *Niciodată* nu m-am plâns de ea. Ți-amintești greșit. O ador pe nepoata mea. E cea mai scumpă ființă pe care o cunosc. Gherasim – porecla asta i-am dat-o eu. Numele ei adevărat este Julia. E un înger. Țin tare mult la ea. Nici nu poți să-ți închipui cât de bună a fost cu mine în aceste ultime luni.

Tușește.

— Nu îmi mai găsesc cuvintele. Îmi pierd vocea. O să tac din gură, deși nu am spus nimic. Nimic folositor.

Scoate un carnet și scrie: „Teoretic ar trebui să comunic cu ăsta“. Așteaptă, pregătită să îl utilizeze, dar Arthur nu o întreabă nimic.

Singurele zgomote care se aud sunt suntele de la aparatele medicale și respirația grea a Gerdei.

Într-un târziu, Arthur vorbește:

— E ceva interesant. De fapt, vreau să vă spun ceva. Nu e important, dar... s-a întâmplat ceva.

Se oprește brusc. Gerda încuviințează din cap și scrie: „Știu. Un accident. Fiica ta“.

— Da, fiică-mea. A fost un accident.

Ea scrie: „S-a isprăvit acum“.

— Nu pot să vorbesc despre asta.

Își pune reportofonul și pixurile în buzunar.

Gerda își scoate masca de pe față:

— Îmi pare rău, spune ea. La urma urmei s-a dovedit că nu am avut nimic să-ți povestesc.

În timp ce așteaptă să urce în avionul care să-l ducă înapoi la Roma, notează tot ce își mai amintește despre Erzberger. Lucrează și pe durata zborului și, ajuns acasă, caută un loc unde să nu fie deranjat. Numai un loc e liber, fosta cameră a lui Pickle. Se așază pe patul ei și scrie la laptop până la patru dimineața, sorbind din când în când dintr-un pahar cu whisky ca să rămână treaz – un truc vechi de-al lui taică-său. A doua zi, rămâne la birou până târziu, adunând tot felul de informații generale despre Erzberger. Așază într-un teanc cărțile ei la marginea biroului ca să vadă toată lumea la ce lucrează. Kathleen trece pe acolo și observă.

Erzberger, după cum s-a descris chiar ea în operele ei, e o femeie cu o morală îndrăzneață, pe care epoca ei nu a reușit să o compromită, o femeie care-ți trezește o mare afecțiune și care te poate chiar inspira. Ca persoană, nu prezenta nici una dintre aceste calități. Dar acum, când Arthur îi scrie necrologul, el se bazează pe imaginea lui Erzberger din memoriile ei, pe Gerda cea fictivă, trecând-o cu vederea pe femeia pe care o întâlnise în carne și oase. Ăsta e articolul pe care îl vor ei. Ca să-i dea un

plus de autoritate, inserează formularea „într-o serie de interviuri ce au avut loc cu puțin înainte de moartea ei". Recitește articolul până i se pare că nu mai e loc pentru alte corecturi. Și-l citește sieși încă o dată, cu voce tare, în fosta cameră a lui Pickle. De data asta chiar și-a dat silința. Nici dacă l-ar fi scris tatăl lui nu ar fi ieșit cu mult mai bun. Îl trimite pe mail direct lui Kathleen, ocolindu-l pe Clint. Asta e neobișnuit, iar Kathleen îi semnalează faptul. În biroul ei, Arthur îi explică:

— M-am gândit că ai fi mai în măsură să editezi tu articolul ăsta. Nu vreau să jignesc sentimentele nimănui. Dar ar fi grozav dacă ai putea să arunci o privire peste el. Desigur, nu-i nici o supărare dacă nu poți sau dacă nu e oportun.

Kathleen îl citește și este impresionată:

— Când moare Gerda, spune ea, o să-l publicăm așa cum este. În întregime, dacă se poate. Este exact tipul de articol de care avem mare nevoie. Scris bine și din care reiese o voce reală, o poziție proprie. E un articol care are ceva de spus. Nemaipomenit, pe bune. Ai surprins-o perfect. Asigură-te că Clint îți dă spațiu suficient. În regulă? Și, dacă apar probleme, spune-i că eu am spus așa.

Profită de ocazie pentru a-i propune și alte subiecte lui Kathleen – nu pentru necrologuri, ci pentru articole generale. Ea nu obiectează, așa că Arthur le scrie în timpul lui liber. Procedând ca prima dată, i le trimite direct lui Kathleen, fără pretenția ca ea să i le editeze, ci motivându-și gestul astfel: „Aș aprecia foarte mult părerea ta, dacă ai timp să te uiți peste ele". De îndată ce ea le citește și-și arată entuziasmul, Arthur le trimite mai departe lui Clint cu observația: „Editat de KS". Făcând astfel, Clint nu se mai poate atinge nici măcar de un cuvânt.

Încetul cu încetul, Arthur transformă fosta cameră a lui Pickle în biroul lui de lucru. Adică așa numește el acum camera asta. Lui Visantha nu-i surâde deloc ideea.

Într-o seară, își ridică privirea din foile cu însemnări:

— Bună. Ce e?

— Ești ocupat? îl întreabă ea.

— Destul de ocupat. S-a întâmplat ceva?

— O să revin. Nu vreau să te întrerup.

— Dar ce e?

— Nimic. Doream doar să stăm de vorbă.

— Despre ce?

Stinge veioza de la birou. Acum stă pe întuneric. Vede silueta lui Visantha conturată în pragul ușii. Spune:

— Nu pot să vorbesc despre asta.

— N-am zis despre ce vreau să vorbim.

— Am terminat cu treaba pe ziua de azi.

— La vârsta mea, adăugă ea, ar trebui să ne grăbim. Dacă mai vrem un copil.

— Am lucrat destul în seara asta, cred.

— Vârsta mea poate deveni o problemă dacă mai așteptăm mult. Ziceam și eu.

— Nu, nu, spune Arthur ridicându-se. Eu unul nu mai vreau. Nu. N-aș suporta ideea. Gata, am terminat la birou. Gata pentru seara asta.

Se apropie de ea și o atinge pe umeri. Ea tresaltă, așteptând o îmbrățișare. În schimb, el o dă la o parte cu blândețe și trece pe lângă ea.

A doua zi, un cubanez care pretindea că avea 126 de ani moare. Nimeni nu crede ce spunea el, dar ziarul trebuie să umple cumva pagina nouă. Așa că Arthur este însărcinat să scrie opt sute de cuvinte despre subiect. El fură informațiile de bază de la celelalte agenții și mai adaugă câteva înfloriturii inteligente. Îl citește de vreo zece ori, apoi i-l trimite lui Clint pe e-mail. „Îl ai aici pe cubanezul impostor", îl informează Arthur, după care își mai verifică o dată e-mailul înainte să iasă pe ușă. Găsește un mesaj de la nepoata lui Erzberger: Gerda a murit.

Arthur se uită la ceas să vadă dacă se mai poate încadra în termenul-limită. O sună pe nepoată, își exprimă condoleanțele, îi pune întrebări în legătură cu câteva detalii obligatorii pentru necrolog: când a murit Gerda mai exact, care a fost cauza oficială, când va avea loc înmormântarea. Introduce aceste informații noi în necrolog și se duce în biroul lui Clint:

— Trebuie să scoatem ceva de pe pagina nouă.

— Exclus la ora asta.

— O scriitoare austriacă, Gerda Erzberger, tocmai a murit. Aveam un necrolog deja pregătit pentru ocazia asta.

— Ai înnebunit? Îl avem pe nenorocitul ăla de cubanez pe pagina nouă.

— Trebuie să îi dai la cap și să o pui pe Erzberger în loc.

— *Trebuie?* Kathleen nu mi-a zis că trebuie să fac nimic.

— Kathleen voia articolul despre Erzberger din capul locului.

Fiecare dintre ei pomenește numele lui Kathleen de parcă ar roti o bâtă înspre celălalt.

— Ce vorbești? Kathleen l-a ales pe cubanezul de 126 de ani. Așa a zis la ședința de la prânz.

— Ei bine, atunci *eu* vreau să fie inclus articolul despre Erzberger. În întregime.

— Cine naiba a auzit de austriaca asta proastă, la urma urmei? Uite ce e, omule, cred că putem să păstrăm liniștiți capodopera ta până mâine.

— Kathleen a insistat că vrea un articol despre Erzberger îndată ce moare. Evident, am putea adăuga spre sfârșitul paginii și un text scurt despre cel mai vârstnic mincinos din lume, ca să-i facem pe plac. Dar nu vreau să fac asta. Asta ți-o cer eu personal, nu are nimic de-a face cu Kathleen. Renunță la cubanez și public-o pe Erzberger. Și *nu-mi ciopârți* articolul. Nu vreau să deschid ziarul mâine și să-l văd sub formă de anunț sub cubanez. E clar?

Clint zâmbește:

— O să fac ceea ce trebuie să fac, omule.

Arthur doarme prost în noaptea aceea – e prea nerăbdător. Când sosește ziarul, îl deschide imediat la pagina nouă.

— Da, strigă el. A, Clint, dragul de tine, Clint dragule!

Exact cum sperase Arthur, Clint a distrus articolul despre Erzberger, a condensat viața ei într-o sută de cuvinte și a făcut din ea o știre pe scurt după articolul despre cubanezul mort.

— Perfect, își spune Arthur.

Se liniștește și o sună pe Kathleen din biroul lui de acasă.

— Îmi pare rău să te deranjez acasă așa de devreme, dar ai văzut necrologurile noastre de azi?

— Necrologurile? Sunt mai multe?

O aude cum dă paginile. Vocea îi capătă dintr-odată un ton metalic.

— De ce am publicat asta ca știre pe scurt?

— Asta mă întreb și eu. Nu pricep de ce n-a mai putut aștepta subiectul ăsta încă o zi.

— Nu știai că o să se publice în formatul ăsta?

— N-aveam nici cea mai vagă idee. Acum o văd și eu pentru prima dată. Ceea ce mă deranjează pe mine e... De fapt, sunt mai multe lucruri, dacă stau să mă gândesc. Mai întâi, e vorba de toți banii cheltuiți de ziar ca să mă trimită acolo. Apoi, efortul pe care l-am făcut ca să mai merg o dată. În special după toate câte mi s-au întâmplat.

Închide ușa biroului cu piciorul ca să nu-l audă Visantha.

— Exact, aprobă Kathleen.

— Dar, mai mult ca orice, continuă el, mi se pare că este un mare deserviciu pentru Gerda. O scriitoare importantă a secolului XX, o gânditoare profundă, după părerea mea. Și-așa este prea mult neglijată. Și noi ce facem? Clint o transformă într-o știre pe scurt. După ditamai articolul despre un mincinos cubanez. Nu vreau să creez nimănui probleme, dar mie mi se pare scandalos. Și dă prost pentru ziar. Ne face să părem superficiali. La urma urmei, tot ce avea de făcut Clint era să rețină articolul încă o zi și apoi să-l publice în întregime, după cum i-am zis. Și după cum i-am zis că doreai *tu*. I-am spus: „Nu-l publica azi. Kathleen ar vrea să-l ții până mâine". În orice caz, îmi pare rău – mă comport mizerabil acum, adaugă el. Nu vreau să-l fac praf pe Clint, doar că...

— Nu, ai dreptate să fii supărat. Și eu sunt destul de nervoasă.

— Am putea să publicăm azi articolul întreg?

Știe deja răspunsul.

— Nu putem să anunțăm de două ori moartea ei, răspunde Kathleen.

— Ceea ce mă miră cel mai mult e că am adus explicit în discuție numele tău când am discutat cu Clint subiectul ăsta.

— Serios?

— Am fost cât se poate de clar.

— Știi ce? spune ea, tot mai mânioasă. Nu mai vreau să-ți editeze Clint articolele. E ridicol.

— Păi și cum rămâne situația în termeni administrativi? Adică, trebuie să mă subordonez lui Clint. Eu scriu la pagina nouă. Asta e a lui.

— Nu e nimic *al lui*.

— Atunci ce se alege de segmentul meu: jocurile, integramele și toate celelalte?

— Nu ar mai trebui să faci porcăria aia. Un stagiar s-ar putea ocupa foarte bine de jocuri.

— N-o să-ți fie ușor cu Clint la capitolul ăsta.

— Nu-mi fac griji.

— N-aș vrea să mă ambalez prea tare, continuă Arthur în timp ce trage de banda de scotch care ține lipit de perete un decupaj dintr-o revistă veche de-a lui Pickle, dar de ceva vreme vreau să vorbesc cu tine despre ceva.

Când Arthur este numit noul editor al rubricii de cultură, se mută în fostul birou al lui Clint. De vreme ce ar bate prea tare la ochi dacă Clint ar ocupa acum vechiul birouaș al lui Arthur, i se găsește unul la marginea departamentului de știri sportive, cu vedere către un stâlp.

Acasă, atmosfera dintre Arthur și Visantha este tensionată. Ea își caută fățiș o slujbă înapoi în Statele Unite, iar ca el să se întoarcă acolo cu ea nici nu poate fi vorba. Într-adevăr, se va simți ușurat când ea va pleca – vechea Visantha pe care el o cunoștea a dispărut de mult, la fel cum nici Arthur nu mai e precum era odinioară.

În ultimul timp, preferă să stea la lucru până târziu. După orele de program își admiră noul birou. E adevărat că e mai mic decât birourile celorlalți editori de secțiuni. Și e ceva mai departe de dulapul cu pixuri. Dar, în schimb, dozatorul cu apă este mult mai aproape. Și asta e o consolare.

1954. Corso Vittorio, Roma

Sediul ziarului a fost amenajat pe Corso Vittorio Emanuele II, o arteră largă ce taie orașul de la est la vest, mărginită de biserici din travertin alb murdar și palate renascentiste de culoarea portocalelor roșii. Multe dintre clădirile din zona de centru a Romei arătau de parcă ar fi fost colorate cu creioanele de colorat din: roșu sângeriu, galben precum alama trompetelor, albastru murdar precum norii de ploaie. Dar clădirea mohorâtă din secolul al XVII-lea care adăpostea sediul ziarului părea să fi fost colorată cu un creion cu plumb: era cenușie, văruită neomogen, scoasă în evidență de o poartă foarte înaltă din lemn de stejar, îndeajuns de largă încât ar fi putut permite și trecerea unei goelete prin ea; oamenii însă intrau printr-o ușă mică, fixată în balamale în cadrul porții mari.

Din cabina lui de sticlă, un paznic îi măsoară din priviri pe nou-veniți, le indică direcția arătând înspre coridorul lung, decorat cu o frumoasă mochetă de culoare roșu de Burgundia, care se termină exact în fața liftului cu ușa de metal întredeschisă și cu liftierul stând pe un scăunel tapițat cu catifea:

— Che piano, signore? *La ce etaj, domnule?*

Cyrus Ott mergea la etajul trei, fostul sediu al unei reviste fasciste pentru cinefili care a dat faliment după căderea lui Mussolini. Ott a golit locul de mobila prăfuită, a pus să se dărâme toate zidurile interioare, creând un larg spațiu deschis ce avea să devină redacția de știri, mărginit de birouri ordonate cu deschidere spre interior, ca lojile dintr-o sală de teatru ce dau toate cu vederea înspre scenă. A cumpărat scaune rotative din lemn, birouri lăcuite, lămpi cu picior din alamă, o masă semicirculară făcută pe comandă pentru

editori, telefoane negre și lucioase pentru reporteri, treizeci și opt de mașini de scris marca Underwood, importate din New York, scrumiere solide din cristal, mochetă albă și groasă, precum și un bar discret pentru cocktailuri, lipit de peretele de la răsărit.

Șase luni mai târziu, orice vizitator care ieșea din lift la etajul trei ateriza direct într-o redacție plină de viață, cu biroul secretarei în față, o mână de reporteri la stânga și la dreapta bătând la mașină și vreo șase editori care rearanjau șpalturile la masa semicirculară din centru. În birourile amplasate de-a lungul zidurilor comercianții vânau spațiu de reclamă, o stenografă copia anunțurile pentru mica publicitate, contabilul făcea însemnări în registru. În colțul dinspre nord-vest se găsea biroul lui Ott pe a cărui ușă din sticlă mată era gravată inscripția PATRON; *în colțul din nord-est se afla biroul lui Leopold T. Marsh, redactorul-șef, și al lui Betty Lieb, redactorul de știri. În apropiere erau amplasate și spațiile pentru redactorii seniori care se ocupau de economie, sport, preluarea informațiilor de la alte agenții de știri, de fotografii sau de tehnoredactare. Juniorii și stagiarii roiau și zumzăiau în toate părțile ca albinele polenizatoare.*

Procesul de tipărire se desfășura la subsol, ceea ce era o cu totul altă lume. Muncitori italieni, membri de sindicat, aveau în sarcină tipografia de acolo, care făcea un zgomot asurzitor; însă puțini dintre ei se întâlneau vreodată cu jurnaliștii care scriau articolele câteva etaje mai sus. După-amiaza târziu sosea un camion cu un rulou uriaș de hârtie de ziar, pe care muncitorii îl rostogoleau până jos pe rampa din spate a camionului, după care îl trânteau în traveea de încărcare făcând să se cutremure clădirea până la etajul trei. Toți jurnaliștii care leneveau acolo sus – spunându-și glume unii altora, stând cu picioarele pe birou, cu pălăriile cu boruri largi atârnate în vârful pantofilor, având alături scrumiere pline de țigări care mai fumegau încă – săreau ca arși, cuprinși brusc de panică de îndată ce auzeau zgomotul de jos.

— La dracu', e deja timpul?

Ca prin minune, la ora zece seara, termenul-limită, ziarul era scris complet, până la cel mai neînsemnat rând de la cel mai neînsemnat articol, în ciuda palpitațiilor și a emoțiilor de ultim moment,

asezonate cu înjurături. Editorii se ridicau de la mesele lor pentru prima dată după câteva ore bune, dezmorțindu-și mușchii înțepeniți și umerii chinuiți, respirând adânc.

Cei mai mulți jurnaliști erau bărbați, în principal americani, dar și câțiva britanici, canadieni și australieni. Toți se stabiliseră în Italia când s-au angajat și toți vorbeau italiana. Dar redacția ziarului era exclusiv anglofonă. Cineva atârnase un anunț la ușa liftului care spunea: LASCIATE OGNI SPERANZA, VOI CH' USCITE – AFARĂ ESTE ITALIA.

Iar când angajații coborau să-și cumpere sandviciuri, anunțau:

— Mă duc până în Italia, vrea cineva ceva?

Primul an de activitate, 1954, a fost plin de știri senzaționale: audierile lui McCarthy, sovieticii au testat o armă nucleară, indicele bursier Dow Jones a atins, la închiderea unei ședințe, un maximum istoric de 382 de puncte. Inițial, ziarul a avut de suferit de pe urma suspiciunii că ar fi un purtător de cuvânt internațional al imperiului economic condus de Ott, dar s-a dovedit a fi o suspiciune nefondată. Necesitatea era cea care dicta și care influența cel mai mult conținutul – aveau spații ce trebuiau umplute pe fiecare pagină, așa că îndesau orice înșiruire de cuvinte care aducea cât de cât a știre, cu condiția să nu apară înjurături pe care, se pare, le păstrau pentru uzul propriu prin birou.

Betty și Leo coordonau împreună activitățile editoriale. Lui îi plăcea să zică: „Eu mă ocup cu imaginea de ansamblu". Dar, de fapt, Betty era cea care scria – sau rescria – cea mai mare parte a conținutului; avea un fel natural și relaxat de a mânui proza. Cât îl privește pe Ott, el se ocupa de partea financiară și oferea sfaturi atunci când i se cereau, ceea ce se întâmpla des. Betty și Leo traversau iute redacția până la biroul lui, încercând fiecare să ajungă primul în dreptul ușii. Ott asculta solemn, cu ochii ațintiți spre mochetă. Apoi își ridica privirea, ochii lui de un albastru deschis mutându-se când asupra lui Betty, când asupra lui Leo, și le comunica decizia.

Cei trei se înțelegeau de minune. Într-adevăr, singurul moment stânjenitor era când Ott ieșea din birou, moment în care Betty și

Leo își vorbeau de parcă atunci ar fi făcut cunoștință unul cu celălalt și pândeau ușa să vadă când se întoarce patronul.

În mod normal, Ott era neîndurător când venea vorba de profit. Dar ziarul era o anomalie: din punct de vedere financiar nu o ducea bine deloc. Rivalii lui în afaceri din Statele Unite priveau cu suspiciune afecerea asta italiană. Trebuie să fie vreun aranjament șmecher, își închipuiau ei.

Dacă așa stăteau lucrurile, scopul acestui aranjament nu era clar.

Nu le-a explicat niciodată planurile lui de afaceri lui Betty și Leo, iar în privința chestiunilor personale era și mai opac. Avea o soție, Joanna, și un băiețel, Boyd, dar nu le-a spus niciodată de ce ei rămăseseră în Atlanta. Leo a încercat să-l tachineze și să scoată de la el niscaiva detalii, dar nu i-a mers. Ott avea darul de a pune punct unei conversații acolo unde și când poftea el.

Studiile arată că europenii sunt leneşi

Reporter economic – Hardy Benjamin

Hardy își petrece dimineața dând telefoane la Londra, Paris și Frankfurt, încercând să smulgă declarații prin tot felul de vorbe dulci de la analiști financiari țâfnoși.

— Este adevărat că o creștere a ratei dobânzilor este iminentă? întreabă ea. Are Bruxelles-ul de gând să extindă taxele vamale la importul de încălțăminte și pentru alte produse? Dar ce credeți în legătură cu dezechilibrul comercial?

Este amabilă chiar și atunci când sursele ei nu sunt.

— Hardy, sunt ocupat. Ce vrei?

— Aș putea să vă sun mai târziu.

— Sunt ocupat acum, o să fiu ocupat și mai târziu.

— Îmi pare rău că vă tot bat la cap. Mă întrebam dacă ați primit mesajul pe care vi l-am lăsat pe robotul telefonic.

— Da, știu. Scrii un alt articol despre China.

— Jur că nu durează mult.

— Știi care e replica mea când vine vorba de China: „Ar trebui să ne apucăm cu toții să învățăm dialectul mandarin. Bla, bla, bla". Acum pot să plec?

Pe la jumătatea amiezii are deja o mie de cuvinte, ceea ce depășește numărul de calorii consumate de ieri. Hardy ține un regim pe care l-a început pe când avea vreo doisprezece ani. Acum are treizeci și șase și încă visează la biscuiți cu unt.

Ia o pauză la cafeneaua de jos, unde se întâlnește cu prietena ei Annika, care este șomeră și deci are de obicei suficient timp liber pentru o pauză de cafea. Hardy golește un pachet de îndulcitor artificial în ceașca de cappuccino.

— Nimic nu simbolizează mai bine inutilitatea tuturor eforturilor umane decât aspartamul, spune ea și ia o înghițitură. A, dar chiar e bun.

Între timp, Annika își toarnă din belșug zahăr brun în cafeaua ei macchiato.

Cum stau ele la bar, fac un duo destul de neobișnuit: una are un ten relativ roz, un aspect de tocilară și este scundă (Hardy), cealaltă are un bust generos, e îmbrăcată cu stil și înaltă (Annika). Tipa cu ten roz îi face semn cu mâna barmanului, dar el nu observă nimic. Cea cu bust generos face doar un semn din cap și barmanul vine cât ai clipi.

— Mă enervează ce succes ai când chemi chelnerii, spune Hardy. Deși e înjositor să vezi cum le curg balele după tine.

— Eu nu mă simt înjosită.

— Mă simt *eu* înjosită. Și eu aș vrea ca personalul de la bar să mă trateze ca și cum aș fi un obiect, adaugă Hardy. Apropo, ți-am spus că am avut din nou un coșmar legat de părul meu?

Annika zâmbește:

— Ești bolnavă, Hardy.

— Se făcea că mă uitam în oglindă și am văzut în spatele meu o arătare care îmi făcea cu ochiul, acoperită toată cu bucle portocalii. Oribil.

Aruncă o privire în oglinda din spatele barului, dar ceea ce vede o răscolește:

— Grotesc.

— Dacă vrei să știi, începe Annika, îmi place la nebunie părul tău.

Trage de unul dintre cârlionții lui Hardy.

— Uite ce flexibil este. Și îmi place nuanța asta cafenie.

— Cafenie? întreabă Hardy ridicând din sprâncene. Părul meu e cafeniu la fel cum supa de morcovi e cafenie.

Îi sună mobilul și ea soarbe ultimul strop de cappuccino.

— Trebuie să fie Kathleen cu întrebări despre articolul meu.

Hardy își schimbă vocea, adoptă un ton profesional și răspunde. Dar după ce ascultă un moment se alarmează de-a binelea. Răspunde în italiană, notează o adresă și închide.

— Era poliția, îi spune Annikăi. Apartamentul meu a fost spart. Se pare că au prins câțiva drogați *punkabbestia* când ieșeau cu lucrurile mele.

Ajunsă acasă, găsește toate sertarele deschise și răvășite; pe jos era aruncată mâncare. În locul unde înainte erau sistemul ei audio și micul ei televizor cu ecran plat acum nu mai sunt decât firele. Norocul ei că a avut laptopul la serviciu. Apartamentul ei e la parter, iar geamul de la bucătărie, care dă înspre o alee, fusese spart. Pe aici au intrat, spune poliția. Se pare că cei doi suspecți au îndesat tot ce au putut în pungi de plastic și apoi au fugit. Dar pungile, care erau deja pline cu bunuri furate dintr-un alt apartament din Trastevere, s-au rupt din cauza greutății și toată prada s-a vărsat pe stradă. Infractorii au încercat să îndese la loc bunurile, dar agitația lor a atras autoritățile.

Pe o masă lungă de la secția de poliție sunt împrăștiate CD-urile ei, sistemul audio, micul televizor cu ecran plat, DVD-urile, parfumul și bijuteriile amestecate cu obiectele celuilalt păgubit, acum absent: o cravată de nailon de prin 1961, câteva romane de spionaj în engleză, un catehism catolic și, lucru ciudat, câteva perechi de boxeri ieftini și vechi.

Pentru buna desfășurare a anchetei, Hardy declară că bunurile ei se găsesc printre cele recuperate, dar nu i se dă voie să ia nimic acasă – celălalt păgubit trebuie să fie și el de față ca să se evite disputele în legătură cu posesia obiectelor, iar deocamdată poliția nu i-a dat de urmă.

În aceeași seară, Hardy o sună pe Annika, doar-doar o va îndupleca să vină pe la ea:

— E sinistru aici la mine, cu fereastra spartă, spune Hardy. Nu vrei să vii și să mă aperi? O să gătesc ceva.

— Aș veni dacă aș putea, dar încă îmi aștept bărbatul să ajungă acasă, răspunde Annika, referindu-se la Craig Menzies, redactorul de știri al ziarului. Dar să știi că ești bine-venită să stai cu noi.

— Nu vreau să fac prea mult tam-tam din asta. E în regulă.

Hardy verifică yala de la intrare și apoi se întinde pe canapea, cu picioarele ghemuite și învelită cu o pătură; are un cuțit de

bucătărie la îndemână. Se scoală și mai verifică o dată încuietoarea ușii de la intrare. Când trece prin dreptul oglinzii, ridică o mână ca să nu-și vadă reflexia.

Inspectează și fereastra din bucătărie – curenții de aer pătrund înăuntru pe sub cartonul care acoperă, asemenea unui petic, ochiul de geam spart. Lovește cartonul. Acesta rezistă, dar e departe de a fi cea mai sigură metodă de protecție. Hardy se cuibărește sub pătură și deschide o carte. După optzeci de pagini – citește repede – se ridică să vadă ce are de mâncare în bucătărie pentru cină. Se decide să mănânce biscuiți cu orez și o conservă de ciorbă de pui care se găsește pe raftul de sus, unde ea nu poate ajunge fiind prea scundă. Cu ajutorul unui polonic, împinge conserva înspre marginea raftului. Aceasta se clatină, cade și Hardy o prinde cu mâna liberă.

— Sunt un geniu, spune ea.

Zilele trec, dar poliția nu-l găsește pe celălalt păgubit, ceea ce înseamnă că Hardy tot nu are voie să-și revendice bunurile.

— La început, se plânge ea Annikăi, mi-am închipuit, văzând romanele de spionaj, cartea de catehism și toate celelalte, că tipul ăsta o fi vreun călugăr englez amabil și inocent. Dar încep să-l urăsc. Acum îmi vine în minte imaginea unui preot pervers, știi tu, cu o cămașă aspră pe sub robă, ca să se chinuiască purtând-o, chipurile, și care salivează în exces. Îmi închipui că se ascunde în vreun institut pontifical ca să scape de acuzații de infracțiune în Statele Unite. Din păcate, am apucat să văd boxerii tipului.

Poliția îl localizează abia peste vreo două săptămâni. Când ajunge ea la secție, el caută deja prin lucrurile amestecate, sortându-le pe ale lui. Hardy se răstește la un polițist:

— Nu pot să cred că nu m-ați așteptat, spune ea în italiană. Parcă era vorba că trebuie să ne împărțim împreună lucrurile.

Ofițerul se evaporă, iar păgubitul se întoarce voios spre ea. Nu e preot, la urma urmei, ci un tip de douăzeci și ceva de ani, cu aspect neîngrijit și cu părul împletit în codițe afro.

— *Buongiorno!* spune el, și e de ajuns cuvântul ăsta ca Hardy să-și dea seama că tipul nu are nimic în comun cu italiana.

— Nu crezi că trebuia să mă aștepți și pe mine? îi răspunde ea în engleză.

— A, ești americancă! spune el, vorbind cu accent irlandez. Iubesc America!

— Ei bine, mulțumesc, dar, de fapt, nu sunt ambasadorul. Uite ce e, cum vrei să procedăm? Începem să sortăm CD-urile?

— Începe tu. E nevoie de multă răbdare pentru o astfel de activitate. Iar Rory nu știe ce e aia răbdare.

— Tu ești Rory?

— Da.

— Și vorbești despre tine la persoana a treia?

— Ce persoană?

— Nu contează. În regulă, îmi adun lucrurile.

Își bagă totul într-o plasă mare de pânză, apoi aruncă o privire peste obiectele rămase.

— Ia stai, ceva de-al meu nu e aici.

Tot ce-a rămas pe masă sunt cravata lui, cărțile, CD-urile și boxerii.

— Ce-ți lipsește?

— Ceva personal. La naiba, răspunde ea. Nu face doi bani, dar are o valoare sentimentală pentru mine. Un cub Rubik, dacă chiar vrei să știi. A fost un cadou. Oricum...

Oftează.

— Ai de gând să faci un raport pentru casa de asigurări?

— Nu aveam în plan, ca să fiu sincer, răspunde el.

Scoate capul afară pe ușă și aruncă o privire de-a lungul holului. Se întoarce și îi spune în șoaptă:

— De fapt nu locuiesc legal în apartamentul meu. Este un spațiu comercial, strict vorbind. Pot să lucrez acolo, dar teoretic nu am voie să locuiesc acolo.

— Și ce lucrezi?

— Predau.

— Ce?

— E de coșmar cu polițaii ăștia care nu îmi dau voie să locuiesc acolo în mod oficial. M-am gândit chiar să nu vin deloc

să-mi iau lucrurile, dar am nevoie de ăștia, zice și a atinge grămada de boxeri, zâmbind cu gura până la urechi.

— OK, dar asigurarea mea nu are nimic de-a face cu faptul că tu locuiești într-un spațiu comercial.

— Ar putea să înceapă să se intereseze de una, de alta, nu crezi?

— Scuze – ce ziceai că predai, Rory?

— Teatru de improvizație, răspunde el. Și scamatorii.

— Sper că nu în același timp.

— Poftim?

— Nu contează. De unde ești de loc din Irlanda? Cumva din ținutul Cork? Toți oamenii pe care îi întâlnesc și vin din Irlanda par să fie din ținutul Cork. Cred că ar trebui să fie cam depopulat acum.

— Nu, nu. Sunt mulți oameni acolo, răspunde el inocent. Așa ai auzit tu? Că s-a depopulat?

— Glumesc. Oricum, să ne întoarcem la treburi serioase. Compania mea de asigurări nu o să fie interesată de tine, așa că eu va trebui să trimit un raport. Hoții mi-au spart geamul și în Roma asta o să mă coste o avere.

— Un geam? Asta e tot? Isuse, pot să rezolv eu asta.

— O să înlocuiești tu geamul?

— Sigur.

— Cum?

— O să pun altul nou.

— Tu însuți?

— Absolut.

— În regulă, dar când?

— Chiar și acum, dacă vrei.

— Nu pot, trebuie să mă întorc la serviciu. Și, pe lângă asta, n-ai nevoie de materiale?

— Ce materiale?

— Geam, de exemplu.

— A, spune el încuviințând din cap, ai dreptate.

— Nu vreau să fac pe dificila, dar poliția a avut efectiv nevoie de două săptămâni ca să dea de tine. Nu pot să-mi petrec restul vieții căutându-te ca să-mi repari fereastra.

— Nu ai încredere în mine?

— Nu e vorba că *nu* am încredere în tine, doar că nu te cunosc.

— Uite, ia cartea mea de vizită.

Îi dă o carte de vizită, după care își scoate ceasul de la mână.

— Poți să-l ții și pe ăsta drept garanție până îți repar fereastra.

— Ceasul tău digital?

— Dacă nu-l vrei, alege ce poftești din lucrurile de pe masă.

Toate boarfele lui sunt întinse pe masă: CD-urile, romanele de spionaj cu paginile îndoite la colțuri, catehismul catolic și boxerii.

Un zâmbet îi împodobește fața. Se uită la el. Apoi îi ia boxerii și îi îndeasă în plasa ei de pânză:

— *Asta* numesc eu garanție.

— Nu poți să-mi iei boxerii! exclamă el. Ce-o să mai port?

— Ce-ai purtat toată săptămâna asta?

La cafenea, Hardy îi povestește Annikăi despre irlandez:

— Așa că i-am furat boxerii.

— Ce te-a apucat să iei lenjeria moșului?

— E un puști, de fapt. Din Irlanda. Are codițe blonde împletite în stil afro.

— Un tip alb cu codițe împletite în stil afro? Ce nasol.

— Știu, dar e înalt și asta îl mai salvează puțin, nu-i așa? Nu arată chiar oribil. Dar sunt o idioată – m-am grăbit să plec fără să-i las datele mele de contact.

— Uite ce e, ai lenjeria intimă a omului – o să apară el.

Dar nu apare. Îl sună pe numărul de pe cartea de vizită și îi lasă un mesaj. Tipul nu sună înapoi. Hardy îi mai lasă un mesaj. Din nou, nici un răspuns. În cele din urmă îl vizitează la adresa scrisă pe cartea de vizită, care arată ca un garaj părăsit. Irlandezul deschide ușa și clipește deranjat de lumina soarelui.

— Ia te uită, bună!

Se apleacă până în dreptul feței ei și o sărută pe obraz. Ea se retrage surprinsă. Rory spune:

— Am uitat pur și simplu. Mă înțelegi, mi-a ieșit complet din minte chestia cu fereastra ta. Hai că sunt de groază. Îmi pare rău. O să rezolv asta chiar acum.

— De fapt, va trebui să completez formularul ăla de cerere pentru asigurare.

El se joacă între degete cu o șuviță:

— Ar trebui să scap de prostiile astea, nu crezi?

— Nu știu.

— E o mică tradiție în legătură cu chestia asta. E una dintre particularele mele.

— Particulare?

— Adică un semn distinctiv al meu, o emblemă.

— Aha, vrei să zici „particularități"?

— Cum zici. Dar sunt o nebunie curată, nu-i așa? Hai, mi le tai tu. De acord?

Îi face semn să intre.

— Ce tot vorbești acolo?

— Îți dau imediat o foarfecă. Îmi tai șuvițele.

Clar nu arată a spațiu de locuit. Nu are ferestre și este iluminat doar de o lampă cu halogen. O saltea veche și gălbejită zace lipită de perete, iar alături vede un rucsac uzat, un maldăr de haine, bile și bâte pentru jonglerii, o cutie cu scule, romanele lui de spionaj și catehismul. O chiuvetă și toaleta sunt fixate de un perete, fără nici un paravan care să asigure intimitatea. Camera miroase a pizza învechită. Tipul cotrobăie prin cutia cu unelte și scoate o pereche de foarfeci industriale.

— Vorbești serios? întreabă ea. Chestia asta e cât torsul meu.

— Ce înseamnă „tors"?

— Vreau să zic că e o foarfecă imensă.

— O să fie foarte bine! Nu-ți face griji, Hardy!

Se așază pe capacul scaunului de toaletă. Acum că stă jos, Rory e la aceeași înălțime cu Hardy, care e în picioare. Ea se ridică pe vârfurile picioarelor și face prima tăietură, dându-i lui Rory codița amputată.

— De fapt, e distractiv, spune ea și mai retează o codiță.

Codițele se strâng una peste alta ca surcelele de aprins focul. Urechile lui, descoperite acum, sunt ușor înclinate, ca la iepuri. Ridică o oglindă în care se reflectă amândoi: Rory care își stu-

diază capul tuns și Hardy care îl studiază pe el. Tipul îi zâmbește larg iar ea râde, apoi își zărește fața în oglindă și se dă înapoi, scuturând părul de pe pantofi.

— Îți place cum arată?

— Arată genial. Mersi mult. Îmi simt capul așa ușor acum.

Și-l scutură, ca un câine ud.

— Știi ceva? Încep să mă gândesc că la urma urmei n-a fost chiar așa de rău că am fost jefuit. Mi-am recuperat lucrurile și m-am ales și cu un tuns gratuit.

— Poate a ieșit bine pentru tine. Eu însă nu mi-am recuperat toate lucrurile.

A doua zi dimineață, Hardy se trezește cu gândul la Rory. La amiază, îi trimite un mesaj. După asta, ori de câte ori aude vreun mobil sunând, și-l verifică pe al ei. Dar nu e el. Regretă că i-a trimis mesajul ăla patetic („Încă am lenjeria ta intimă!") și speră ca el să nu-l fi primit. După câteva ore, nu mai suportă să aștepte așa că îl sună. El răspunde și promite că „va apărea" mai târziu.

La miezul nopții el tot nu a venit. Hardy sună din nou, dar nu răspunde. E aproape unu dimineața când el apare zâmbitor în pragul casei ei. Hardy se uită intenționat la ceas.

— O să-ți aduc lucrurile, spune ea. Vezi că intră gerul dacă ții ușa deschisă.

— Să intru atunci?

— Bănuiesc că da.

Îi aduce punga de plastic cu boxerii lui.

— Sper că astea nu erau singurele tale perechi.

— Firește că nu, răspunde el luându-le. Mă tot întrebam înainte de ce ar vrea un hoț lenjeria mea intimă. Acum văd că e destul de populară.

— Bun. Deci, cred că asta e tot. Sau, mă rog, ai vrea să bei ceva?

— Mda, n-ar strica. Grozav.

— Am și de mâncare. Dacă vrei.

— Super, super.

O urmează în bucătărie.

Ea deschide o sticlă de Valpolicella și pune la încălzit o cratiță cu lasagna pe care avusese de gând să o aducă la birou. (Gătește mult și bine, dar nu mănâncă nimic. I se pare că toate bucățile de unt, linguroaiele de zahăr și kilogramele de smântână ce dispar în tot felul de amestecuri pe care le folosește la gătit ar fi gata-gata să reapară pe șoldurile ei. Așa că toate creațiile lui Hardy – turnulețele din cartofi, prăjiturelele în formă de spirală cu umplutură de cacao și vanilie, pateurile cu somon, susan, sos de lămâie și tarhon, toate aceste bunătăți sfârșesc la sediul ziarului, întinse pe platouri pentru angajați; redactorii zăpăciți sau prinși până peste cap cu treabă mai ciugulesc din ele, alții le mai scapă și pe mochetă, făcând mizerie în jurul lor. Hardy observă totul de la biroul ei și se hrănește numai cu laudele lor.)

Rory devorează lasagna, dă pe gât aproape tot vinul și sporovăiește în același timp.

— Grozav, super, punctează el din când în când.

Îi povestește lui Hardy despre tatăl lui, care e proprietarul unei firme de instalații lângă Dublin și despre mama lui, secretară la o companie de produse medicale. A mers pentru puțin timp la facultate în Irlanda, dar a abandonat-o înainte de absolvire și a călătorit în Australia, Thailanda și Nepal. Apoi a ajuns în New York și a lucrat prin diverse localuri. Acolo a urmat niște cursuri de improvizație în teatrul de comedie și a jucat în East Village într-un club de comedie. După aceea, a străbătut Europa în lung și-n lat, a luat vaporul din Marsilia până la Napoli, a petrecut câteva luni în sudul Italiei și, în cele din urmă, a ajuns la Roma.

Hardy îi umple paharul:

— N-aș fi niciodată în stare să predau un curs despre orice-ar fi. Nu că aș avea cumva calificările necesare. Mai ales într-un oraș străin. Îți trebuie destul curaj.

— Sau pur și simplu multă prostie.

— Curaj, insistă ea.

El o întreabă despre munca ei.

— Urăsc să recunosc asta, spune el, dar în toată viața mea abia dacă am citit vreun ziar. E al naibii de mic, nu-i așa?

— Mic?

— E scris prea mic. Trebuie să măriți literele.

— Mm, răspunde ea. Poate.

— Și despre ce scrii, Hardy?

— Economie.

Bea din vin.

— Îmi pare rău, dar n-o să țin pasul cu tine la băut.

— Nici n-ai putea, zice Rory înțelegător.

— Pot să-ți mai torn?

În timp ce îl întreabă o și face.

— Păi, eu am fost angajată să scriu despre cum să-ți gestionezi finanțele personale și despre articole de lux. Dar se pare că am devenit treptat eu singură un întreg departament care se ocupă cu temele de economie. Aveam un tip în vârstă în Paris, Lloyd Burko se numea, care obișnuia să scrie articolele despre economie europeană. Dar acum, în principiu, sunt doar eu.

— Foarte frumos, Hardy.

Observă ceva în expresia de pe fața ei:

— Ce e așa amuzant?

— Nimic. Doar că îmi place cum îmi spui tu Hardy.

— Nu așa te cheamă?

— Ba da. Dar îmi place felul în care o spui.

— Păi în ce fel o spun?

— Mai zi o dată.

— Hardy.

Ea zâmbește, apoi își reia firul gândurilor.

— Ideea e că dacă ți-ai închipui jurnalismul ca fiind o piscină, reportajele financiare sunt gura de scurgere. Începi prin a înota în jurul ei, dar în cele din urmă, împotriva voinței tale, nu mai poți să te lupți cu forța de absorbție și ești tras în jos, prin canal, direct în paginile de economie și afaceri.

— E chiar așa rău?

— Nu chiar. Tind eu să dramatizez. Tristul adevăr e că, în secret, sunt atrasă de chestiile astea. Sunt genul de persoană

care citește rapoartele bursiere Morningstar în vacanță. Părerea mea e că, dacă sapi adânc, orice subiect este în definitiv un subiect economic.

— Așa deci, spune el.

— Dar recunosc că am niște opinii destul de ciudate la capitolul ăsta.

Rory își duce farfuria murdară la chiuvetă. Ea sare ca arsă:

— Nu, nu. Nu e nevoie să faci asta.

Se împleticește pe picioare.

— A, cred că m-am amețit puțin.

În spațiul strâmt al bucătăriei ei, cei doi devin, prin forța lucrurilor, foarte apropiați. Ea privește în sus:

— Ești enervant de înalt. E ca și cum ai respinge tot ce reprezint eu.

— Nu ești așa de scundă.

— Cine a spus că aș fi scundă? Sunt minimalistă.

El se apleacă și o sărută.

— Ți-a înghețat nasul, Hardy.

Ea își atinge nasul. Acum nu mai încearcă să facă pe inteligenta:

— Poți să faci asta din nou?

— Ce?

— Ce-ai făcut înainte.

— Să îți spun pe nume, Hardy?

— Nu, lucrul pe care l-ai făcut după. Ceea ce tocmai ai făcut.

— Ce lucru?

Ea îl sărută pe Rory.

— Lucrul *ăsta*. Mai fă-o, te rog.

Activitatea se mută în dormitor.

După aceea rămân întinși în patul ei, pe întuneric, unul lângă altul.

— Să-ți aduc ceva?

— Nu, nu, Hardy. Mă simt foarte bine.

— Și eu la fel. Poate un ultim strop de vin?

— N-ar strica puțin vin.

Hardy îi toarnă un pahar și se grăbește înapoi în dormitor mergând în picioarele goale. Înainte să intre, spune:

— Nu mi-era frig înainte. Aveam doar emoții.

Îi dă paharul:

— Mă refer la nasul meu rece.

Rory soarbe din pahar:

— Delicios.

— Pari puțin beat. Dar în sensul bun al cuvântului. Adică ai mult farmec când ești beat.

Se lipește de el:

— Ce e cu tatuajul ăsta, apropo?

— E un lup. Mi l-am făcut în Sydney. Îți place?

— Un lup? Eu credeam că e o focă. Una care urlă la lună. În orice caz, e foarte frumos.

Îl sărută pe umăr.

— E așa de bine să am pe cineva aici.

A doua zi la cafenea, Annika îi cere detalii:

— Ți-a reparat irlandezul fereastra?

— De fapt, ne-am cam îmbătat.

— Serios? Povestește mai departe.

— Nu-i nimic de povestit.

— Sigur ai ce să-mi mai spui.

— OK, ar mai fi ceva.

— Și fereastra?

Hardy cheamă un geamgiu – nu vrea ca Rory să se simtă stresat din acest motiv de fiecare dată când o să mai vină. Dar nu mai trece pe la ea o săptămână întreagă, timp în care nici nu o sună și nici nu-i răspunde la mesaje. Ea merge la el acasă, pregătită pentru o scenă tristă. Dar când Rory îi deschide ușa, o sărută pe gură și o întreabă unde naiba a fost până acum. Hardy sfârșește prin a-l lua la ea, îl hrănește, îl spală, îl cazează, ca înainte.

— Îmi place să vin aici, spune Rory stând în capul oaselor în patul ei a doua zi dimineața, în timp ce Hardy se îmbracă pentru a pleca la serviciu. Ai o cadă ca lumea.

— La asta se reduce farmecul meu? Nu uita de duș.

— Prefer să fac baie în cadă.

— N-o să dispari din nou, nu-i așa?

— Ce vrei să spui?

— Să dispari. Adică Rory absent. Rory dat dispărut. Apartament fără Rory.

— Nu fi nebună. O să te sun.

— Când?

— Ce zici de mâine?

— Când spui mâine, de fapt vrei să zici de mâine în două săptămâni?

— Vreau să zic mâine. Chiar mâine.

— Adică de ieri în două zile?

Nu o sună. Lui Hardy îi vine să urle. Dar așa e el: e foarte comod, ceea ce înseamnă că e greu de suportat pentru cei din jur. N-o mai surprinde deloc acum. Îl adună din dărăpănătura lui de casă de pe strada Trastevere, ca și cum ar fi un cățeluș de pripas, salvat din mâinile hingherilor pentru a nu știu câta oară, care dă din coadă vesel când o vede, dar care, mai mult ca sigur, o va șterge în momentul în care ea nu e acolo. După câte poate să-și dea Hardy seama, Rory își ocupă timpul petrecut fără ea citind cărți despre CIA și bând vin alb cu prietenii lui italieni, toți hipioți. Cursurile lui de improvizație se dovedesc a fi mai mult ipotetice decât reale. Dar toți oamenii au nevoie să spună că fac ceva, conchide ea, mai ales când nu fac nimic.

Banii de care dispune Rory îi parvin de la tatăl său, dar sumele nu ajung regulat, așa că o săptămână se bucură de belșug, iar următoarea este complet falit. Cheltuie banii aiurea: de exemplu, cumpără un ceas deșteptător de culoarea lămâilor verzi, deși nu are nici un motiv să se trezească devreme dimineața și nu are nimic de mâncare în casă. Când e lefter, Hardy îi vâră bani pe furiș în buzunarul de la jachetă. Din când în când, ea îl încurajează să înceapă cursurile alea de improvizație sau să-și găsească vreo slujbă: ar putea preda engleza, de pildă. Dar visul lui este să devină actor de comedie și e convins că mai are puțin până să ajungă faimos, deși ea nu pricepe deloc cum ar putea Rory să reușească astfel în Italia. În plus, chiar dacă e un tip voios, Rory nu e din cale-afară de amuzant. Hardy refuză să-l

asculte cum își exersează rolurile lui de improvizație. I-o retează politicos, dar ferm.

Într-o după-amiază, Annika o întreabă:

— Ce-ai zice dacă i-aș găsi lui Rory ocazia să-și facă un număr de improvizație la un eveniment?

— Cum ai putea face asta?

— Nu pari foarte entuziasmată.

— Ba da, sunt. Spune-mi.

Annika a văzut un fluturaș care anunța un concert organizat într-o cârciumă din zonă cu scopul strângerii de fonduri pentru echipa de fotbal a postului de radio al Vaticanului. Organizatorii au deja o formație, dar caută și alte numere.

— Nu ar primi bani, dar măcar ar mai exersa puțin, îi explică Annika. Și nu e nici o presiune din partea publicului – e doar o adunătură de bețivi prietenoși.

— Văd că ești mai hotărâtă să-i pui cariera pe roate decât e el, spune Hardy.

— Asta am observat și eu.

Hardy și Rory se întâlnesc cu Annika și Menzies la cârciumă. Clienții sunt mulți și zgomotoși. Un set de tobe este deja amplasat pe scenă, în fundal, iar în față este un microfon. Cei patru găsesc o masă liberă.

— Asta e minunat, chiar este, spune Rory și dispare ca să numere câți spectatori sunt.

Hardy o strânge pe Annika de picior pe sub masă:

— Vai, ce emoții am.

— Ai emoții? întreabă Annika. Nu tu trebuie să urci pe scenă.

— Știu, dar...

Rory se întoarce radiind de bucurie.

— Ești nerăbdător să-ți faci numărul? îl întreabă Menzies.

— Absolut. Nu sunt prea multe prilejuri în Italia să faci teatru de improvizație în engleză.

— Cred că nu sunt mai deloc.

— Probabil că ai dreptate.

— Ce tip de comedie abordezi tu?

— Cum adică?

— Păi, cum ți-ai descrie numărul?

— O să-ți placă.

Hardy se apropie de Rory și îi șoptește:

— Acum ar fi momentul să cumperi încă un rând de băuturi pentru toată lumea.

Îi dă pe furiș o bancnotă de cincizeci de euro pe sub masă.

Rory îl bate pe Menzies pe umăr:

— Eu plătesc băuturile acum, oameni buni. Aceeași comandă, doamnelor?

Gazda serii, un englez care de obicei transmite tristele buletine de știri de la Radio Vatican, dar care în seara asta e îmbrăcat ca un arlechin, apare pe scenă alergând:

— Toată lumea e gata?

— Cred că e rândul meu acum, le spune Rory celor de la masă.

Îi face un semn din cap lui Hardy și se îndreaptă spre scenă. Clienții din față se dau la o parte, făcându-i loc să treacă, iar câțiva străini îl bat prietenește pe spate.

Annika îi spune lui Hardy:

— N-ai de ce să te îngrijorezi – o să fie amuzant.

Mulțimea de spectatori murmură când el urcă pe scenă. Apucă microfonul și-l ține strâns, ferindu-și ochii de lumina reflectoarelor.

— În regulă, spune el

— Cine e tipul ăsta? zbiară un bețiv.

Rory se prezintă.

Publicul îl împroașcă cu saluturi batjocoritoare.

Hardy îi strânge din nou piciorul Annikăi:

— Nu suport să văd asta.

— De ce-ți faci griji?

Rory începe cu obișnuita lui introducere de încălzire:

— Internetul e uimitor, nu-i așa?

Își drege vocea.

— V-ați gândit vreodată că de fapt a fost inventat de armata americană? E adevărat. Am citit asta. Voiau să se asigure că,

dacă o să izbucnească vreun război nuclear, toată lumea va putea în continuare să se uite la filme porno.

Face o pauză ca să râdă publicul. Nu râde nimeni.

— Și, insistă el, dacă stai să te gândești mai bine, în cazul în care lumea ar fi la un pas de distrugere, cu Armaghedonul și toate astea, o labă mică ar fi bine-venită.

Câțiva spectatori pufnesc nehotărât.

Hardy închide ochii și dă drumul piciorului Annikăi.

— De vreme ce ne-am adunat aici în numele Vaticanului, continuă el jucăuș, m-am gândit să vorbesc despre religie. Eu însumi sunt catolic. În Biblie e un pasaj în care este descris cum Dumnezeu îi omoară pe toți oamenii din Sodoma și Gomora. Însă eu nu pricep un lucru. Adică, știm de ce locuitorii din Sodoma au fost pedepsiți. Dar ce rău au făcut cei din Gomora?

Încă o dată, liniște totală în sală.

— Asta se numește, în cercurile de actori de comedie, „înmormântare", șoptește Menzies.

— Nu ești de prea mare ajutor, îi răspunde Annika.

— Simt că o să mi se facă greață, spune Hardy. Trebuie să ies de aici. Crezi că o să bată la ochi? Nu vreau să-i rănesc sentimentele.

— Poate se remediază situația.

Rory schimbă subiectul:

— Să vă povestesc despre prietena mea. Fata asta... ați auzit de ceasul biologic? Al ei arată în jur de doișpe jumate noaptea. E atât de disperată, habar n-aveți.

— Poate ar trebui să profiți de ocazia asta ca să mergi la toaletă, îi sugerează Annika în grabă.

Hardy își face loc printre oameni și iese.

Pe când trece în dreptul oglinzii din baie, își ridică mâna în dreptul ochilor ca să nu-și vadă reflexia, intră într-o cabină de toaletă și se așază sprijinindu-și bărbia în mâini. Ecoul vocii lui Rory ajunge până aici. Își acoperă urechile. După zece minute, Annika bate la ușa cabinei lui Hardy:

— E în regulă, poți să te întorci acum.

— Dacă a observat ceva, o să-i spunem că am băut prea mult.

— Am înțeles.

— Pari puțin cam aiurea, remarcă Hardy.

— Nu ai auzit numărul lui?

— Nu. De ce?

— A sărit calul foarte mult. Tot felul de chestii intime despre tine. Sunt extrem de nervoasă acum.

— Nici nu vreau să știu.

— Îmi vine să-i trag una în moacă.

— Ce ar trebui să fac? întreabă Hardy.

— Nu știu ce să-ți spun.

Dar expresia de pe fața ei este totuși cât se poate de elocventă.

Rory este la bar și îl caută pe barman.

— Deci, zice Hardy încercând să pară entuziasmată, cum crezi că a mers? Ție ți-a plăcut cum a ieșit?

— Genial. Absolut genial.

E clar că nu i-a observat absența.

— Hai să ocupăm masa aia din colț, spune ea.

— Nu ne întoarcem la ceilalți?

— Sunt în mijlocul unei discuții. Să-i lăsăm singuri câteva minute.

O formație cântă hituri de-ale trupei U2. După primele melodii, în pauză, Annika și Menzies, cu hainele pe ei, se opresc în dreptul mesei lui Hardy și Rory.

— Mi-e teamă că noi plecăm acum.

Hardy se ridică și o îmbrățișează pe Annika.

— Ești în regulă? întreabă Annika.

Hardy nu răspunde.

În următoarele zile, până la sfârșitul săptămânii, găsește tot felul de scuze pentru a evita pauza de cafea de după-amiază.

— Kathleen mă pune să muncesc ca o disperată la un articol extins, îi spune Annikăi la telefon.

— Care e subiectul?

— Ar trebui să se intituleze „Europenii sunt leneși".

— Nu te cred.

— Vorbesc serios. Ce țicnit te-ar minți invocând ratele diferențiale ale productivității muncii?

— Tu, cel mai probabil. Vreau cafea. Trebuie să vii. Îți ordon.

— Nu pot. Îmi pare rău, adaugă Harry. Știu că nu-l placi, apropo.

— Ce legătură are una cu alta? Și nu e vorba că nu-l plac. Doar că... de când îl cunoști, ți-ai pierdut tot hazul.

— Încă am haz. Doar că nu sunt așa amuzantă încât să cazi pe spate de râs. Am un haz mai ciudat acum.

— Nu-i nimic nou.

— Nu vreau să schimb relația mea cu Rory. E bine așa cum este. Eu sunt foarte fericită.

— Nu pari să fii mai fericită acum decât erai înainte.

— Ei bine, te înșeli.

— De ce te superi? întreabă Annika.

— Nu mă supăr.

— Eu cred doar că trebuie să ai anumite standarde.

— Mersi.

— Știi bine ce vreau să spun.

— Ce-ai vrea să fac? spune Hardy. Să fiu furioasă? Indignarea nu m-a dus niciodată nicăieri.

— Ești îndrăgostită de tipul ăsta?

— Uite ce e, am încetat să mai aștept acest sentiment de prin anul 1998. În momentul de față mă declar satisfăcută dacă poate să ajungă la raftul cel mai de sus fără să folosească polonicul.

— Și totuși, tipul *ăsta*?

— Annika, trebuie să înțelegi că m-am resemnat aproape complet că o să rămân fată bătrână nici nu mai țin minte de când, cred că de când mă știu. Dar dacă sunt voioasă și nu par să mă sinchisesc prea mult în legătură cu asta, ei bine, să nu crezi că în sinea mea sunt așa veselă când mă gândesc la asta. Tu îl ai pe Menzies. Eu? Mi-e groază de sfârșiturile de săptămână. Nu cred că există ceva mai deprimant. Mi-aș dori să nu am concediu – nu știu ce să fac cu timpul ăsta liber. E ca și cum mi s-ar reaminti, patru săptămâni pe an, ce ratată sunt. Nu am pe nimeni cu care să mă duc nicăieri. Uită-te la mine – practic am patruzeci de ani și încă arăt ca Pippi Longstocking.

— Termină.

— Îmi sugerezi să-l părăsesc? Să aștept dragostea adevărată? Și dacă nu o să se întâmple așa? Nu mă pot baza pe prieteni. Voi aveți cu toții alte lucruri de făcut – aveți soți, familii. În orice caz, nu e ca și cum bărbatul tău ar fi buricul pământului.

— Menzies este Menzies. Cel puțin el e deștept.

— Inteligența nu-mi ține de cald noaptea.

— Tipul ăsta profită de tine.

— Nimeni nu profită de mine. Nu fără să-i fi permis eu asta mai întâi.

După această discuție, tradiția pauzelor de cafea de după-amiază ia sfârșit.

Dar Hardy abia dacă bagă de seamă – este prea ocupată. Rory s-a hotărât să se mute la ea.

Când vine ziua cu pricina, prietenii lui, hipioții italieni, își fac apariția ca să-l ajute să mute cutiile. Ea a promis să gătească o masă copioasă ca răsplată pentru efortul lor, iar încărcatul și descărcatul se transformă într-o adevărată sărbătoare, stropită cu vin roșu ieftin. Din fericire, Rory nu deține nimic de valoare și puținele lui bunuri supraviețuiesc echipei care ajută la mutat, din ce în ce mai beată.

— Asta e tot? întreabă ea.

— Așa cred.

El o bate ușor pe creștetul capului.

— Ce-a fost asta?

Îl trage de umeri în jos până la înălțimea ei și îl sărută cât poate ea de pătimaș, apoi se retrage, însă îi mângâie încă fața. Până la urmă se desprinde de el.

— Mă duc pe la tine să mai curăț o dată totul.

— Nu e nevoie, spune el.

— Știu, dar așa e politicos.

Aerul serii e răcoros, iar întunecata stradă Trastevere este neobișnuit de liniștită. Răsuflă mulțumită și descuie ușa de la vechiul lui apartament. E o dezordine teribilă. Hardy dă din cap cu indulgență.

Curăță chiuveta înfundată de la firele de barbă și mai adună câteva lucruri: un aparat de ras uitat de când lumea și niște fire de ață dentară. Cutii vechi de pizza zac grămadă peste tot. Mătură și aerisește debaraua de la intrare, unde, din cauza curentului, umerașele de metal se lovesc producând un clinchet plăcut.

Observă ceva: aruncat într-un colț este vechiul ei cub Rubik, cel furat de hoții care i-au spart casa.

Rămâne nemișcată preț de aproape un minut.

Sub jucărie sunt câteva dintre CD-urile ei pe care nu și le recuperase, dar și câteva inele ce lipseau. Cu siguranță că Rory a cotrobăit prin lucrurile ei și și-a însușit câteva înainte ca ea să ajungă la secția de poliție. Pe pătrățelele colorate ale cubului Rubik sunt litere scrise de mână de tatăl ei. A fost un cadou pentru ea, când a împlinit paisprezece ani; el a scris cu carioca o urare pe pătrățele, apoi a amestecat culorile de pe cub, astfel încât ea trebuia să le potrivească la loc ca să citească mesajul. Dar culorile sunt din nou amestecate acum, iar combinațiile de litere nu înseamnă nimic: RYH și HEE și AYR. În mod mecanic, potrivește culorile la loc, dând din nou viață mesajului, care se citește orizontal, pe cele patru laturi ale cubului:

AVE	RYH	APP	Y14
FOR	DEA	RHA	RDY
ALL	MYL	OVE	DAD[1]

Până în ziua de astăzi, tatăl ei, care locuiește în Boston, este singura persoană despre care Hardy *știe* sigur că o stimează. Pentru ceilalți trebuie să facă pe deșteapta, trebuie să gătească desăvârșit. Numai afecțiunea tatălui ei este necondiționată. Dar sunt ani de zile de când nu a mai dat pe acasă; nu mai suportă să stea în preajma lui. De fiecare dată când se întâlnesc, expresia de pe fața lui exprimă atât de clar aceeași nedumerire: cum e posibil să fii încă singură?

---

1 La mulți ani cu ocazia celor 14 anișori. Pentru draga de Hardy. Toată dragostea mea. Tata (în en., în orig.). (N.tr.)

Când se întoarce în apartamentul ei, Rory și cu prietenii lui dezbat care agenție de spionaj este cea mai bună: MI6, CIA sau Mossadul. Hardy trece pe lângă ei; buzunarul hainei stă umflat pentru că acolo a îndesat jucăria furată. Pune haina pe un scaun în bucătărie și termină de pregătit mâncarea.

Bărbații beau la greu și se îndoapă cu tot ce aduce ea, îndesându-și cu furculița în gură dumicați din ce în ce mai mari, deși îi ustură deja limba de la porțiile fierbinți. Ea nu mănâncă, ci doar tropăie prin bucătărie, își face de lucru cu oalele murdare sau deschide ușile dulapurilor ca să aibă la ce să se uite. Ar trebui să-i spună ce a găsit?

— Rory, strigă ea, ce proastă sunt! Am lăsat ceva în apartamentul tău.

Întoarsă la el acasă, bâjbâind pe întuneric, își înfige unghiile în plăcuțele colorate lipite pe cubul Rubik. Le desprinde pe toate, una câte una. Cubul este neted acum și complet negru. Întinde mâna până în colțul cel mai îndepărtat al debaralei și aruncă jucăria acolo. Aceasta aterizează zăngănind peste CD-urile și inelele furate de Rory.

Acasă la ea, îi găsește pe bărbați destul de piliți, discutând despre Guantánamo Bay, aplecându-se în față ca să-și expună punctul de vedere și dându-se înapoi când trebuie să asculte. Hardy întreabă dacă au tot ce le trebuie, apoi se scuză și merge la bucătărie. Se spală pe mâini, rupe un prosop de hârtie și se șterge. Ar trebui să se ducă la el și să-i spună câteva verde-n față.

— Hardy! strigă el vesel. Hardy, unde ești?

— Vin.

Își vede reflexia pentru o clipă în ibricul argintiu; de data asta nu mai evită să se privească, ci își studiază imaginea. Își dă câteva șuvițe de culoarea morcovului după ureche și apucă o sticlă neîncepută de Valpolicella.

Se așază pe brațul scaunului pe care stă Rory, uitându-se la el cum se sforțează să scoată dopul de la sticlă.

— Poc! spune el într-un final și își toarnă mai întâi în propriul pahar.

— Poc! repetă ea și îl sărută pe umăr.

Nu mai simte nevoia să aducă nimic în discuție.

1957. Corso Vittorio, Roma

Ziarul s-a mărit la douăsprezece pagini pe zi, adăugându-se o rubrică culturală, pagina de jocuri și integrame, precum și necrologurile. Tirajul a depășit cincisprezece mii de exemplare, majoritatea fiind vândute în Europa, iar o foarte mică parte în Maghreb și Orientul Îndepărtat. În ciuda tuturor previziunilor, Ott era încă prezent acolo, conducând afacerea.

Când nu era la sediul ziarului, își ducea viața de singuratic pe colina Aventin, într-un conac din secolul al XVI-lea pe care îl cumpărase de la o familie de nobili italieni scăpătați. Clădirea avea patru etaje, era construită din piatră, văruită în nuanțe de portocaliu și maro, cu obloane lungi și galbene, dând impresia unei bucăți de marțipan locuibile. Un gard cu vârfuri de metal înconjura proprietatea, iar servitoarele, bucătarii și angajații însărcinați cu tot felul de treburi ocazionale intrau și ieșeau prin poarta din față care scârțâia în permanență. Înăuntru, tavanul era acoperit cu fresce destul de siropoase: heruvimi cu obrajii dolofani și amanți durdulii zbenguindu-se în preajma unor cascade. Lui Ott îi displăceau scenele și a fost chiar tentat să ceară să se văruiască peste ele.

Totuși, rar se întâmpla să-și ridice privirea până acolo; în schimb el se concentra pe pereți, pe care i-a acoperit cu tablouri. Interesul lui declarat pentru acestea era unul strict financiar – Europa era plină de chilipiruri după război, spunea el. Însă Betty era cea care adora arta. În timpul anilor de ședere la Roma, devenise pasionată de tablouri, bântuia biserici renascentiste ca să studieze capodopere cufundate în penumbră sau își folosea permisul

de presă ca să se strecoare pe la expoziții de artă recent deschise. Așa că Ott și-a luat-o drept consilieră: orice admira ea el cumpăra.

Frecventau o galerie privată de lângă Quattro Fontane condusă de un imigrant armean extravagant pe nume Petros, a cărui principală preocupare era proveniența lucrărilor mai degrabă decât meritul lor artistic. Obișnuia să-i enumere pe foștii proprietari, toți oameni ilustri, și povestea pățanii greu de crezut despre cum ajunseseră lucrările în mâinile lui: accidente feroviare în Chungking, dueluri cu săbii în Crimeea, pungi pline cu rubine false. Arareori catadicsea să menționeze și numele artistului, așa că Betty îi furniza aceste detalii lui Ott:

— Ăsta e un Léger, cred. Nu sunt sigură despre acela. Dar aici e un Modigliani cu siguranță. Iar aici avem un Turner.

Betty hotăra chiar unde ar trebui să fie amplasată fiecare lucrare în conacul lui Ott. Mai împingea puțin ramele tablourilor la dreapta sau la stânga.

— Acum stă drept?

El s-a dat puțin înapoi, studiind naufragiul lui Turner, un infern care înghițea totul într-un vârtej uriaș în timp ce marinarii se scufundau.

— Spune-mi ce e valoros la tabloul ăsta, a zis el.

Betty s-a dat și ea un pas înapoi și, cu mâna la șold, s-a străduit să-i explice. Răspunsul ei destul de confuz – Ott zâmbi imperceptibil în timp ce o asculta – a devenit tot mai înflăcărat pe măsură ce își pierdea claritatea în exprimare.

— Dacă nu înțelegi, a conchis ea, ei bine, atunci asta e, nu înțelegi și gata.

— Cine spune că nu înțeleg? a răspuns el clipind. Poate doar vreau să mă uit la tine cum îmi povestești.

La masa de prânz, pe care au luat-o la parter, Betty a pus o porție mare de mozzarella di bufala *pe o farfurie și a adus-o împreună cu un cuțit și o furculiță. Cum stătea ea aplecată deasupra bucății de brânză, a întrebat oprindu-se din tăiat, dar fără să-și ridice privirea:*

— Ce faci tu aici?

— Mă ocup de ziar, răspunse el.

— Asta știu, dar...

A vârât furculița; fundul farfuriei s-a umplut de lapte.

Ott a luat tacâmurile din mâinile ei, a străpuns mozzarella și i-a întins o bucățică în vârful cuțitului.

Încălzirea globală se dovedeşte prielnică pentru îngheţată

Editor-corector – Herman Cohen

Herman se oprește în fața biroului de editare, fulgerându-i cu privirea pe cei trei editori de serviciu. Aceștia se opresc cu degetul în aer, înainte să mai poată apăsa măcar o tastă.

— Și încă nu am acuzat pe nimeni, spune el sumbru, deschizând ziarul din dimineața aceea de parcă ar fi fost înfășurată o armă mortală în el.

Ceea ce se află înăuntru e însă și mai rău: o greșeală. Atinge disprețuitor locul cu pricina, împunge cu degetul cuvântul abject, de parcă ar vrea să-i dea brânci de pe pagina ziarului și să-l arunce direct într-o altă publicație.

— GWOT, spune el.

Lovește pagina, apoi le scutură ziarul în față.

— GWOT!

— G ce?

— GWOT! repetă el. GWOT nu apare în Biblie. Și totuși, este aici!

Lovește articolul și găurește pagina trei cu degetul lui gros cât un cârnat.

Nimeni nu recunoaște că ar fi de vină. Dar Herman e prea puțin dispus să-și piardă timpul ascultând scuzele lor când el e acolo ca să-i certe.

— Dacă nici unul dintre voi, prostănacilor, nu știți ce înseamnă GWOT, adaugă el, atunci de ce apare cuvântul în ziar?

O liniște glacială se așterne peste birou.

— Ați citit Biblia? întreabă el. Vreunul dintre voi?

Se uită la trioul lamentabil de editori din fața lui: Dave Belling, un nerod mult prea binedispus ca să poată formula un titlu

decent de articol; Ed Rance care are părul alb prins într-o coadă la spate – ce-ar mai fi de adăugat la asta?; Ruby Zaga care e convinsă că toți angajații complotează împotriva ei, și nu se înșală deloc. Ce rost are să aduci reproșuri unui triumvirat atât de neputincios?

— Mai devreme sau mai târziu... spune Herman și lasă amenințarea neterminată să plutească în aer.

Se întoarce cu spatele la ei, agitând degetul arătător prin aer.

— Credibilitate! strigă el ritos. Credibilitate!

Își face loc cu coatele printre mulțimea de angajați și se îndreaptă spre birou. Acolo răstoarnă cu burta lui impresionantă un vraf de cărți – trebuie să pășească cu grijă aici, căci e o cameră îndesată cu lucruri și el însuși e îndesat. Cărți de referință sunt îngrămădite peste tot – titluri clasice precum dicționarul pentru uz școlar *Webster's New World College Dictionary*, dicționarul de citate celebre *Bartlett's Familiar Quotations*, atlasul *National Geographic*, enciclopedia de date și fapte diverse *The World Almanac and Book of Facts*, dar și volume specializate, precum un dicționar culinar pentru gastronomi, *The Food Snob's Dictionary*, dicționarul Oxford despre istoria papilor, un manual tehnic, un dicționar despre baletul clasic, un dicționar ilustrat despre cai, un ghid complet al rețetelor de supă și stufat, dicționarul latin *Cassell*, un dicționar standard albanez–englez/englez–albanez și un mic dicționar de limbă islandeză veche.

Zărește un spațiu gol pe un raft și caută volumul lipsă prin mormanele impresionante de cărți care se înalță de la podea. Îl găsește (*Dicționar ornitologic, Partea IV: Sheathbill – Zygodactyli*), îl vâră la locul lui, apoi își trage burta în sus, se oprește în dreptul scaunului de la birou și se trântește greoi, dar satisfăcut: încă o carte voluminoasă pusă la locul ei. Trage tastatura calculatorului înspre burta lui lăbărțată și, privind superior ecranul, scrie o nouă rubrică în Biblie:

• **GWOT**: Nimeni nu știe ce înseamnă asta, cu atât mai puțin cei care folosesc termenul. Nominal, este o abreviere

de la Global War on Terror.[1] Dar de vreme ce este greu să duci o luptă împotriva unei abstracțiuni (asta ca să ne exprimăm în termeni politicoși), termenul ar trebui considerat o simplă vorbă goală cu efect de marketing. Reporterii noștri adoră astfel de abureli. Este datoria editorului să îl elimine din articole. ***Vezi și*: OBL; Acronime; *și* Prostănaci.**

Salvează documentul. Este rubrica nr. 18 238. „Biblia" – numele pe care l-a dat el ghidului stilistic al ziarului – a circulat odinioară în format tipărit și legat, găsindu-se câte un exemplar pe fiecare birou din redacție. Acum există exclusiv în rețeaua de calculatoare a ziarului, nu în ultimul rând pentru că textul ajunsese la aproape aceleași dimensiuni ca statul Liechtenstein. Scopul Bibliei lui este să stabilească reguli: să comunice dacă varianta corectă este „prim-ministrul" sau „primul ministru", să clarifice când trebuie editorii să folosească pronumele relativ „care" și când „pe care", să soluționeze dispute legate de prepoziții, de false posesive, determinanți poziționați greșit în propoziție – la biroul editorilor s-a lăsat cu bătăi și pumni pentru mult mai puțin.

Kathleen bate la ușă:

— Ce bucurie pe mine, spune ea obosită.

— Despre ce vorbești?

— Despre bucuria de a încerca să publici un cotidian care să nu fie jenant de prost cu aproximativ cinci la sută din resursele de care am nevoie.

— A, da, răspunde el. Bucuria de a fi jurnalist.

— Și tu? Căruia dintre angajați i-ai mai distrus respectul de sine astăzi?

Herman își masează degetele și apoi le vâră în buzunarul de la pantaloni, care e umflat de parcă ar fi umplut cu pietre. Scoate de acolo o grămăjoară de drajeuri care s-au topit și s-au lipit între ele.

---

1 Războiul Global împotriva Terorii (în en., în orig.). (N.tr.)

— Sper că vei fi încântată să afli, o informează el ronțăind câteva bomboane, că am un nou număr din *De ce?* pregătit.

Se referă la buletinul informativ intern care apare lunar și în care selectează gafele lui preferate din ziar. Trebuie spus că angajații nu primesc fiecare ediție din buletinul *De ce?* cu prea mult entuziasm.

Kathleen oftează.

— Regret, dar e de datoria mea, spune el. Acum, ce pot să fac pentru tine, draga mea?

Ea se oprește adesea la biroul lui pentru sfaturi. E adevărat că Craig Menzies este adjunctul ei, dar Herman este adevăratul ei consilier. Lucrează la ziar de peste treizeci de ani, a deținut mai toate posturile din redacție (deși nu a fost niciodată reporter) și a activat ca redactor-șef în 1994, 2000 și 2004, când postul a fost vacant pentru câtva timp. Angajații încă mai tremură când își aduc aminte de administrația lui. Și totuși, în ciuda scandalului pe care obișnuiește să-l facă, Herman nu este complet antipatizat. E invidiat pentru priceperea de care dă dovadă în domeniul știrilor, memoria lui este o resursă ce nu dă greș niciodată, iar bunăvoința lui este cunoscută de toți cei care lucrează de ceva vreme la ziar.

— Ce crezi despre schimbarea pe care am făcut-o la departamentul cultural? întreabă ea.

— În fine, ai reușit să-l muți pe Clint Oakley de acolo.

— Sunt foarte mândră de mine la capitolul ăsta, spune ea. Și ai avut dreptate: Arthur Gopal nu este un incompetent. Dar lucrurile nu sunt deloc roz când vine vorba de corespondenți. Încă nu avem pe nimeni la Cairo. Și la Paris am rămas cu postul vacant.

— Cum pot cei de la departamentul de contabilitate să refuze să-l înlocuiască pe Lloyd?

— E nebunie curată.

— Strigător la cer.

— Ești aici mâine?

— Mâine am zi liberă, draga mea. Stai, stai – înainte să pleci, voiam să te avertizez că în curând termin o nouă listă de corecturi. E ceva savuros.

Ea oftează din greu; el rânjește.

Corecturile s-au înmulțit în ultima vreme. Câteva dintre ele chiar au câștigat un loc de cinste pe panoul din plută al lui Herman: Tony Blair a fost inclus pe o listă cu „demnitari japonezi recent decedați"; despre Germania s-a scris că suferea de „o maladie genitală la nivelul economiei"; în fine, aproape în fiecare zi apărea formularea „Statele Untine". Herman bate la calculator ultima corectură pe care are de gând să o publice: „Într-un articol de Hardy Benjamin din secțiunea de economie a ediției de marți, fostul dictator al Irakului a fost în mod eronat numit Sadism Hussein. Corect se scrie Saddam. Ne îndoim că eroarea noastră tipografică a afectat credibilitatea omului, dar regretăm, totuși..." Se uită la ceas. Miriam pleacă diseară, iar Jimmy sosește mâine. Herman mai are încă multe de făcut. Își pune haina pe el și agită un deget în aer:

— Credibilitate! își spune sieși.

Ușa de la intrarea în apartamentul lui din Monteverde nu se deschide, așa că o împinge cu umărul până se urnește puțin, iar Herman reușește cu greu să se strecoare înăuntru gemând din cauza strânsorii ușii. Bagajele soției sale blochează holul. Are programat un zbor de noapte de la Roma la Philadelphia, unde merge în vizită la fiica și nepoții lor. Se aud tocurile ei pe hol.

— Dulceața mea! strigă el și își face loc printre valize. Dulceață, mă tem că am lovit unul din geamantanele tale. Cel roșu.

— Roșu de Burgundia, îl corectează ea.

— Păi nu-i tot aia?

La serviciu, Herman face corecturile. Nu și aici.

— Sper că nu am spart nimic. Erau cadouri acolo? Ar trebui să deschidem valiza și să verificăm? Ce crezi?

Așteptând decizia ei, se tot sucește de parcă ar fi în fața unei vaze care se clatină și stă să cadă.

— Totul era împachetat perfect, spune ea.

— Îmi pare foarte rău.

— Mi-a luat secole să fac asta.

— Știu. Sunt îngrozitor. Pot să te ajut?

Ea îngenunchează ca să desfacă curelușele de la valiză, iar el ridică un deget în aer, de data asta nu ca să avertizeze sau să amenințe, ci ca să ceară permisiune.

— Draga mea, aș putea să îți aduc ceva de băut? Nu ar fi bine?

— Pot să-mi verific mai întâi geamantanul?

— Da, da, sigur.

Herman se refugiază în bucătărie ca să taie morcovii și țelina cubulețe. Când aude sunetul tocurilor ei, se întoarce:

— O supă bună și sănătoasă care să-ți umple stomacul înainte de lunga călătorie.

— Vorbești de parcă aș fi un termos.

El reia tocatul.

— Legumele astea sunt delicioase – vrei să-ți tai câteva felii?

— Ce păcat că nu poți veni. Dar bănuiesc că îl preferi pe Jimmy.

— Nu spune asta.

— Iartă-mă, răspunde ea, sunt îngrozitoare.

Și fură un morcov.

— Ești îngrijorată din cauza zborului?

Ea clipește afirmativ, apoi studiază supa și ingredientele din ea:

— Mai trebuie sare.

— Cum îți dai seama? protestează el, apoi o gustă.

Are dreptate. Pune sare, amestecă și o sărută pe obraz.

După cină o conduce pe Miriam la aeroport și apoi gonește spre casă în Mazda lor albastră și cu mici urme de lovituri. Este un model mic, iar cum Herman e așa corpolent, mașina pare să semene cu mașinuțele electrice din parcurile de distracții. Pune așternuturi noi pe patul liber rezervat lui Jimmy și face puțină ordine. Dar nu se pregătește pe cât de mult ar fi vrut. Plimbă degetul pe marginea oalei cu supă rece (*acquacotta di Talamone*: morcovi și țelină tocate, bucăți de șuncă italienească, dovleac, dovlecel, fasole albă, fasole verde, inimi de anghinare, brânză pecorino dată pe răzătoare, piper măcinat, opt ouă fierte, paisprezece bucăți de pâine prăjită). El și cu Jimmy s-au întâlnit

în Baltimore la sfârșitul anilor '50, cei doi fiind singurii copii evrei dintr-o școală privată prezbiteriană. Herman fusese trimis acolo de tatăl lui, un sionist țâfnos, care semăna leit cu Karl Marx și care credea că cea mai bună școală din cartier ar trebui chiar prin constrângere să accepte un evreu mic și gras, și anume pe fiul său. Puiul durduliu de evreu însă nu considera că e o fericire să devii ciuca bătăilor pentru toți ceilalți. Dar, din fericire, la acea școală mai era un puști evreu, Jimmy Pepp, care se bucura de statutul de legendă vie pentru că se urcase pe biblioteca bisericii și fumase pipă pe acoperiș. Se spunea că Jimmy coborâse pe burlan asigurându-se, pe tot parcursul descinderii, că tutunul din pipă ardea încă înăbușit. Și vântul suflase puternic în ziua aceea. Povestea era suspectă, dar nu încape îndoială că în vremea tinereții lui, Jimmy avea o pipă, o minunăție curbată cu o cupă din spumă de mare, restul pipei fiind din lemn de mahon. Obișnuia să pufăie pe dealul din spatele școlii, aplecat adesea asupra unei cărți de poezie – E.E. Cummings, de pildă, sau Baudelaire. Era cunoscut și pentru faptul că era singurul elev care nu purta bluza școlii, de care reușise să scape cu ajutorul unei scutiri medicale falsificate pretinzând că are „dermatită seboreică". Nici unul dintre profesori nu îndrăznea să întrebe care era de fapt natura acestei boli – o întorsătură fericită a lucrurilor, căci nici Jimmy însuși nu ar fi putut decât să-și dea vag cu părerea despre ce presupunea dermatita cu pricina. Motivul real al acestui subterfugiu era pur și simplu că el prefera să poarte o jachetă pretențioasă din tweed cu petice în dreptul coatelor; în buzunarul stâng păstra o copie a romanului *Ulise* – ediția publicată de Modern Library, fără supracopertă –, în timp ce în buzunarul drept avea pipa făcută din tigvă și o cutie de cositor cu tututn marca Mac Baren Club Blend. Echilibrul dintre buzunarul stâng și cel drept se dovedea a fi deosebit de precar, deoarece romanul *Ulise* era un volum vizibil mai greu, așa încât Jimmy rezolva problema îndesând în buzunarul drept stilouri ale căror rezerve explodau adesea. În urma acestei sângerări cu cerneală rămânea o întreagă constelație de pete indigo pe buzunarul drept. Pentru un motiv niciodată

înțeles de Herman, Jimmy l-a protejat la școală din ziua în care s-au întâlnit.

Este printre ultimii care își fac apariția în rândul călătorilor sosiți cu zborul de după-amiază de la Frankfurt.

— Bine ai venit, îi spune Herman radiind de bucurie.

Vrea să-i ia valiza lui Jimmy, apoi se răzgândește și cuprinde cu un braț gros făptura firavă a prietenului său.

— Ai ajuns, în fine.

Îl conduce pe Jimmy la mașină și pornesc spre apartamentul lui.

— De vreme ce nu știam care o să fie ceasul tău biologic când sosești, îi explică Herman în timp ce conduce, am patru opțiuni posibile pentru cină. Omletă cu ulei de trufă – foarte bună, ți-o recomand. O altă variantă este pizza făcută în casă. Sau *bresaola* proaspătă, salată și brânză – am o minunăție de Taleggio. A mai rămas și ceva *acquacotta di Talamone*, adică niște supă. Sau am putea să mergem să mâncăm la restaurant. Sunt patru opțiuni?

Jimmy zâmbește.

— Ce e? întreabă Herman și îi întoarce zâmbetul. Este datoria mea să te pun la îngrășat, nu? Scuză-mă, trebuie să mă concentrez aici, altfel produc vreun accident.

Mai conduce în tăcere preț de un minut.

— Ce bine să te văd din nou, spune.

Jimmy a călătorit de la Los Angeles prin Frankfurt, iar deplasarea a durat în total aproape douăzeci și patru de ore. Rămâne treaz cât de mult poate, apoi adoarme în camera liberă pregătită pentru el. În dimineața următoare, pe la răsărit, merge tiptil prin camera de zi în niște boxeri cu multe buze roșii imprimate pe ei. Părul de pe piept i-a albit. Herman apare și el în pijamale, masându-și spatele din cauza unui junghi.

— Vrei cafea? întreabă el și îi dă lui Jimmy ziarul de dimineață.

La micul dejun discută politică: cine conduce în America, cine conduce în Italia. Curând se face ora la care Herman se pregătește să meargă la serviciu.

— De-abia ai ajuns și te și părăsesc; ce mai gazdă sunt și eu, zice Herman. Ai tot ce-ți trebuie? Vrei să folosești calculatorul? E învechit, dar avem Internet. Și i-am pus pe tehnicienii de la serviciu să instaleze un program de editare, așa că poți să lucrezi la cartea ta cât stai aici. Hai că-l și pornesc.

Cu ziarul mototolit sub braț, Herman pășește în redacție aruncând în toate părțile priviri acuzatoare. Reporterii bâiguie „'Neața", iar editorii strâng din buze și privesc în pământ. Se îndreaptă spre birou dând din coate, își bagă un drajeu în gură și întinde pe masă ziarul. Stă cu o cariocă galbenă în mână, pregătit în orice clipă să prindă vreun păcat cu arcanul. Un vraf de scrisori nedeschise, adresate editorului, stau pe marginea biroului. Câteodată cititorii par să nu facă nimic altceva decât să se plângă. De obicei sunt oameni în vârstă – își dă seama după scrisul tremurat și exprimare („Stimate domn, mă gândesc că primiți multe scrisori, dar trebuie să vă fac cunoscut cât de exasperat sunt în legătură cu..."). Toată lumea știe că numărul de cititori ai ziarului este astăzi numai în jur de zece mii, dar cel puțin sunt pasionați. Iar timbrele arată că scrisorile vin din toată lumea, ceea ce este încurajator. Pentru mulți, mai ales oamenii din locuri mai îndepărtate, ziarul este singura lor legătură cu lumea largă, cu marile orașe pe care le-au părăsit sau marile orașe pe care nu le-au văzut niciodată și doar și le-au construit în minte. Cititorii constituie un fel de ordin care nu se reunește niciodată, dar ai cărui membri sunt înfrățiți prin aceeași dragoste sau prin același dispreț față de anumiți autori de articole, prin exasperarea lor față de fotografii prost făcute sau prin atenția cu care citesc mica rubrică de corecturi. Și pentru că tot veni vorba de corecturi...

O zărește pe Hardy Benjamin stând la bârfă cu cineva în celălalt capăt al redacției – încă nu s-a terminat tevatura legată de greșeala „Sadism Hussein". Din pragul biroului Herman zbiară:

— Domnișoară Benjamin, o să am nevoie de tine mai târziu.

— S-a întâmplat ceva?

— Da, dar sunt prea ocupat ca să vorbesc acum.

— E grav?

— Lucrul cu care sunt eu ocupat *acum* este mult mai serios. Va trebui să aștepți, Nancy Drew.

Închide ușa, nervos pe el însuși. Închipuie-ți ce-ar zice Jimmy dacă m-ar vedea cum fac pe șeful cu ei, se gândește Herman și scoate brusc din raft o carte la întâmplare. Este *Dicționarul Internațional de Gastronomie*. Răsfoiește paginile, ajungând la rubrica *churros*. Prima dată când el și cu Jimmy au stat în aceeași casă a fost când au locuit pe Riverside Drive la numărul 103, în partea de vest a Manhattanului. Herman era în primul an la Universitatea Columbia în timp ce Jimmy tocmai se reîntorsese, după trei luni, din Mexic, unde avusese o idilă cu o femeie mai în vârstă, o artistă care sculpta monștri azteci și al cărei soț din Houston plătise un puști să-l lovească pe Jimmy în cap cu o cărămidă. Dar puștiul n-a făcut decât să arunce într-o doară cărămida și nu l-a nimerit. Jimmy pretindea că ăsta era motivul pentru care s-a întors în America. Dar Herman, cuprins de vinovăție, bănuia că altul era adevăratul motiv: că Jimmy a intuit din scrisorile lui Herman cât de mâhnit era el să se pomenească singur la facultate în New York. Avea doar un pat de o persoană în garsoniera lui, așa că Jimmy dormea pe podea fără așternut sau perne, pretinzând că așa preferă el să se culce. Într-o săptămână avea deja un anturaj de prieteni destul de ciudați, iar casa lui Herman se transformase dintr-o chilie de mânăstire într-un salon fremătând de lume, ticsit cu toți ciudații metropolei: Dyer, ospătarul cu față de bebeluș din New Orleans, despre care ai fi zis că e o dulceață de om, asta până când i-a jefuit pe toți și a mușcat calul unui polițist; slăbănoaga de Lorraine care fuma țigări cu marijuana și-și deschidea adesea poșeta ca să se mândrească cu desenele erotice ce o înfățișau alături de mulți păianjeni; sau Nedra, ai cărei ochi negri trădau că femeia e sărită de pe fix, care pretindea că s-a născut în Siam sau Brooklyn și mirosea a transpirație la subsuori. Orice bețiv de pe stradă putea s-o aibă, lucru care se și întâmpla de cele mai multe ori; cu toate acestea, Jimmy o lăsa să doarmă

pe podea lângă el și nu o atingea niciodată. Herman l-a întrebat ce s-a întâmplat după ce puștiul din Mexic a aruncat cărămida și nu l-a nimerit. Jimmy a răspuns că el și așa-zisul asasin de ocazie au început să râdă. Apoi, a adăugat Jimmy, i-a cumpărat puștiului *churros*.

Herman închide *Dicționarul Internațional de Gastronomie* și îl pune în spațiul lui pe raft. Deschide ziarul la paginile de cultură, care s-au îmbunătățit considerabil de când le-a preluat Arthur Gopal. Totuși, Herman descoperă o contravenție: cuvântul „literalmente". Mormăie nemulțumit, pornește calculatorul și scrie:

• **literalmente:** Acest cuvânt ar trebui șters din vocabular. Mult prea des, acțiunile a căror descriere conține cuvântul „literalmente" nici măcar nu s-au petrecut. Ca în exemplul: „Și-a ieșit din minți de bucurie". Evident că nu s-a întâmplat asta. Deși, dacă chiar așa ar sta lucrurile, aș sugera ca acest incident să fie analizat temeinic și tratat pe larg în pagina întâi. A insera una-două în orice articol cuvântul „literalmente" îmi întărește convingerea că prostănaci lipsiți de vână jurnalistică stau ascunși prin redacție. A se elimina pe loc folosirea termenului, nu prostănacii. Procedura pentru prostănaci este diferită: aceștia trebuie prinși și închiși în cuștile pe care le-am amplasat special în subsol. ***A se vedea de asemenea*: Linii de dialog în exces; Semne de exclamare; *și* Prostănaci.**

Pe drum spre casă, Herman merge la vinoteca Constantini din Piazza Cavour să ia o sticlă de Frascati Superiore. Diseară pregătește o masă tradițională romană pentru Jimmy: *fiori di zucca* și *carciofi alla giudia* prăjiți, o porție copioasă de *bucatini all' amatriciana*, *pizza bianca* făcută în casă, numai bună să iei cu ea sosul rămas de la celelalte feluri de mâncare, iar la desert *pangiallo* (acest din urmă fel este, vai, cumpărat de la magazin).

Acasă îl găsește pe Jimmy dormind pe burtă pe patul liber. Când îl aude, se întoarce.

— Cum îți merge? îl întreabă Herman. Încă mai resimți oboseala zborului?

Pregătește cina în timp ce Jimmy îi povestește ce a făcut toată ziua. S-a dus să se plimbe și s-a rătăcit; cineva l-a urmărit o vreme – vreun hoț, se gândește el –, dar tipul s-a lăsat păgubaș.

— Pare o zi mai reușită decât a mea, comentează Herman. Ghidul stilistic de care mă ocup se mărește tot mai mult. Curând n-o să mai pot să-i fac față. E ridicol. Vai de capul idioților ăstora cu care sunt nevoit să lucrez.

La cină, Jimmy mănâncă puțin și bea numai apă. Cât privește tutunul, s-a lăsat de tot – e ciudat să-l vezi fără obișnuitul nor de fum care îl înconjura odinioară. Herman îl întreabă despre viața în Los Angeles, iar Jimmy spune că e ocupat mereu – timpul trece repede și se scurge pe tot felul de activități minore: cumpărăturile, urmăritul emisiunilor preferate la televizor, mersul la spălătoria publică. Iar infracționalitatea este într-adevăr o problemă.

Herman se lovește pe burtă, apoi se îndreaptă spre dulăpiorul cu lichioruri.

— Ai chef de un *digestivo*? întreabă el. Mi-e teamă însă că nu am preferatul tău: rom Barbancourt, nu-i așa?

Vechiul exemplar din *Ulise*, ediția Modern Library, a rămas în buzunarul lui Jimmy pe tot parcursul anilor 1960. Leopold Bloom era eroul său, nu în ultimul rând pentru că amândurora le plăceau măruntaiele de animal – în special, rinichi de porc la tigaie. Cu toate acestea, sfârâitul permanent și mirosul de prăjeli de la mâncarea lui Jimmy care se simțea în tot apartamentul lor din New York s-au redus în acel deceniu pe măsură ce Jimmy petrecea tot mai mult timp în Mexic, implicat în dramatica lui idilă cu sculptorița măritată. Pretindea chiar că ea semăna cu Molly Bloom, ceea ce îl amuza pe Herman – cum naiba o fi arătat Molly Bloom? Herman a absolvit Universitatea Columbia cu o licență în științe politice și a primit o slujbă de asistent de redacție la un ziar din oraș. În viziunea lui, lucrurile se petreceau invers de cum ar fi trebuit. Jimmy, nu el, era cel care ar fi trebuit să intre în jurnalism, să pornească în carieră

ca cronicar sportiv, de exemplu, sau cronicar pe teme de justiție și poliție, apoi s-ar fi apucat de ținut un editorial à la Runyon despre alcool, pariuri și toți nebunii binevoitori care roiau în jurul lui precum muștele în jurul unui bec aprins. Următorul pas pentru Jimmy ar fi fost să transmită reportaje despre un război internațional sau chiar să participe la el, precum Hemingway sau Orwell, iar apoi să publice o carte despre această experiență. Ar fi urmat primul lui roman. În continuare, cariera lui Jimmy ar fi luat avânt. Mulți ani mai târziu, Herman ar fi putut scrie o biografie – relatarea definitivă, redactată de cel mai bun prieten al lui Jimmy Pepp, care îl cunoscuse pe marele scriitor din zilele de școală de la Baltimore, urmându-l prin nopțile nebunești petrecute la New York, fiind martor al idilei lui cu sculptorița din Mexic, stând alături de el la primele semne de succes publicistic și apoi văzând cum devine treptat o personalitate emblematică a generației sale, tot mai plin de faimă. Dar când această reverie s-a spulberat, Herman s-a pomenit din nou singur la New York, un mărunt angajat bun la toate de la un ziar local, aducând sticle de whisky redactorilor nervoși, mergând să le cumpere țigări sau luând comenzile pentru pauza de prânz, cel mai adesea sandviciuri cu secară și carne de vițel cu porumb, de pe Ninth Avenue. Când să iasă pe ușa redacției inevitabil auzea din mers încă o comandă întârziată sau câte unul care se răzgândea:

— Nu, stai puțin, băiete, mie ia-mi pastramă cu pâine neagră și extra muștar; și nu uita șervețelele.

Alți asistenți de redacție își umpleau timpul vârând șoareci vii în țevile de aerisire care conectau diversele departamente, zgândărind și împingând bietele ființe prin rețea până când scoteau capul chițăind în biroul secretarelor. Cu o astfel de competiție profesională, a fost ușor pentru Herman să strălucească.

Redactorii i-au dat un test pentru postul de corector și s-a dovedit din capul locului priceput; în fine, cunoștințele lui profunde la care puțini aveau acces și pedanteria i se potriveau de minune pentru ce avea de făcut. Chiar în ziua promovării s-a întâmplat să o întâlnească pe Miriam la petrecerea unui

prieten și, îmbătat de atâta succes profesional, a găsit curajul să o invite la o întâlnire. În lunile ce au urmat, s-a îndrăgostit de ea. Dar își făcea griji dacă să o prezinte celui mai bun prieten al său, îi era teamă că el, Herman, va fi eclipsat de prezența lui Jimmy. Totuși, cu prima ocazie când Jimmy a trecut prin oraș, Herman și-a făcut curaj și a aranjat o cină în trei. A avut emoții toată ziua. În mod surprinzător, Jimmy a părut cumva absent în timpul mesei: peripețiile lui romantice din Mexic păreau copilărești. La fel de imature i s-au părut lui Herman și fragmentele pe care Jimmy le-a citit din propriile scrieri. În cea mai mare parte a timpului nu a făcut decât să-l laude pe Herman, elogiind inteligența de care dăduse dovadă prietenul său la școala prezbiteriană din Baltimore (total neadevărat), parcursul său universitar sclipitor (o exagerare grosolană) și viitorul triumfător care îi stătea înainte domnului Herman Cohen (prea puțin credibil). După cină, s-au despărțit. Lui Herman i s-a părut ciudat să-și ia rămas-bun de la Jimmy și să meargă acasă cu Miriam – el și cu cel mai vechi prieten al său aveau încă multe să-și spună ca să recupereze timpul pierdut și să ajungă la zi cu veștile.

Miriam a spus că i s-a părut simpatic Jimmy, dar nu pricepea de ce Herman se entuziasmase atât de mult în legătură cu prietenul său. Însă Herman știa în sinea lui că de fapt acesta a fost jocul lui Jimmy. L-a condus pe Jimmy la gară și a zâmbit când a văzut cum ieșea în evidență printre bagaje volumul *Ulise*.

— E același exemplar din zilele noastre de școală? l-a întrebat Herman.

Jimmy l-a deschis. Paginile cărții fuseseră tăiate iar înăuntru fusese introdusese o ploscă.

— Nu a fost tot timpul așa, nu? a întrebat Herman din nou.

Jimmy i-a dat sticla să ia o dușcă și i-a spus ce frumos a fost să-l întâlnească împreună cu prietena lui și să-l vadă fericit. Herman s-a înroșit:

— Ce e otrava asta? s-a mirat el.

Jimmy a luat o înghițitură ca să verifice, chipurile, și el, apoi a identificat băutura ca fiind preferata lui: romul Barbancourt.

Herman citește câteva pagini din Biblia lui pe ecranul calculatorului de la serviciu, spărgând între măsele o bomboană tare. De când a venit Jimmy, Herman a început să se revolte în sinea lui împotriva Bibliei. Nu e altceva decât o listă de reclamații – niște văicăreli așezate în ordine alfabetică. Dar nu e vreme acum de meditat, totuși. Are treabă de făcut. Se întoarce la greșeala „Sadism Hussein". O cheamă pe Hardy în biroul lui.

— Credeam că am scăpat, spune ea.

— Ia loc.

— Greșeala aia a fost introdusă în mod intenționat la biroul de editare.

Asta e scuza tuturor reporterilor.

— De către cine anume de la biroul de editare?

— N-o să spun.

— Ba da.

— Ai de gând să mă ții cu capul sub apă dacă nu spun?

— Probabil. A fost cumva Ruby Zaga? Nu contează. Oricine ar fi fost de vină, chestia asta ne strică imaginea și ne face să părem niște prostănaci. Ascultă, reportajele tale sunt beton. Scrii bine și asta e cea mai mare laudă pe care poți s-o primești de la mine. Ești unul dintre membrii cei mai însemnați din colectivul nostru. Sper că am fost destul de clar.

Scrie pe monitor greșeala lui Hardy.

— Dar trebuie să mă gândesc la credibilitate.

— Îmi dau seama. Chestia e că...

— Stai o clipă, nu te grăbi. Dacă credibilitatea este scopul nostru principal – și în momentul de față credibilitatea este cam tot ce ne-a mai rămas –, atunci ar trebui să ne luptăm ca să ne menținem reputația de angajați-model. Așa că mă întreb dacă nu ar fi mai bine să facem uitată greșeala asta cu „Sadism Hussein".

— Serios? se miră Hardy. Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc. N-o să mai folosesc programul de verificare a ortografiei de acum încolo.

— Deci tu ai fost autoarea greșelii.

— Și o să memorez dicționarul, promit.

— Nu știu despre ce dicționar vorbești.

— Biblia, se corectează ea. O să învăț Biblia pe dinafară.

— Așa e mai bine.

Îi dă voie să plece și se furișează afară din birou ca să ia masa de prânz cu Jimmy la Casa Bleve, un birt ascuns într-un palat din secolul al XVI-lea, lângă Largo Argentina.

— Te-am adus aici și când ai venit data trecută în vizită, ți-aduci aminte? spune Herman. Când ai venit cu Deb.

Jimmy se încruntă, dar nu-și aduce aminte. Spune că nu mai reține nimic.

— Și eu pățesc la fel, completează Herman. Înainte îmi aduceam perfect aminte de toate, dar acum mă lasă memoria. Am o tehnică nouă: notez tot. Liste. Asta-i soluția.

Minte. Memoria lui a rămas impecabilă, cum a fost întotdeauna.

— Liste lungi cu tot ce-mi trebuie. Să te gândești la asta. Funcționează. Orice idee îmi vine – nu că aș avea prea multe –, în fine, când mă prind de ceva și am hârtie la îndemână, notez. Mulțumesc lui Dumnezeu că nu m-am înhămat la un proiect atât de complex ca al tău. Te admir pentru asta. N-aș putea niciodată să scriu o carte.

Scutură șervețelul, apoi și-l întinde în poală.

— Te superi dacă te întreb despre carte? Mă gândeam și eu – nu vreau să fiu prea băgăcios –, dar aș fi curios să aflu dacă ai adus manuscrisul cu tine. Și o altă întrebare care mă macină și mai mult este: când apuc să-l citesc și eu? Simte-te liber să lucrezi și aici, dacă vrei. Nu trebuie să te simți obligat să te vezi cu mine la prânz. Pot să te las să lucrezi în liniște în birou, eu doar o să-ți aduc un bol cu supă sau orice altceva de mâncare. Am petrecut ani de zile în New York aducând mâncare și băutură scriitorilor – mă pricep foarte bine la asta. Serios vorbind, aș fi încântat dacă ai putea să mergi înainte cu romanul cât timp stai aici. Și dacă crezi că ți-ar fi de ajutor să arunc și eu o privire pe el, aș fi onorat. După cum spuneam, n-o lua ca pe vreo obligație. Iartă-mă, nu mai zic nimic.

Când lui Herman i s-a oferit postul la ziarul din Roma în anii 1970, a ezitat: ideea de a merge în Europa înainte ca Jimmy să-și facă un nume i se părea greșită. Dar, pe de altă parte, Jimmy nici măcar nu mai era în New York. Idila lui din Mexic se terminase prost și, decât să se întoarcă în Manhattan, acceptase o slujbă pentru care trebuia să facă fotografii ce urmau să fie folosite în diverse reclame pentru un circuit ecvestru. Bătea în lung și în lat Statele Unite în camioane împreună cu tehnicienii care se ocupau de eveniment. Îi relata în scris lui Herman despre peregrinările sale, dar însemnările erau destul de sporadice. Scrisorile se dovedeau captivante, dar evenimentele prezentate păreau mai degrabă bizare. Herman păstra corespondența într-o cutie din lemn de cireș – se gândea că va fi utilă într-o bună zi pentru bibliografie. Își imagina parcă existența lui Jimmy: cum acționează în funcție de toane, cum abandonează slujbele care îl plictisesc, cum pierde nopțile și se trezește a doua zi alături de femei necunoscute. Herman era ușor iritat de toate astea, de parcă el achita cumva nota de plată pentru libertatea lui Jimmy. Miriam l-a încurajat pe Herman să accepte postul din Italia, mai ales că fata lor era îndeajuns de mică încât să suporte cu ușurință mutarea. Suna tentant: ziarul părea să aibă un farmec cosmopolit pentru Herman. În mintea lui, era genul de publicație pe care un romancier ros de griji sau un spion l-ar ține sub braț. Iar anii 1970 au fost o perioadă palpitantă pentru ziar, cu un nou redactor foarte inventiv, Milton Berber, un personal tânăr și energic și o redacție cu o atmosferă plină de viață tot timpul. Așa că a acceptat slujba și l-a îndemnat pe Jimmy să profite de ocazie: cazare gratuită la Roma. Putea să vină și să-și scrie cartea acolo, putea să lucreze toată ziua și să stea la Roma cât de mult timp ar fi dorit (evident, în funcție de anumite limite stabilite de Miriam).

În schimb, Jimmy s-a stabilit în Arizona cu Deb, care țesea covorașe artizanale și avea o fetiță. S-a însurat cu Deb, a adoptat-o pe fată și, ca să aducă bani în casă, a făcut niște cursuri de calificare pentru a deveni asistent într-un birou de avocatură.

Herman a fost dezamăgit când a întâlnit-o într-un final pe Deb – se așteptase la o minune de femeie, dar ea nu era nici pe departe așa ceva. Îl rodea să vadă că Jimmy era blocat în traiul mediocru pe care-l ducea în Arizona când ar fi putut să sclipească la Roma. Herman ar fi putut foarte ușor să-l angajeze pe Jimmy la ziar și se oferise să facă astfel de multe ori.

Când vine nota de plată pentru prânzul pe care l-au luat la Casa Bleve, Jimmy scoate cardul.

— Nu, nu, insistă Herman. Eu plătesc. Eu sunt cel care are o slujbă.

Insistă și Jimmy.

— OK, ce zici de asta? Te las să plătești cu o condiție: să-mi scrii ceva – un articol, ce vrei tu – și eu o să-l public în ziar. Ce crezi? întreabă Herman. Evident, o să te plătim, deși mi-e teamă că avem niște tarife mizerabile pentru colaboratorii liber-profesioniști, în perioada asta, după toate reducerile de buget. Dar să știi că poți să scrii despre orice. Un articol de opinie, sau ceva amuzant – orice. Ar fi un prilej de mândrie pentru mine să te public. Ce zici?

În seara aceea, Jimmy se așază la calculator și rămâne multă vreme cu fața osoasă aproape lipită de monitor, în timp ce degetele-i subțiri stau suspendate deasupra tastaturii. Herman îl lasă acolo, închide ușa și își agită pumnul triumfător. Pe măsură ce se scurg ceasurile, Herman se plimbă încoace și-ncolo prin bucătărie, mâncând agitat niște felii de mămăligă preparată în casă, cu lămâie și fistic, și răsfoind cărți de rețete pentru gătit. Se apropie de camera cu calculator, își lipește urechea de ușă și ascultă loviturile lente ale degetelor pe tastatură. Este aproape două dimineața când Jimmy își face apariția. Articolul e scris, dar nu-și dă seama cum să pornească imprimanta. E obosit, spune noapte bună și merge la culcare.

Pe la sfârșitul anilor 1980, Deb divorțase deja de Jimmy. Câțiva ani mai târziu, s-au recăsătorit. Dar curând după aceea l-a părăsit a doua oară, lucru mult mai dureros de data asta, așa încât Jimmy s-a mutat la Los Angeles ca să se detașeze de situație. A lucrat ca asistent într-un birou de avocatură în regim

de colaborare, ceea ce l-a menținut pe linia de plutire din punct de vedere financiar. Dar nu avea asigurare de sănătate așa încât, atunci când i s-a infectat un molar, și l-a smuls singur cu un clește. Era beat așa că a făcut o treabă de mântuială, măseaua s-a sfărâmat și i-au rămas bucăți din dinte în gingia sângerândă. S-a întâmplat ca Herman să sune câteva zile mai târziu și a auzit de tărășenia cu măseaua stricată și de febra care a urmat. I-a cerut foarte categoric lui Jimmy să meargă la spital. La camera de gardă, i-au spus că rana din gură se infectase. În timp ce-l aștepta pe dentistul de serviciu, a suferit un atac de cord. Jimmy avea atunci cincizeci și șase de ani, dar când a fost externat era deja un om în vârstă. În lunile următoare a îmbătrânit și mai mult, a început să uite, a devenit anxios și bănuia mereu că era urmărit îndeaproape de oameni pe stradă. Verifica de nenumărate ori dacă ușile și ferestrele erau încuiate sau dacă oprise gazul. Adesea telefona la biroul de avocatură la care lucra ca să anunțe că nu poate veni pentru că era bolnav, iar în cele din urmă s-a pensionat – de fapt i s-a dat de înțeles că așa trebuie să procedeze. La vremea aceea, Herman s-a bucurat de veste: în sfârșit, Jimmy se putea concentra pe scris. Întotdeauna spusese că o să-și termine cartea de îndată ce se pensionează.

Și acum, iată-l aici, în camera de oaspeți, dormind. Nici urmă de manuscris încă, dar măcar are o mostră din scrierile lui Jimmy. Herman printează articolul și ies două pagini. Le înhață din tava imprimantei, se grăbește înspre canapea și se aruncă pe ea ca să citească.

Îi trebuie câteva momente ca să se adune și să fie atent la text, atât este de emoționat. Câți ani a așteptat asta! Sigur, e vorba doar de câteva sute de cuvinte, dar e un început. Ar fi posibil ca Jimmy să aibă manuscrisul complet în geanta aceea din colț? Herman n-ar fi niciodată în stare să cotrobăie, deși tare îi mai vine s-o facă.

Se concentrează pe paginile de sub nasul lui.

Le citește.

Herman lucrează ca editor de patruzeci de ani. Nu îi ia mult să-și dea seama. Articolul ăsta nu e bun de nimic.

Este un fel de editorial, dar fără nici un argument clar, care se referă la viața oamenilor în Los Angeles, la proliferarea utilizării pistoalelor în America, la degradarea simțului civic și a bunei-creșteri în rândul oamenilor. Articolul este plin de greșeli de gramatică și de platitudini. Este o lucrare de amator. Să fie ăsta documentul care trebuie? Poate că nu este decât o schiță, o primă versiune. Merge la calculator să verifice. Lângă mouse găsește o bucată de hârtie mototolită și o desface. Pe ea se vede scrisul de mână al lui Jimmy; citind, descoperă o listă lungă de însemnări, unele scrise o dată, altele rescrise, iar altele tăiate. Hârtia e plină de mâzgăliturі, semne de întrebare, linii, puncte de suspensie și variante de formulări. A depus ore întregi de efort în treaba asta și nu a ieșit decât un articol lipsit de orice valoare.

Herman nu poate dormi în acea noapte. Se tot ridică în capul oaselor în pat, își aprinde lampa, mănâncă drajeuri în neștire, după care se spală pe dinți de fiecare dată. La șase dimineața se scoală din pat definitiv – are de gând să iasă din apartament înainte să se trezească Jimmy. Astfel, Herman poate să studieze articolul la birou și să-și dea seama ce poate face cu el.

Dar Jimmy apare din camera de oaspeți, spunând că dorea să-l prindă pe Herman înainte să iasă: și-a adus aminte că e o greșeală de ortografie în articol.

— Nu-ți face griji. O corectez eu, îi răspunde Herman.

Jimmy insistă să facă el asta. Dispare în camera unde e calculatorul, face corectura de rigoare și îi dă lui Herman un stick de memorie cu articolul.

La birou, Herman îi trimite imediat un e-mail lui Kathleen în care o anunță că s-ar putea să aibă un articol în plus, sosit în ultimul moment, de adăugat la pagina cu editoriale. Nu e obligat să-l predea, dar, prin acest anunț, își păstrează dreptul să o facă în caz că se hotărăște. Să publice articolul? Ar putea să-i spună lui Jimmy că era scris bine, dar că trebuia să dezbată lucrurile mai concret. Pe de altă parte, sincer vorbind, se putea salva ceva din el? La urma urmei, nu este ziarul lui să-l umple cum vrea el. Nu-și trădează prietenul dacă oprește articolul de la publicare, nu? Cum rămâne însă cu credibilitatea? „Credibi-

litate“, mormăie el pentru sine, dar în ziua aceea i se pare un cuvânt tâmpit și ipocrit.

Se hotărăște să publice articolul. Are puterea să o facă și o va face. O să apară într-o singură ediție, redus la două jumătăți de coloană, cu un titlu pompos și cu un citat tipărit cu litere mari. Articolul va apărea undeva în paginile din interior. O să-l decupeze și o să i-l arate lui Jimmy mâine-dimineață, o să-i mulțumească, apoi își va cuprinde prietenul firav cu brațul lui gros spunându-i:

— După toți acești ani, am ajuns în fine să lucrăm împreună.

Introduce stickul de memorie în calculator și deschide documentul lui Jimmy. Dar textul din noaptea precedentă a dispărut. Tot ce a rămas este un mic mesaj: „Nu te îngrijora, puștiule. Am șters articolul. Știai că asta e ultima mea seară în oraș? Te scot la cină; plătesc eu. Fără proteste. Jimmy“.

Kathleen întreabă cum stă treaba cu editorialul, iar Herman îi spune că a fost o alarmă falsă. Ea îi arată un titlu de pe pagina șapte – „Încălzirea globală se dovedește prielnică pentru înghețată“ – și-l propune pentru următoarea ediție din *De ce?*. Adaugă:

— Mi se pare că titlul sună idiot, oricum l-ai lua.

— Nu, da, da, ai dreptate, răspunde el, deși nu o bagă în seamă.

Jimmy alege un restaurant turistic de lângă Vatican pentru ultima lor cină. Herman ar fi dorit să facă el alegerea – își dă seama după meniul cu paginile îndoite, afișat afară, că localul nu este serios. Nu mâncarea este problema, desigur, dar stă ca pe ghimpi: prietenul lui pleacă mâine și n-au rezolvat nimic. În timpul cinei, Jimmy bea trei pahare de vin, un record absolut pentru el de când a suferit infarctul. Pe măsură ce alcoolul îi intră în sânge, redevine fermecător și începe să bată câmpii, ca în zilele bune din trecut, când era o legendă vie pentru felul în care filozofa când era cherchelit, recitând din Yeats sau Evtusenko pe dinafară, pălăvrăgind aiurea despre Joyce și proclamând că cel mai amuzant cuvânt pe care îl știe el este „noadă“.

Herman asociază flecăreala lui Jimmy cu cele mai fericite vremuri ale lor.

La început nu vorbesc de articolul lui. Dar seara decurge atât de bine, încât, la un moment dat, Herman spune:

— Toată chestia asta ar putea fi un imbold, nu crezi? Ceva care să-ți amintească permanent că acum ar trebui într-adevăr să te pui pe scris.

Jimmy se îndreaptă din spate și își drege vocea:

— Herman, spune el calm, n-o să scriu nimic. N-am făcut-o până acum, n-am s-o fac de acum încolo. N-am avut niciodată de gând s-o fac. Am știut asta de când aveam vreo douăzeci de ani. Tu ai fost singurul care îi dădea întruna că trebuie să mă apuc de scris.

— Nu-i dădeam întruna, răspunde Herman surprins. Doar că m-am gândit – cred – că ești în stare de ceva măreț. Ceva remarcabil. Întotdeauna ai avut atât de mult talent.

Jimmy îi lovește afectuos urechea prietenului său.

— Nu există talent, puștiule.

Herman se trage îndărăt:

— Vorbesc serios.

— Și eu. Trebuia să fiu mai explicit acum patruzeci de ani și să-ți arăt că ți-ai făcut o idee cu totul greșită despre mine. Dar sunt orgolios. Bănuiesc că încercam să fac o impresie bună. Dar acum sunt prea bătrân ca să mai tot încerc. Așa că încetează să vorbești despre ce o să fac eu. Nu faci decât să scoți în evidență toate lucrurile pe care nu le-am făcut. Am trăit o viață destul de bună, o viață normală, obișnuită. Și asta e foarte bine.

— Nu a fost deloc o viață obișnuită.

— Nu? Dacă nu, ce contraargument poți să-mi aduci? Eu am dovada celor șaizeci și cinci de ani trăiți de mine.

Herman vrea să-l contrazică, dar Jimmy i-o retează scurt și vorbește tare peste el:

— Știi ce mi-a plăcut mie la toată povestea asta cu articolul pe care m-ai pus să-l scriu? spune el. Mi-a plăcut să lucrez cu tine, Herman – asta mi-a plăcut. M-am bucurat să te aud cum

o să-l dai la publicat. Chiar te pricepi la lumea asta a jurnalismului, băiete. Vezi? *Tu* chiar faci o treabă utilă. Lucrezi din greu. Eu n-am făcut mai nimic în toată perioada asta: doar m-am flendurat. Tu în schimb ai standarde. Și mi-a plăcut să văd cum te descurci ca să-ți menții standardele astea. E o adevărată plăcere pentru mine să văd cât de departe ai ajuns.

— Nu fi nebun. Tu ai scris articolul ăsta. Gândește-te cât de repede l-ai isprăvit. Sunt scriitori profesioniști care au câteodată nevoie de *zile* întregi, de săptămâni sau chiar de luni ca să termine de scris un text. Închipuie-ți ce-ai putea face dacă ai acorda mai mult timp scrisului. Nu te inspiră să te gândești că te-ai întoarce acasă și ai putea să începi să lucrezi la ceva cu caracter permanent?

— Nu simt în mine nici un imbold să scriu, răspunde Jimmy. Și nu vreau să mai depind de tine. Profit de tine prea mult. Întotdeauna am făcut asta. Am profitat de generozitatea ta. Nu mai ții minte când dormeam pe jos în apartamentul din Riverside Drive? Nu am dat nici un ban pe chirie nici nu mai știu câți ani.

— Dar nu erai chiriașul meu. Erai prietenul meu. Nu-mi datorai nimic.

Jimmy zâmbește.

— Ai o viziune cam țicnită asupra anumitor lucruri, domnule Herman Cohen.

Când pleacă, Herman ia un teanc de cărți de vizită din restaurant și își pune mâna pe umărul lui Jimmy. Când ajung pe stradă, Herman se agită inutil tot încercând să găsească un taxi ca să ascundă de ochii prietenului său faptul că se îneca de plâns.

La aeroportul Fiumicino a doua zi, Jimmy îi povestește în treacăt că s-ar putea să se mute din nou în Arizona. Fata lui adoptivă, ajunsă acum la vârsta de treizeci și ceva de ani, are o locuință în Tempe. Ea lucrează în domeniul imobiliar și stă singură. I-ar prinde bine ceva companie.

Pe măsură ce ascultă, Herman vede cu ochii minții cum se va desfășura viața pentru prietenul său ofilit. El și Jimmy nu sunt, așa cum a crezut dintotdeauna, versiuni complementare

ale aceluiași tip de personalitate. Herman s-a văzut tot timpul pe el drept versiunea mediocră, în timp ce Jimmy ar fi trebuit să fie versiunea superlativă. Dar, de fapt, sunt complet diferiți: Herman nu s-ar muta niciodată cu fiica lui, nu ar permite să ajungă falit la vârsta de șaizeci și cinci de ani și nu ar rămâne niciodată fără locuință. Chiar și acum, gândul pensionării i se pare absurd: degetele i se mișcă încă foarte repede pe tastatură, împingând înainte ziarul spre standarde tot mai înalte de credibilitate.

Se despart la punctul de control al aeroportului și Herman se îndreaptă spre ieșire, dar se oprește la ușile glisante. Poate Jimmy are nevoie de el pentru vreun lucru. Dar dacă i s-o fi întâmplat ceva?

Se întoarce și își zărește vechiul prieten stând la coada de la control. Jimmy trage după el bagajul de mână, în timp ce haina îi atârnă de braț. Cască – nu și-a revenit nici acum de pe urma oboselii provocate de zborul de la venire. E îmbrâncit din spate și se scarpină iritat pe frunte, bombănind. Nu i-a mai rămas decât puțin păr pe cap, câteva fire albe ca neaua, deasupra urechilor. Pleoapele îi atârnă greu; urechile par prea mari. Cât de mult i-a plăcut lui Herman să smulgă un zâmbet sau chiar un hohot sănătos de râs de pe fața aceea de-a lungul anilor! Și cât de mult s-a uscat fața lui Jimmy. Un gât lung și subțire care se ițește din guler, abdomenul aproape lipit de șira spinării. Coada de la control avansează încet până vine rândul lui Jimmy. Greoi, urcă geanta pe banda rulantă, iar umerii lui Herman se încordează involuntar, de parcă l-ar ajuta pe prietenul său cu bagajul. Jimmy își ridică brațele ca să fie scanat, își recuperează geanta și dispare din vedere.

Herman se îndreaptă spre casă, în Monteverde, conducând încet Mazda lui albastră. Se trezește gândindu-se la toate: la Miriam (zâmbește), la fata lor (ce femeie reușită), la nepoții lor (fiecare are o personalitate atât de diferită), la acești ani extraordinari petrecuți în Roma (Miriam a avut dreptate să ne mutăm aici), sentimentul de satisfacție de pe urma slujbei de la ziar (am fost de folos acolo). Toate acestea s-au dovedit a fi o surpriză

extraordinară: se așteptase să ducă o viață nefericită, și totuși lucrurile s-au petrecut exact pe dos. E aproape incredibil.

Când Miriam ajunge acasă, pălăvrăgește entuziasmată despre călătoria ei în Philadelphia și se dă mare cu toate pozele de pe camera ei digitală. Sunt atât de prinși în discuția despre nepoți, încât de-abia dacă amintesc de șederea lui Jimmy. Se întoarce înspre Herman pe canapea – acum stau unul lângă altul.

— Ce e? întreabă el bănuitor. Ce-i?

— Mă gândeam la cât de frumos ești.

— Cât de gras, poate vrei să spui.

— Nu, îl contrazice ea. Frumos.

Îl sărută pe obraz, apoi pe buze.

— Chiar ești. Și nu sunt singura care crede asta.

— Ca să vezi, am și admiratoare acum.

— N-am de gând să-ți spun nimic mai mult. Ai putea să pleci de-acasă.

— Apropo, am făcut supă.

— Da, răspunde ea amuzată. Știu.

Câteva luni mai târziu, Herman primește un e-mail de la Jimmy. Este lung și incoerent, plin de speculații și de citate poetice. Cu alte cuvinte, asta înseamnă că este într-o dispoziție grozavă alături de fiica lui în Tempe, Arizona.

E-mailul îl enervează pe Herman, deși acesta n-ar putea să spună concret de ce. Se gândește că n-are nici un rost să-i răspundă. Poate de aceea.

1960. Colina Aventin, Roma

Ott a deschis ziarul, l-a întins pe masa din sufragerie și și-a umezit puțin degetul. Își simțea limba uscată de la toate medicamentele pe care i le-au prescris doctorii. Răsfoi paginile: Eichmann a fost prins în Argentina, coloniile africane își proclamau independența, Kennedy s-a înscris în alegerile prezidențiale.

Era mândru de felul în care evoluase ziarul, dar îi părea rău că era nevoit să-l citească aici, în conacul lui, nu la birou, printre angajați. Nu mai fusese în sediul din Corso Vittorio de săptămâni întregi. Le spusese lui Betty și lui Leo că va pleca o vreme în Statele Unite; pe ai săi în Atlanta îi anunțase că e în deplasări prin Italia. Dar singurele deplasări pe care le făcea, de fapt, erau la clinici din Londra și Geneva.

Simptomele se agravaseră de luni de zile: sânge, dureri, oboseală. A ajuns să-și deteste baia din casă, pentru că știa ce-l așteaptă în acea încăpere: o silă copleșitoare la vederea propriului corp slăbit. Le cerea bucătarilor să pregătească friptură, ouă, pate de ficat, dar tot slăbea văzând cu ochii.

Un chirurg din Londra i-a extirpat jumătate din tumoarea canceroasă, dar procedura nu i-a îmbunătățit prea mult starea. La întoarcerea acasă, le-a dat liber servitorilor. Un puști care se ocupa de livrări îi lăsa ziarul în fiecare zi în fața ușii, iar o servitoare îi lăsa de mâncare. În rest, era de unul singur.

S-a spălat în cadă, iar frecatul cu săpun i-a lăsat vânătăi peste tot; pe sub piele i se vedeau oasele. Când a ieșit, s-a ținut strâns cu brațele de marginea căzii. A dat cu ochii de el însuși în oglinda

umedă de la aburii din baie și a observat cum prosopul alb și gros îi atârnă pe șoldurile osoase. Era pe moarte.

S-a plimbat prin casă, iar apa picura de pe el pe parchet și pe scări, până la etajul al doilea. S-a așezat cu multă grijă în scaunul de la birou – nu mai avea deloc carne pe fund ca să atenueze contactul cu lemnul dur – și a deschis blocul cu foi pentru scrisori.

Prima însemnare a adresat-o soției și fiului, pe care îi lăsase în Atlanta cu ani în urmă. „Dragă Jeanne, dragă Boyd", a scris. „Trebuie să aflați un lucru foarte important și vreau să fiu cât mai clar cu putință."

A rămas cu stiloul în aer deasupra rândului scris.

A aruncat o privire înspre perete și a văzut unul dintre tablourile alese de Betty cu ceva timp în urmă: lucrarea lui Turner. S-a apropiat de el și apoi s-a întors, ca și cum ar fi vrut să o apuce pe Betty de încheietura mâinii și să o aducă mai aproape de tablou. „Vorbește-mi despre pictura asta. N-o înțeleg. Explică-mi-o."

A revenit la birou și a început o nouă scrisoare. A decis că era timpul să clarifice siuația.

Pe măsură ce zilele treceau, ziarele se adunau grămadă la intrarea în casă. Servitoarea care îi lăsa de mâncare lui Ott a observat și ea că porțiile erau neatinse. A descuiat ușa.

— Domnule Ott, strigă ea, domnule Ott?

Familia lui din Atlanta, în ciuda faptelor, se așteptase dintotdeauna ca el să se întoarcă. Acum nu puteau nici măcar să-i repatrieze cadavrul. În mod legal, nu exista nici o soluție: testamentul lui stipula clar ca Ott să fie înmormântat în cimitirul protestant din Roma. Ai lui au refuzat să creadă că asta era dorința lui, așa că au boicotat înmormântarea din Italia, organizând o ceremonie alternativă în Atlanta.

Ziarul a apărut cu un chenar negru pe pagina întâi, însoțit de un anunț al redactorului responsabil cu prima pagină în care proprietarul fondator al ziarului era omagiat. Leo i-a trimis lui Charles, fratele lui Ott, o scrisoare de condoleanțe (nu a primit nici un răspuns), urmată de o altă scrisoare în care îl ruga politicos, dar stăruitor, să permită ziarului să supraviețuiască. Din nou,

Charles – acum președinte al consiliului de administrație ales de Ott – nu a răspuns. Dar nici nu a oprit finanțarea.

Au trecut șase luni tensionate înainte ca Charles să anunțe că vine în vizită. La sosire a dat mâna glacial cu Leo, iar pe Betty a ignorat-o complet. A avut o singură doleanță – ca în caseta redacțională să fie specificat, cu caractere aldine și pentru totdeauna: „Fondat de Cyrus Ott (1899 – 1960)". Betty și Leo au aprobat ideea din toată inima.

— Proiectul ăsta a însemnat foarte mult pentru fratele meu mai mic, a spus Charles. Cred că ar fi o pată pentru memoria lui să las afacerea asta să se încheie acum.

— Sunt întru totul de acord cu dumneavoastră, a răspuns Leo.

— Care e tirajul?

— În jur de cincisprezece mii într-o zi bună.

— Ei bine, vreau mai mult. Vreau ca numele fratelui meu să fie văzut de cât mai mulți oameni cu putință. Poate că nu înseamnă mare lucru per ansamblu, dar înseamnă ceva pentru mine și pentru familia mea.

— Îl iubeam cu toții extrem de mult, spuse Betty.

Replica asta l-a iritat pe Charles dintr-un motiv sau altul. A încheiat discuția și a mers în redacție ca să le vorbească angajaților.

— Publicarea ziarului în fiecare zi este treaba voastră, le-a spus. Treaba mea este să asigur condițiile pentru ca ziarul să fie publicat. Consider afacerea asta ca pe un tribut adus fratelui meu și, în ceea ce mă privește, rămâne pe poziție.

Angajații, văzând că Charles a terminat de vorbit, au izbucnit în ropote de aplauze.

General american optimist în privința războiului

Redactor-şef – Kathleen Solson

Când și-a dat seama că Nigel are pe altcineva, primul ei sentiment a fost o sinceră satisfacție că a intuit bine. Apoi s-a gândit că, în ciuda vorbăriei goale despre trădare, nu se simte în realitate atât de oribil. Dimpotrivă, este chiar încântată – aventura lui Nigel arată că el are de fapt o fire destul de sofisticată. Kathleen se întreabă dacă nu cumva aventura asta amoroasă a lui ar putea chiar să-i fie de folos. În principiu, ea putea acum să-l părăsească fără nici o remușcare, deși nu vrea s-o facă. În plus, îi eliberează conștiința de orice sentiment de vină în legătură cu eventualele infidelități pe care ar dori să le comită la rândul ei. Una peste alta, relația lui s-ar putea dovedi utilă.

Jonglează cu toate aceste idei în timp ce ține un discurs în cadrul unei conferințe despre mass-media la Hotelul Cavalieri Hilton din Roma. Subiectul dezbaterii este „Cum vede presa internațională Italia“, o preocupare mai veche în această țară. Detestă faptul că este nevoită să participe, ar fi mai degrabă o sarcină potrivită pentru Oliver Ott, tânărul patron. Dar Oliver a dispărut din nou, așa că tot greul conferinței cade pe umerii lui Kathleen, și ziarul trebuie să se descurce cum poate în absența ei. Dacă judecăm după șuvoiul constant de mesaje care i-au invadat mobilul, se pare că ziarul nu se descurcă deloc bine.

— Va supraviețui industria jurnalistică? o întreabă moderatorul.

— Absolut, răspunde ea publicului. Vă asigur că mergem înainte. Evident, trăim într-o perioadă în care tehnologia avansează

într-un ritm ce nu poate fi anticipat. Nu pot să vă spun dacă peste cincizeci de ani vom publica în același format. De fapt, cred că sunt în măsură să vă spun că *nu* vom publica la fel cum o facem azi, că o să continuăm să inovăm atunci, la fel cum facem și astăzi. Dar vă asigur de un lucru: știrile vor supraviețui, iar reportajele de calitate vor fi întotdeauna apreciate la justa lor valoare. Oricum ați alege să numiți relatarea de informații – știri, reportaje, articole –, cineva trebuie să relateze aceste informații, cineva trebuie să scrie articolul și cineva trebuie să se ocupe de editare. Și am de gând ca noi s-o facem mai bine, indiferent prin ce mijloace informăm publicul. Noi suntem singura sursă informațională de calitate printre ziarele internaționale și încurajez pe oricine are dubii în legătură cu această afirmație îndrăzneață să cumpere ziarul timp de o lună. Ba, și mai bine, adaugă ea cu voioșie în glas, după o mică pauză în timpul căreia le-a zâmbit complice celor de față, mai bine cumpărați un abonament pe doi ani. Numai atunci veți vedea de ce tirajul nostru crește.

Publicul din sală râde politicos.

— Treaba mea este să mă asigur că această publicație *remarcabilă* rămâne în categoria elitistă căreia îi aparține de drept. Dacă putem face asta, vor apărea și cititorii. Aceia dintre dumneavoastră care au urmărit evoluția ziarului de când am ajuns redactor-șef în 2004 vor putea foarte ușor să-și dea seama de schimbările radicale în curs de desfășurare în redacția noastră. Și mai sunt încă multe altele care vor veni. E captivant să fii în toiul acestor prefaceri la care ai și tu o contribuție; ăsta e adevărul.

Care adevăr? Ziarul nu utilizează nici pe departe tehnologie de vârf – nici măcar nu are un website. Iar tirajul nu crește. Bilanțurile contabile sunt o catastrofă, pierderile cresc de la an la an, iar cei mai mulți dintre cititori îmbătrânesc, în timp ce alții au murit deja. Dar Kathleen s-a achitat bine de sarcină pe scenă. Publicul aplaudă și se grăbește înspre sala unde va fi servită, gratuit, masa de prânz, în timp ce ea se scuză față de organizatori:

— Aș fi vrut să mai stau, le spune, dar asta e viața la un cotidian.

În drum spre garderobă o abordează un student din public, un american de origine chineză. Se prezintă ca fiind Winston Cheung; își tot tamponează cu batista fața plină de transpirație, își șterge ochelarii și pornește să-și înșire referințele lui universitare. Când Kathleen bagă de seamă că studentul evită să vorbească la obiect, o face ea în locul lui:

— În regulă, îl întrerupe ea. Ideea de bază e că vrei să mă întrebi dacă am de lucru pentru tine. Ai zis că studiezi primatele, corect? Așa că bănuiesc că ai fi interesat de o rubrică științifică, ceea ce ziarul nostru nu are. Dacă ai fi dispus să faci reportaje despre știri generale, să știi că multe publicații vânează oameni cu aptitudini lingvistice. Vorbești vreo limbă asiatică?

— Părinții mei vorbeau cu mine numai în engleză.

— Păcat. Limbile străine sunt soluția. Nu știi cumva, din pură întâmplare, limba arabă la perfecție?

— Nu vorbesc araba la perfecție.

— Asta înseamnă că vorbești *totuși* araba, chiar dacă nu așa fluent? îl tachinează ea.

Dar tipul ăsta este un debutant fără nici o șansă – nu are experiență, nu știe limbi străine și, dacă se uită mai bine la el, este și mult prea emotiv. Trebuie neapărat să scape de Winston Cheung.

— Uite ce e: dacă vrei să ne trimiți ceva – doar așa, ca să-ți încerci norocul –, o să ne uităm peste materialul tău.

Îi dă la repezeală adresa de e-mail a lui Menzies și o ia repede la picior în direcția garderobei.

Când să se îndrepte spre ieșire, cineva o atinge pe umăr. Se întoarce iritată, așteptându-se să fie din nou Winston Cheung. Dar nu e el.

Se dă înapoi surprinsă:

— Dumnezeule, exclamă ea, Dario!

Dario de Monterecchi este italianul cu care a trăit în Roma când ea avea douăzeci și ceva de ani. Când Kathleen a părăsit orașul în 1994, acceptând un post de reporter în Washington, l-a părăsit și pe el. Iată-l acum în fața ei, cu tâmplele încărunțite și pungi sub ochi; mai are ceva din frumusețea lui de odinioară,

dar are și un început de gușă. Răzbate din toată ființa lui resemnarea aceea mută a bărbatului cu familie.

— Îmi pare rău că m-am furișat în spatele tău, spune el. Te-am speriat?

— Nu mă sperii eu dintr-atât. Cu toate astea, m-ai luat pe nepregătite. Doamne, ce ciudat e să te văd din nou. Ce mai faci?

— Sunt bine, răspunde el. Iar tu ai fost extraordinară astăzi. Sunt foarte impresionat. Pleci deja?

— Din păcate, da. Trebuie. Au nevoie de mine la redacție, răspunde ea. Apropo, îmi pare rău că nu am mai ținut legătura cu tine de când m-am întors în Roma. A fost o întreagă nebunie. Știai că m-am întors, nu?

— Desigur.

— De la cine?

— Am auzit și eu – știi cât de mică e Roma.

— E ciudat ca viața mea privată să apară în contexte profesionale. Asta îmi cam strică echilibrul interior, adaugă ea. Chiar dacă nu mă crezi, sincer aș fi vrut să nu fiu nevoită să plec.

— N-ai timp nici măcar să luăm prânzul împreună?

— Vai, eu nu mănânc niciodată la prânz. Încheiem prima ediție în câteva ore. Dacă nu sunt acolo, e sfârșitul lumii. La urma urmei, ce cauți tu la acest eveniment?

Dario îi dă cartea lui de vizită.

— O, nu! exclamă ea citind-o. Auzisem eu un zvon în legătură cu asta. Dar chiar Berlusconi? Nasol de tot.

— Fac jurnalism pentru partidul lui, nu pentru el personal.

Kathleen ridică sceptică din sprâncene.

— Ți-aduci totuși aminte că întotdeauna *am fost* de dreapta, spune Dario.

— Da, da, știu. Mi te-amintesc bine.

— În fine, conchide el, acum ar trebui să te las să pleci.

O sărută pe obraz. Ea îl mângâie pe spate.

— Nu e nevoie să mă mai consolezi, zice el zâmbind. Nu mai sunt supărat.

Ajunsă afară, Kathleen ia un taxi. În timp ce mașina gonește spre centru, își consultă mobilul plin de mesaje trimise de

Menzies: „Generalul Abizaid depune mărturie în fața Senatului despre Irak. Cum ar trebui să relatăm? Te rog, sună!“ Între timp, Dario – care a dormit lângă ea și s-a trezit lângă ea timp de șase ani din viața ei – i s-a șters complet din minte. Nu are ce face: Kathleen are un temperament de jurnalistă acum, iar Dario nu mai este pe prima pagină. Când mai au oamenii timp să reflecteze la vreun lucru? se întreabă ea. Dar nu mai are timp nici măcar să-și răspundă la această nedumerire.

Trece prin diversele departamente ale ziarului ca să se consulte în legătură cu ediția de mâine. Sosirea ei pune capăt brusc discuțiilor, inspiră expresii sfioase și supuse pe fețele multora și toți se agită să dea telefoane care ar fi trebuit date mai devreme. Ședința de după-amiază este o farsă. Suspecții obișnuiți se strecoară înăuntru, unul câte unul, și se așază la masa ovală. Kathleen ascultă. Apoi răspunde. Nu țipă și nici nu vorbește strident – nu-i stă în fire. Spune ce are de spus la obiect, categoric și fără menajamente. Cere să se ia măsuri și să se acționeze într-o anumită direcție, încheie cu „E clar pentru toată lumea?“ și iese din cameră.

Principalul ei aliat – singura persoană din redacție pe care o consideră egalul ei la nivel intelectual – este Herman Cohen. El o așteaptă deja în birou când se întoarce. La ușă, cum îl vede, Kathleen își acoperă fața în glumă, apoi intră și își unește degetele arătătoare sub formă de cruce, de parcă s-ar fi aflat în fața unui vampir.

— Te rog, nu.

— Știi prea bine că îl vrei, spune el și îi înmânează cel mai recent număr din raportul său informativ intern, *De ce?*, în care face cronica greșelilor din ziar. Totul e bine, draga mea? întreabă el.

— Sunt și eu plecată o dimineață și tot biroul ăsta parcă se transformă într-un țarc de maimuțe.

— Începi să vorbești ca mine.

— Iar, mai nou, sunt bombardată cu e-mailuri de la departamentul de contabilitate, adaugă ea referindu-se la directorul

financiar, Abbey Pinnola. Chipurile trebuie să-i ofer niște sacrificii umane.

— Vrea concedieri acum?

— Așa se pare. Nu mi-e clar câte.

— Vrea concedieri la nivel tehnic sau redacțional?

— O să vedem. Pe cine ai alege la nivel redacțional?

În fruntea listei lui Herman se află Ruby Zaga, o editoare care și-a câștigat notorietatea din faptul că introduce deliberat greșeli în articole.

— Chiar ea e cea mai rea? întreabă Kathleen.

— Am uitat, Ruby ți-e prietenă.

— Nici măcar. Dar nu-l putem concedia pe Clint Oakley?

— Cineva trebuie să pună cap la cap pagina de „Jocuri și integrame", draga mea.

— O să le spun celor de la contabilitate că o să mă mai *gândesc* la concedieri dacă primesc bani pentru un corespondent la Cairo, plus cineva care să-l înlocuiască pe Lloyd la Paris.

— Bine faci. Nu te da bătută.

— Oricum, continuă ea, îmi e cu neputință să înțeleg cum poate Abbey să susțină că un corespondent care să relateze de la Cairo sau din Paris este un lux. De când e ăsta un lux? E o necesitate. Zilele astea un lux este să discuți de fapt ce se întâmplă cu ziarul ăsta. Tot ce fac eu este să dreg ce strică alții. E deprimant.

— Învață să delegi.

— Cine?

— Poftim?

— *Pe* cine, se corectează ea. Credeam că te-am delegat pe tine. N-ar trebui să mă ajuți?

Kathleen vorbește serios când afirmă asta, dar trebuie s-o spună ca pe-o glumă – Herman este un adevărat stâlp la ziar și nu poate risca să-l piardă.

— Am fost delegat să am grijă de astea.

Herman scutură un pachet cu drajeuri în direcția ei.

Când închide ușa de sticlă de la biroul ei după ce-a ieșit, câțiva angajați din redacție îi aruncă o privire, apoi se uită în

altă parte. E ciudat să fii șef, știind că toți te vorbesc pe la spate, se îndoiesc de tine, te urăsc și – de vreme ce sunt jurnaliști – se plâng și se vaită întruna în legătură cu tine.

Îi sună mobilul.

— Menzies, răspunde ea cu un oftat, de ce mă suni? Sunt chiar aici, în celălalt colț al redacției.

Ridică mâna ca să fie zărită.

— Scuze, scuze, nu te-am văzut. Poți să vii încoace? Avem nevoie de tine.

Ea se conformează.

În seara aceea, la cină, Nigel pregătește *osso buco*.

— Miroase minunat, spune ea sosind acasă mai târziu decât a promis, ca de obicei.

Apartamentul lor amplasat în apropiere de Via Nazionale este îndeajuns de spațios pentru o familie numeroasă, dar în el nu locuiesc decât ei doi. Este puțin mobilat, așa cum a dorit ea, cu scaune cromate în camera de zi, granit în baie, un aragaz și o hotă din același set în bucătărie. În fiecare cameră, singurul element decorativ este o fotografie imensă alb-negru, înrămată și plasată central pe perete. Fiecare poză are o vagă legătură cu camera în care se găsește, așa că în bucătărie e o fotografie imensă cu niște bucătari care pregătesc găluște umplute în ceainăria Luk Yu din Hong Kong; sufrageria are o imagine uriașă cu niște mese goale la restaurantul El Bulli de pe Costa Brava; în salon este înfățișat interiorul conacului Skogaholm din Stockholm; în fine, baia adăpostește o imagine imensă cu valurile mării care se sparg de țărm în Antarctica.

— Un pahar de vin?

Îi toarnă unul.

— Ce-avem în seara asta?

El îi arată sticla, apoi citește eticheta:

— Montefalco. Caprai. 2001, apoi își vâră nasul în pahar.

Ea ia o înghițitură fără să se mai formalizeze.

— Nu e rău, dar nici grozav, spune Kathleen. Probabil că ești mort de foame. Îmi pare rău că te-am făcut să m-aștepți. Să aduc niște apă?

— Dă-mi voie, pașă.

Lui Nigel, avocat care nu mai profesează de când au plecat din Washington, D.C., de mai bine de doi ani, stilul ăsta de viață îi prieste de minune: citește prostii pe Internet, cumpără produse alimentare scumpe, deplânge administrația Bush la cină și își ia foarte în serios rolul de bărbat casnic, ca și cum ar fi emblema unei mentalități progresiste. În mod normal, la ora asta el ar trebui să fie deja în plină vervă expunându-și teoriile: că CIA a inventat cocaina, că Cheney este un criminal de război, că atacurile de la 11 septembrie au fost concepute de agenți ai marilor producători de petrol. (Îndrugă o groază de rahaturi despre politică. Măcar o dată pe săptămână, Kathleen trebuie să-i ardă una, metaforic vorbind, și să-i dovedească cine este mai inteligent dintre ei doi, altfel Nigel devine de nesuportat.) Dar, în seara asta, el e rezervat.

— Ai avut o zi bună? o întreabă el.

— Mda, nu prea rea.

Faptul că el este ca o carte deschisă o amuză. E clar că a făcut ceva greșit și acum îi e foarte rușine din pricina asta. Probabil că este englezoaica aia – Nigel și cu ea obișnuiau să se întâlnească săptămânal pentru a discuta eșecul stângii politice. Apoi, brusc, nu a mai adus vorba de tipă. Din câte știe Kathleen, stânga înregistrează eșecuri în continuare. E posibil ca atunci să se fi întâmplat ceva între ei.

Și totuși, în timp ce savurează porția de *osso buco*, amuzată să analizeze expresia nesinceră de pe fața lui Nigel și felul în care încearcă să se ascundă în spatele paharului pântecos de vin, Kathleen simte că, oricât ar voi, nu-i pasă prea mult de toată tărășenia asta. Dacă *este* o relație serioasă, o să se enerveze, pentru că un astfel de mers al lucrurilor ar putea pune în primejdie situația ei. Dar, din câte vede ea, nu pare să fie cazul. Nigel este mai degrabă un destrăbălat rușinos decât un adulterin pornit pe destrămat căsnicii. Și dacă Kathleen alege să ignore întreaga chestiune, ce-o să se întâmple? O să se consume și o să se termine treptat.

A doua zi, la birou, îi sună telefonul fix.

— Bună – tot eu sunt.

— Scuze, cine e la telefon?

— Kath, eu sunt.

— Doamne! Dario, nu te-am recunoscut.

— Voiam să te invit să iei masa de prânz cu mine. Forza Italia o să plătească nota.

— În cazul ăsta, clar nu vin, răspunde ea. Nu, nu, glumesc – chiar mi-ar plăcea. Dar sunt ocupată până peste cap. Ți-am spus, eu sar peste masa de prânz, ceea ce e într-adevăr o tragedie.

Dar mai apoi se gândește că nu i-ar strica deloc să aibă o persoană de contact care să-i faciliteze o eventuală legătură cu partidul lui Berlusconi. Guvernul Prodi oricum o să cadă mai devreme sau mai târziu, ceea ce presupune alegeri anticipate, moment în care Dario s-ar putea dovedi util.

— De fapt, ar fi frumos să ne întâlnim. Ce-ai zice să ne vedem la un *aperitivo* mai devreme de ora prânzului?

Se întâlnesc la barul din grădina Hotelului Russie, o curte cu mese de cafenea amplasate la umbra copacilor, pe pietre de caldarâm *sampietrini*, de parcă ar fi fost vreo piață romană privată, unde au acces doar rezidenții hotelului.

— Dacă nu ești cuminte, spune Kathleen studiind meniul de băuturi, o să-ți comand cocktailul Punjab: iaurt, gheață, sare roz din Himalaya, scorțișoară și apă carbogazoasă.

— Ce zici de Cohibatini? răspunde el. Vodcă, frunze de tutun Virginia, rom Bacardi vechi de opt ani, zeamă de lămâie verde și miere *corbezzolo*.

— Frunze de tutun? Într-o băutură? Și ce e aia miere *corbezzolo*?

— Optez pentru ceva mai puțin interesant, spune el. Eu comand un Sauvignon.

— Ce alegere plicticoasă. Iau și eu același lucru.

Cei doi închid meniurile și comandă.

— Ciudată vreme, adaugă Dario. Parc-am fi la tropice.

— Mda, nu e rău să stai afară la o masă la mijlocul lui noiembrie. Sunt de părere că încălzirea globală este un lucru bun.

Kathleen se hotărăște să nu mai facă această remarcă prostească pe viitor; de fiecare dată când cineva aduce vorba de climă, lui Kathleen îi iese porumbelul ăsta din gură.

— Oricum, nu e nimic mai plicticos decât să vorbești despre vreme. Spune-mi, ce mai faci?

Slab – așa i se pare el acum când îl privește mai atent. Poartă o cravată mov și o cămașă cu guler larg desfăcut, ce atârnă pe umerii lui de parcă ar sta pe un umeraș. Expresia feței – naivă și afectuoasă – este aceeași pe care i-o știa ea, iar asta îl face cumva să arate mai tânăr.

— Nu mai ești același, spune ea.

— Nu? Păi asta e bine. Închipuie-ți cum ar fi fost dacă aș fi rămas neschimbat după toți acești ani.

Neschimbată – asta e imaginea lui Kathleen despre ea însăși. Mai proaspătă și mai plină de vitalitate ca niciodată la patruzeci și trei de ani, cu picioarele lungi și puternice ascunse de pantalonii largi ai costumului ei sobru, un abdomen subțire sub vesta strânsă pe talie, cu părul ei castaniu plin de strălucire, în care cu greu se puteau distinge câteva fire cărunte. Se mândrește ostentativ cu felul în care arată, deși nu a făcut nici un efort deosebit pentru asta.

— Ce ciudat e să te revăd, zice ea. E ca și cum m-aș întâlni cu o versiune mai veche a propriei mele persoane.

Îl întreabă despre prietenii lor comuni de demult și despre familia lui. Mama lui, Ornella, pare să fi rămas la fel de glacială ca întotdeauna.

— Mai citește ziarul?

— Nu a ratat nici un număr de ani de zile.

— Asta îmi place să aud. Și Filippo? întreabă ea referindu-se la fratele mai mic al lui Dario.

— Are trei copii acum.

— Trei? Cât de atipic pentru un italian, se miră ea. Și tu?

— Doar unul.

— Așa mai vii de-acasă.

— Un băiat, Massimiliano. Tocmai a împlinit șase ani.

— Așa că, desigur, însurat.

— Massi? Așteptăm până face șapte ani.

Kathleen zâmbește.

— Voiam să zic că *tu* ești cu siguranță însurat.

— Da, firește. Și tu?

Ea își prezintă viața domestică precum o caricatură, descriindu-l pe Nigel ca pe un subaltern demn de tot râsul, după cum îi e obiceiul lui Kathleen.

— Îmi dă să mănânc struguri aproape în fiecare seară, povestește ea. Face parte din îndatoririle lui.

— Cu siguranță că se potrivește de minune cu firea ta.

— Depinde de calitatea strugurilor. Dar stai puțin, întrerupe ea firul poveștii, tot nu pricep ce se întâmplă cu tine.

— Sunt bine, chiar foarte bine în momentul de față. Am avut într-adevăr o perioadă mai grea anul trecut, dar s-a terminat. Slăbiciunea familiei.

Zicând asta, se referă la sindromul depresiv care l-a afectat iremediabil pe tatăl lui, punând în cele din urmă capăt carierei lui diplomatice. Căderea nervoasă a ambasadorului, care a avut loc în 1994, a survenit chiar în săptămâna în care Kathleen l-a părăsit pe Dario.

— S-au purtat foarte amabil cu el la serviciu, continuă el relatarea. Orice-ai spune tu despre domnul Berlusconi.

— Și cum îi mai merge tatălui tău, că tot veni vorba?

— Ei bine, din păcate a murit acum aproape un an. Pe 17 noiembrie 2005.

— Îmi pare rău să aud asta, spune ea. Chiar îmi era drag Cosimo.

— Știu. La toți ne era.

— Dar bănuiesc că problema ta nu a fost la fel de serioasă ca a lui, nu?

— Nu, nu. Nici pe departe. Și oricum, azi există medicamente mult mai bune.

Cei doi gustă din vin și aruncă o privire la barul din grădina hotelului cu lămâi în ghivece, o fântână clipocind discret și o coastă împădurită ce urcă până la marginea parcului Villa Borghese.

— Ți-am cerut să ne întâlnim pentru un motiv anume, spune el.

— Aha, motivul ulterior... Ai de gând să mă vrăjești acum cu niscaiva abureli marca Berlusconi?

— Nu, nu; n-are nici o legătură cu serviciul.

— Dar eu chiar vreau să te aud vorbind despre *Il Cavaliere*, insistă ea. Mor de curiozitate să aflu cum este să lucrezi pentru un om atât de remarcabil.

— E un om bun. N-ar trebui să-l discreditezi.

— Iar asta este părerea ta sinceră și personală, neinfluențată de nimeni și de nimic. Ce-ai zis că faci? Te ocupi de PR parcă, nu?

— Nu poți să mă condamni că încerc, Kathy. Dar nu asta e problema, eu doream să te întreb altceva – am nevoie de sfatul tău.

— Spune.

— Mai ești prietenă cu Ruby Zaga?

Kathleen uitase că Dario și Ruby se cunoșteau; de fapt, toți trei lucraseră pentru o scurtă perioadă la ziar ca stagiari în 1987. Într-adevăr, Ruby a fost cea care i l-a prezentat pe Dario lui Kathleen.

— Ruby de la editare? întreabă Kathleen. Niciodată nu am fost foarte apropiate. De ce?

— Am avut în ultima vreme ceva probleme cu ea, spune el. N-o mai văzusem de secole, iar apoi, acum câteva luni, nu la mult timp după ce a murit taică-meu, m-am întâlnit cu ea din întâmplare pe stradă. Am convenit să ne întâlnim să bem ceva, i-am dat numărul meu de telefon și după aia am uitat de toată chestia asta. Ea a sunat totuși, și am ieșit în oraș. A fost o seară cât se poate de normală. Nimic special. Dar de atunci mă tot sună întruna pe mobil și apoi închide.

— Asta-i ciudat.

— O ține așa de săptămâni. Cred că a sunat de vreo cincizeci de ori până acum. Nevastă-mea crede că am o aventură.

— Și nu așa stau lucrurile.

Dario se servește din bolul cu măsline:

— Nu.

— Hmmm, se gândește Kathleen. Ciudat.

El ridică privirea și zâmbește.

— Nu am nici o aventură. Sincer. Oricum, hai să schimbăm subiectul. Berlusconi – doreai să vorbim despre Berlusconi, nu?

— Bine, ai scăpat momentan.

— Ce vrei să știi despre el?

— Mai întâi, cum poți să lucrezi pentru tipul ăla? Liftingurile faciale, transplanturile de păr – e așa un bufon.

— Asta nu e și părerea mea.

— Haide, fii serios.

— Nu uita, Kath. Eu sunt de dreapta.

— Asta mi-ai mai zis-o de nu știu câte ori. Cum de te-am suportat oare înainte?

— Tu erai de stânga?

— Desigur, spune ea. Dar nu ai găsit și tu ceva mai bun de făcut decât să lucrezi pentru Berlusconi?

— Dar nu tu ai găsit ceva mai bun de făcut decât ziarul ăsta?

— Ce vrei să zici?

— Nimic. Dar, te tog, dacă nu te superi, încearcă să nu-ți mai bați joc de mine. Te pricepi atât de bine la asta.

— Nu-mi bat joc de tine.

Se oprește.

— Cum adică mă pricep atât de bine la asta? Nu-ți mai aduci aminte nimic altceva despre mine?

— Ba da, îmi mai aduc aminte și de alte lucruri într-o bună măsură.

— Ei bine, te rog să mă ierți dacă ți se pare că te luam în râs atunci.

— Să știi că primim de Crăciun coșuri foarte consistente cu daruri, spune Dario schimbând subiectul. Berlusconi nu are egal la capitolul ăsta: *torrone*, șampanie, *foie gras*.

Da, pentru asta se află ea acolo: să afle detalii de culise despre cum arată viața unui subaltern al lui Berlusconi, bufonul de

la curtea Europei. Dario o să-i ofere măcar o poveste amuzantă de relatat la petreceri. Mai mult, s-ar putea chiar să-i furnizeze un subiect bun pentru ziar. Nimeni nu poate să reziste unui articol în care se arată, încă o dată, cât de grotesc este Berlusconi. Dar, ia stai așa, Kathleen nu a terminat tot ce avea de zis.

— Sper că nu m-am purtat îngrozitor cu tine.

— Nu fi nebună.

— Mă simt de parcă chiar așa m-am purtat.

— Știi cât de mult te-am iubit.

Kathleen ia o măslină și o ține între degete.

— Asta sună destul de convențional.

— Erai bunătatea întruchipată, adaugă el.

Sună aiurea, de parcă ar fi o greșeală de limbă, iar Dario vorbește de obicei impecabil.

— Acum chiar că mă simt de tot rahatul, spune ea și mănâncă măslina.

— Nu am spus că *nu* te comportai atunci de tot rahatul.

Ea râde:

— Ai grijă, s-ar putea ca acum să mă port și mai rău ca înainte.

— Îmi închipui că așa faci. Dar e normal, nu? Oamenii devin tot mai mizerabili cu cât înaintează în vârstă. Uită-te la mine, de pildă. O să ți se pară șocant, dar am comis o mică imprudență cu o altă femeie.

— Pe bune?

— Eu, care întotdeauna am detestat infidelitatea.

— Știu. Mi-aduc aminte.

— Dar nu m-am simțit deloc vinovat. Nu i-am spus nimic soției mele. Doar că m-am simțit iritat de femeia asta – Ruby. Ea a fost femeia cu pricina.

— Ai avut o aventură cu Ruby Zaga? întreabă Kathleen strâmbându-se. Călugărița noastră de la editare?

— Nu m-am culcat cu ea. Doar am sărutat-o.

— Asta se consideră o aventură?

— Nu știu. În orice caz, a fost ridicol. S-a petrecut atunci când am ieșit împreună să bem ceva. Ca să fiu sincer, a fost o

seară plictisitoare. Ne-am contrazis în legătură cu ceva minor – nu-mi mai amintesc ce. S-a simțit ofensată. Am plătit, am ieșit, iar eu am așteptat-o. A ieșit și ea apoi plângând. Am încercat să o calmez și – nu știu de ce – m-am pomenit că o sărut. Am continuat asta o vreme pe o alee în Trastevere, lângă locuința ei. Mi-amintesc că mirosea a gunoi.

Dario vrea să pună capăt subiectului, jenat:

— Oricum, nu s-a întâmplat nimic după asta. Nu am mai ținut legătura. Până peste câteva săptămâni, când a început să mă sune. După cum ți-am spus, nu vorbește niciodată, nu spune nimic. Dar începe să-mi provoace probleme. Cred că nu pricepe asta.

— Ei, ca să vezi, spune Kathleen.

— Mda, completează el.

— Pe-asta chiar n-aș fi ghicit-o.

Kathleen râde sec:

— Ruby Zaga!

— Mă simt destul de umilit că trebuie să mărturisesc toate astea. Dar ești singura persoană care știu că o cunoaște.

— Ce-aș putea să-ți sugerez? Schimbă-ți numărul de mobil.

— Nu pot. I-am dat numărul de la telefonul de serviciu, pe care îl are orice jurnalist. Dacă îl schimb, am pierdut brusc legătura cu toată lumea. Iar meseria mea tocmai asta presupune: să țin legătura cu toată lumea.

— De-abia dacă am schimbat zece vorbe cu Ruby de când m-am mutat înapoi la Roma. Aș putea să aduc în discuție problema asta, dar ar părea deplasat, explică ea. Mă întreb acum dacă ai făcut astfel de lucruri și când am fost noi împreună.

— Bineînțeles că nu. Nu erau minciuni între noi atunci.

— Eu una te-am mințit – nu ți-am spus niciodată că aplicasem pentru postul din Washington. Nu știai că urma să plec.

— Asta așa e.

— Îmi pare rău, adaugă Kathleen.

— Uită de povestea asta. A trecut mult prea mult timp de atunci.

Se pun pe mâncat măsline.

O expresie neobișnuită se ivește pe fața ei:

— Ascultă, spune ea, ai fi dispus să faci ceva ieșit din comun?

— Nu știu. Ce?

— Păi, începe ea, ai fi dispus să spui *tot* adevărul despre mine, ce credeai tu atunci despre mine? Ce impresie ți-am făcut eu ție pe vremea aceea, asta e ideea. O să fac și eu la fel cu tine.

— Care-i rostul?

— Ca să aflăm toate detaliile pe care în mod normal nu le poți spune unei persoane atunci când ești într-o relație cu ea. Nu ești curios?

— Mi-ar fi teamă să aud cine știe ce.

— Mie mi-ar plăcea. Sunt curioasă, insistă Kathleen. Aș vrea să mă înțeleg pe mine însămi mai bine. Mai știi, poate chiar să îmbunătățesc ceva la mine. Și am încredere în tine. În părerea ta. Ești deștept.

— Tu și inteligența!

— Cum adică eu și inteligența?

— Ești foarte preocupată de inteligența oamenilor, să-i departajezi în funcție de ea. Inteligența ta, comparată cu a tuturor celorlalți.

— Nu e adevărat.

— Nu putem avea o discuție sinceră dacă una-două tu adopți o poziție defensivă.

— Dacă promit să nu fac asta, îmi spui?

— E cam prostesc, nu crezi? Să ne disecăm pe noi înșine așa? Să vedem dacă suntem buni la pat, sau dacă nu suntem – astea sunt puncte foarte sensibile. Nu crezi că e cam sordid?

— De-aia te-ai lăsat tu de jurnalism, iar eu nu. Nu pot să fac diferența între ceva interesant și ceva sordid. Ei, haide! O să fie amuzant. Să n-ai milă. Spune orice.

Dario își schimbă poziția pe scaun și dă din cap:

— Bine. Dacă vrei.

Kathleen se lovește cu palma peste coapse, încântată:

— Am vrut întotdeauna să am o ocazie ca asta. Stai să mai comand o băutură și să mă blindez pentru critica ta nemiloasă.

În timp ce așteaptă al doilea pahar de Sauvignon, îl sună pe Menzies să-i spună că nu va fi disponibilă preț de cincisprezece minute. Apoi își închide mobilul.

— Un sfert de oră? întreabă Dario. Doar de atâta timp avem nevoie ca să ne sfâșiem unul pe altul?

— Nu ne sfâșiem. E vorba doar de niște comentarii sincere. Asta vreau. Să fii fără milă: dacă am un fund dezgustător sau nu sunt bună la pat sau orice altceva, să spui. Pe bune.

— Atunci vrei să discutăm aspecte legate de sex?

— De ce întrebi, *există* vreunele care trebuie discutate?

— Nu neapărat.

— Aha, deci există.

— Stai să mă gândesc puțin.

Se oprește.

— Nu e mare lucru, pe bune. Numai că mi se pare că erai destul de agresivă.

— Cum? Sexual vorbind?

— Da. Mă cam intimidai.

— Vrei să spui că timp de șase ani te-ai simțit intimidat de mine?

— Sună patetic, știu. E greu de explicat. Era de parcă, cum să zic, de parcă eu eram ăla căruia i-o trăgeai tu în loc să...

— În loc să fii tu ăla care mi-o trăgeai mie, completează ea jenată. Continuă.

— Deși, că tot vorbim de asta, nu mi s-a părut niciodată că aveai vreun imbold foarte puternic pentru sex. Când făceam dragoste cu tine era ceva total diferit. Era, nu știu cum să zic, ca și cum am fi făcut altceva, nu sex.

— Pe vremea aceea nu părea să te revolte prea mult chestia asta.

— Vezi, uite cum intri în defensivă.

— Nu-i adevărat.

— Mai lungim povestea asta, Kath? Devine destul de neplăcută.

— Nu, nu. Mă interesează foarte mult.

— Sunt doar o persoană care...

— Care ar fi vrut o femeie mai supusă.

— Poate mai puțin agresivă. Vezi vreun lucru rău în asta?

— Ar fi trebuit să o alegi pe Ruby din capul locului.

— Știu c-o zici în glumă, dar probabil că tocmai asta m-a atras la ea.

— Te simți atras de femei care plâng când le cumperi o băutură?

Dario nu răspunde. Kathleen continuă:

— Îmi pare rău. E amuzant, totuși – tu nu suportai că eu te-am forțat să fii mai docil, iar eu nu suportam că erai atât de pasiv și că toate inițiativele trebuiau să-mi aparțină. Știi că de fapt așa a și fost? Dar, Dumnezeule mare, ai povestit-o în așa fel încât pare că eu mă băgam în sufletul tău, intram cu forța în viața ta și îmi curgeau balele după tine.

— Hai, recunoaște că puțin-puțin tot îți curgeau, încearcă el să glumească.

Ea râde și adaugă răsuflând oarecum ușurată:

— Uite, vezi? N-a fost așa de greu. Alte gânduri și impresii despre mine?

— Nu prea, răspunde el ezitant. Ba ar mai fi un mic detaliu – nu sexual de data asta. Întotdeauna m-am gândit că în relațiile tale cu oamenii îi tratai pe toți ceilalți ca pe niște instrumente. Ca să fiu mai clar, vreau să zic că tu căutai mereu să câștigi ceva de pe urma lor. Îmi amintesc că te observam când te întâlneai cu diverse persoane. Puteam efectiv să văd cum ți se învârt rotițele în cap, făcând tot felul de calcule.

— Mă zugrăvești într-o lumină înspăimântătoare. Eu sunt cea pe care...

Vrea să spună „ai iubit-o“, dar se oprește.

— Cea de care pretinzi că ți-a plăcut atât de mult.

— N-am intenționat să te critic cu observația asta.

— Nu, nu, de fapt sună ca un compliment fără seamăn, completează ea sarcastic. Dar este posibil ca viziunea ta de acum să fie mai mult sau mai puțin influențată de felul în care am plecat din relația asta?

— Nu-mi mai pasă de asta acum. Mă bucur că ai plecat. Dacă ai fi rămas, nu aș mai fi întâlnit-o pe soția mea, nu l-aș mai fi avut pe Massi. Chiar te-am iubit. Dar problema cu tine atunci a fost că interacționai cu toți oamenii, inclusiv cu mine, complet condiționat.

— În loc să ce? Să mă comport ca o proastă? Sper din tot sufletul că se vedea că pun condiții. Tot ce presupune inteligență presupune și condiții.

— Cam bizară ideea asta.

— Hai să rezumăm: sunt o femeie care lezează masculinitatea partenerilor, care se comportă prea calculat și nu poate să iubească. Ce portret pe cinste! Dacă am procedat câtuși de puțin cum mă descrii tu, să știi că era din cauza lipsei de experiență. Aveam douăzeci și ceva de ani. Dar, continuă ea, nu pot să nu mă întreb dacă nu cumva la faza asta ești puțin cam naiv. Adică vrei să spui că tu nu vrei absolut *nimic* de la oameni? Tu nu ai nici un mobil nici un scop când acționezi? Toată lumea are așa ceva. Numește-mi persoana și împrejurările, iar eu am să-ți arăt mobilul faptei. Chiar și sfinții au scopurile lor – să se simtă sfinți, probabil.

— E destul de cinic ce spui tu.

— E realist.

— Asta o spun mereu cinicii. Dar, sincer, Kathy, tu calculezi chiar orice? Chiar și în viața personală?

— Poate că nu. Nu așa cum o făceam odinioară. Recunosc că, în privința asta, m-am purtat cam urât cu tine. Și totuși, scopul oricărei relații este să obții ceva de la celălalt.

— Eu nu văd lucrurile astfel.

— Atunci de ce săruți pe cineva? întreabă ea. Ca să oferi plăcere sau ca să simți plăcere?

În seara aceea, la cină, Nigel o enervează. Ziarul, se plânge el, a publicat deja un reportaj preliminar despre Forumul Economic Mondial de la Davos, care are loc de-abia peste câteva săptămâni, în vreme ce despre Forumul Social Mondial din Nairobi nu s-a pomenit nici un cuvânt. Mass-media generală se preocupă numai de rasa albă și de tipii bogați, spune el în

continuare. Kathleen îi răspunde că ziarul nu are reporteri în Africa și, ca atare, nu a putut să relateze despre Forumul Social Mondial. El deschide gura, gata să combată argumentul ei, dar alege apoi să nu mai spună nimic.

— Să știi că *ai* voie să dezaprobi ce zic, completează ea.

— Știu.

— Asta e tot ce ai de gând să spui? De ce nu încerci altceva, de pildă: „Faptul că nu vă sinchisiți să angajați pe cineva în Africa dovedește încă o dată că am dreptate". Sau: „Un articol despre un eveniment cunoscut dinainte și previzibil nu trebuie neapărat scris de un corespondent care stă în Kenia"? Ambele ar fi niște argumente destul de bune. Ai putea chiar să-i dai înainte cu ideea ta fixă despre raportul dintre europeni și africani pe care pretinzi că-l promovează ziarul. Stai așa, cum suna? „Un om alb mort este echivalentul a douăzeci de africani morți." Nu-mi mai servești din astea acum? Doar pentru că te simți vinovat nu înseamnă că trebuie să te dai bătut așa de ușor, Nigel.

— Eu să mă simt vinovat?

— Mă gândesc că e din cauza prietenei tale.

— Despre ce tot vorbești?

— Englezoaica ta, nu?

El se duce la baie. După câteva minute de liniște, se aude apa curgând la robinet. Apoi se oprește, dar el mai rămâne acolo, ascuns. Pentru Kathleen, asta e o confirmare a bănuielilor ei. Când o să apară, o să urmeze sigur o discuție mai aprinsă. Acum probabil că stă pe marginea căzii, încercând să dibuiască vreo cale de ieșire din încurcătura asta. Ce-o să iasă din confruntarea care va urma? Și dacă legătura lui cu englezoaica asta e chiar foarte serioasă? Kathleen e nervoasă pe ea însăși – nu și-a revenit încă după critica usturătoare a lui Dario și crede că nu a procedat cum trebuie când a început discuția asta cu Nigel.

El iese din baie și pregătește cafeaua. Ea îi urmărește mișcările rigide prin bucătărie. Se comportă de parcă nu ar fi în casă la el, ci ar fi intrat prin efracție la ea în casă. E puturos, se gândește Kathleen. Are oroare de a se angaja și de a lucra undeva;

asta îi repugnă mai mult decât gândul de a se simți umilit. Așa că o să țină cu dinții de căsnicia asta.

— Știu, spune el. Știu.

— Ce știi?

Nu poate să o privească în ochi.

Înainte să se căsătorească, au stabilit de comun acord o politică în privința adulterului care s-a vrut a fi la fel de matură pe cât de maturi se considerau ei. Statistic vorbind, cel puțin unul din ei urma să îl înșele pe celălalt. Așa că, s-au decis ei, când o să se petreacă infidelitatea, vinovatului îi este categoric interzis să o dezvăluie.

— Asta este exact ceea ce *nu* trebuia să se întâmple, zice Kathleen. Mă simt de fapt mult mai jignită din pricina asta decât m-aș fi așteptat. Ce idioată sunt.

— Nu. Nu ești idioată.

Îi vine în minte descrierea pe care Dario i-a făcut-o sexualității ei. Nu o să se înjosească într-atât încât să-i ceară detalii lui Nigel.

— Vreau să te întreb despre niște detalii, spune ea.

— N-o face.

— N-o voi face. Dar tot vreau.

— Nu. E o prostie. Din partea mea, vreau să zic. Nu din partea ta.

— Am căzut de acord că asta nu trebuia să se întâmple, dar niciodată n-am stabilit ce-o să facem dacă chiar se întâmplă. Dar, firește, adaugă ea, poate vrei să faci din asta un eveniment important din viața ta și un motiv întemeiat pentru a pune capăt căsniciei noastre.

— Nu fi nebună.

Deschide și închide ușa frigiderului fără rost.

— Nu știu. Îmi pare rău. Sunt un nemernic. Nu a însemnat nimic, absolut nimic. Dacă mă lași să-ți zic detaliile, crezi că o să te simți mai bine? Vrei să vezi ce tâmpenie a fost?

— M-aș simți și mai prost.

— Atunci ce să facem?

Ea dă din umeri. El încearcă să destindă atmosfera:

— Acum poți să ai și tu o aventură și o să fim chit.

Asta n-o amuză.

— Să fac eu sex cu altcineva?

— Glumesc.

— De ce glumești? Poate că e o idee bună.

— N-am vrut să zic asta ca pe-o idee demnă de luat în seamă.

— Uite ce, nu vreau să am o aventură. Doamne Dumnezeule, mă simt mult mai jignită decât m-aș fi așteptat.

— Decât te-ai fi așteptat? Te-ai așteptat la asta?

— Știam că se întâmplă ceva. Ești ușor de citit, spune ea. Și, cine știe, poate o să urmez sugestia ta de a avea și eu o relație extraconjugală, sau poate nu. O să-ți dau astfel ocazia să te întrebi câteodată dacă cumva te înșel.

— Glumești?

— Nu.

— Ce pot să spun? Dacă așa vrei să fie, foarte bine. Nu pot să te opresc, dar chiar regret.

— *Tu* regreți? întreabă ea ridicând tonul. *Eu* regret, la dracu'. Nu *eu* m-am grăbit să te înșel. Așa că *eu* regret, ce mama dracului!

În următoarele zile este foarte dură cu stagiarii – care oricum erau mereu împinși în față ca să testeze în ce ape se scaldă Kathleen – și caută motiv de ceartă cu reporterii, după care îi face cu ou și cu oțet. Îi telefonează patronului, Oliver Ott, și îi lasă încă un mesaj pe robot în care îi cere o mărire de buget, sugerând totodată că, în caz contrar, s-ar putea să ia în calcul chiar propria demisie. Trimite un e-mail și comisiei Grupului Ott din Atlanta cu un avertisment similar.

O dezgustă felul în care a lăsat nerezolvate lucrurile cu Nigel. Acum și ea e liberă să aibă o aventură amoroasă – ce fel de oameni mai suntem și noi?

În aceeași săptămână ajunge la biroul lui Dario din sediul central al partidului lui Berlusconi de pe Via dell'Umiltà. Se întâlnesc la parter. E mai arogant decât înainte și are mai multă încredere în el; colegii îl respectă cu siguranță. O însoțește în biroul lui cu un covor roșu-închis, un televizor cu ecran plat și sonorul dat la minimum, setat pe un canal de știri, și pe tavan

cu o frescă ce înfățișează o bătălie la care participă cavaleria lui Napoleon.

— Poate că ai dreptate în privința lui Berlusconi dacă e dispus să ofere astfel de spații pentru birouri, spune ea și se apleacă afară pe fereastră, printre obloanele deschise, ca să vadă curtea interioară aflată patru etaje mai jos.

— Vrei să-ți comand o cafea?

Ea se așază.

— Mi-e teamă că nu am timp.

— Atunci ai venit doar ca să mă saluți?

— Da, o vizită scurtă, confirmă ea. Ciudat, nu crezi? Birourile noastre sunt atât de aproape, dar nu ne-am întâlnit niciodată din întâmplare prin zonă.

— Știam că te-ai întors pe Corso Vittorio, așa că am stat deoparte.

— N-ar fi trebuit.

— Știu – a fost o prostie.

— În fine.

Se ridică.

— Asta *chiar* a fost o vizită scurtă.

Se ridică și el și ocolește biroul. Kathleen îl atinge pe gât și se apropie să-l sărute.

— Nu e o idee bună.

Dario o lovește ușor peste mână, dar n-o dă la o parte.

— Un sărut? Să-mi amintesc cum e?

Ea glumește – îi dă drumul lui Dario.

— Îmi pare rău, n-am putut să-ți rezist.

— E bine să fii irezistibil.

— Deci, nu?

— Nu e o idee bună.

— Și dacă închidem obloanele?

Kathleen bate cu degetele sugestiv în biroul acoperit cu piele.

El râde:

— Ești nebună.

— La ce oră termini aici?

— Ne întâlnim cu toții după program la cină; e un fel de ședință în care discutăm strategii.

— La ce oră se termină chestia asta?

Ea reduce distanța dintre ei și își pune mâinile pe umerii lui. Dario îi prinde palmele într-ale lui. În timp ce se sărută, ea îl privește. El are ochii închiși. Se depărtează puțin, iar mâinile le alunecă pe corpuri până pe șolduri.

— Asta a fost...

— Ciudat.

— Foarte ciudat.

— Tu. Din nou.

— Da. Tu, din nou.

Kathleen își închide nasturii de la haină.

— O să mă întorc după ce se închide ziarul diseară. Puțin după zece, ce zici?

— O să fiu în mijlocul ședinței de la cină.

— Atunci găsește un motiv pentru care să te întorci aici. Eu voi fi jos, la parter.

Sosește după cum a stabilit, iar Dario reușește să plece de la cină. O conduce sus, în biroul lui.

— Am un lucru să-ți cer, spune ea.

El nu e sigur dacă să se așeze la birou sau să rămână în picioare.

— Nu vreau să fiu cum am fost înainte, continuă ea. După cum m-ai descris, păream îngrozitoare.

— Nici eu nu mai sunt cum eram, zice el luând loc. De aceea poate că nu are nici un sens ce facem noi acum.

— Atunci, o să vorbim doar. Dar putem cel puțin să vorbim de aceeași parte a biroului? Sau ți-e teamă că o să te arunci pe mine?

Kathleen ocolește biroul, se apleacă asupra lui Dario și îl sărută. Apoi se așază la el în poală.

Îl studiază, îi observă fața vulnerabilă. Uită-te la el, clar vrea să facă sex cu ea. Citindu-i pe față dorința, Kathleen simte brusc cum propria ei dorință se potolește. Își îndepărtează de pe frunte o șuviță rebelă și răsuflă.

— Cât este ceasul? întreabă ea. Cred că ar trebui să plec.

Își verifică mobilul în drum spre casă. A primit un e-mail de la serviciul financiar care o anunță că cererea ei pentru noi investiții este luată în considerare de comisia Ott. Singura condiție este ca ziarul să mai reducă din cheltuielile cu forța de muncă. Dacă poate câștiga bani pentru noi reporteri internaționali cu câteva concedieri de la redacție, măsura merită aplicată.

Îi dă un bacșiș generos taximetristului și urcă până la apartamentul ei cu liftul, gândindu-se la tot ce-și va putea permite acum ziarul să facă. În sfârșit, un corespondent ca lumea la Paris. Un corespondent cu normă întreagă la Cairo – Doamne, ce diferență față de situația prezentă! Intră înșirându-i lui Nigel scuzele obișnuite, iar acesta îi dă un pahar de Vermentino. Îl mângâie afectuos cu mâna și ia o înghițitură:

— Mmm, delicios. Foarte bun.

— Nimic special, răspunde el modest, dar e vizibil încurajat de aprobarea ei.

— Merge de minune. Pe bune. Grozavă alegere. Aveam nevoie de așa ceva. Apropo, am niște vești bune.

Triumfătoare, îi povestește despre victoria repurtată asupra zgârceniei comisiei Ott. Se entuziasmează și Nigel odată cu ea și, umplându-și paharul unul altuia, pun la cale ce-ar putea să facă ziarul cu banii.

Ea îi dă lui voie să-și dea cu părerea mai întâi. El se ambalează, iar ochii îi strălucesc, de parcă această investiție minoră ar putea transforma soarta publicației. Ea îl urmărește îngăduitoare, emoționată de exaltarea lui. După care Nigel ridică privirea și spune:

— Nu știu, poate este o prostie.

E cam caraghios, se gândește ea; adoptă niște atitudini afectate și folosește niște formulări pompoase, dar se pierde cu totul când ni se întâlnesc privirile; îi e jenă de orice demers intelectual al lui, de parcă ar fi surprins la duș cântând.

La birou, Kathleen răspândește vestea despre posibila investiție, omițând cu viclenie detaliile, așa că fiecare departament e cuprins de agitație și speranța îi mobilizează pe toți. Se răspândesc zvonuri despre prime. Kathleen are grijă să modereze

fanteziile cele mai exuberante, dar îngăduie ca în redacție să se infiltreze puțin o atmosferă plăcută de visare cu ochii deschiși.

Primește un e-mail de la Dario în după-amiaza aceea, dar nu-l deschide imediat. Ar trebui să răspundă chiar acum? Poate nu ar trebui să răspundă deloc. Ce impresie ar da un astfel de flirt? Ar părea total lipsit de etică. Ziarul relatează în mod regulat despre angajatorul lui. Iar Berlusconi este așa un bufon. Dacă lumea ar ști că ea e încurcată cu un agent de-al lui Berlusconi, nu ar da bine. Este un standard dublu, crede ea. Oamenii sunt atât de aspri și dispuși să critice când femeile cu funcții înalte au aventuri amoroase – ba că nu se mai pot concentra la lucru, ba că rațiunea lor este afectată, ba că sunt dominate de amanții lor. Însă când un redactor seduce vreo fătucă de la PR, el e cel care capătă o superioritate asupra ei, el o vrăjește pe ea, și nu invers. E o situație de tot rahatul. Dar ea a auzit de femei care au fost desființate pentru mult mai puțin. O să se întoarcă în State într-o zi, pe un post și mai important. Are nevoie să-și păstreze reputația intactă. Serviciul ei de acum, cu toate dezavantajele, ar trebui să o propulseze mai sus; intenționează să plece de aici doar ca să se angajeze pe vreun post de conducere. Nu merită riscul de a-și știrbi reputația.

Asta ce să însemne? Ce altceva decât Dario? Un bărbat agreabil, dar slab. A avut o cădere nervoasă, săracul de el. Nu e chiar de mirare. Poate că a ajuns să lucreze în PR pentru că asta e el: un om cu stofă pentru PR. Un băiat de treabă, dar deloc excepțional. Poate că și-a găsit rostul.

Citește e-mailul de la el. Nu e decât o evocare a unei excursii în care au mers împreună pe Marea Adriatică în 1988, când au închiriat un iaht cu care nici unul din ei nu știa să navigheze. Zâmbește când Dario aduce vorba despre *ajvar*, un pateu iugoslav din legume pe care l-au mâncat la greu în timpul vacanței, ca să facă economii. Se ciupește de mână, trebuie să-și revină din reverie. Kathleen e dezgustată de propria-i persoană – evaluarea pe care i-a făcut-o Dario i se pare o mare trădare. Recitește e-mailul lui și îi răspunde: „Hei, ce-ai zice să ieșim să bem ceva după program?“

Se întâlnesc la barul din restaurantul 'Gusto. Persoana de la recepție îi înghesuie la o masă mică și joasă de lângă fereastră. O trupă de jazz cântă în spate, iar ei trebuie să stea aproape unul de altul ca să se audă.

— Ai încercat caipiroska? o întreabă Dario. Aici îl pregătesc cu căpșuni. Dă-mi voie să-ți comand unul.

— Ce e?

— E ca și caipirinha, numai că are vodcă în loc de *cachaça*.

Ea râde:

— Habar n-am ce tot vorbești acolo.

— Tu nu bei cocktailuri?

— Eu prefer vinul. Văd că te pasionează cocktailurile de când am plecat.

Dario clipește:

— Îmi înec amarul.

— Eu știam că oamenii își înecă amarul în chestii precum whisky-ul. Nu căpșuni cu ce-oi mai fi zis tu.

— Caipiroska. Îți comand unul, haide.

Asta nu sună a discuție inocentă, se gândește ea. Ăsta e clar flirt. A declanșat ceva în el când s-au întâlnit la el în birou. Se duce la toaletă și, la întoarcere, găsește băuturile pe masă; o caipiroska cu căpșuni pentru ea și un pahar de pinot *grigio* pentru el.

— După tot ce-am discutat, exclamă ea în timp ce se așază, mă aleg cu băutura pentru fete și tu iei vin. Nu-i corect.

Gustă cocktailul:

— Mmm, are bucăți de pulpă de căpșuni.

— Ți-am spus eu.

Kathleen mai ia o înghițitură. Este un amestec cu fructe în care lichiorul ți se urcă imediat la cap.

— Aș putea să beau dintr-ăsta toată ziua.

Vrea să-l atingă peste masă, dar se abține. Simte că ceea ce face e necugetat. Trebuie să-și clarifice o dată pentru totdeauna că nu o să se întâmple nimic. Trebuie să lase deoparte cocktailul ăsta cu căpșuni – deja a uitat cum îi zice – și să se concentreze.

— Hei, spune ea luându-l de încheietură.

El îi ia mâna în palme și îi ține degetele strâns.

— E așa de bine să fiu din nou cu tine, spune ea.

Ce face? Asta e foarte crud. E clar că el încă o iubește.

— A fost foarte greu după ce ai plecat din Roma, zice Dario.

— Știu. Îmi pare atât de rău.

— Și e greu să mă întâlnesc cu tine din nou.

Ea se gândește să-l sărute.

Dario pune mâna lui Kathleen ușor pe masă.

— Trebuie să-ți spun ceva.

— Știu, știu.

Mintea ei aleargă în toate părțile, căutând o cale să-l oprească – se pare că Dario e pe punctul să-și mărturisească sentimentele. Va trebui din nou să-l părăsească. Trebuie neapărat să-l întrerupă.

El continuă:

— Trebuie să-ți spun limpede, înainte ca treaba asta să meargă mai departe, că nu putem fi decât prieteni.

Kathleen se dă înapoi surprinsă. Se apleacă spre el, apoi se retrage din nou.

— Mda.

Mai ia o înghițitură din cocktail.

— Vreau să spun că nu trebuie să ne mai întoarcem la ce a fost înainte. Este...? Ce crezi?

— Băutura asta-i groaznică, are un gust oribil. Este grețos de dulce.

Lasă paiul din mână.

— Da, sunt complet de acord cu tine. Și eu voiam să zic exact același lucru.

Kathleen se uită de jur împrejur prin sală. Trupa de jazz cântă prea tare. Mai ia o înghițitură.

— Hmm.

— Ce vrei să spui?

— Nu, nimic.

Face o pauză:

— Și totuși, nu pricep cum vine asta. Adică, sunt de acord – nu vreau să te răzgândești. Dar sunt puțin dezorientată. Acum câteva zile, dacă nu mă înșel, doreai să faci sex cu mine în biroul tău.

— Nu e adevărat.

Kathleen se uită la el cu gura căscată:

— Nu așa a fost? Am avut eu halucinații?

— Nu urma să se întâmple nimic altceva.

— Aproape s-a întâmplat, Dario.

— Nu s-a întâmplat nimic și nu urma să se întâmple nimic.

— Haide, fii serios.

— Nu s-ar fi întâmplat nimic, insistă el. Nu mă mai simt atras de tine.

— Cum adică?

E foarte clar ce vrea el să spună, dar ea încearcă să ocolească sensul cuvintelor lui până reușește să se liniștească.

— Nu mai sunt atras de tine, sexual vorbind, continuă el. Nu vreau să par prea dur.

Kathleen își dă părul deoparte.

— Evident, trebuie să mă vopsesc. Încărunțesc.

— N-are a face cu vârsta.

— Da, corect. Ruby e mai în vârstă ca mine și asta nu te-a oprit să te dai la ea.

— Ți-am mai spus, când sunt cu tine, te comporți ca un agresor. Și câteodată nici măcar nu te înțeleg. Chiar și în biroul meu, păreai dornică și pasională la început, dar apoi, când ți-am răspuns și eu, ai plecat pur și simplu.

— Încă te gândești la cum *erau* înainte lucrurile între noi. Dar am căzut de acord să nu ne mai întoarcem la vechile noastre obiceiuri, nu? Și, dacă am fost vreodată cum m-ai descris, acum sigur nu mai sunt așa.

El își termină vinul; și ea și-a băut cocktailul. Dar nici unul din ei nu e pregătit să plece. A fost o întâlnire atât de apăsătoare.

— Încă o băutură?

— Aș mai bea ceva.

O surprinde zâmbind.

— Ce-i? Ce e așa de amuzant?

— Mă gândeam la noi. Am avut ședința aia tâmpită de sinceritate – teoretic, asta trebuia să mă vindece de toate deprinderile proaste! Dar uite însă la ce s-a ajuns.

Dă din cap:

— Chiar ești inteligent, să știi. Te-am subestimat.

Își trece degetul arătător de-a lungul nasului lui.

— Știu că m-ai subestimat.

Kathleen își ține capul în mâini, melodramatic, privind printre degetele împreunate.

— Par atât de îngrozitoare când mă descrii. Și nici măcar nu pot să te dezaprob. Bine, aș putea, dar n-aș fi sinceră.

Dario își mută scaunul mai aproape și, pe măsură ce ea își descoperă fața, el îi mângâie părul. Apoi o atinge pe frunte.

— Tu, spune el. Tu, din nou. Încă îmi ești dragă. Ești bunătatea întruchipată.

Dario zâmbește:

— Ți-am mai spus asta.

Kathleen se retrage:

— Asta-i bună, răspunde ea precipitat. Ce tot vorbești acolo?

— Ești așa de pornită. Ca o cârtiță care se ascunde în pământ și nu face decât să sape înainte. Dar îmi amintesc de tine.

Zâmbește din nou.

— Îmi amintesc când te trezeai. Când dormeai. Când te apuca sughițul la cinema.

Ea nu mai poate să vorbească.

— Dar mă întristează, conchide el. Tu mă întristezi puțin. Încă te iubesc, dar n-o să mai fie nimic între noi.

Ochii lui Kathleen se umplu de lacrimi. Spune încet:

— Mulțumesc.

Își suflă nasul.

— Când o să fiu bătrână, adusă de spate și o să zac toată ziua într-un scaun, să vii să mă ții de mână. Ne-am înțeles? Asta e sarcina ta, da?

Dario îi ia mâna și o sărută.

— Nu, spune el. Când o să fii bătrână și adusă de spate, eu o să fiu departe. Am să te țin de mână acum. Mai târziu, va trebui să te mulțumești cu amintirea.

1962. Corso Vittorio, Roma

Zgomotele din redacție ajungeau până la Betty în birou: hohote de râs și bârfe rostite în șoaptă, țăcănitul mașinilor de scris, asistenții care goleau scrumierele de cristal în coșurile de gunoi. Ea stătea la birou, incapabilă să lucreze ceva, inexplicabil de abătută.

Se simțea ridicol. Demnă de tot râsul. Nu era deloc îndreptățită să mai jelească. Cultivase în sinea ei convingerea că între ea și Ott fusese o legătură specială, ceea ce era absurd. Ei doar admiraseră tablouri împreună. Dar cum rămânea cu zilele de mult apuse petrecute împreună la New York?

Ea bănuia că toată lumea se simțea la fel în legătură cu Ott, că toți conștientizaseră cât de mult au contat în viața lui. Ott avea în general acest efect asupra oamenilor. Atenția lui fusese întotdeauna ca un reflector: tot ce nu cădea în conul lui de lumină pălea și devenea neînsemnat.

Cu toate acestea, ea nu exercitase o influență așa de mare asupra lui. Ott o lăsase la New York, se întorsese în Atlanta, unde și-a văzut de viața lui, concentrându-se pe profit și pe extinderea propriilor afaceri. Se căsătorise și avea un băiat. Betty ar fi trebuit să-l uite; n-ar fi trebuit să resimtă absența lui atât de intens și atât de multă vreme. În cele din urmă, s-a mutat din New York și a călătorit în Europa ca să relateze despre războiul lui Hitler. În Londra a întâlnit un alt reporter american, Leo, cu care s-a căsătorit. După război, s-au stabilit la Roma, unde ea a început să consume mai mult Campari decât și-ar fi închipuit prima dată când a gustat băutura asta, în timp ce scria mult mai puțin decât își planificase.

Apoi a apărut Ott, a cărui prezență a făcut-o să vadă brusc, la dimensiuni exagerat de mari, toate micile compromisuri pe care le acceptase de-a lungul anilor; tot Ott i-a oferit și o cale de scăpare din mijlocul lor. A vrut să scrie din nou și a crezut că va fi în stare. El i-a oferit funcția de voce principală a ziarului. Leo a primit postul de redactor-șef, dar toată lumea știa că ea e creierul din spatele tuturor operațiunilor. Mulțumită lui Ott, pe care îl avea alături în celălalt capăt al redacției, Betty reînviase. Dar ce se întâmpla cu ea în afara sediului ziarului?

Ott nu încercase niciodată să reînceapă în vreun fel relația cu ea. Ieșirile lor împreună, când cumpărau tablourile, și invitațiile la prânz la conacul lui nu însemnau nimic. Uite, își aminti ea, nu mi-a spus niciodată că e bolnav. Nu a cerut niciodată ajutor. Nu m-a contactat niciodată când era pe moarte. Nu am avut un rol prea important în viața lui. Așa că nu am nici un drept să fiu copleșită de atâta durere.

Într-o seară, când Leo ieșise în oraș să chefuiască cu colegii de la ziar, Betty a luat un taxi până pe colina Aventin și a rămas acolo, în picioare, în fața gardului care înconjura vechiul conac al lui Ott. Nu mai rămăsese nimic acolo. Doar tablourile pe care le colecționaseră împreună: țiganca cu gât de lebădă a lui Modigliani; sticlele de vin și meloanele lui Léger; puii albaștri puși pe acrobații și scripcarii de culoarea smaraldului pictați de Chagall; confortabila casă parohială englezească a lui Pissarro, cu fumul care se ițea afară pe coș; nava eșuată a lui Turner, bătută de toate valurile – toate aceste tablouri atârnau în întuneric, fără rost. A sunat la poartă, iar țârâitul soneriei a umplut casa goală; știa că este inutil și totuși a ținut degetul apăsat pe sonerie până când, din cauza presiunii, vârful degetului i s-a albit. A renunțat, iar casa s-a cufundat din nou în tăcere.

Fără Ott în preajmă, Betty și Leo aveau tot mai multe divergențe despre cum trebuie administrat ziarul. De-abia dacă își mai ascundeau neînțelegerile la birou. Așa încât au fost foarte agitați când au aflat vestea că o să vină în vizită la ei cineva de la sediul central din Atlanta: fiul lui Ott, Boyd, urma să-și petreacă vara lui 1962 la Roma înainte să înceapă primul an de facultate la Yale.

Leo, dornic să se dea bine pe lângă el, a organizat o serie de evenimente extravagante ca să-l impresioneze pe tânăr și a trimis repede o armată de femei de serviciu care să înceapă o curățenie generală la vechiul conac de pe colina Aventin.

Când era adolescent, Boyd venea la Roma cu avionul în fiecare vară ca să stea câteva săptămâni cu tatăl lui. Momentul culminant al acestor vizite era atunci când el și tatăl lui apucau să vorbească între patru ochi. Chiar și cele mai banale remarci ale lui Ott i se păreau lui Boyd niște adevăruri incontestabile, la fel de sigure ca și existența planetelor. Când fiecare vacanță se apropia de sfârșit, Boyd tânjea de dorul de a mai rămâne, voia brusc să renunțe la școala din Atlanta și să trăiască la Roma cu tatăl său. Dar Ott nu l-a invitat niciodată să facă acest pas. Pe drumul de întoarcere, în avion, adolescentul se condamna fără milă, aducându-și aminte de toate replicile lui fără rost, care-i otrăveau mintea și amintirile, considerându-se un idiot și o rușine pentru familie.

Acum, la doi ani după moartea tatălui său, Boyd, devenit între timp adult, se întorsese la Roma. Spre surprinderea tuturor, a refuzat disprețuitor să stea în conacul bătrânesc al lui Ott și a ales un hotel. Mai mult, nu s-a arătat deloc interesat să chefuiască împreună cu Leo și cu alți angajați. Boyd disprețuia alcoolul, nu agrea mâncarea în general și nu avea simțul umorului. Scopul venirii lui la Roma, pretindea el, era să învețe despre presă ca afacere. Dar, de fapt, el părea mult mai interesat să învețe care era stilul lui Ott de a face afaceri.

— Ce credea taică-meu despre asta? întreba el. Și despre asta ce a spus? Care era planul lui pentru ziar?

— Copilul ăsta mi se pare cam supărat pe viață, spuse Betty în treacăt. Tu n-ai simțit asta?

— Ei bine, mie chiar îmi place de băiat, răspunse Leo aproape bombănind.

— N-ai înțeles ce voiam să zic.

După ce Boyd s-a întors în Atlanta, Betty și Leo s-au despărțit. Ei îi plăcea să spună, legat de asta:

— Eu m-am ales cu pick-upul, el a rămas cu ziarul.

Betty s-a mutat înapoi la New York și și-a găsit o slujbă de birou: edita articole la o revistă pentru femei care se specializase în rețete culinare pe bază de supă de ciuperci la conservă. A închiriat o garsonieră în Brooklyn de unde se vedea curtea unei școli primare; în fiecare dimineață, de luni până vineri, se trezea auzind țipete de copii. Își lua capotul care atârna într-un cui după ușă și se așeza la fereastră să-i privească: băieți care se băteau, apoi se opreau un moment să-și verifice genunchii plini de sânge, după care reluau încăierarea; fete noi în căutare de prietene, cu mâinile vârâte adânc în buzunarele de la șorțulețe.

Betty nu s-a întors niciodată la Roma.

Viața sexuală a extremiştilor islamici

Corespondent la Cairo – Winston Cheung

Stă întins pe pat, sub ventilatorul care atârnă de tavan, întrebându-se de unde să înceapă. În fiecare zi se petrec la Cairo evenimente care pot face știri senzaționale. Dar unde au ele loc? Și când? Pune laptopul la încărcat și citește presa locală pe Internet, dar rămâne în continuare nedumerit. Conferințele astea de presă – cum obții acces la ele? Și unde trebuie să mergi ca să iei declarații oficiale? Hoinărește prin cartierul unde locuiește, Zamalek, sperând într-o doară că o să explodeze vreo bombă – desigur, nu prea aproape, ci la o distanță suficientă cât să nu pățească nimic, dar să și poată relata despre ea ca martor ocular. Ar ajunge cu subiectul ăsta pe prima pagină a ziarului și ar semna și el, în sfârșit, primul său articol.

Cu toate acestea, nu explodează nici o bombă în ziua aceea. Nici în următoarele zile. Își verifică e-mailul constant, așteptându-se mereu să primească un mesaj furios de la Menzies în care acesta să-l întrebe ce dracu' face la Cairo. În schimb, Winston primește un e-mail de la un alt tip, Rich Snyder, care a fost trimis și el de probă pentru același post de corespondent la Cairo. Rich își anunță sosirea iminentă, terminând mesajul cu replica: „Abia aștept să te văd!"

Pare prietenos, se gândește Winston. Dar chiar trebuie să ne vedem? Compune un răspuns cordial: „Sper să ai un zbor liniștit. Numai bine, Winston".

La mesajul ăsta, Winston primește imediat replica: „Sper că poți să mă iei de la aeroport! Ne vedem acolo!" Îi specifică numărul zborului și ora sosirii.

Oare Winston trebuie să-l ia pe tip de la aeroport? Nu sunt ei mai degrabă rivali? Poate că e vorba doar de un gest profesional de amabilitate. Nimeni de la ziar nu i-a vorbit de asta. Pe de altă parte, el habar n-are cum funcționează jurnalismul. De vreme ce nu are altceva de făcut, ia un taxi până la aeroportul internațional din Cairo.

— Ai bătut tot drumul până aici – asta e colosal, spune Snyder.

Îl apucă pe colegul său mai tânăr de umăr și îl încarcă îndată cu una dintre genților pe care le cărase el până atunci. Snyder are aproape cincizeci de ani și poartă o haină militară și un tricou alb; de gât îi atârnă mai multe plăcuțe de identificare, ca ale soldaților, niște suvenire care zăngăne la orice mișcare. O coamă de păr des și cârlionțat îi încadrează capul, iar de sub fruntea îngustă te împung doi ochi cu priviri iuți. Lui Winston îi vine greu să nu observe asemănarea dintre Snyder și un babuin.

— Ce beton e să mă întorc în Orientul Mijlociu, spune Snyder. Sunt așa de obosit, nici nu-ți închipui. Tocmai am venit de la conferința despre SIDA.

— De unde ai venit?

— De la o conferință despre SIDA la București. E așa o tâmpenie – urăsc să primesc premii. Și jurnalismul nu este o competiție. Nu despre asta e vorba, știi prea bine. Dar, în fine.

— Ai câștigat un premiu?

— Nu-i mare scofală. Doar o chestie pentru o serie pe care am făcut-o pentru ziar despre copiii țigani infectați cu SIDA. Ai urmărit-o, nu?

— Ăăă, poate. E posibil s-o fi citit.

— Frate, pe ce lume trăiești? A fost propusă spre înscriere pentru Premiul Pulitzer.

— Ai fost nominalizat la Premiul Pulitzer?

— Am fost propus, specifică Snyder. Propus pentru Pulitzer. Ce mă seacă e că toată comunitatea internațională refuză să acționeze. E ca și cum nimănui nu i-ar păsa de copiii țigani infectați cu SIDA. Așa s-au exprimat ăia de la Pulitzer.

Arată spre geamantan.

— Te superi dacă tragi tu de ăsta până la mașină? Am probleme serioase cu vertebrele. Mulțam!

Deschide clapeta de la telefonul mobil ca să verifice ce scrie pe ecran.

— Sunt total paranoic; mă gândesc întruna că o să sun pe careva din greșeală în timp ce trăncănesc despre el. Chestia asta e închisă, da?

Închide clapeta mobilului.

— O iubesc pe Kathleen, continuă el. Tu nu? E grozavă. Înainte, când Kath lucra la Washington, tot încerca să mă angajeze pe postul de reporter principal al ziarului pe probleme interne. Dar eu eram la dracu-n praznic, în Afganistan, la vremea aia, așa că i-am zis ceva de genul: „Apreciez că te-ai gândit la mine, dar nu ți-ai ales bine momentul". Încă își mai dă palme pentru că n-am ajuns. Oportunități ratate. În fine. Îți place de ea?

— De Kathleen? N-o cunosc așa de bine. De fapt, ne-am întâlnit o singură dată la o conferință la Roma.

Snyder continuă să deschidă și să închidă clapeta de la mobil.

— Între noi fie vorba, mărturisește el, e o ticăloasă. Nu eu am zis asta. Asta spune lumea, ca să fiu sincer. Mie personal nu-mi place cum e catalogată. Eu unul sunt feminist.

Își verifică telefonul.

— Asta rămâne între noi, în regulă?

— Că ești feminist?

— Nu, nu. Asta poți s-o spui oricui. Ți-am zis, și ăsta rămâne secretul nostru, că Kathleen e dusă cu pluta, după părerea unora. Alții zic că trebuie tratată cu multă toleranță, că și ea e om, deși mi se pare jignitor să pui problema astfel.

Se îndreaptă spre parcarea aeroportului.

— Ia uite ce căldură! Simți, frate? Care e mașina noastră?

— Mă gândeam că o să luăm un taxi împreună.

Clipind în lumina puternică a soarelui, Snyder se întoarce înspre Winston:

— Ce vârstă ai de fapt? Șaptesprezece ani?

Winston înțelege unde bate Snyder – pubertatea nu l-a prea marcat; încă nu-i crește barba. Încearcă să pară mai în vârstă purtând costume, dar, cu căldura asta înăbușitoare, efectul nu este cel scontat, ci o nădușeală permanentă. Pe oriunde ar merge și orice ar face, își tot șterge fața de transpirație și ochelarii aburiți; aduce în general cu un tânăr curier panicat, aflat în slujba parlamentului sau a vreunei alte instituții oficiale.

— Am douăzeci și patru de ani.

— Ești mic de tot, îi spune Snyder. Ia să vedem, când eram de vârsta ta, unde eram eu oare? În Cambodgia parcă, relatând despre Câmpurile Ucigașe[1]? Sau cu rebelii din Zair? Am uitat. În fine. Vrei tu să deschizi ușa la taxi? Spatele meu e praf. Mersi.

Snyder se întinde pe mai toată bancheta din spate.

— Omule, declară el, hai să facem niște jurnalism.

Winston se înghesuie și el într-un colțișor al banchetei neocupat de rival. Taxiul se rotește de câteva ori, iar șoferul așteaptă nerăbdător indicațiile, dar Snyder continuă să pălăvrăgească.

Șovăielnic, Winston îl întrerupe:

— Scuze, la ce hotel stai?

— Fii fără grijă, frate, te lăsăm mai întâi pe tine acasă.

Winston îi spune dintr-o suflare adresa șoferului.

— A, remarcă Snyder, ridicând o sprânceană. Vorbești arabă.

— Nu perfect.

S-a apucat să studieze limba cu câteva săptămâni în urmă, după ce a aflat de postul de corespondent printr-un schimb de e-mailuri cu Menzies. Înainte de asta, Winston făcea studii postuniversitare de primatologie la Minnesota. Dar, cuprins de îndoieli serioase privind un eventual viitor profesional în cadrul mediului universitar, a schimbat macazul, abandonând programul de studii ca să îmbrățișeze cariera de corespondent în străinătate.

— Sunt convins că vorbești de minune araba, insistă Snyder. Mi-amintesc când eram în Filipine în anii 1980, în timpul

---

1 Gropi comune pentru victimele regimului khmerilor roșii (1975-1979). (N.tr.)

revoluției populare, și toată lumea spunea: „Omule, dialectul tagalog este așa de greu". La care eu le-am tăiat-o: „Vrăjeală". Și în câteva zile agățam fete sporovăind în dialectul tagalog. Iar asta se întâmpla peste două zile. Se exagerează importanța limbilor străine.

— Atunci înseamnă că tu vorbești araba excelent.

— De fapt, nu mai vorbesc limbi străine deloc, explică el. Aveam tendința să mă concentrez așa de mult pe cultura locului, că devenise de-a dreptul nesănătos pentru mine. Așa că acum nu vorbesc decât în engleză. Mă ajută să-mi păstrez obiectivitatea.

Îl strânge pe Winston de umăr.

— Mor de nerăbdare să mă reapuc de sport, frate. Unde e sala ta? Mergi la vreo sală pe-aici, nu? Pe mine mă mai pasionează și sporturile extreme: ultramaratoanele, kitesurfing, tenis. Mai am încă amici care participă la circuite de tenis. Mai demult mă tot băteau la cap să mă fac profesionist, dar eu le-am zis ceva de genul: „Nu am nimic de dovedit".

Se uită afară pe geam și-și încordează pectoralii.

— Dar tu de unde vii, de fapt?

— De lângă Minneapolis.

— Omule, îl întrerupe Snyder, vreau să zic, unde ai *lucrat* înainte să vii aici?

— A, da, am înțeles. Ăăă, am lucrat ca liber-profesionist în principiu, pe la câteva publicații locale din Minnesota.

Asta e o minciună: ultimul articol scris de el a fost un eseu din facultate despre cum să le înveți pe maimuțe limbajul semnelor (o idee proastă, după cum s-a dovedit).

Dar, din fericire, Snyder nu e preocupat să verifice în detaliu toate aceste fapte.

— Din câte locuri am relatat eu până acum? se întreabă el. Nu-mi amintesc. Să fie vreo șaizeci și trei? Includ aici și țări care nu mai există. E voie? În fine. E doar un număr, corect? Tu în câte țări ai fost corespondent?

— Nu în așa de multe.

— Gen, cincizeci?

— Zece, poate.

Winston nici măcar nu a vizitat zece țări.

— Zece contra șaizeci și trei. Mă îndoiesc că o să se țină cont de asta la departajare.

Surâde încrezut.

— Păi atunci asta e o slujbă cu normă întreagă? Mie mi-a zis Menzies într-un e-mail că era doar un post de corespondent.

— Așa ți-au zis?

Snyder pufnește:

— Nemernicii.

Ajung la apartamentul lui Winston din Zamalek. Coboară și Snyder, își rotește capul și aleargă puțin pe loc.

— Previne apariția cheagurilor de sânge, explică el. Ai putea să-mi iei tu geanta? Mersi frumos.

— Dar tu locuiești prin preajmă?

— Mă gândeam să fac și eu un duș repede *chez toi*, dacă n-ai nimic împotrivă.

— Dar de ce nu te duci la hotelul tău?

— Uite ce e, frate. E doar apă. Dacă nu vrei să-ți folosesc dușul tău prețios trebuie doar să-mi spui. Tocmai ce-am aterizat după un zbor foarte lung. Dar... în fine.

Șoferul taxiului întinde mâna așteptând banii.

— N-am decât bani românești, omule, îi spune Snyder.

Așa că Winston plătește.

O oră mai târziu, Snyder își face apariția din baie, cu unul dintre prosoapele lui Winston înfășurat în jurul taliei. Își trage pe el o pereche de pantaloni de camuflaj, lăbărțați și cu multe buzunare. Dă drumul la prosop, care cade pe covor, și pentru o clipă lasă să i se întrevadă organele genitale păroase. Winston își întoarse privirea, dar nu îndeajuns de repede, așa că apucă, fără voia lui, să vadă cum Snyder își îndeasă penisul pe cracul stâng al pantalonului.

— Nu port niciodată lenjerie intimă, spune el, încheindu-și nasturii de la pantaloni. Recomand să nu porți nici tu.

— Am să țin minte.

— Deci, continuă Snyder, de cât timp ești prin locul ăsta?

— De câteva săptămâni. O tipă pe nume Zeina, care a fost la aceeași facultate unde am studiat și eu, lucrează aici ca reporter la o agenție de presă. Am găsit-o pe lista absolvenților. Mi-a închiriat apartamentul ăsta pentru puțin timp.

— Și ai acces la Internet?

— Da, de ce?

— Trebuie să verific ceva.

Se așază comod în fața laptopului lui Winston. Pe măsură ce citește, exclamă în mod constant: „Nu-mi vine să cred!“ sau „Asta-i tare de tot!“.

— Cât timp crezi că mai rămâi pe-aici?

— Nu vrei să mă vezi prin preajmă sau ceva de genul? întreabă Snyder întorcându-se din dreptul laptopului.

— S-ar putea să am și eu nevoie de Internet mai târziu.

— Super.

Snyder se întoarce la laptop.

Spre seară, el e încă la calculator, ridicându-se doar ca să se îndoape cu mâncarea lui Winston și să-și împrăștie bulendrele pe podea. Diverse obiecte de-ale lui Snyder – o perie de păr, o geantă de umăr Kevlar, șosete sport, un deodorant – apar pe covor în jurul lui, pe o rază tot mai extinsă. Babuinul își marchează teritoriul.

— Îmi pare rău, spune Winston într-un târziu, dar chiar sunt nevoit să plec acum. Trebuie să închizi laptopul.

— Da' de ce atâta grabă, omule?

— Trebuie să mă duc să mănânc.

— Gata, am terminat. Doar o secundă. Hai să mergem împreună la Paprika. Ador locul ăla.

Trece o jumătate de oră.

— Am terminat acum. Chiar am terminat.

Mai trece o jumătate de oră.

— Vino și tu când termini, spune Winston în timp ce-și încleștează și-i descleștează pumnii.

— Relaxează-te, frate.

La ora unspezece noaptea, Snyder închide laptopul. În fine, ies amândoi.

— Unde e cheia mea?

— Ce vrei să spui?

— Dacă mai ești la restaurant când mă întorc, o să rămân pe dinafară, spune Snyder. Am toate lucrurile înăuntru.

— Nu vii și tu la masă?

— Credeai că vin? Doamne! Sper că nu pe mine mă așteptai. Nu vin, nici vorbă. Hai că mă faci să râd. Dar să știi că mă întorc sigur înaintea ta. Cheile?

Le smulge din mâna lui Winston.

— Colosal, omule; ești absolut colosal.

Aleargă înainte pe stradă, făcând cu mâna după un taxi.

— Stai un pic! strigă Winston. Așteaptă!

— Omule! îi strigă Snyder îndărăt. O să lipsesc ceva, gen, zece minute. Mă întorc înainte ca tu să apuci să comanzi.

Se suie în taxi și pleacă.

La ora asta toate restaurantele din zonă sunt închise. Mai e un magazin de delicatese, Maison Thomas, dar e închis pentru renovare. Winston e nevoit să meargă la un magazin cam murdar de la colț. Cumpără chipsuri, un baton de ciocolată și o cutie de Mecca-Cola și le consumă pe toate în fața blocului, uitându-se mereu la ceas și simțindu-se îngrozitor de umilit de toată experiența asta cu Rich Snyder.

La trei dimineața Snyder se întoarce agale.

— Doamne, ce faci afară?

— Cheile sunt la tine, răspunde Winston.

— Păi și ale tale unde sunt?

— Le ai tu.

— Hai că asta chiar că a fost o prostie.

Snyder deschide ușa.

— Mă culc eu în pat din cauza spatelui.

Se trântește de-a curmezișul pe saltea.

— Dormi bine pe fotoliu, nu?

— Nu neapărat.

Dar Snyder sforăie deja. Winston ar dori atât de mult să-l dea afară pe tipul ăsta, însă are nevoie disperată să fie instruit de cineva care înțelege jurnalismul. Winston îl studiază pe Snyder

dezgustat, văzându-l cum stă tolănit pe pat. Probabil că așa ar trebui să se poarte jurnaliștii. Winston se așază în fotoliu.

La ora nouă, Snyder îl scutură până îl trezește.

— Ce-ai de mâncare pentru micul dejun, omule?

Deschide ușa de la frigider.

— Cineva trebuie să meargă de urgență la cumpărături. Bătrâne, avem cam treizeci de minute la dispoziție.

— Până la ce?

— Până începem operațiunea „omul de pe stradă". Știu că e de rahat, dar asta e meseria.

— Scuze, nu înțeleg.

— Să-ți explic: te las pe tine să faci operațiunea asta în locul meu. Ți-am zis, eu nu sunt dispus să-mi compromit obiectivitatea vorbind limbi străine.

— Dar am și eu articolele mele la care lucrez.

— Cum ar fi?

— Mă gândeam să scriu ceva despre inițiativa de pace a Statelor Unite – am auzit că Abbas și Olmert ar putea începe să țină întruniri regulate.

Snyder zâmbește:

— Nu scrie despre diplomație. Scrie despre oameni. Canavaua experienței umane este biroul meu de presă.

— Asta e o glumă?

— Ce vrei să spui?

— Sau aș putea scrie ceva despre Iran și armele nucleare.

— Să scrii despre Teheran de la Cairo? Au. Ascultă, omule, hai să-ți spun o poveste. Când eram reporter în Bosnia, am auzit de rahatul ăla care se petrecea în Srebrenica. N-am suflat nici o vorbă nimănui, m-am urcat în Lada mea și am plecat acolo. Pe drum am dat peste o militantă de-asta pentru nu știu ce cauze sociale. Face: „Unde mergi, Snyder?" La care eu: „În vacanță".

— Nu pricep.

— Dacă i-aș fi spus vreun cuvânt, Srebrenica ar fi roit de și mai mulți militanți sociali, reporteri și tot rahatul. Și eu unde aș mai fi avut loc de ei? Așa, am fost cu o zi înaintea tuturor la locul masacrului. De atunci tânjește *The New York Times*

să mă angajeze. Până când a hotărât un redactor de-al lor, mare sculă pe acolo, că nu sunt compatibil cu cultura lor sau ceva în genul. Dar le-am zis-o: „Oricum n-aș lucra pentru voi, băieți".

— Cred că a fost destul de traumatizant.

— Că n-am luat postul de la *Times*?

— Să relatezi despre masacru.

— O, absolut.

— Dar, continuă Winston nesigur, parcă îmi amintesc că *alt* reporter a comunicat primul despre masacrul de la Srebrenica.

Snyder își deschide telefonul mobil, apoi îl închide; vrea să se asigure că nu e pornit.

— Nu vorbesc niciodată mizerii despre alții. Dar, între noi fie vorba, tipul ăla este un păduche intrigant și lipsit de etică. În fine – fiecare își trăiește viața așa cum știe. Mottoul meu este: „Să punem capăt urii".

Winston nu pricepe care e legătura între tot ce i-a pălăvrăgit Snyder și ideea lui de a scrie un articol despre activitățile nucleare ale Iranului, dar i se pare mai înțelept să schimbe subiectul:

— Și totuși, spune el, chiar am nevoie de un articol pentru ziar. La urma urmei, aplic pentru un post acolo.

— Aplici? O să *obții* slujba asta. Am încredere totală în tine.

— Apreciez, dar n-am scris nici un articol încă și sunt aici de două săptămâni.

— Nu fi stresat. Trebuie să simți că te distrezi când scrii. Și, ascultă, sunt gata să te trec coautor la articolul meu. Ce-mi pasă mie de articole, la urma urmei. Adică, ia să vedem, câte am scris până acum? Zece mii?

Cercetează fața lui Winston să vadă dacă citește pe ea vreo expresie de respect sau chiar de venerație.

— Haide, o să te trec coautor, s-a făcut?

— Numele meu și al tău pe același articol?

— Dacă asta te face fericit, sigur, frate.

Winston face un duș în grabă și pune pe el un costum și o cravată. Îl găsește pe Snyder la ușă, în ehipamentul lui de militar, cu laptopul sub braț.

— Ăsta e laptopul meu? întreabă Winston.

— E cel care era pe masă, răspunde Snyder. Să trecem la acțiune, frate.

— De ce iei laptopul meu cu tine?

— O să vezi.

Iese afară și îl conduce pe Winston pe strada 26 Iulie; la un moment dat arată înspre un om de afaceri care se apropie.

— Ocupă-te de tipul ăla de acolo.

— Cum adică să mă ocup de el?

— Pune-i întrebări, află-i părerile. Operațiunea „omul de pe stradă", ai uitat? Mă duc să beau o cafea.

— Ce ar trebui să-l întreb?

Dar Snyder a intrat deja în cafeneaua Simonds.

Precaut, Winston se fixează în calea afaceristului. Omul grăbește pasul și trece în mare viteză. Winston iscodește zona și pune ochii pe alte victime. Dar, de fiecare dată când vreuna se apropie, Winston își pierde sângele-rece. Se furișează și el în cafenea. Snyder e acolo și stă pe un scaun înalt și fără spetează cu laptopul lui Winston deschis, luând interviuri în engleză de la localnici și mâncând minipateuri. Tatează la laptop cu degetele arătătoare, care sunt lipicioase.

— Deci, ce-a ieșit? întreabă el, înghițind. Afaceristul ți-a spus lucruri interesante?

— Te superi dacă beau și eu o cafea?

— Nu mai e timp.

Închide laptopul dintr-o mișcare.

— Mă duc la Khan el-Khalili și îți recomand să mă urmezi.

— N-am mâncat mai nimic de ieri – n-aș putea să mănânc și eu ceva repede înainte să plecăm?

— Ia asta.

Îi aruncă ultima bucățică dintr-un minipateu, care poartă urmele umede de la dinții lui Snyder.

În timp ce urcă în taxi, un bărbat înalt și slab iese din cafenea și îi privește. Urcă și el într-o mașină neagră și pornește în spatele lor. Winston se uită în oglinda retrovizoare a taxiului: mașina neagră îi urmărește. Ajung într-un bazar, dar mașina nu se mai vede.

Snyder arată cu degetul spre mulțimea agitată.

— Pune mâna pe fetișcana aia.

— Ce fetișcană?

— Cea care e îmbrăcată în haina aia neagră.

— Adică cea care poartă *burka*?

— Pe ea, barosane. Avem nevoie de părerile oamenilor de pe stradă.

— Dar de ce o femeie în *burka*? N-aș putea să fac operațiunea „omul de pe stradă" cu vreun bărbat?

— Ce rasist ești.

Snyder se îndepărtează ca să cerceteze un stand cu condimente.

În șoaptă, Winston se apucă să repete fraza în arabă pe care a exersat-o cel mai mult: „Mă scuzați, vorbiți limba engleză?" Simte înțepături la subsuori din cauza transpirației. Își face curaj și se apropie de femeia acoperită cu *burka*. Dar, când vrea să vorbească, vocea care-i iese din gâtlej aduce mai mult a ciripit slab de tot, așa că femeia nu-l aude. O bate pe umăr, iar ea se întoarce surprinsă, vorbindu-i în arabă. Câțiva cumpărători se dau la o parte și privesc. El repetă:

— Mă scuzați, vorbiți limba engleză?

Ea răspunde din nou în arabă.

— Atunci să înțeleg că nu vorbiți.

Arabă în continuare.

— Asta e o problemă.

Tot arabă.

Un tânăr cu o expresie încruntată pe față intervine:

— Care e problem? De ce tu deranjezi la ea?

— Vorbești engleza – grozav. Nu, nu-i nimic. Speram doar să-i pun câteva întrebări.

— De ce?

— E în regulă, sunt jurnalist.

— Tu atins la ea?

— Ce? Nu, nu. N-am atins-o.

— Tu atins la ea! strigă tipul și se apropie și mai mult.

— Nu, jur. Vreau doar să-i pun o întrebare. Pentru un articol.

— Ce întrebare?

— E greu de rezumat.

— Dar care e întrebare?

Asta în sine e o bună întrebare. Snyder nu i-a spus lui Winston ce să întrebe, nici măcar natura subiectului pe care îl tratează. Dar el vorbește constant despre terorism – poate că Winston ar trebui să întrebe despre asta.

— Poți s-o întrebi dacă e mult terorism prin zonă? Și dacă da, cam pe unde anume, în caz că știe. Și dacă ai putea să și notezi asta, preferabil în engleză sau chiar să-mi arăți pe o hartă, dacă se poate.

Mulțimea freamătă. Tânărul încruntat își zbârcește fața și mai mult la auzul acelor vorbe. Câțiva oameni gesticulează indignați. Chiar și femeia ridică mâinile și se întoarce cu spatele. Winston își șterge ochelarii aburiți, se scuză față de mulțime și se grăbește înspre Snyder, care încă adulmecă niște condimente la un stand din apropiere.

— Ce-ai obținut? întreabă el.

— Tipa se opune, bâiguie el absent. În principiu e de acord, dar, într-un fel, se opune.

— Bine, bine, dar ce a spus mai exact?

— Ăăă, da. Așa cred.

— Ce?

— Exact.

— Inspiră adânc, băiete. Ce ai întrebat-o?

— Despre terorism.

— Splendid.

— Și despre ciocnirea dintre civilizații și dintr-astea. Despre *hijab* și așa mai departe.

— Aia nu e o *burka*?

— Da, întocmai, spune Winston. Dar ea preferă *hijab*-ul. Numai că bărbatu-său n-o lasă să poarte așa ceva. Din cauza talibanilor.

— Talibani? Nu e nici un taliban în Egipt.

— Metaforic vorbind. Talibani la figurat. Cel puțin asta am înțeles eu.

— Trebuie să clarificăm chestia asta. Mai du-te o dată la ea.

— Cred că a plecat.

— E chiar acolo, lângă tejgheaua cu fructe, omule.

Snyder îi dă un ghiont lui Winston și-l împinge în față.

— Vrei postul la ziar, corect?

În plină agonie, Winston se apropie din nou timid și recalcitrant de femeie. Mulțimea urmărește a doua tentativă, câțiva surâd încrezuți, alții dau din cap.

— Scuzați-mă, spune el. Bună ziua, scuze – vă deranjez?

Ea se întoarce brusc și îi ține un discurs în arabă.

— Ce spune, băiete? se interesează Snyder.

— A vorbit din nou de soțul ei.

— Talibanul? Află mai multe.

Winston – amintindu-și de cursul de arabă pe care l-a parcurs în timpul zborului spre Cairo – își răscolește creierii, doar-doar și-o aminti cum se zice „soț" în arabă. Când îl rostește, sună mai mult a întrebare.

Asta înfurie mulțimea și mai mult.

Snyder șoptește:

— Întreab-o dacă îi place să flirteze și dacă asta e o chestie obișnuită în cercurile islamice.

— Nu pot s-o întreb așa ceva, răspunde Winston.

Într-adevăr, nu poate, în toate sensurile.

Gloata devine tot mai numeroasă și mai ostilă.

— Poate că a avut vreo experiență cu lesbiene, remarcă Snyder.

— Dar poartă o *burka*.

— Și ce, femeile în *burka* nu-și pot exprima orientarea sexuală? Ești așa de rasist.

— Nu pot s-o întreb așa ceva.

— Islamiștii care fac sex unii cu partenerii celorlalți, îți dai seama ce subiect de articol ar ieși din asta, frate? Ar lua premii serioase.

În timp ce Snyder își dă frâu liber fanteziei, tipul înalt și slab care i-a urmărit de la cafenea se desprinde din mulțime.

— Ce vreți să obțineți de aici? întreabă el aspru, în engleză.

— E în regulă, bolborosește Winston. Suntem jurnaliști.

— Pentru cine lucrați?

Omul i se adresează lui Winston, dar se uită la Snyder.

— Pentru un ziar, răspunde Winston. Sunteți și dumneavoastră jurnalist?

— Eu lucrez la Ministerul de Interne.

Auzind acestea, Snyder face câțiva pași în față:

— Rich Snyder, corespondent străin. Îmi pare bine să te cunosc. Vorbești engleza formidabil, omule. Te invidiez foarte mult că vorbești o altă limbă. Noi americanii suntem o rușine. Care-ai spus că e numele tău?

— Sunt de la Ministerul de Interne, repetă omul, apoi se răstește la cei care cască gura în jur, le ordonă ceva și aceștia se împrăștie de-ndată.

Se întoarce din nou spre Snyder:

— Nu apreciez subiectele astea ale tale. Vrei să scrii despre perversiuni sexuale în Egipt. Dar nu există așa ceva la noi în țară. Perversiunile sexuale sunt un fenomen occidental.

— N-aș zice, frate.

Tipul de la minister zâmbește imperceptibil:

— Găsește alt subiect. Ceva plăcut. Ceva vesel despre țara mea. Nu despre destrăbălare, explică el crispat.

— Și atunci, ce subiect ar trebui să tratez?

— Asta e meseria *ta*, nu? Îți sugerez să studiezi *Gazeta egipteană*. Publică niște articole excelente.

— Cum că doamna Mubarak ar fi o bună gospodină? Uite ce e, dacă nu vrei să scriu despre practicile sexuale egiptene, dă-mi ceva mai bun.

— Ce cauți?

— Vreau ce vrea toată lumea. Vreau ce îi excită pe toți când vine vorba de Orientul Mijlociu: terorism.

Tipul de la minister se întoarce brusc spre Winston:

— Lasă agenda deoparte! Asta nu trebuie consemnat!

— Vreau să scriu despre Gamaa al-Islamiya, continuă Snyder. Despre împușcături în centrul Egiptului. Vreau să știu despre

cooperarea cu Statele Unite pe probleme de securitate. Vreau interviuri cu forțele speciale.

— Urcă în mașină.

Se pare că invitația asta nu e valabilă și pentru Winston, care e lăsat de izbeliște lângă taraba cu fructe în vreme ce mașina neagră pornește în trombă.

Își aduce aminte prea târziu că Snyder are cheile de la casă. Îl sună pe Snyder pe mobil, dar acesta nu răspunde. La căderea serii, Snyder răspunde în cele din urmă:

— Hei, omule, de ce nu ai venit?

— Nu știam că am fost invitat.

— Nu te aud. Sunt la aeroportul militar.

— Când te întorci? Iar am rămas încuiat pe dinafară.

— Vin, cum să nu vin.

— Dar când?

— Cel mai târziu la sfârșitul săptămânii.

— Am nevoie de cheile de la casă!

— Doamne Dumnezeule, relaxează-te! Îți faci prea multe griji. Distrează-te și tu. Ascultă, mă urc într-un avion C-130 cam în două ore. Am nevoie să faci niște cercetări.

Îndrugă nume și organizații.

— Și cu cheile mele cum rămâne?

— Sună-mă peste cinci minute.

— Și mai ai și laptopul meu.

Snyder închide telefonul.

Winston sună din cinci în cinci minute timp de trei ore, dar mobilul lui Snyder este închis. Winston trebuie să-i ceară o cheie de rezervă lui Zeina, reportera de la agenția de presă care i-a închiriat apartamentul. Ca să se revanșeze pentru deranjul produs, insistă să facă cinste cu ceva de băut într-un local din apropiere.

Zeina comandă pentru amândoi într-o arabă fluentă, alege o masă și aduce ea halbele cu bere Sakara. Se așază și își dă de pe față niște șuvițe de păr negru lipite de obraz, scoțând astfel la iveală un surâs dezinvolt.

— Deci, întreabă ea, îți place la Cairo?

— O, da. E chiar interesant, spune el. Am niște lucruri de care m-aș putea plânge, dar nu sunt prea importante.

— Cum ar fi?

— Nimic grav.

— Spune-mi și mie unul.

— Păi, aerul e cam irespirabil cu toată poluarea asta. Este ca și cum aș inhala fumul care iese pe o țeavă de eșapament. Căldura mă face să leșin câteodată. Iar mâncarea e uneori necomestibilă. Sau poate că am avut eu ghinion până acum. Și, pe deasupra, e un stat polițienesc, ceea ce-mi displace. Și mai am de asemenea impresia că localnicii vor să mă împuște. Doar când vorbesc cu ei, ce-i drept. În fond e vina mea – cunoștințele mele de arabă sunt aproape nule. Dar, în principiu, rezumă el, da, e într-adevăr interesant.

— Ce zici de Snyder? Ce impresie ți-a făcut?

— Îl cunoști pe Snyder?

— O, sigur.

— Ce cred eu despre el? ezită Winston. Păi, la prima vedere trebuie să recunosc mi-a făcut impresia că ar fi cam, cum să spun, ambițios. Dar acum că îl cunosc mai bine, încep să cred că este...

— Și mai ambițios.

Winston răspunde cu o candoare neintenționată:

— Un ticălos de felul lui, asta voiam să zic.

Își șterge ochelarii.

— Scuze, nu te-am jignit, nu?

— Nu fi nebun. Nu mi-e prieten, spune ea. Oricum, la ce lucrați voi acum, băieți?

— Nici măcar nu sunt sigur. Ca să fiu sincer, înainte să sosească el, nu scriam nimic. Dar făceam progrese. Sau cel puțin așa credeam. Mă familiarizam cu orașul, învățam araba. Până la urmă tot ajungeam eu să scriu ceva. Apoi m-a colonizat el. Mi-a furat laptopul. Are puterea asta bizară de a mă călca în picioare și de a mă face în același timp să mă simt, tot eu, îndatorat față de el. Chiar mă *încurajează* – îmi spune permanent că eu o să câștig postul de corespondent, că el nu are nici o

șansă, că eu sunt de departe cea mai bună alegere și așa mai departe. Și totuși, cu cât petrec mai mult timp cu el, cu atât mă simt mai ridicol. Și nu înțeleg de ce un tip cu experiența lui ar încerca măcar să aplice pentru un asemenea post.

— Irak, explică ea. Încearcă să ajungă în Irak. Snyder caută o metodă să intre în țara aia de când a început războiul. Ți-a spus ce făcea înainte să vină în Cairo?

— Ceva legat de un premiu?

— Scria un blog despre Irak. Sau, mai degrabă, despre cum se străduia să ajungă în Irak. Despre cum a fost întors din drum la granița cu Iranul, cea cu Turcia, cu Siria, cu Iordania, cu Arabia Saudită sau cu Kuwait. Slavă Domnului că Irakul are atât de multe granițe – asta i-a furnizat multe lucruri despre care să scrie. Îi recunosc această calitate: e hotărât. Are și alte calități în afară de fizic.

— Ți se pare că e un bărbat frumos?

— Ei, are aerul ăla curajos de corespondent de război. Unor femei li se pare foarte sexy, adaugă ea. Cât privește Irakul, problema lui e că nimeni nu-și dă seama cum stă treaba cu el. Americanii nu au încredere în el, iranienii cred că e de la CIA, irakienilor le e frică de el. Nimeni nu pricepe ce face el acolo atâta vreme cât nici o publicație nu îl sponsorizează.

— Și de ce nu vrea să-l sponsorizeze nimeni?

— Tipul este o pacoste. A lucrat pentru toată lumea, dar are meteahna de a se certa cu cine nu trebuie, după care e concediat, explică Zeina. Dar să uităm de Snyder pentru o clipă. *Tu* ai vreun articol la care lucrezi cât timp el e plecat?

— Am niște idei.

— Dar nu ai trimis nimic încă, așa e?

— Nu încă.

— Bun. Uite ce e, nu ai laptop, așa că vino să lucrezi la mine la birou, spune ea. Vreau să stau cu ochii pe tine.

Când Winston sosește în dimineața următoare, Zeina își ridică privirea de la calculator, în timp ce degetele-i tastează în continuare.

— Trebuie să mă ocup puțin de buletinul ăsta informativ. Stai jos. Termin în două minute.

Isprăvește de scris și-și flexează degetele.

— Haide; te iau la prima ta conferință de presă.

Dar lucrurile nu merg așa ușor: Winston nu are vreo acreditare care să-i permită accesul la o conferință de presă și este oprit la intrare la Liga Arabă. Zeina face tot ce-i stă în puteri, dar nu poate să-l ia cu ea înăuntru. În cele din urmă, reușește să scoată afară din sală, pe furiș, un subsecretar care vine până la el. Subsecretarul, vorbitor de engleză, îi explică răbdător ce se întâmplă în sală. Winston mâzgălește în carnețelul lui, dar nu a mai luat niciodată notițe după ce spun alții și i se pare că tipul vorbește neașteptat de repede: din trei cuvinte a terminat o propoziție și merge mai departe în timp ce Winston rămâne în urmă cu mâna încleștată pe pix. Într-un târziu, subsecretarul se scuză.

— Ce-ai reținut? îl întreabă Zeina.

Winston își studiază însemnările, care conțin numai fraze neterminate: „Credem că…“ sau „Adevărata problemă e că…“ sau „Ce trebuie să știți e că…“ urmate de mâzgăleli din care nu se înțelege nimic.

— Niște chestii destul de utile, răspunde el.

Zeina îi face loc la un calculator liber din biroul ei și îl lasă să scrie. Încă mai lucrează când ea se pregătește seara să plece acasă.

— Sună-mă dacă ai de gând să trimiți ceva la ziar, spune ea. Vreau să verific mai întâi.

În dimineața următoare el tot nu a terminat. Târziu, după-amiaza, îi arată în cele din urmă ciorna cu articolul.

— Ei bine, spune ea după o lectură rapidă, e un început. Chiar este. Am câteva comentarii de făcut.

— Te rog, spune-mi.

— Mai întâi, o regulă standard pentru un articol de știri – și nu mă bănui că aș vrea să-ți pun frâu creativității – prevede că trebuie să identifici locul și data la un moment dat. De

asemenea, trebuie să menționezi numele tuturor interlocutorilor tăi. Și ar fi bine să eviți utilizarea în exces a cuvântului „lucru".

— În rest, arată cât de cât bine?

— Păi, este un articol de probă – hai să-l considerăm astfel.

— Crezi că ziarul o să vrea să-l publice?

— Știrea *e* puțin cam veche în momentul ăsta.

— Dar evenimentul s-a petrecut ieri.

— Ceea ce e depășit în termeni jurnalistici. Îmi pare rău – am tendința să fiu destul de negativă, așa că nu pune prea mult la inimă comentariile mele. Dar trebuie să-ți spun: folosești mai multe cuvinte decât e nevoie ca să ajungi la miezul subiectului. Și, încă ceva: mi se pare că ciocul subsecretarului a beneficiat de prea multă atenție din partea ta. Sincer, eu una n-aș fi făcut nici o mențiune despre asta.

— Mi s-a părut că avea oarecum legătură cu subiectul.

— Nu-și are locul în introducere. Nu mă înțelege greșit – apreciez încercările tale de a insera culoare locală în text. Dar mi s-a părut că forțezi prea mult nota câteodată. Ca în fragmentul ăsta: „Pe măsură ce oficialul vorbea, galbenul soare egiptean strălucea orbitor, de parcă acea sferă aurie era curprinsă de flacăra speranțelor fierbinți de pace pentru Orientul Mijlociu pe care le nutrea, în inima lui de jar, subsecretarul palestinian pentru sport, pescuit și faună sălbatică".

— M-am gândit și eu să șterg rândul ăsta.

— Nici măcar nu sunt sigură dacă este corect gramatical. Și, pentru cultura ta, originile conflictului israeliano-palestinian nu sunt „legate de o veche greșeală de ortografie".

— Am crezut că asta o să atragă cititorii și o să-i facă mai interesați de subiect.

— Dar e un neadevăr.

— Nu știu ce să zic, Zeina. Subsecretarul vorbea prea repede. Și cineva a trecut prin apropiere strigând în gura mare că vinde înghețată. Tot zgomotul ăla mi-a abătut atenția de la interviu.

— Știu – îl menționezi pe vânzătorul de înghețată în articolul tău.

— Un pic de culoare locală, m-am gândit eu. Deci nu ar trebui să trimit articolul?

— O, ba da, desigur.

— Sau mai bine nu.

— Uite ce e, vino din nou mâine. O să găsim un alt subiect.

Se vede de la o poștă că prima lui tentativă a dat greș. Dar, în timp ce se îndreaptă spre apartamentul lui, Winston se simte electrizat – a luat totuși un interviu real cuiva. Ăsta e cu adevărat jurnalism. Îi sună telefonul mobil, provocându-i instantaneu o stare de panică – poate e Menzies de la ziar și cere articole. Dar n-are el norocul ăsta.

— Care-i treaba, frate?

— Salut, Snyder.

— În Valea Nilului. Trupe speciale. Islamiști.

— Ce spui? Te-aud cu întreruperi. Parcă-am comunica prin telegraf. Poți să repeți?

— Am un mobil... merge prin telefonie prin satelit. De la o militantă socială. Se încarcă la minut. Vorbește repede. Cum merge cercetarea?

— Chestia aia pe care mi-ai dat-o tu s-o fac? Ca să fiu sincer, n-am avut prea mult timp la dispoziție ca să mă ocup de ea. Am încercat de fapt să fac propriile mele articole. Oricum, mi se pare că te grăbești, așa că nu intru în detalii. Ideea e că mi-a fost greu să mă apuc de cercetarea aia. Asta, printre altele, și pentru că laptopul meu este la tine.

— A sunat Kathleen?

— Nu, răspunde Winston. De ce? Trebuia?

— Lasă baltă articolul tău. Ocupă-te de cercetarea mea.

— A spus ea asta?

— Proiect mega. Se lasă cu premii și nominalizări. Te bagi sau nu?

— Vorbești serios?

— Te bagi? Sau nu?

Winston se instalează într-un birou individual de studiu în biblioteca Universității Americane. La început îl enervează

ideea că trebuie să se ocupe de solicitarea lui Snyder, dar este repede absorbit de ceea ce cercetează. Nu poate ignora senzația de ușurare pe care o resimte văzându-se din nou printre volumele de cercetări academice ce trebuie puricate, îndeplinindu-și astfel sarcinile de jurnalist fără să fie nevoit să intre cu forța printre agenții de securitate de la Liga Arabă sau să ia pulsul străzii intervievând femei la piață. Lucrul la bibliotecă este, de departe, partea lui preferată din munca de reporter de până acum. Într-adevăr, subiectul îl absoarbe atât de mult, încât încă-l mai studiază trei zile mai târziu, când se întoarce Snyder în oraș.

Aranjează să se întâlnească la prânz la L'Aubergine.

Snyder ajunge cu o întârziere de douăzeci de minute, sporovăind la telefon. Se așază și continuă să vorbească. După alte zece minute, închide mobilul.

— Ce tare să te văd din nou, frate.

— Nu face nimic, spune Winston, deși Snyder nu și-a cerut scuze pentru ceva. Am aici rezultatul cercetării pe care m-ai pus s-o fac.

Snyder bagă un deget în humusul lui Winston.

— Am avut parte de niște experiențe grozave acolo. Am scăpat de soldații care mă supravegheau, gen, în prima zi. M-am întâlnit cu beduini. M-am infiltrat printre luptătorii de gherilă. Am călărit pe măgari. Câmpuri de trestie de zahăr. Mitraliere. Dinamitat buncăre. Școli islamice. Tabere de instrucție a extremiștilor. Trebuia să vii și tu.

— Am avut impresia că doreai să mergi singur.

— Doamne! Glumești? Tot ce vreau eu e să iasă știrea.

— Ai întâlnit teroriști?

— Marfă adevărată, frate.

Se oprește.

— Nu chiar din cei de la Qaeda. Dar sunt pe lista de așteptare, foarte aproape.

— Există un procedeu de înscriere?

— Absolut. OBL e destul de țăcănit.

— Cine e OBL?

— Osama, răspunde Snyder. Nu-l cunosc chiar atât de bine. Ne-am întâlnit doar de, gen, două ori. Pe vremuri, în Tora Bora. Ce vremuri frumoase.

— Cum arată?

— E înalt. Asta te frapează cel mai mult. Dacă nu ar fi luat-o în direcția greșită, poate ar fi făcut sport de performanță. Asta e tragedia acestui conflict – prea mult talent irosit. În fine. Lucrul care mă enervează pe mine în tot războiul ăsta împotriva terorismului este ignoranța. Nu mă înțelege greșit – resping extremismul în toate formele lui. Sper ca, măcar într-o mică măsură, oamenii să ajungă să citească scrierile mele și să audă vocea care strigă în fiecare articol.

— Și ce spune vocea?

— Am să termin eu humusul, e în regulă?

Winston pune pe masă trei dosare legate cu șnur, unul peste altul.

— Ai aici aproape tot ce ai cerut. Există la sfârșit un cuprins și un index.

Snyder mănâncă fără să ridice privirea.

Winston mai face o încercare:

— Vrei să le las aici?

— Ține-le, băiete. Cadoul meu pentru tine.

— Nu vrei materialul?

— Nu citești ziarul, omule? Articolul a apărut deja.

Winston are nevoie de un moment să-și dea seama ce înseamnă asta.

— M-ai trecut coautor la un articol pe care nici măcar nu l-am citit?

— Dar tu mi-ai zis clar să *nu* pun numele tău pe articolul meu. N-ai zis tu asta într-un e-mail sau ceva în genul?

— Niciodată.

— Ba da, ai zis. Ai spus că nu vrei, de vreme ce era, gen, articolul meu și chestii de-astea.

Mâna lui Snyder se afundă în salata de vinete a lui Winston.

— Deci, o să încerci să fii liber-profesionist acum?

— Păi, mă gândesc să merg înainte cu aplicația pentru postul ăsta de corespondent.

— Corespondent pentru cine?

— Pentru ziar.

— Nu ți-au spus? Mă simt așa de prost, spune Snyder. E aproape sigur că eu sunt omul lor la Cairo acum.

Deschide clapeta de la telefonul mobil, se asigură că nu e pornit, apoi îl închide.

— Între noi fie vorba, eu iau postul ăsta temporar, ca să-mi mai omor timpul. Mai mult de un an nu stau aici. Sunt sigur că *The New York Times* o să mă solicite să merg în Bagdad. N-am ajuns încă la discuții cu ei, dar o să mă sune anul ăsta, garantez. Într-un fel, îmi prinde bine să aștept – când o să ajung eu acolo, Irakul o să fie un stat la pământ, ceea ce cred că o să dea mișto pe CV-ul meu.

Sosește nota de plată.

— Cine-o plătește de data asta? întreabă Snyder, fără să schițeze vreun gest cum că ar fi dispus s-o facă el.

Apatic, Winston scoate cardul.

— Ce frumos din partea ta, băiete. Chiar voiam să plătesc eu, dar de vreme ce te oferi.

— De fapt, nu mai pot să plătesc nimic. Nu am serviciu.

— Doamne, în condițiile astea e și mai grozav că insiști să achiți tu.

Cei doi se îndreaptă spre apartamentul lui Winston; Snyder merge în față, descuie ușa și se aruncă în pat pe burtă.

— Snyder?

— Mda.

— Ce s-a întâmplat cu laptopul meu?

— Care laptop?

— Cel pe care l-ai luat.

— Unde l-ai pus ultima dată când l-ai văzut?

— *Tu* l-ai luat ultima dată când l-am văzut.

— Nu prea cred, omule.

Winston stă treaz, în capul oaselor, mai toată noaptea, conspirând cum să-l omoare pe acest babuin uzurpator. Dar riscul

de a sta la închisoare în Cairo îl descurajează să mai încerce ceva, așa că, în schimb, începe să-și formuleze în gând toate observațiile usturătoare pe care o să i le spună a doua zi dimineață.

Și totuși, în zori, când Snyder e deja treaz și mișună zgomotos prin casă, Winston nu face decât să-l privească, pe jumătate adormit, detestându-l în tăcere. Snyder spune că o fană de-a lui, tot vreo militantă socială, desigur, i-a aranjat să meargă până la Darfur cu un zbor privat.

— Acum nu mă mai preocupă decât statele care sunt pe punctul de a intra în colaps, declară el.

Își adună catrafusele și pleacă fără măcar să mulțumească.

Winston se întinde pe patul care e în continuare cald și închide ochii. În minte i se perindă toate momentele în care a interacționat cu Snyder și se învinovățește pentru lașitatea de care a dat dovadă. Se sucește în pat, cu intermitențe, timp de o oră, după care se ridică, hotărât să părăsească orașul.

Decizia îl demobilizează pe moment, dar mai apoi îi ridică moralul. A tânjit să plece din Cairo de când a ajuns aici. Ar trebui să informeze ziarul de plecarea lui? Dar ei știu măcar că el este aici? N-a primit nici un semn de la Menzies, de la Kathleen sau de la altcineva de când a sosit.

Tot ce-i rămâne de făcut este să schimbe datele de pe biletul de întoarcere, să-și împacheteze lucrurile și să lase cheile la Zeina. O invită la o ultimă cină, ca semn de mulțumire, promițându-și sieși să nu aducă vorba de Snyder. Cu toate acestea, babuinul tot reapare în conversația lor.

— Un lucru pe care trebuie să-l menționez despre el, comentează Winston, este că reușește să smulgă de la oameni niște declarații uimitoare. În neînsemnata mea experiență de jurnalist, nimeni nu mi-a zis nimic interesant sau demn de reținut.

— Declarațiile pe care le obține Snyder? Unii oameni pretind că sunt câteodată aproximative, ca să nu zic mai mult.

— Cum adică?

— Păi, tu chiar crezi că insurgenții talibani spun lucruri de genul: „Ne-a ieșit splendid bombardamentul ăsta, acum hai să le-o tragem puțin ălora de la NATO“?

— Nu sunt sigur. N-am întâlnit niciodată vreun taliban.

— Ca să fim cinstiți, el reușește să scoată tot untul din reportajele lui, de aceea poate și ajunge în prima linie pe oriunde merge. Așa bizar cum se comportă, e totuși neînfricat.

— Știu. L-am văzut vorbind cu un tip de la Ministerul de Interne la Khan el-Khalili. Snyder îl tot bătea la cap pe omul ăsta – destul de obraznic, după părerea mea. Dar în cele din urmă a reușit să scrie un articol din peripeția asta.

— Jurnalismul de calitate și bunele maniere se exclud reciproc, explică Zeina. Exagerez, dar foarte puțin.

Are vreo zece ani mai mult decât Winston, iar el o admiră – este atât de calmă și de competentă. Se întreabă dacă, după cină, s-ar ivi vreo ocazie să o sărute. N-a văzut cupluri sărutându-se pe stradă în Cairo. Unde ar putea să-i facă avansuri?

Dar, pe de altă parte, dacă ar fi să se dea la Zeina, ce s-ar putea întâmpla după aceea? Deja, așa îmbrăcată cum e ea acum, Zeina îi inspiră teamă. Însă orice fel de speranță firavă ar fi nutrit în inimă dispare în momentul în care ea îi spune:

— Știi că între mine și Snyder a fost ceva, nu?

— Serios? întreabă Winston nonșalant. Ce anume?

— O aventură, o idilă. În fine.

Astea sunt cuvintele lui Snyder, își dă seama Winston înfiorat.

— Mă miram eu de unde știi atât de multe despre el.

— O mișcare foarte neinspirată. Dar el e ispititor.

— Snyder e ispititor?

— Ți-am zis, spune ea, tipul e sexy. Dar acum, tinere domn Cheung, spune-mi dacă această experiență jurnalistică a fost un coșmar pentru tine.

— Nu în întregime.

— Ți-a plăcut ceva din toată aventura asta?

— Mi-a plăcut să merg la bibliotecă, zice el. Cred că prefer cărțile oamenilor – sursele primare mă sperie.

— Nu și dacă sursele sunt maimuțe.

— Chiar și atunci, continuă el. Țin minte că, odată, coordonatorul meu de teză făcea un tur de laborator cu un grup de studenți. Încerca să demonstreze principiul de dominație

ierarhică în rândul macacilor. La o indicație a profesorului, un mascul pe nume Bingo s-a apucat să mă muște de coapsă și m-a țintuit într-un colț al țarcului în care stătea. În fața întregii clase, Bingo a arătat că el, o maimuță obișnuită ajunsă la adolescență, mă surclasa de departe.

Zeina zâmbește.

— De aia te-ai lăsat tu de studiile postuniversitare?

— Nu numai din cauza asta, dar sigur că a contat și acest incident. Dezavantajul studiului primatelor, mi-am dat eu seama, este că devii foarte conștient de rang, de comportamente servile, de necesitatea de a forma alianțe. La universitate aș fi rămas întotdeauna un primat cu un statut inferior. Dar jurnalismul mi se părea o profesie pentru masculii alfa.

— Jurnalismul este o profesie pentru o mână de idioți care pretind că sunt masculi alfa, îl contrazice ea. Că tot vorbim de asta, ți-am spus că Snyder m-a sunat din Darfur?

— De ce?

— Voia să-i traduc ceva din arabă. Ba chiar avea un material destul de interesant.

— L-ai ajutat?

— De ce-aș fi făcut-o? De fapt, am sunat-o pe Kathleen la ziar.

Winston rămâne încurcat preț de un moment, se gândește că, în cele din urmă, Zeina a intervenit ca să obțină el postul de corespondent, și că, astfel, ar fi obligat să stea la Cairo pe mai departe.

Dar nu la asta se referea ea.

— M-am săturat să tot ascult ce zic alte agenții de presă, explică ea. Ar fi frumos să-mi dezlipesc și eu urechea de telefon, să plec pe teren și să mai relatez din când în când. Chiar dacă nu sunt decât un corespondent pentru ziar.

— Nu știam că vrei slujba asta.

— Ei bine, am vrut-o.

— Mă gândesc că, în condițiile astea, a fost și mai generos din partea ta că m-ai ajutat, spune el, întrebându-se brusc cât de mult l-a ajutat ea efectiv. De ce nu mi-ai spus mai devreme?

— Eram rivali.

— Nu m-am prins.

— Deci, te întorci la studii în Minnesota?

— Am un plan, răspunde el șiret, dar nu continuă cu dezvăluirea.

Doar n-o să se dea în vileag față de ea. Și, oricum, nu are nici un plan.

— Știi ce, observă el, mi-am dat seama că m-am înșelat în legătură cu un lucru: întotdeauna am crezut că vârsta și experiența te călesc, te fac mai flexibil și mai energic. Dar nu e adevărat. Dimpotrivă.

Se întoarce spre ea:

— Nu crezi?

Dar Zeina își verifică mobilul să vadă dacă are apeluri pierdute de la Snyder și nu-i răspunde lui Winston.

1963. Corso Vittorio, Roma

De îndată ce Betty a ieșit din peisaj, Leo a preluat controlul deplin asupra ziarului și a declarat că primul lui obiectiv este ridicarea statutului. Nu se știa dacă s-a referit la statutul ziarului sau propriul său statut, asta era o chestiune demnă de dezbătut.

Era obsedat de articolele populare și de senzație, acelea care, după cum spunea el, te dau pe spate când le vezi pe prima pagină la chioșcul de ziare. Totuși, nu credea că propriii lui angajați ar fi în stare să producă ceva așa de bun, astfel încât a început să cumpere aceste articole de la scriitori externi, lucru pentru care nimeni din redacție nu l-a îndrăgit prea mult. Atmosfera a devenit tot mai încărcată și mai toxică; vechile zile când domnea pretutindeni spiritul de colegialitate erau de mult apuse.

Tirajul a scăzut puțin, dar Leo pretindea că de fapt cititorii s-au mai rafinat. Când coresponda cu consiliul administrativ din Atlanta, promitea că va reduce costurile, dar în sinea lui el era mult mai încrezut și mai categoric. La urma urmei, Charles își dezvăluise intențiile: spusese că nimeni nu trebuie să se atingă de ziar.

În 1969, Charles s-a retras din funcția de președinte al consiliului de administrație, iar fiul lui Ott, Boyd, în vârstă de douăzeci și șapte de ani, a preluat conducerea. Leo i-a trimis lui Boyd o scrisoare de felicitare, sugerându-i că o infuzie suplimentară de capital ar fi bine-venită; cu alte cuvinte, ziarul ar avea nevoie de câțiva angajați noi. În schimb, tot ce-a făcut Boyd a fost să scape de un angajat mai vechi: Leo însuși.

Justificarea acestui gest a fost că Leo trădase ziarul și pe fondatorul lui, acum răposat. Ott își părăsise familia, trudise zi și noapte

ca să pună temelia unei publicații care să servească interesele lumii întregi, spunea Boyd. Dar Leo transformase ziarul în ograda lui proprie, nici mai mult, nici mai puțin. Boyd susținea chiar că Leo adusese modificări în căsuța redacțională și micșorase textul „Fondat de Cyrus Ott (1899-1960)", mărind în schimb literele care alcătuiau anunțul „Redactor-șef: Leopold T. Marsh". Cu o simplă riglă se putea confirma adevărul argumentului susținut de Boyd.

Leo a mai zăbovit o vreme prin capitalele Europei, încercând să dibuiască vreo cale de întoarcere în presa internațională; în cele din urmă a revenit în Statele Unite, luând acasă obiceiul de a bea coniac înainte de micul dejun și foarte puțini bani. A acceptat o slujbă în Pittsburgh, unde administra o publicație comercială specializată în industria cărbunelui. A fost norocos că a găsit-o și pe-asta.

Boyd a promis că va superviza personal procesul de recrutare a unui înlocuitor pentru funcția de redactor-șef, dar s-a dovedit prea absorbit de restul operațiunilor din imperiul Ott. Avea ambiții mari și a început să vândă din activele cu vechime ale imperiului, chiar și rafinăria de zahăr de la care pornise totul, preferând să facă investiții speculative internaționale. Era o măsură îndrăzneață – exact ceea ce ar fi făcut și tatăl lui.

Sau, cel puțin, așa credea Boyd.

De fapt, de-abia dacă îl cunoscuse pe Ott, care plecase în Europa când Boyd avea unsprezece ani. Nici măcar nu se născuse în zilele, devenite între timp legendare, când tatăl lui pornise afacerile și clădise un imperiu din nimic. Mai tot ce știa Boyd despre vremurile acelea provenea de la diverși lingușitori care mai ciuguleau și ei din averea familiei.

Și totuși, aceste mituri i-au dat imbold. Era îndrăzneț pentru că și tatăl lui fusese întocmai; era mândru pentru că acesta fusese și felul de a fi al tatălui său. Însă îndrăzneala lui Boyd era lipsită de entuziasm, iar mândria lui nu avea nici o urmă de demnitate. Și-a făurit o anumită imagine publică, dându-se drept un om sociabil, un om din popor, cum fusese și tatăl lui. Dar oamenii nu aveau încredere în Boyd, iar el, la rândul său, îi disprețuia.

Țicniți cu bombe pe mână

Editor-corector – Ruby Zaga

Nemernicii i-au luat iar scaunul; a luptat șase luni ca să pună mâna pe scaunul ăla. E uimitor. Oamenii ăștia sunt incredibili. Caută cu privirea prin redacție, clocotind în sinea ei. Din când în când, câte-o înjurătură îi mai țâșnește printre dinți. „Ai dracului de bulangii!“ bombăne ea. Ar trebui să plece pur și simplu. Să-și dea demisia. Să nu mai pună piciorul niciodată în locul ăsta. Să-i lase pe idioții ăștia în mizerie.

Dar, stai! Da, acolo e: scaunul ei e acolo, în spatele dozatorului de apă. Se grăbește și pune mâna pe el. „Să-și facă dracului rost de propriul lor scaun, dacă vor.“ Îl împinge până la locul lui, în dreptul biroului de editare, își descuie sertarul și scoate din el toate lucrurile care-i sunt trebuincioase: o pernă pentru spate, o tastatură ergonomică împreună cu mouse-ul aferent, ortezele pentru încheieturile mâinilor, șervețele umede. Dezinfectează tastatura și mouse-ul.

— E imposibil să te simți curat în locul ăsta, își zice.

Își ajustează înălțimea scaunului, pune perna în poziția care îi prieste și se așază.

— Dezgustător.

Scaunul este cald. A stat altcineva pe el înainte.

— Ar trebui pur și simplu să plec.

Pe bune. N-ar fi grozav? Să nu mai trebuiască să-i vadă pe ratații ăștia niciodată.

Ziarul este singurul loc unde a lucrat Ruby Zaga vreodată. A început munca aici după ce s-a lăsat de un doctorat în teologie. Avea douăzeci și șapte de ani atunci și era complexată că

lucrează ca stagiar neplătit pe timpul verii. La patruzeci și șase de ani, este încă la ziar, lucrând la biroul de editare; temperamentul ei de acum este mult mai irascibil, iar, pe măsură ce răbdarea i s-a împuținat, corpul ei a luat în greutate. Deși robustă, Ruby se îmbracă la fel cum o făcea în vremea când a sosit la redacție, în 1987: brățări, cercuri mari din argint pe post de cercei, rochii de flanelă strânse cu centuri late, jambiere negre, pantofi albi de sport marca Ked. Nu numai că și-a păstrat același stil vestimentar, dar în multe cazuri și-a păstrat aceleași articole, pline de scame și decolorate.

Ruby ajunge întotdeauna devreme la serviciu, înainte să-i înceapă tura, pentru că atunci nu e nimeni în redacție, cu excepția lui Menzies, care pare să n-o părăsească niciodată. Din nefericire, colegii ei de la biroul de editare apar și ei în cele din urmă. Primul pe ziua de astăzi e Ed Rance, șeful ei, care se năpustește afară din lift; ca de obicei, îi curge nasul, are cămașa udă de transpirație la subsuoară și își face vânt cu mâinile. Vine la serviciu cu bicicleta și nădușește din greu, iar pantalonii lui kaki sunt mereu murdari de pete. Ruby nu vrea în ruptul capului să-i dea lui Ed șansa de a trece pe lângă ea fără să o salute – așa că va trece ea prima pe lângă el ca să fie observată din timp, dar nu-l va saluta. Se grăbește spre toaletă și se ascunde într-un compartiment, făcând un semn obscen cu degetul către ușă.

Se întoarce târziu, după ce a început programul de lucru.

— Încearcă să vii la timp, spune Ed Rance.

Ruby se trântește cu fundul pe scaun.

Ed Rance și celălalt editor-corector de serviciu, Dave Belling, citesc ediția de dimineață ca să verifice dacă nu s-au strecurat greșeli. Ed Rance îi dă lui Ruby ultimele pagini – cele mai plicticoase – pentru a fi corectate, apoi îi șoptește ceva lui Dave Belling. Cei doi râd.

— Ce e? întreabă ea.

— Nu vorbeam despre tine, Rube. Lumea nu se învârte în jurul tău.

— Mda, bine. Nici măcar nu mă interesează.

De fapt, nu vorbesc despre ea, ci despre Saddam Hussein. E 30 decembrie 2006 și Saddam a fost spânzurat în zori. Ca să se amuze, caută pe Internet înregistrări video cu execuția.

Între timp, toți editorii seniori se adună în jurul biroului unde se lucrează la aranjarea în pagină a materialelor, ca să discute cum va arăta prima pagină.

— Avem fotografii?

— Cu ce? Cu dictatorul care atârnă de funie?

— Ce oferă agențiile de presă?

— Imagini cu el întins pe jos. Capul i se vede oarecum din profil. Ca și cum ar fi sucit într-o parte.

— Cred că a durut rău.

— Putem să luăm o secvență vizuală de la Al Jazeera?

Cineva face o glumă:

— De ce nu preluăm noi o secvență cu toată pagina întâi de la *The New York Times* și o publicăm ca atare? Așa am putea pleca cu toții acasă chiar acum.

Succesul glumei este confirmat de câteva râsete zgomotoase și chicoteli care se sting însă repede – nu le place să râdă la bancurile celorlalți.

Dave Belling găsește pe Internet înregistrări video cu spânzurarea lui Saddam și își cheamă prietenii, pe Ed Rance și pe Clint Oakley. Cei trei se uită cum dictatorul refuză să i se acopere capul cu o glugă. Călăii îi pun ștreangul în jurul gâtului și strâng nodul. Înregistrarea se oprește.

— Asta e tot? Nu arată când îi trag scaunul de sub picioare?

— Bietul Saddam! Era chiar simpatic.

— Sărmanul Saddam! Era absolut adorabil.

— Undeva unui înger i-au crescut aripi.

— Undeva în rai, un înger trage cu mitraliera.

Ruby nu a fost invitată să privească și ea.

— Cretinii!

Cei trei se fac că nu o aud și caută o altă înregistrare, ceva obscen de data asta.

De fapt lui Ruby îi place umorul lor infantil – este și pe gustul ei. Dar ei n-o includ niciodată în cercul lor. Iar atunci

când apucă și *ea* să spună o glumă, nu stă nimeni să o asculte și pleacă toți contrariați. De ce o tratează ca pe o ciudată?

— De parcă aș fi ciumată.

Adunătura asta de ratați, niște copii proști care cască toată ziua ochii la YouTube, asta sunt ei; și tot pe ea o consideră o intrigantă la menopauză care încearcă să provoace zânzanie pe unde merge. Dar, de fapt, ea se aseamănă întru totul cu ei: e între două vârste, perversă, plictisită. De ce trebuie să o facă să se simtă de tot rahatul?

— Pentru că sunt niște copii proști, de-aia, își răspunde ea.

Încep să vină materialele pentru ediția de seară care trebuie corectate. În redacție se lasă tăcerea. Poți să-ți dai seama cât e ora după zgomotul din sală. Dimineața devreme, redacția zumzăie de glume nesărate. Mai târziu, ca acum, de pildă, se face liniște și nu se mai aude decât cum tastează și tușesc agitați. Când sosește termenul-limită, toată lumea se dezlănțuie.

Ruby se uită fix la cursorul intermitent de pe ecran. Nu i-au dat nimic de lucru, nici măcar un singur articol pe care să-l editeze. E convinsă că mai târziu o să se pricopsească, taman înainte de termenul-limită, cu materialul despre Saddam.

— Tâmpiții, zice ea pentru sine.

Dar atunci când vine articolul despre Saddam, Ed Rance i-l dă lui Dave Belling.

— Dobitocii dracului.

În loc să primească și ea ceva mai important, Ruby se pomenește cu o serie de știri pe scurt, care mai mult te prostesc decât te informează: o conductă a explodat în Nigeria; ambuscade în Mogadishu; rușii opresc exportul de gaz. Apoi Ed Rance îi dă o analiză despre armele nucleare din Iran și Coreea de Nord, cu niște titluri care aveau dimensiuni de tot râsul. Articolul e imens, două mii de cuvinte, dar titlul e minuscul: un enunț de numai trei rânduri, pe o singură coloană. Cum rezumi toate prostiile astea în trei cuvinte? O tratează de parcă ar fi o sclavă sau așa ceva.

— Cretinii! bombăne ea.

Cum îi este obiceiul, Herman Cohen se oprește la biroul de editare când e pe picior de plecare spre casă și stă în spatele fiecărui editor, citind ce se vede pe monitoarele lor. Dave Belling are o pungă deschisă cu semințe de floarea-soarelui și Herman dă iama în ele fără să ceară voie, după cum face mereu când vede vreun pachet sau recipient cu mâncare desfăcut. Cere ca titlul de la articolul cu Saddam să mai fie ajustat puțin, apoi pleacă pășind zgomotos.

Editorii seniori o sună pe Kathleen pe mobil ca să discute prima pagină. O pun pe difuzor, astfel încât fiecare dintre ei să aibă șansa să aprobe, cu voce tare și în auzul tuturor, ce stabilește Kathleen. După ce închid, o iau în râs, de parcă ar vrea să curețe atmosfera din birou de vorbele lor lingușitoare.

Cu câteva minute înainte de termenul de predare, Ruby a isprăvit tot ce avea de făcut, mai puțin o știre. Se chinuie să încadreze cuvântul „Mogadishu" într-un titlu de o singură coloană. Clint Oakley își face apariția:

— Cine a compus titlul la știrea cu țeava care a explodat în Nigeria? întreabă el. Mă băieți, voi glumiți sau ce? „O explozie face noi victime."

Chicotește:

— Care retardat a scris asta?

De când Clint a fost retrogradat din funcție și a ajuns din redactor cultural un biet responsabil cu necrologurile, dă întruna târcoale biroului de editare în căutarea de ținte ușoare – Ruby în special. Știe prea bine că ea e cea care s-a ocupat de subiectul cu țeava nigeriană.

— Cine a făcut asta? insistă el. Oricine a făcut-o ar trebui concediat. Schimbați acum titlul, da? Ed Rance?

— L-am schimbat deja, Clint Oakley.

Tipii se adresează unul altuia cu numele întreg, de parcă ar fi la internat.

— Super, Ed Rance. Voiam doar să mă asigur.

Pleacă rânjind:

— „O explozie face noi victime." Hai că-i al dracului de amuzant!

Ruby tremură de furie. Titlul ăla era pentru un articol minuscul, de patru paragrafe aranjate într-o coloană, iar Ed Rance urla la ea să-l termine mai repede. Ce altceva ar fi putut să facă? Iar acum mai sunt câteva minute până la termenul de predare și cuvântul „Mogadishu“ se uită impertinent la ea.

— Nu pot să mă concentrez.

— Am nevoie de titlul la articolul despre Somalia, spune Ed Rance.

— Știu!

— Acum, Ruby.

— Nu e gata!

— Suntem la termen. Scrie-l.

— Mai lasă-mă un minut!

— Dacă nu ești în stare, lasă-l și am să-l dau altcuiva care este.

— Isuse Cristoase!

Închide fișierul.

— Ce lipsă totală de profesionalism, bombăne Ed Rance.

Curând după aceea, editarea paginilor interioare e gata. Pagina întâi e verificată de mai multe ori și trimisă la tipar. E ora zece seara, tura de noapte s-a încheiat, toată lumea s-a liniștit.

Mâine-seară e revelionul, așa că toți au zi liberă. Câțiva jurnaliști și tehnicieni mai zăbovesc ca să discute planurile pentru petrecere, dar cei mai mulți angajați se retrag unul câte unul; merg încet și mai întârzie pe drum ca să nu fie nevoiți să împartă liftul unii cu alții. În curând nu mai e nimeni în redacție, cu excepția lui Menzies, care e încă la calculator, și a lui Ruby, care își strânge lucrurile: perna, șervețelele umede, ortezele pentru încheieturile mâinilor, tastatura ergonomică și mouse-ul. Își încuie sertarul și își trece mâna prin păr. Își scutură părul insistent, de parcă ar vrea să scape de niște păianjeni care s-au aciuat în el.

— Sunt așa niște dobitoci.

O să se simtă bine când o să plece dracului de acolo.

— Abia aștept.

E întuneric când se îndreaptă spre stația de autobuz. Surprinzător, tânărul patron al ziarului, Oliver Ott, își plimbă câinele venind înspre ea – de ce merge la birou la ora asta? E un bărbat înalt, cu fața plină de acnee, în general un tip dizgrațios. Se uită fix la câinele lui baset, care adulmecă trotuarul. Oliver și câinele trec direct pe lângă Ruby – propriul ei patron pare să nu aibă nici cea mai vagă idee cine este ea.

— Alo? strigă ea indignată către Oliver, care a trecut mai departe după ce și-a încrucișat drumul cu Ruby.

Ea se întoarce:

— Sunt invizibilă? Nu mă vezi?

Ott întoarce capul.

— Cretinul dracului! strigă ea și pornește la drum mânioasă.

Bravo, bine i-ai zis-o, își spune ea în timp ce merge înainte pe Corso Vittorio, lăsând în urmă stația ei de autobuz. Hai că i-ai zis-o bine! Să-l ia dracu'!

Lingăii de la birou o să se folosească de prilejul ăsta ca s-o concedieze.

— Idioții. Sper să mă dea afară.

Lui Kathleen i-ar plăcea grozav de mult s-o vadă pe Ruby plecată. Aproape că a meritat să stea numai ca să-i facă în ciudă.

— *Aproape* că a meritat. Ce cățea și Kathleen asta!

Ruby și Kathleen au ajuns la ziar făcând parte din același lot de stagiari în 1987. Ruby venise cu o săptămână mai devreme, așa că ea a fost cea care i-a făcut colegei mai tinere turul redacției, arătându-i toți redactorii, prezentându-i diverse persoane; ba chiar i-a făcut cunoștință cu Dario de Monterecchi, un stagiar italian foarte arătos, de care se îndrăgostise Ruby. În trei luni, redactorul-șef, Milton Berber, a angajat-o pe Kathleen ca asistentă la departamentul de știri; în tot acest timp el nu schimbase nici un cuvânt cu Ruby. Iar zece luni mai târziu, Kathleen și Dario s-au mutat împreună. În următorii ani, Kathleen a devenit o reporteră de succes a ziarului, o vedetă promovată pe posturi din ce în ce mai bune și care, în cele din urmă, a ajuns la un ziar foarte influent din Washington. Acum, după mulți ani, Kathleen s-a întors triumfătoare, în calitate de șefă, în timp

ce Ruby, care nu a plecat niciodată și a fost devotată ziarului, nu e apreciată nici cât o cârpă de șters pe jos.

— Exact așa mă tratează.

Asta e valabil și pentru Kathleen.

— Ce vacă!

Dacă idioții ăștia n-o vor concedia pentru că l-a înjurat pe patron, o să vină la serviciu în prima zi a anului și o să-și dea singură demisia. O să fie splendid. Va pleca din țara asta oribilă.

— Ajung și eu acasă, în cele din urmă.

Se urcă în autobuzul ce o duce spre locuința ei. Ironia e că ea chiar se pricepe la ce face la serviciu.

— Nu că ar da o ceapă degerată pe asta.

Autobuzul se oprește ca să permită puhoaielor de turiști veniți la Roma cu ocazia Anului Nou să traverseze intersecția, apoi își continuă traseul peste pod înspre bazilica Sf. Petru, a cărei cupolă este scăldată într-o lumină roșie-gălbuie. Când trec pe lângă ea, Ruby își lungește gâtul ca să vadă bazilica cât mai mult timp cu putință. După câteva momente dispare din peisaj.

Locuiește într-un imobil modern, care dă înspre piața de vechituri Porta Portese și înspre un adăpost pentru câinii vagabonzi. Deoarece câinii nu încetează să latre nici o clipă, își ține ferestrele închise tot timpul. Când era proaspăt sosită la Roma, prieteni din America obișnuiau să vină și să stea la ea. Dar vizitele generau o stare de disconfort pentru toată lumea. Era din cauza dispunerii camerelor, asemănătoare cu cea întâlnită la multe apartamente din New York: fiecare cameră dădea direct într-alta, fără un hol de trecere. Acum, în toată casa sunt împrăștiate rufe murdare: bustiere amestecate, tricouri largi, cleme de prins părul. În bucătărie e la fel de dezordine: ambalaje rupte de la brioșe, sticle de lapte goale, folii de aluminiu folosite, plase de cumpărături peste tot. N-a mai vizitat-o nimeni de ani de zile, așa că ce rost ar mai avea să facă ordine?

Se schimbă în hainele de casă, își pune un hanorac Fordham, deschide frigiderul și cască în lumina albă a becului dinăuntru. Deschide o doză de Heineken și o bea ținând ușa frigiderului deschisă; pe măsură ce aceasta se golește, i se golește și min-

tea. Toate conflictele și momentele proaste de peste zi îi apar acum într-o lumină mai calmă și mai conciliantă.

Examinează frigiderul: un borcan cu măsline negre, un ketchup pe care nu e menționată marca, niște felii de brânză. Să mănânce sau să doarmă – veșnica dilemă a turei de noapte. Ca de obicei, rezolvă dilema cu o găletușă de înghețată Häagen-Dazs pe canapea și cu Tony Bennett la CD-player, cu sonorul dat încet. CD-ul s-a distribuit gratuit cu o revistă și a devenit o parte a programului ei cotidian de după orele de lucru. Televizorul este și el pornit, dar fără sonor. Privește *Ballando con le Stelle* fără să vadă ceva, ascultă Tony Bennett fără să audă ceva, mănâncă înghețată cu migdale Vanilla Swiss fără să simtă vreun gust. Și totuși, combinația asta este cel mai grozav lucru pe care-l știe.

În continuare, la televizor, setat tot pe silențios, se difuzează un documentar despre detronarea familiei regale italiene. Ruby dă pe un program de știri, care transmite secvențe din cariera lui Saddam, de la Halabja, trecând prin Kuwait, până la spânzurătoare. Schimbă înapoi pe documentarul despre familia regală.

În stradă se aud bubuituri: adolescenții fac proba petardelor și artificiilor pentru mâine. Își odihnește picioarele pe măsuța de cafea, lângă un morman de fotografii de familie pe care le-a adus de la New York după înmormântarea tatălui ei. Acoperă pozele cu un colț al păturii ca să nu le mai vadă.

Închide ochii și dă din cap.

— Ce loc infect.

Evident, biroul.

— N-au decât să mă concedieze.

O vor face prin e-mail: „Ruby, trebuie să vorbim".

— O să-mi facă o fișă de evaluare negativă.

Va fi eliberată din funcție. Concediată pentru că a strigat la fătălăul ăla idiot, Oliver Ott. Se va întoarce în Queens.

— Ce ușurare.

Pe bune.

— N-am nici un motiv să stau aici.

Dario?

— Dario nu e un motiv.

La ora două dimineața e deja beată. Deschide telefonul mobil și zâmbește când vede numele lui Dario pe lista de contacte. O să-l invite pe la ea, chiar acum. De ce nu? Îl sună, pilită bine, neobrăzată.

Dario nu răspunde.

Închide telefonul și merge clătinându-se până la dulapul cu medicamente. Dintr-o trusă de obiecte cosmetice scoate o sticlă cu apă de colonie bărbătească, Drakkar Noir. Își toarnă puțin pe mâini, apoi inspiră și expiră cu ochii închiși. Își lipește palmele ușor, după care își plimbă degetele pe obraji și pe gât, până când parfumul lui Dario se simte peste tot.

În găletușa Häagen-Dazs a mai rămas o lingură de înghețată care se topește. O soarbe și deschide ultima cutie de bere, adormind în fața televizorului.

În dimineața următoare e trezită de un scârțâit puternic. Urmează un zgomot strident de bormașină. Apoi de picamer. Se construiește? În ajun de Anul Nou?

— Sunt convinsă că e ilegal.

Dar aici nu contează. Nenorociții de italieni. Se bagă sub pătură, dar nu poate să mai doarmă. În baie lipăie apă direct de la robinet. Alte zgomote fac apartamentul să trepideze. Se uită printre jaluzele la muncitorii care strigă unul la altul ca să acopere cu vocile lor un radio cu volumul la maximum; Ruby simte că tare i-ar mai plăcea să-i dea în cap măcar unuia dintre ei.

Găsește o pungă de plastic păstrată pentru o astfel de ocazie enervantă, desface nodul destul de greu și se dă înapoi, cuprinsă de silă, când simte mirosul din pungă. Scoate o roșie putrezită, un ou stricat, o portocală mucegăită și deschide fereastra. Cu mișcări calculate, ochește și aruncă oul, după care se ferește să nu fie văzută. Nu țipă nimeni, deci a ratat. Urmează portocala. Tot n-a nimerit ținta. Aruncă și roșia, iar de data asta obiectivul aterizează perfect, împroșcând semințe și pulpă urât mirositoare peste tot prin jur. Se ascunde sub pervaz. Muncitorii înjură preț de un minut, încercând să dibuiască pe unde ar fi atacatorul. Își închid radioul.

— Victorie, spune ea.

După câtva timp, radioul este repornit, muncitorii sunt la fel de gălăgioși ca mai înainte, iar ea s-a trezit de-a binelea.

Se așază pe toaletă.

— Ce fel de oameni sunt ăștia?

Apa șuieră prin para dușului și umple baia de aburi. Se dezbracă, iar când își vede trupul gol se mâhnește.

— Arăt de parcă m-aș topi.

Se freacă puternic cu peria sub jetul de apă, apoi se învârte posacă prin baie, în timp ce apa se scurge de pe ea.

Ia autobuzul până la Piazza del Popolo, după care o ia la pas până la cinematograful Metropolitan, unde se difuzează cel mai recent film din seria James Bond, *Casino Royale.* Studiază afișul de afară. E mai rău să vezi un film singură într-o sală plină sau să-l vezi singură într-o sală goală? Și dacă se întâlnește cu cineva cunoscut? Cineva de la serviciu? Își aduce aminte cum i-a sărit mustarul când a dat peste Oliver Ott. Ar trebui să meargă la birou și să-și verifice e-mailurile? Cu siguranță că el i s-a plâns lui Kathleen. Asta e. O vor concedia. Stă și se gândește cât de multe lucruri va putea face când va scăpa de ziar. Numai că nu-i trece nimic prin cap – a urât serviciul ăsta ani de zile, dar i se face un gol în minte când se gândește la viitorul ei departe de redacție.

Se uită prin jur. Dacă cumva a zărit-o Dario în fața cinematografului, singură, în ajun de Anul Nou? Dacă se plimbă chiar acum pe Via del Corso cu familia? Ruby o ia la picior pe Via di Ripetta, mai scurtează din drum luând-o pe niște străduțe lăturalnice și ajunge în cele din urmă în Piazza San Salvatore in Lauro. Lumina soarelui de iarnă pătrunde până aici, iar căldura lui se așterne peste piață ca o față de masă. Își pune mâna la ochi. Mașinile trec ca o vijelie pe Lungotevere. Pietonii se plimbă tăcuți și respectuoși unii față de alții. Ruby admiră biserica mare din această zonă. Monumentul arată demn, de parcă tocmai a lovit cu piciorul toate mașinile nespălate îngrămădite în preajma treptelor lui și le-a azvârlit cât colo. Un crucifix simplu stă înălțat deasupra frontonului, sub friză sunt sculptați arhangheli, iar coloane de piatră încadrează ușa masivă din lemn.

Ruby se îndepărtează domol, furată de gândurile ei liniștite, privind cum i se ivesc pantofii sub ea, unul după altul, în timp ce merge. Traversează Tibrul și se contopește cu mulțimea care intră în Piața Sf. Petru. Colonadele încolăcite ale ansamblului îmbrățișează pelerinii, bazilica enormă se conturează în spate, un obelisc din piatră se înalță către cer. Totuși, atenția tuturor se îndreaptă astăzi spre pomul de Crăciun și spre scena Nașterii, care-l înfățișează pe pruncul Isus părând că dă din mâini și din picioare, scăldat de lumina reflectoarelor. Gloata se înghesuie tot mai aproape de iesle și Ruby se mișcă și ea odată cu mulțimea, neinteresată atât de reprezentarea statică a scenei Nașterii, cât, mai degrabă, de valurile de oameni sosiți aici: tați care filmează din mers ieslea, încercând s-o prindă din cât mai multe unghiuri, călugărițe care se uită contemplativ la cei trei magi, adolescenți care-și spun în șoaptă glume porcoase despre măgarii din timpurile biblice. Cum toată lumea se mișcă încoace și-ncolo, căutând un loc de unde să vadă mai bine, Ruby își închide ochii și se bagă și ea în mulțime, sprijinindu-se ba de unul, ba de altul și atingând ușor, în mersul ei, mâinile necunoscuților. Cu atâta înghesuială acolo, nimeni nu observă nimic și nimeni nu se simte deranjat.

Ajunsă acasă, scoate mica geantă pe care o folosește de obicei pentru deplasări scurte, pregătită cu câteva zile înainte, și o pune în fața ușii. Este încă prea devreme ca să meargă la hotel. Caută ceva care să-i distragă atenția și apucă telecomanda împreună cu pătura, dând la iveală, fără să vrea, pozele de familie de la New York: fotografii cu tata, Kurt, ea însăși. Le adună în poală, întorcându-le cu fața în jos.

Iar se gândește la serviciu. Dave Belling.

— Ce ipocrit, bombăne ea.

Un tip de tot rahatul, cu aerul lui de băiat simplu, crescut la țară, în sud.

Își încleștează fălcile. Iar Clint Oakley?

— Tâmpitul dracului.

Tipii ăștia o să fie foarte bucuroși când ea va fi concediată.

— Și eu o să fiu în al nouălea cer.

Să nu mai fie nevoită să pună piciorul în locul ăla mizerabil, ce încântare.

Întoarce fotografiile cu fața în sus. Prima din teanc este cu Kurt, fratele ei mai mare cu un an. El i-a dat pozele la înmormântarea tatălui lor.

— Ar trebui să le împărțim, i-a zis Ruby atunci.

— Nu e nevoie.

— Măcar păstrează *câteva*.

Kurt a spus că, în ultimele șaptezeci și două de ore, tatăl lor strigase întruna.

— Ce spunea?

— Că nu vrea să moară. A făcut o scenă la spital.

— Aș fi vrut să nu-mi spui asta, Kurt.

— Dar n-avea nici un rost.

— Să ce?

— Să te întorci înainte de moartea lui.

Într-adevăr, Ruby nu s-a întors din Italia cât timp a fost taică-său bolnav – așteptase o rugăminte din partea lui. Ruby voia ca el să spună cumva că regretă, că e cuprins de remușcări. În ultimele zile, ea l-a tot sunat pe Kurt, sperând să audă ba că taică-său trăiește, ba că a murit. Înmormântarea a avut loc la cimitirul St. Mary Star of the Sea, de lângă autostrada Rockaway. Era iulie, era foarte cald, iar lui Ruby îi era teamă că toată lumea va observa cât de mult transpiră. În schimb, toți cei prezenți au îmbrățișat-o: verii, nepoții, copiii. Era fiica celui decedat, la urma urmei. Kurt a stat lângă ea și i-a strâns mâna câteva secunde în timpul slujbei.

După aceea, Ruby a mai stat patru zile în Queens. Kurt și-a luat concediu și a dus-o cu mașina prin zonă. Au mâncat la restaurantul Astoria, unde, pe când erau copii, obișnuiau să comande cartofi prăjiți cu sos, peste care turnau cantități impresionante de ketchup și oțet, creând astfel un amestec ce le făcea gura pungă. Acum, adulți fiind, puteau să comande orice voiau. Așa că au comandat tot cartofi prăjiți cu sos.

Întreaga familie dorea să o vadă, îi cerea părerea și sfatul.

— Mătușă Ruby, spune-i tu lui Bill, așa-zisul mare bucătar, cum este de fapt mâncarea italiană *adevărată*.

Sau:

— Rube, vorbește tu puțin cu Kelly și spune-i ce înseamnă să mergi cu rucsacul în spate prin Europa. N-am încredere în pușt iul ăsta cu care merge.

Ruby îi îmbrățișa întruna pe toți. Îi mângâia pe cei mici sub bărbie, îi așeza pe genunchi, asculta tot felul povești spuse în șoaptă, până i se încălzeau urechile. Lumea credea în unanimitate că ea e așa de inteligentă și de cosmopolită. Se speria numai la gândul că s-ar putea muta vreodată înapoi în Queens – dacă ar face-o, și-ar da toți seama ce e cu ea, s-ar prinde că totul a fost o minciună și că e o persoană atât de obișnuită, de fapt.

În timpul excursiei, și-a petrecut ultima zi cumpărând cadouri de mulțumire pentru fiecare. Darurile ei nu erau pur și simplu dovezi de generozitate, ci confirmau atenția cu care i-a ascultat pe toți. Pentru Kurt a luat un aparat GPS de bord, singurul model care se potrivea pentru camionul lui Toyota; pentru Kelly, un Nikon Coolpix II, alb, râvnit de ea de multă vreme, plus o curea cu buzunar special pentru bani ca să fie în siguranță în Europa; toți nepoții și nepoatele, oricât de mici, au primit exact jocurile video, cărțile și DVD-urile pe care și le doriseră. Copiii nu mai voiau ca ea să plece, iar adulții au întrebat-o când se mută înapoi în New York.

Pe drumul de întoarcere spre Roma, în avion, Ruby a hotărât să transfere pe suport digital vechile poze pe care Kurt i le-a dat și să-i trimită și lui copii pe e-mail. Cu siguranță cineva din departamentul de fotoreportaj de la serviciu ar putea să-i arate cum se face. Și-a formulat mental chiar textul unui e-mail: „Dragul meu frate mai mare, chiar dacă nu le vrei acum, poate o să le vrei mai târziu. Și o să-mi mulțumești! Probabil că și copiii o să se bucure de ele. Cu toată dragostea, Rube. P.S. Răspunde-mi când primești mesajul ăsta".

Dacă înmormântarea lui taică-său de la New York a încărcat-o cu tot felul de senzații și amintiri, atmosfera de la birou a doborât-o repede. O aștepta o avalanșă de e-mailuri de la departamentul cultural (condus tot de Clint Oakley atunci) în legătură cu un articol pe care-l editase înainte de plecare. Clint îi

trimisese toate reclamațiile și lui Kathleen, pentru a o umili pe Ruby. De ce oare nu putea să rezolve problema asta numai cu ea, între patru ochi, ca un om normal? Mizeriile de la serviciu îi tulburau orele de somn – se trezea în toiul nopții copleșită de supărare. Și tatăl ei o bântuia, prin diverse amintiri la care Ruby nu se mai gândise de mulți ani: cum deschidea dulapul ca să-i arate paharul în care ținea proteza, cum încălzea o lingură punând-o pe plita cuptorului, cum îi spunea preotului:

— Uite, fetița mea crește.

Ruby ține în poală fotografiile de familie și acum se gândește că ar fi bine să se spele pe mâini. Au trecut aproape șase luni de când a plecat de la New York și încă nu le-a transferat pe suport digital.

— De ce oare Kurt nu dă și el măcar un telefon?

Cât de greu poate să fie? Nu vrea să-l bată la cap. Dar îi dă impresia că fratele ei nu se sinchisește prea mult dacă ei rămân uniți sau nu și i-ar păsa prea puțin în caz că ar dispărea complet unul din viața celuilalt. Pretinde că nu-i place să călătorească. Dar pe nevastă-sa a dus-o la Londra.

— Ar fi putut să-mi spună.

Într-adevăr, s-ar fi putut întâlni cu ei acolo.

Afară explodează focuri de artificii, deși mai sunt ore bune până la miezul nopții. Ascunde pozele pe un raft în bucătărie. Își freacă mâinile cu piatră ponce până i se înroșesc.

Taxiul o lasă în fața unui hotel de trei stele, Nettuno, chiar lângă zidurile Vaticanului; fațada de culoarea piersicii e ascunsă de schele de ani de zile, căci proprietarii au rămas și fără bani, și fără ambiția de a termina treaba în toiul unei operațiuni de curățare a imobilului cu aer în 1999.

Mai pocnește o petardă și Ruby tresare speriată.

Recepționerul o salută în italiană, dar ea răspunde în engleză și îi înmânează pașaportul american.

— Urăsc să zbor în timpul sărbătorilor, spune ea. Nu suport să fiu departe de copii. Dar șefii nu au vrut să-mi reprogrameze întâlnirea de afaceri. Nu mi-a picat deloc bine.

Recepționerul scanează cardul de credit.

— E cardul meu personal, nu cel de la companie, îi explică ea. Ca să adun punctele bonus de pe milele de zbor parcurse.

El încuviințează din cap, indiferent.

Ruby nu stă niciodată acasă în ajun de Anul Nou. Pe data de 31 decembrie, în fiecare an, devine o femeie de afaceri din America, blocată peste ocean de sărbători; de fiecare dată stă la un alt hotel.

Fereastra din camera ei dă înspre conductele de aer condiționat, ceea ce îi convine – mai puțin zgomot dinspre stradă. Își aruncă haina pe pat, ia o sticlă de Peroni din minibar, aprinde televizorul cu o mișcare ușoară și caută canalele cu plată. Se uită câteva minute la un film pornografic, dar nu e excitată, ci mai degrabă demoralizată. Schimbă pe un canal de muzică, dar nu poate scăpa de senzația de murdărie din suflet.

— Cui i-or plăcea chestiile astea?

Mai scoate un baton de ciocolată Kit Kat din minibar.

— E...

Mușcă din el și se oprește în fața oglinzii.

— E descurajant.

Mai ia o bere și un pachet de alune.

— Știi ce?

Apoi bea o sticluță de Johnnie Walker Red, amestecând în gură băutura cu covrigei sfărâmați.

— Mai bine nu.

Urmează sticluța de votcă Absolut, combinată cu o cutie cu suc de portocale.

Tipii de la serviciu o să chefuiască atunci când ea va fi concediată.

— Și eu o să deschid o sticlă de șampanie.

Desface capacul unei sticle de jumate de vin roșu de Calabria și dă iama într-un pachet de napolitane cu ciocolată. Combinația nu e inspirată, dar Ruby e prea beată ca să-i mai pese. La televizor, Totò joacă rolul unui doctor. Minibarul e gol. Închide ochii și trage cu putere de cuvertură. Adoarme imediat.

Se pornesc dintr-odată pocnete și bubuituri. Sare în sus, gâfâind. După un moment îngrozitor de confuzie se orientează: hotelul. Televizorul pornit. Afară explodează artificii. Își verifică ceasul. Mai sunt câteva minute până la miezul nopții. Ziarul o s-o concedieze.

Iese pe hol să privească artificiile de la o fereastră care dă înspre stradă. Cerul scapără de mulțimea lor. Bubuiturile nu mai contenesc. De peste tot din oraș se înalță strigătele în cor ale oamenilor:

Sei!

Cinque!

Quattro!

Tre!

Due!

UNO!

Pe un acoperiș de peste drum răcnesc niște adolescenți – nu-i poate opri nimeni în noaptea asta. De pe marginea lui aruncă în gol cupele de șampanie care se sparg jos, în șanțurile drumului, cu un zgomot cristalin. O sirenă de ambulanță se tânguie în depărtare. Un bărbat într-un impermeabil merge grăbit pe trotuar, verificându-și telefonul mobil. Fumul de la artificii se ridică în văzduh, iar în lumina felinarelor de pe stradă capătă forme fantomatice.

Știe că minibarul este gol, dar mai verifică o dată. Încearcă să doarmă. Zgomotele se atenuează încetul cu încetul, dar ea nu reușește să ațipească. E trează de-a binelea. E clar că o vor concedia. O să fie fantastic, ce mama dracului.

Herman Cohen i-a zis:

— Dacă o mai zbârcești o singură dată, Ruby, ai terminat-o cu ziarul.

Oricum caută să mai reducă din personal. Toată lumea știe cine urmează să fie concediat. Întrebarea este când urmează să se întâmple asta.

Își verifică mobilul. Ar putea să-l sune pe Kurt în Queens și să-i ureze la mulți ani. Dar apoi el ar întreba-o ce face și la ce fel de petrecere a fost.

Din trusa cu cosmetice scoate sticluța de Drakkar Noir, își picură pe mâini, apoi își freacă obrajii cu palmele. Închide ochii și inspiră. Au trecut luni de când s-a întâlnit, din întâmplare, cu Dario pe Via dell'Umiltà; nu se mai văzuseră de ani de zile. A râs când a văzut că ea încă își mai amintea că el folosea Drakkar Noir.

— Nu m-am mai dat cu parfumul ăsta de foarte mult timp, spuse el.

Deschide mobilul și caută numărul lui. Nu-l apelează, dar duce telefonul la ureche.

— Alo? vorbește ea de una singură. Pot să vorbesc cu Dario? Bună, Dario, eu sunt. Dacă vrei să treci pe la mine, ești bine-venit. E frumos la mine la hotel. Nu vreau să ai probleme din cauza mea. Dar mi-a făcut plăcere să ies cu tine atunci și să bem ceva împreună. Ce-ai zice să vii la mine? Doar câteva minute? Oricum sunt obosită.

Îl sună folosind telefonul hotelului, ca el să nu recunoască numărul.

El răspunde:

— *Pronto?*

Ruby nu zice nimic.

— *Pronto?* repetă el. *Chi è?... Pronto?*

Face o pauză.

— *Non rispondi?*

Închide telefonul.

Ea sună din nou.

— *Chi è?* zice el. *Che vuoi?*

— Nu țipa la mine, răspunde ea în engleză. Sunt Ruby.

El oftează:

— E trecut de miezul nopții. E Anul Nou. De ce mă suni?

Ea tace.

— Cincizeci de apeluri de la tine în ultimele săptămâni. Cincizeci.

— Îmi pare rău.

— De ce mă suni?

— Așa.

— Răspunde-mi.

— Scuze.

— Nu te mai tot scuza. Răspunde la întrebare. Situația asta devine ridicolă. De cincizeci de ori. Ai ceva să-mi spui?

Ea nu poate să vorbească.

— Ruby, sunt însurat. Nu mă interesează să găsesc pe altcineva. Nu vreau nimic de la tine. Nu vreau să mai aud de tine, nu vreau să te mai văd. Nu vreau să mai ieșim să bem ceva. Nu vreau să mai suni la numărul ăsta. Te rog.

— Dario.

— Dacă mă mai suni o dată, va trebui să...

Dar ea închide.

Găsește o pilă de unghii în trusa de cosmetice și și-o înfige în coapsă până îi dă sângele. Lărgește rana, apoi oprește curgerea sângelui cu hârtie igienică și se spală pe mâini cu apă fierbinte.

Cameristele o trezesc în dimineața următoare.

— Nu încă, îndrugă ea și se culcă la loc.

Telefoane de la recepție. E trecut de amiază. A întârziat cu eliberarea camerei.

Mai simte pe ea mireasma parfumului lui Dario. Când își trage pantalonii, aceștia se agață de rana de pe coapsă. Nu mai are timp de duș. Își îndeasă lucrurile în mica geantă, se uită în oglindă, încearcă să-și aranjeze părul cumva.

— Ultima mea zi la redacție.

E Anul Nou; tura ei începe la ora două.

— Azi e ziua cea mare.

E ziua în care o concediază.

Ajunsă în stradă, trage geanta pe role. Ar putea merge acasă să facă un duș, dar, în schimb, se îndreaptă spre Piața Sf. Petru. Cuvântarea Angelus a papei a luat sfârșit, iar lumea se împrăștie. Trece printre valuri de oameni cu eșarfe galbene de-ale Vaticanului în jurul gâtului. Bazilica stă semeață ca un tron, cu omenirea la picioarele ei. E dată permanent afară din cadrul fotografiilor de vacanță pe care și le fac turiștii.

— Scuze, vă supărați dacă vă dați puțin mai încolo? o roagă unii.

Ea se dă deoparte.

— Scuzați-mă, ați intrat în cadrul meu.

Speră ca vreun cuplu romantic să-i ceară să le facă o fotografie. Îi place asta – să fie acceptată, pentru un moment, în sânul legăturii lor. Dar n-o roagă nimeni. Doi tineri mexicani preferă chiar să-și facă fotografia de unii singuri, bărbatul întinzându-și brațul cu aparatul Kodak de unică folosință ca să se imortalizeze cu proaspăta lui soție. Numără descrescător și, când ajunge la zero, Ruby – care stă la mică distanță în spatele lor – își ridică și ea mâna ca să fie surprinsă în fundalul pozei. Se vede blițul aparatului, Ruby lasă mâna jos, nimeni n-a văzut nimic. Când cei doi vor ajunge acasă, ea va rămâne pentru totdeauna în fotografia lor.

Când sosește la redacție, nu-l găsește decât pe Menzies. Pornește calculatorul, fără să se mai sinchisească măcar să-și dezinfecteze biroul. Cu siguranță că au concediat-o printr-un e-mail. Și cineva i-a luat scaunul. Tipic. Privește roată în toată sala. Tipul ăsta pleacă vreodată?

— O, scuze, spune Menzies, sărind în picioare în timp ce ea se apropie. Stau pe scaunul tău. Te rog, ia-l. Cineva mi l-a luat pe al meu și credeam că nu vii azi. Știu că e o scuză jalnică. E uimitor de confortabil, apropo.

— Poți face și tu cerere să-ți cumpere unul, dacă vrei. Mie nu mi-a luat decât aproape șase ani.

— Poftim.

Împinge scaunul spre ea.

— Ne-am procopsit amândoi cu schimbul ăsta de rahat, nu?

— Ce treabă ai azi de făcut? întreabă Ruby.

— Azi eu sunt maestrul de ceremonii. Ți s-a pus un nod în gât? Pregătește-te pentru o cursă nebună. O să fie multe hârtoape pe drum. Kathleen și Herman au zi liberă amândoi, așa că sunt doar eu azi. Sunt deja lac de sudoare, adaugă el. Din întâmplare, am ceva pentru tine care sper să răscumpere faptul că ți-am furat scaunul.

Răscolește prin rucsac și scoate un CD.

— Îl car cu mine de acasă la serviciu și înapoi de zile bune. Tot uit să ți-l dau. Mai ții minte că vorbeam odată care este mai bun, Tony Bennett sau Frank Sinatra? Cred că asta o să rezolve disputa. Albumul *Live at the Sands*. Te vei converti la Frank.

— Mulțumesc. Când îl vrei înapoi?

— Păstrează-l. E pentru tine.

Ruby își duce mâna la piept, surprinsă.

— Să-mi spui neapărat ce părere ai, zice el repede, ușor speriat de emoția ei vădită. Unele dintre preludiile la cântecele lui Sinatra sunt grozave. Cred că o să-ți placă.

— E așa frumos din partea ta.

— E doar o copie, Rube! Nu-i mare lucru, serios.

Ea îl îmbrățișează stângaci.

— Nu-i nici o problemă, spune el și se retrage. Nu-i nici o problemă. Apropo, ai primit e-mailul pe care ți l-am trimis?

— Ce e-mail? S-a întâmplat ceva?

— Nu, nimic. E vorba de titlul de la articolul despre armele nucleare. Tu l-ai compus, nu?

— Articolul ăla despre cum toată lumea e isterizată în legătură cu Iranul și Coreea de Nord? Am dat-o în bară?

— Nu, deloc. Titlul tău a fost grozav. „Țicniți cu bombe pe mână". Eu unul nu mă pricep deloc să găsesc titluri așa de scurte și de sugestive.

E clar, Menzies nu știe că o concediază. Probabil nu e la curent cu ce se întâmplă.

Împinge scaunul înapoi la biroul de editare și se uită prin redacție. Storuri rupte, cu sforile încâlcite aproape în întregime, acoperă ferestrele, arătând ca un grătar asimetric prin care trec umbre și lumini ce se așternpeste calculatoarele vechi ale căror ventilatoare huruie morocănos. Douăzeci de ani petrecuți aici.

— Toată cariera mea.

Calculatorului ei îi ia o veșnicie ca să se încarce.

— Haide.

E pe punctul să-și piardă slujba.

— Slavă Domnului.

Mai e puțin până la momentul sărbătoririi.

Calculatorul ei nu mai huruie; e gata. Parcă și vede e-mailul. E ceva de genul: „Ruby, te rog, sună-mă pe numărul de acasă. E vorba despre o chestiune foarte serioasă. Mulțumesc". Cine l-o fi trimis? Kathleen? Sau Herman? Sau departamentul de contabilitate?

Ruby se conectează. Toate e-mailurile obișnuite sunt acolo: o ediție festivă a publicației interne *De ce?*, un anunț cum că trebuie să se închidă luminile la baie ca să nu se mai risipească bani de pomană, o înștiințare în legătură cu cheltuielile pe minut generate de depășirea termenelor-limită. Dar unde e e-mailul prin care o anunță că e concediată?

Mai verifică o dată.

Unde dracu' e?

Tot apasă butonul de primire, crezând că se vor încărca și alte mesaje. Nu găsește nimic în plus. Nu e acolo: nici un e-mail de felul ăsta. Dar trebuie să fie pe undeva.

Nu, pur și simplu nu este.

Se ridică de pe scaun, se așază, iar se ridică și se grăbește spre toaletă. Se închide într-un compartiment și stă pe scaunul de la closet, acoperindu-și gura.

Respirația i se întețește, simte că ceva crește în ea, ceva ce nu mai poate fi stăpânit. O lacrimă i se prelinge pe față și ajunge până sub bărbie, gâdilând-o. E el – ăsta e mirosul lui Dario. Apa de colonie din seara trecută. Nu s-a spălat pe față, iar lacrimile au reactivat mirosul.

Scoate mobilul. Cu noduri în gât și ștergându-și nasul, caută numărul lui. Îi citește numele cu voce tare. Își pune telefonul între coapse, îl leagănă puțin și apoi îi dă drumul în toaletă. Mobilul cade în apă și se aude un pleoscăit.

Ruby bate o dată din palme:

— Rămân deci, spune ea.

Își șterge ochii. Nu se poate abține să nu zâmbească.

— Rămân deci.

1975. Sediul central al Grupului Ott, Atlanta

Apeluri frenetice curg de la sediul din Roma al ziarului: a mai demisionat un redactor-șef interimar și iar nu mai e nimeni care să coordoneze toată activitatea. După ani de neglijență, Boyd trebuia să ia măsuri.

Ultima oară când venise la Roma era încă student la Yale. Atunci stătuse la un hotel din oraș pentru că nu avea tăria să viziteze conacul părăsit al tatălui său. Acum însă Boyd era mai curajos.

Dar din momentul în care a intrat în casă, a fost cuprins de o dispoziție foarte sumbră. Și-a trecut degetul pe o ramă de tablou, lăsând o urmă șerpuită în praf. La ce folosesc toate tablourile astea? O femeie cu un gât ridicol de lung. Sticle de vin și pălării. Un pui suspendat în aer. Un naufragiu. Probabil că lucrurile astea erau deja în conac când l-a cumpărat – Ott nu ar fi aruncat niciodată bani pe decorațiuni. Boyd a convocat îngrijitorii și menajerele și, fără să se mai sinchisească să-i mai salute, le-a poruncit să facă toată casa lună, de sus până jos.

— Mai e un lucru, a adăugat el. Acoperiți tablourile astea.

A deschis obloanele. Mai mult ca sigur că tatăl lui se uita pe fereastră de aici și zărea, prin gard, aleea pustie. Și când stai să te gândești că Ott a achiziționat această casă spectaculoasă – ca să nu mai vorbim de restul averii strânse și rămase în familie – pornind de la nimic. Era uimitor; era umilitor.

Boyd contemplă camera de zi, cu tavanul foarte înalt în stil rococo, carpetele orientale uzate, rafturile cu cărți, vechiul telefon de pe perete. Ce măreț i se părea totul când își amintea de tatăl lui plimbându-se solemn prin încăperea asta! Boyd îl și vedea pe Ott

cum păşeşte pe covoare sau urcă scările. Boyd şi l-a imaginat mereu pe tatăl lui astfel: în permanentă mişcare. Nu şi-l amintea deloc pe Ott stând locului. Dar nu-şi putea închipui cum a fost în stare tatăl lui să locuiască aici, lună de lună, an după an.

De ce stătuse Ott atât de mult timp aici? Locul ăsta nu era casa lui. Casa lui era în Atlanta. Dar Ott era cel ce stabilea care loc îi priieşte cel mai bine drept casă, nu locurile îi dictau unde trebuia el să se simtă acasă. Considerase că lumea avea nevoie de un ziar. Aşa că s-a apucat să-l înfiinţeze. Nu putea sta locului. Aşa era felul de a fi al acestui om măreţ.

Gândindu-se la starea prezentă a ziarului, Boyd înlemni de furie şi de ruşine. Era o jignire pentru memoria tatălui său şi Boyd însuşi era responsabil pentru asta.

În dimineaţa următoare, s-a întâlnit cu toţi redactorii de la diversele departamente şi le-a cerut să fie pregătiţi – un nou redactor-şef avea să vină cât de curând. Când Boyd s-a întors în Atlanta, a angajat o firmă de recrutare care să fure o vedetă de la vreun ziar american de top. Cineva tânăr, genial şi sclipitor. A găsit o persoană care întrunea două cerinţe din trei.

Despre Milton Berber nu se mai putea spune că este în floarea vârstei. Avea deja în spate o lungă carieră de jurnalist la un ziar din Washington, pe care a început-o după terminarea stagiului militar în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. La început a transmis ştiri despre tribunalul local, apoi a avut ocazia să scrie despre Ministerul de Externe, a ajuns adjunct al redactorului responsabil cu ştirile locale, apoi adjunct al redactorului care se ocupa cu subiectele de interes naţional, iar după aceea adjunct al redactorului-şef. Însă prin 1975 a trebuit să recunoască: nu prea erau şanse să ajungă mai sus.

Asta l-a enervat, deoarece el credea că s-ar fi descurcat foarte bine ca şef. Dar nimeni nu-i dăduse această şansă, nici când conducea un jeep prin împrejurimile oraşului Napoli, pe vremea când activa în cadrul armatei americane, nici ca redactor la Washington. E adevărat, nu era chiar visul vieţii lui să lucreze pentru un ziar internaţional de mâna a doua. Dar cel puţin acolo urma să fie şef.

Boyd a zburat la Roma cu Milton ca să-l prezinte angajaților. După ce a dat cu ochii de personalul exploatat și s-a prins care era starea de spirit în redacție, Milton a avut îndoieli dacă să accepte postul. Dar Boyd – deși probabil nu era cel mai charismatic om pe care-l întâlnise vreodată – părea hotărât să aducă schimbări radicale în redacție. Așa că Milton a acceptat slujba.

I-a convocat pe toți angajații și le-a spus:

— Ziarele nu se deosebesc cu nimic de restul lucrurilor care ne înconjoară: sunt pure, incoruptibile și nobile – atât cât își permit să fie. Înfometați-le și vor îngenunchea în mizerie, alături de toți oamenii de nimic. Ziarele bogate își permit să țină la integritate și, dacă vreți, să-și dea importanță. Noi nu ne bucurăm de luxul acesta acum.

— Așadar, sugerezi că ar trebui să îngenunchem în mizerie? a întrebat un reporter.

— Dimpotrivă. Trebuie să începem să facem bani. Acum oamenii nu ne citesc. Scriem articolele pe care credem că e bine să le scriem, în loc să scriem ce vor de fapt oamenii să citească.

— Hei, a obiectat un redactor, știm ce vor cititorii noștri.

— Uite ce e, nu intenționez să enervez pe nimeni, continuă Milton. Eu doar vreau să fiu deschis cu voi. Și așa văd eu situația. Ziarul a început ca o publicație de satiră.

Boyd s-a zbârlit când a auzit asta și l-a întrerupt spunând:

— A fost întotdeauna mai mult de-atât.

— În linii mari, vorbesc acum în linii mari. Aveți răbdare și ascultați ce am de zis.

Oamenii se întrebau dacă nu cumva asistă la un fiasco. Asta era prima întâlnire publică dintre Milton, pe de o parte, și angajați, împreună cu patronul lor, pe de altă parte; dar se părea că era pe punctul să și-i pună pe toți în cap cu afirmațiile lui.

— Încercați să nu mă judecați deocamdată pentru ce am să spun, îi preveni el. O să spun niște lucruri nasoale. Niște lucruri îngrozitoare. Sunteți gata? Iată. Publicația asta a început ca un pamflet, ca un ziar de satiră destul de reușit. Te rog, Boyd, nu mă concedia din prima zi.

Toată lumea a râs.

— La început, ziarul a fost o idee grozavă, a continuat Milton. Dar, cumva, a ajuns să nu fie mai valoros ca sugativa. Căci cam ăsta e nivelul lui acum. Nu vreau să credeți că aș desconsidera efortul vreunuia dintre cei de față. Și cu siguranță nu este o jignire adusă instituției în sine. Spun doar că e timpul să facem din acest ziar un ziar adevărat. Ca să reușim asta avem nevoie de două ingrediente – aceleași care vă trebuie pentru orice realizare: minte și multă muncă. Vreau să las deoparte aburelile și să vă vorbesc direct. Nu trebuie să ne comparăm cu marile ziare tot timpul. Și nu trebuie nici să facem pe renegații doar de dragul de a părea mai speciali. Vreau articole serioase care să fie producțiile noastre proprii, dar vreau și fleacuri pentru amuzamentul cititorilor. Restul îl includem în coloane cu știri pe scurt. Și vreau ca lumea să râdă. Ne ferim prea mult de umor – ținem morțiș să părem respectuoși și respectabili tot timpul. Rahat! Divertisment, fraților! Uitați-vă cum procedează britanicii. Pun în ziar imagini cu fete drăguțe, oferă weekenduri la Brighton. Și vând mult mai multe ziare decât noi. Acum, nu sugerez că ar trebui să facem din publicația noastră un ziar de scandal, dar nici unul de foarte înaltă ținută; și nici nu se pune problema să forțăm pe cineva să meargă la Brighton, ferească Sfântul! Dar trebuie să recunoaștem că suntem și noi un factor de divertisment în felul nostru. Asta nu presupune nimic ipocrit, nimic vulgar. Asta înseamnă să fim citiți cu plăcere: oamenii să se trezească dimineața și să vrea ziarul nostru înainte să-și bea cafeaua. Dacă ne arătăm așa de respectuoși față de interesul publicului, dar nimeni nu ne citește de fapt, nu facem nici un serviciu publicului. O să creștem tirajul și o să facem bani frumoși din asta.

Angajații au fost îndreptățiți să aplaude cu anumite rezerve. Observațiile lui Milton nu au picat tuturor prea bine, în special celor care nu luaseră niciodată în calcul inteligența și efortul susținut ca fiind cerințe esențiale *ale meseriei de jurnalist. Cât îl privește pe Boyd, el a fost tentat să-l concedieze pe Milton pe loc. Dar știa în ce lumină proastă l-ar pune un astfel de gest. Doar el îl alesese, el zburase tot drumul până aici ca să-l prezinte celorlalți. Se gândea să-l lase un an, iar apoi să-l concedieze.*

Milton stătea în mijlocul angajaților, le strângea mâna unora, memora numele altora. Îi știa deja într-un fel – înțelegea foarte bine această specie a jurnaliștilor cu care era familiar de atâta vreme și prevăzuse cum va fi primit discursul său. Ziariștii erau, în genere, la fel de sensibili ca niște dansatoare de cabaret și la fel de încăpățânați ca mașiniștii dintr-o fabrică. Milton nu-și putea ascunde zâmbetul.

76 de morți
în urma bombardamentelor din Bagdad

Editor de ştiri – Craig Menzies

Annika se apleacă în fața mașinii de spălat din apartamentul lor și scoate hainele ude.

— Încep să cred că scopul meu în viață este să spăl rufe, spune ea. Restul este doar o glorie trecătoare.

Menzies stă în picioare în spatele ei și îi atinge cu degetul arătător creștetul capului, urmând direcția unui vârtej din părul ei vopsit negru. Își pune palma deschisă peste capul ei, de parcă ar vrea să-i afle dimensiunile craniului, apoi prinde cu degetele mari de la mână bretelele salopetei ei și trage de ele. Annika se sprijină în palmele lui și îi sărută degetele, privind în sus.

— Șapte sute douăzeci și opt de șosete anul trecut, îi spune ea. Atât de multe am spălat.

— Le-ai numărat?

— Desigur.

Vârâ mâna în mașina de spălat și scoate un așternut care pare să nu se mai termine.

Menzies îngenunchează lângă ea și o îmbrățișează, apucând-o de după mijloc.

— Am zi liberă azi, spune el. Dă-mi voie să fac și eu ceva special.

Menzies are parte de puține zile libere de la redacție. În mod normal, începe lucrul la șase dimineața, intrând de pe calculatorul de acasă ca să vadă ce s-a mai întâmplat peste noapte în Statele Unite și ce se întâmplă în momentul respectiv în Asia. Verifică site-urile asociațiilor de presă concurente și răspunde la e-mailuri, tastând încet ca să nu o trezească pe Annika, din

camera alăturată. La ora șapte, este deja în stația de autobuz de pe Via Marmorata, așteptând cu nerăbdare ca numărul 30 să vină mai repede. Este primul la birou și aprinde luminile: în redacție, tuburile fluorescente de neon licăresc ca niște ochi somnoroși ce clipesc dimineața. Pune un termos de cafea americană pe birou, dă drumul la televizor, verifică CNN-ul și BBC-ul, consultă celelalte agenții de presă și întocmește o listă cu subiecte de articole pe care să le aloce redactorilor. Sosesc și alți angajați: secretare, tehnicieni, redactori, reporteri. La ora nouă se consultă cu corespondenții titulari și cei câțiva trimiși speciali pe care îi mai au prin străinătate. Apoi apare Kathleen, care cere un rezumat al celor mai importante evenimente de pe mapamond din acel moment. Pare mereu cam neatentă și totuși reține tot ce i se spune.

— Azi e o zi liniștită, spune ea. Să sperăm că o să se întâmple ceva.

Menzies se ocupă de articolele principale și le urmărește în diversele lor etape: scriere, confruntarea cu sursele care au furnizat materialul, editare. Se consultă în privința aranjării în pagină, stabilește spațiul din ziar care va fi alocat publicității, solicită fotografii și comandă grafice – face toate astea în timp ce plouă cu apeluri telefonice. Colegii îl bat la cap să ia o pauză, nu pentru că le-ar păsa de efortul lui, ci ca să-i dea de înțeles că este un fraier să se spetească muncind în halul ăsta. Când se încheie pregătirile pentru ediția de seară, toți ceilalți pleacă acasă, iar el e cel care stinge luminile în redacție: tuburile fluorescente de neon licăresc din nou și adorm. Pe drumul spre casă, în zona Testaccio, aflându-se încă în autobuz, e asaltat de titluri care îi trec prin minte cu repeziciunea cu care un cronometru măsoară secundele; numai că, în mintea lui Menzies, curgerea timpului se măsoară în știri: „Iranul face teste cu trei noi rachete de luptă... 90% dintre formele de viață marină vor dispărea până în 2048... Un lider religios evanghelic demisionează în urma unui scandal de prostituție și homosexualitate". Ia liftul până sus. Știrile continuă să-l bombardeze: „Oficialii spun că cheile se află în buzunarul din dreapta... Sursele sugerează ca

yala să fie descuiată... Raportul recomandă ca Annika să fie strigată pe nume". El face întocmai, iar ea sosește și îl sărută. Îl conduce în bucătărie, îl pune să guste tot felul de sosuri care tocmai dau în clocot, în timp ce ascultă cum s-a derulat pentru ea ziua. Tot ce a contat cu un minut înainte nu mai are nici o importanță. Ritmul infernal al știrilor se oprește.

Pentru Annika, ziua se desfășoară după un alt program. Se dă jos din pat la zece, bea un pahar de suc de grepfrut pe care l-a pregătit storcând fructele deasupra chiuvetei, mănâncă pâine prăjită cu gem pe terasă, iar firimiturile, purtate o vreme prin aer, aterizează pe trotuar în timp ce ea privește cartierul, cu obișnuiții lui, ce se întinde sub ea: agentul de pază de la bancă ce vorbește permanent la mobil, băieții de școală care bat mingea, câte-o bătrânică ce își târșâie picioarele făcând multe drumuri dinspre și către piața acoperită. Își întinde brațele deasupra capului, scoate un mic chițăit și își linge degetele lipicioase de la gem. Face duș lăsând ușa de la baie deschisă, așteaptă să i se usuce părul în timp ce citește e-mailuri, se uită pe Internet și îi trimite mesaje lui Menzies. Pe la ora unu cel târziu, iese la soare și face o plimbare de-a lungul bulevardului Lungotevere, pe trotuarul cu vedere la Tibru. Urmează direcția șerpuitoare a râului de la Testaccio către centrul istoric. Apa, verde ca o sticlă, curge cu vârtejuri pe alocuri și e liniștită în alte părți. La fel cum e cazul cu multe alte lucruri din Roma, râul a fost lăsat în plata Domnului, așa că o fâșie de junglă, ițită pe marginea Tibrului, traversează sinuos orașul invadat de pisici care miaună necontenit. Buruienile au năpădit malurile, înaintând tot mai mult spre mlaștină, iar tot gunoiul care e preluat de râu și plutește la vale se agață de ele: cutii de plastic, pliante cu reclame la mobilă, cutii de pantofi, mii de mucuri de țigară care se leagănă pe apă. Și trotuarul a fost abandonat și a căzut pradă rădăcinilor copacilor; din cauza lor, asfaltul s-a umflat și a crăpat, luând forma unor buze proeminente de beton. Ajunsă acasă, pune cumpărăturile pe masa din bucătărie și deschide larg obloanele. Crâmpeie de lumină pătrund în interior, întinzându-se de-a lungul parchetului și urcând pe pereții albi. Mai îndeasă o serie

de rufe în mașină, o programează și se așază să citească. Încearcă să-și îmbunătățească italiana citind nuvele; mai nou citește Natalia Ginzburg și Alberto Moravia. Ia masa de prânz târziu – de obicei la ora trei –, ca să-și înfrâneze pofta de mâncare până seara târziu, când se întoarce Menzies. Se uită la televizor la vreo emisiune idioată în italiană, calcă, spală vasele, pune rufele la uscat, pregătește cina. Când ajunge el acasă, ea e moartă de foame, și îl zorește la bucătărie. Nu întreabă niciodată care sunt noutățile pe ziua de azi – noutățile nu pot fi decât dezamăgitoare și ea nu poate face nimic în privința asta. După cină, Menzies se aruncă în pat în timp ce ea se uită la filme vechi cu căștile pe urechi și mănâncă iaurt făcut în casă îndulcit cu compot de rubarbă. Când prietenii o întreabă despre viața ei la Roma, ea spune „E bine, e frumos", după care nu știe ce să mai adauge. Nu recunoaște că apartamentul este minunat, că tot cartierul este ideal și că Menzies este adorabil, chiar dacă îi dă bătăi de cap. Nu vorbește despre cât de mult îi face plăcere să aibă grijă de el, nu menționează nici că nu a făcut nici o poză serioasă de când a venit la Roma, nici că nu are chef de asta și că nu-i mai pasă de burse și expoziții în galerii, în caz că i-a păsat vreodată. În primul și în primul rând, nu vrea să recunoască faptul că e fericită.

— Tot ce vreau e să nu te plictisești, spune el.

— Nu mă plictisesc.

Pune muzică: Dinah Washington cântă *What a Diff'rence a Day Makes*. Menzies era total pe dinafară în privința jazzului înainte să o cunoască, dar ea l-a educat și l-a familiarizat cu Ella Fitzgerald, Nina Simone, Frank Sinatra.

— Ești uimitor de autonomă, spune el. Mi-e teamă că o să ți se ia de mine. În special de șosetele mele.

— Există această posibilitate. Dar atâta vreme cât nu mă vede nimeni pregătindu-ți cina în fiecare seară, e în regulă.

Cel puțin duce stilul ăsta de viață în străinătate. Poate oricând să invoce că învață o limbă străină și că Roma este un oraș atât de artistic și că a trăi aici este în sine un proces de educație estetică. Când se va reapuca de fotografie, experiența asta

va avea un efect benefic asupra ei. Dacă ar fi trebuit să aibă grijă de toate treburile casei, exact ca aici, dar în Washington – ei bine, nu ar fi fost dispusă s-o facă. Dar când trăiești în străinătate, regulile se schimbă. Atâta vreme cât n-o vede nimeni. Descurajează vizitele prietenilor și ale familiei; zboară acasă de două ori pe an tocmai pentru a preîntâmpina venirea lor aici. Dacă ar vedea-o mama ei! După toate eforturile ei de a o face să înțeleagă importanța independenței financiare și a unei cariere. Sau dacă prietenii Annikăi de la școala de arte ar vedea aparatul ei Nikon cum stă uitat în cutia lui prăfuită, în timp ce colecția ei de cărți de bucate se mărește – ce oroare, să te deprinzi atât de mult cu gospodăria! El se alege cu cariera, cu prestigiul. Ea? Ea se alege cu spălatul șosetelor. Și dacă se întâmplă ceva, el are un cont în bancă. Iar ea? Cum va justifica ea perioada asta lipsă din CV-ul ei? Cum își va justifica mulțumirea de a duce o viață de casnică?

Colegii lui Menzies știu foarte puține despre viața lui cu Annika. O vreme, ea era prietenă la cataramă cu Hardy Benjamin, iar cele două se întâlneau cam în fiecare după-amiază să bea cafea la parterul clădirii unde erau birourile. Dar Hardy și-a găsit un iubit, iar prietenia ei cu Annika s-a răcit. În ce-i privește pe ceilalți angajați de la ziar, ei tind să uite că Menzies trăiește cu cineva; dacă ar fi să și-l imagineze în afara orelor de birou, și l-ar închipui singur, mâncând sandviciuri subțiri făcute de el și citind ingredientele de pe ambalajul de la pâine. Pentru ei, el nu este un om, ci un încrezut care are cute pe cap și stă la un birou.

Se apropie data unei petreceri la serviciu și Menzies se gândește să nu-i spună Annikăi despre asta. Dacă îl vede printre colegi, ea își va da seama ce cred aceștia despre el.

— Te previn, o să fie doar oameni plicticoși din presă.

— Vrei să vin acolo?

— Nu vreau *eu* să merg acolo.

— Poate ai nevoie de susținere. Sau nu vrei să vin deloc?

— Ești bine-venită oriunde aș merge.

— Ce-ar trebui să le spun că fac aici, la Roma?

— Nimeni nu o să te întrebe așa ceva.

— Și dacă mă întreabă?

Când intră în redacție, el îi dă drumul la mână, apoi își dorește să n-o fi făcut. Menzies citește în privirile colegilor săi curiozitatea de a afla ce fel de legătură ar putea fi între el și această femeie cu mult mai tânără: ea este îmbrăcată într-o rochie purpurie, are ciorapi cu dungi verzi și negre, iar fața îi este împodobită de un zâmbet atât de spontan, că aproape o miră și pe ea; el poartă o cămașă albastră și pantaloni maro din catifea, umflați în talie, în ciuda exercițiilor pentru abdomen pe care le face la fiecare sfârșit de săptămână; pe cap mai are puțin păr castaniu, dispus în formă de potcoavă în jurul unui craniu chel care strălucește când Menzies este agitat, și se întâmplă să strălucească foarte des.

Hardy îi zărește, face cu mâna puțin cam prea exagerat și vine către ei. Ea și Annika pălăvrăgesc câteva minute și cad de acord să se înscrie la cursuri de yoga împreună, deși ambele știu că promisiunea asta a lor are mici șanse să se materializeze.

— Păi, spune Hardy, cred că ar trebui să mă duc să-mi salvez omul.

Prietenul ei, Rory, a fost văzut ultima dată cu o sticlă de vin în mână, încercând să pornească o dezbatere cu Herman, care părea destul de iritat, în legătură cu exactitatea și verosimilitatea faptelor prezentate în seria James Bond. Hardy pleacă iute să-l salveze.

Alți angajați se apropie de Menzies, iar privirile lor se mută de la jalnicul editor de știri la tânăra femeie cu forme voluptuoase.

— Așa deci, Menzies, bătrâne, ai de gând să ne faci cunoștință?

Întorși acasă, el îi spune:

— Ai fost foarte – se oprește – foarte populară printre toți colegii mei.

Ea zâmbește.

— Populară? Parcă am fi în clasa a noua.

— Știu, sună ridicol. Dar o spun în sensul bun al cuvântului. Sunt impresionat.

Ea îl sărută pe pleoape și îl gâdilă pe spate.

Menzies se trezește devreme a doua zi dimineața și mai rămâne în pat câteva minute în plus, cuprins de furnicături atunci când simte spatele ei catifelat și mirosul părului ei. Parcă nici nu ar fi reală Annika. Ascultă în întuneric ritmul respirației ei suprapusă peste a lui.

Merge pe jos la serviciu și se oprește ezitant în fața vitrinei unui magazin. Să cumpere brățara aceea de peruzele? Sau cerceii aceia? Fac parte dintr-un set? Nu se pricepe să evalueze bijuterii, nu își dă seama dacă sunt frumoase, sau dacă ei i-ar plăcea. Are nevoie de părerea ei, dar asta ar strica surpriza, care e, la urma urmei, scopul principal. Verifică orele când e deschis magazinul. Poate o să se strecoare între ediții și o să tragă o fugă până aici. Are ea nevoie de cercei? Dar, oare, este vorba despre nevoie? Atunci despre ce e vorba? Să demonstreze ceva. Ce? Nu știe ce, știe doar că vrea să demonstreze ceva. Întotdeauna o apucă de mână, iar apoi îi dă drumul. Orice efort de-al lui de a demonstra ceva eșuează. O să cumpere cerceii aceia. Dar magazinul este închis.

La cină, ea vorbește despre petrecerea de la birou și face comentarii despre colegii lui.

— Herman e adorabil, spune ea.

— Nu e tocmai cuvântul pe care l-aș fi ales.

— E dulce, insistă ea. Și atât de vulnerabil.

— Vorbești de Herman? Herman Cohen?

— Și a fost interesant să vorbesc cu Kathleen. Te iubește.

— Kathleen iubește faptul că-i fac toată treaba.

— Clar te respectă foarte mult.

— Pe bune?

— Toți stagiarii aceia sunt *atât* de tineri. M-au făcut să mă simt bătrână. De fapt, deja mă simt de parcă m-aș fi născut în Antichitate.

— Dacă tu ești bătrână, probabil ești de părere că eu sunt preistoric.

— Deloc. Doar vârsta *mea* mi se pare că mă îmbătrânește.

— La douăzeci și șapte de ani nu ești bătrână.

— Depinde ce ai făcut până acum. Soră-mea spune că oricine reușește în viață trebuie să fie deja pe drumul spre împlinire când ajunge la treizeci de ani.

— Asta nu e adevărat; e doar una dintre ideile fixe ale surorii tale, pe care o tot repetă. Oricum, mai ai trei ani – apoi o să mai vorbim despre cât de mult ai eșuat în viață.

— Ne-am înțeles? Și, între noi fie vorba, nici eu n-am făcut mare lucru până la treizeci de ani.

— Ce făceai tu la vârsta asta?

— Eram în Washington, cred. Lucrând la biroul de editare al unui ziar.

— Deci erai deja împlinit.

— Nu se poate spune că asta ar putea fi considerată drept împlinire.

— Dar aveai o carieră, niște aptitudini profesionale. Nu se compară cu îndeletnicirea mea fără nici un rost: să fac fotografii pretins artistice, pe care orice ratat cu un aparat digital și cu Photoshop le poate face în zilele noastre, spune ea. Toate orele pe care le-am pierdut în camera obscură, inhalând fixatorul, lucrând cu baia de fixare, tăvile de plastic și cleștii. Ce pierdere de timp.

— Nimic nu e pierdere de timp.

— Unele lucruri sunt. Hai să fim serioși; eu, bunăoară, cam ard gazul aici. Nici măcar nu vorbesc încă italiana fluent. Și, deși trăiesc cu un jurnalist energic și devotat, nu știu nimic despre ce se petrece în lume.

— Ba da, știi.

— Poate că ar trebui să încep să citesc ziarul. Toată lumea de la petrecere părea atât de avizată în legătură cu diverse chestiuni.

— Ce chestiuni?

— Nu știu – procedurile de votare în parlament, cursa înarmării în Asia de Sud, tribunalele ONU în Cambodgia. Apoi se îndreptau spre mine și eu ce era să zic? „Bună, înainte lucram ca asistentă a unui fotograf, acum locuiesc acasă la Craig."

— La noi acasă, o corectează el. Sau dacă vrei, la tine acasă. Iar colegii mei sunt nevoiți să cunoască chestiunile astea – e profesia lor.

— Întocmai. Eu una nu sunt *nevoită* să știu nimic.

— Vrei să reîncepi să-ți cauți de lucru? Pot să-mi întind antenele din nou.

— Crezi că ar trebui?

— Păi, nu e *musai*.

Se pare că ăsta nu este răspunsul corect.

— Dar nu e nimic rău dacă vrei să cauți. După cum spuneam, aș fi bucuros să te ajut. Doar să-mi spui ce ți-ar plăcea. Sau ai vrea să te reapuci de fotografie?

— Nu știu.

— Despre ce vorbeai cu Hardy la petrecere – cursuri de yoga, nu? Îți surâde ideea? Nu spun că ăsta e răspunsul. Doar că eu nu vreau să te plictisești de mine, închisă în apartamentul ăsta, spălând șosete.

Cu ocazia zilei ei de naștere, Menzies îi dă brățara de peruzele și cerceii, împreună cu un abonament la o revistă italiană de fotografie și un modul de cursuri yoga.

Annika își face imediat prieteni la cursuri. Toți sunt de-ai locului, artiști din fire care fumează prea mult, își văruiesc dormitoarele în portocaliu și miros a lână umedă. Se apropie cu multă înțelegere de un puști neîndemânatic pe nume Paolo.

— N-am mai văzut până acum pe nimeni atât de lipsit de coordonare în gesturi, spune ea. Bietul Paolo, nici măcar nu poate să-și atingă degetele de la picioare. E total incapabil să practice yoga.

— Dar oare *eu* pot să-mi ating degetele de la picioare?

Menzies face o încercare. Scoate un geamăt, sforțându-se să-și atingă vârfurile pantofilor.

Annika sare în sus și îl îmbrățișează.

— Mulțumesc, spune el râzând. Pentru ce a fost asta?

Prietenii ei de la cursul de yoga o îndeamnă să aducă unele dintre fotografiile pe care le are în portofoliu ca să le arate celorlalți. Dar când își verifică vechile poze, îi e rușine; toți o să creadă că e o amatoare. Așa că se apucă să facă o nouă serie. Tema ei o constituie clădirile istorice năpădite de graffiti din Roma. Le plac fotografiile ei și o îndeamnă să le expună.

Acum că Annika petrece mult fotografiind sau socializând cu prietenii ei yoghini, Menzies găsește adesea apartamentul gol când se întoarce seara acasă. În mod bizar, locul pare mai zgomotos fără ea: se aude cum huruie scuterele afară, se disting pași greoi ce traversează apartamentul de deasupra; până și ticăitul ceasului de perete nu trece neauzit. Își pregătește un sandvici la cină și coboară în atelierul amenajat la subsol, o cameră închiriată unde se ocupă de proiecte științifice, pasiunea lui din copilărie. Se joacă cu modele din plută, răsfoiește numere vechi ale unor reviste de știință și tehnologie și visează cu ochii deschiși. Este mereu același vis: să câștige un brevet pentru o invenție.

De-ar fi studiat el științele la facultate! Atunci nu ar fi ajuns în Washington și nu ar fi întâlnit-o. Și *ar putea* încă să inventeze ceva, desigur. O creație atât de remarcabilă încât cei de la Massachusetts Institute of Technology ar fi nevoiți să-l accepte ca profesor în cadrul universității. Și-ar lua doctoratul în timp record. Și ar lua-o și pe Annika împreună cu el. Dacă ea ar vrea să vină. Dar oare ar vrea? Aici, în Roma, are ce să-i ofere: o reședință de invidiat, romantismul feeric al Europei. Dacă tot ce ar avea nu ar fi decât o cameră de cămin în Boston și datorii? Dar astea sunt niște gânduri absurde. Menzies nu este inventator, nu are calificările necesare și e prea în vârstă ca să le mai obțină. Are o viață diferită, de jurnalist, fie că-i place, fie că nu.

Ea bate la ușa care duce la atelierul lui de la subsol.

— Urc imediat! strigă el.

O găsește pe palier, sprijinită de perete; tresare când îl vede. A pățit ceva la spate și va trebui să lipsească de la cursurile de yoga pentru o vreme.

În următoarele câteva săptămâni Annika își face de lucru pe-acasă, bând ceai de plante și privind programe italiene de varietăți la televizor. E arțăgoasă cu el, apoi își cere iertare. Odată vindecată, reia proiectul de fotografie legat de graffiti, dar nu se întoarce la cursurile de yoga.

Într-o după-amiază, la birou, Menzies lucrează la un titlu neinspirat. Încearcă diferite versiuni și, în cele din urmă, o alege

pe cea mai simplă, care este întotdeauna preferata lui. „76 de morți în urma bombardamentelor din Bagdad", scrie el.

Apare Arthur Gopal. El e singurul prieten al lui Menzies din redacție. Câteodată iau masa de prânz împreună la Corsi, o tratorie aglomerată de pe Via del Gesù. Cu aceste ocazii, Menzies vrea mereu să afle ce mai face Arthur fără Visantha și Pickle; Arthur, la rândul lui, vrea să afle mai multe în legătură cu Annika, despre care știe puține lucruri. Dar nici unul nu pune întrebări personale. În schimb, subiectul de conversație este serviciul, iar Arthur e cel ce vorbește cel mai mult. Între două linguri de supă de fasole, el îi bârfește pe colegi („Kathleen nu pricepe ideea de bază", „Clint Oakley nu e în stare să scrie un simplu necrolog", „Herman trăiește într-o altă epocă") și își expune ambițiile de viitor („Un editor în vârstă, prieten de-al lui taică-meu, spune că ar trebui să lucrez pentru el la New York"). Când a terminat de vorbit, Arthur ia un aer nemulțumit și plimbă lingura prin supă de parcă ar căuta un buton de la manșetă pierdut în farfurie.

În acea după-amiază însă, Arthur se apropie de biroul lui Menzies cu un aer neobișnuit.

— Ți-ai verificat e-mailul? întreabă el.

— Nu de curând. De ce? Ar trebui?

— Ai primit un mesaj de la cineva cu adresa jojo98. Te sfătuiesc insistent să-l citești.

Menzies printează e-mailul. Dar este în italiană, o limbă pe care el o înțelege foarte puțin. Mesajul se referă la Annika și are atașat o poză. O deschide și fotografia umple tot ecranul. Calitatea pozei este proastă, de parcă fotografia ar fi fost făcută cu telefonul mobil. Poza o arată pe Annika – în mod clar nebănuind că este fotografiată – pe patul lor, dezbrăcată, uitându-se în altă parte. În prim-plan se zărește coapsa păroasă a unui bărbat, probabil cel care a făcut fotografia. În mare grabă, Menzies închide monitorul.

— Ce dracu' e asta?

— Habar n-am. Dar a ajuns la toți angajații.

Menzies se uită fix la ecranul stins.

— Isuse!

— Îmi pare rău că a trebuit tocmai eu să-ți atrag atenția, spune Arthur.

— Ce să fac? S-o sun?

— Ar trebui probabil să te duci și să vorbești direct cu ea.

— Nu pot să plec de la serviciu pur și simplu.

— Ba poți.

Menzies coboară scările, traversează în goană Campo de' Fiori, prin Ghetto, și ajunge pe trotuarul îngust care merge de-a lungul Tibrului. Ba merge, ba aleargă tot drumul până acasă, privind lung când la trotuarul denivelat, când la semafoarele de pe Via Marmorata, când înainte la poarta înaltă de metal de la blocul lor.

Este acolo și și-ar dori să nu fie.

Nu e în stare să urce. Dormitorul lor ar putea fi ocupat. Coboară la atelierul lui de la subsol și scoate e-mailul printat. Cu ajutorul unui dicționar italian-englez, clarifică, cuvânt cu cuvânt, înțelesul propozițiilor. Mesajul pretinde că Annika face sex de ceva vreme cu un alt bărbat în timp ce Menzies este la serviciu. Mai spune că ea plănuiește să-l părăsească și că, împreună cu amantul ei, vor cumpăra un apartament. „Când dormi noaptea, așternuturile tale sunt pătate cu sperma lui", scrie în mesaj.

Toată lumea de la birou (închide ochii la gândul ăsta – au primit *cu toții* e-mailul ăsta) s-ar aștepta ca el să dea năvală în apartament, să fluture scrisoarea amenințător, să înjure până răgușește și să întrebe:

— Cine e nemernicul care a trimis asta și ce dracu' se întâmplă?

Dar el nu poate face asta. Stă în fața mesei de lucru, cu mâinile în șold.

Când se face târziu, urcă. Telefonul lui mobil, care nu are semnal la subsol, revine la viață. Kathleen a sunat de multe ori, iar Annika i-a lăsat trei mesaje, în care îl întreba când se întoarce acasă, că ei îi e foame, și dacă totul este în regulă.

— Hei, spune ea, deschizând ușa de la intrare. Ce s-a întâmplat?

— Bună, mda. Nu, nimic – doar o confuzie. Scuze, spune el. Ai avut o zi bună?

— Da. Dar stai așa – nu pleca. Sunt încă – trage de tricoul ei – încă dezorientată puțin. Cred că ai primit un milion de apeluri de la birou.

— Nu e nici o scofală.

În mod normal, când el ajunge acasă, o sărută. Dar în seara asta n-o face și amândoi observă lucrul acesta.

— Depind prea mult de mine, explică el.

Menzies se duce la baie, se privește absent în oglindă și se întoarce în arenă.

Ea nu-l poate privi în ochi.

— Ți-a trimis scrisoarea aia, nu? întreabă ea. Nu pot să cred că...

Rostește numele bărbatului.

— Stai, stai, o întrerupe Menzies. Te rog, nu-i spune numele. Nu vreau să-l știu. Dacă se poate.

— Bine, dar trebuie să zic câteva lucruri.

Annika e palidă.

— Iar apoi, nu mai e nevoie să vorbim din nou despre asta. Mă simt de parcă...

Dă din cap.

— Nu mă simt bine. Îmi pare foarte, foarte rău. Îmi pare atât de rău. Dar trebuie să-ți spun asta. Paolo a trimis chestia aia – scuze, știu că nu trebuie să-i spun numele.

Ezită, căutând cuvintele cele mai potrivite pentru o descriere.

— A trimis nenorocita aia de scrisoare meschină și dezgustătoare pentru că am refuzat să mă implic în vreo chestie serioasă cu el. Te superi dacă îmi aprind o țigară?

Răscolește prin sertarul din bucătărie căutând pachetul ei de țigări Camel, pe care le fumează de obicei când iese cu prietenii ei yoghini. Nu a aprins niciodată una în apartament. O face acum și expiră, dând din cap.

— Încearcă să mă forțeze într-o direcție. Cam asta-i faza.

— Ești supărată.

— Păi, da.

Se ciupește de braț.

— Mai mult decât atât. Supărată e puțin zis. E, cum să spun, e singura dată în viața mea când aș vrea să-i fac rău fizic cuiva. Aș vrea să-l văd suferind. La modul fizic. Să dea un camion peste el. Știi?

Își întoarce fața spre Menzies; Annika are o expresie atât de încordată, de parcă ar vrea să-l ia pe sus.

— Înțelegi?

El își privește mâinile.

— În regulă.

— Și totuși, înțelegi?

— Cred că da.

— A trimis chestia aia ca să ne despartă, continuă ea.

— Ca tu să începi o relație serioasă cu el.

Annika mai trage un fum de țigară.

— În principiu...

Expiră.

— Mda.

Strivește chiștocul.

— Hai să nu mai vorbim despre asta. Mi se pare...

Nu sfârșește propoziția. Ia telecomanda.

— Știi dacă s-a întâmplat ceva?

Dă pe CNN ca să afle răspunsul.

Când ajunge la serviciu a doua zi, se așază la birou și privește lung termosul, preț de un minut.

— S-a mai întâmplat ceva? întreabă el calculatorul în timp ce acesta se încarcă.

Ziua de lucru trece ca oricare alta – nimeni nu aduce vorba de dispariția lui cu o zi în urmă, iar Kathleen pare să nu mai țină minte că Menzies nu i-a răspuns la telefon și nici că nu a sunat-o înapoi. În lumea jurnalismului, ceea ce a fost de maximă importanță ieri nici măcar nu mai contează azi.

În seara aceea, sună telefonul la ei acasă și răspunde Menzies. E un italian. Vrea să vorbească cu Annika. Menzies îi dă telefonul. Ea aude vocea și pune receptorul jos imediat.

— Data viitoare să închizi, îi spune lui Menzies. Nu mi-l da dacă e el. Pur și simplu închide.

Dar Paolo tot sună. Sună târziu și îi scoală din somn. Își schimbă numărul de telefon. Totul se liniștește pentru câteva săptămâni, apoi le vin acasă somații – culmea, o dă în judecată pe Annika pentru că nu și-a respectat promisiunea, pretinzând că ea a încălcat un contract verbal pe care îl încheiase cu el și prin care se angaja să-și părăsească partenerul și să se mute cu Paolo. Reclamația mai menționează că el și-a dus la îndeplinire partea lui din înțelegere și a făcut chiar și un credit ipotecar. Acum cere despăgubiri.

Nimeni la serviciu nu-l întreabă pe Menzies despre umilitorul e-mail, dar nu l-au uitat. Reporterii îl sfidează mai des acum. Editorii seniori îi subminează autoritatea în timpul ședințelor. Numai Kathleen nu și-a schimbat atitudinea față de el: face în continuare pe șefa punându-l să rezolve toate lucrurile și, la fel ca întotdeauna, își varsă nervii pe el.

Cât îi privește pe Menzies și Annika, ei se comportă aproape la fel ca înainte. Dar se vede treaba că exagerează amândoi. El o laudă pentru proiectul ei fotografic cu prea mult zel; ea îl întreabă prea stăruitor despre invențiile lui. Înainte obișnuiau să încerce feluri diferite de mâncare în fiecare seară la cină. Acum mănâncă doar câteva.

— M-am gândit că e unul dintre preferatele tale.

— Da. Grozav. Mulțumesc.

Când se întâlnesc cu avocatul, acesta îl sfătuiește pe Menzies să rezolve cumva problema, altfel cazul se va tărăgăna. Annika vrea să intervină, dar se abține și tace din gură. Menzies știe că ea vrea să lupte împotriva lui Paolo – e furibundă.

— Aș prefera să termin cu tărășenia asta, îi spune Menzies. Aș fi fericit să plătesc și să scap. Ei, nu chiar fericit, dar...

Se întorc acasă în tăcere. Mai târziu, au o ceartă ridicolă: ea îl critică pentru felul în care dă parmezanul pe răzătoare. Apartamentul pare dintr-odată prea mic pentru două persoane.

— Mă duc jos să mai meșteresc puțin, spune el.

Ea rămâne singură.

Caută prin colecția de CD-uri și pune un album cu coloana sonoră a lui Chet Baker de la *Let's Get Lost*, un documentar realizat de unul dintre fotografii ei preferați, Bruce Weber. Cântecul se numește *You're My Thrill*. Se încruntă, concentrată, încercând să înțeleagă versurile, apoi își pierde interesul. Își deschide telefonul – nici un mesaj. Dacă i-ar scrie ea lui un mesaj? Ce să-i spună? Apasă pe tastatura telefonului, după care șterge fiecare bucățică de text scrisă: „cântecul ăsta" (șterge) „idiot" (șterge) „aș vrea" (șterge) „de ce oare mereu toate tâmpeniile" (șterge) „așa prost". Șterge și asta și scrie: „Mi-e dor de tine, pot să trec pe la tine?" Îl trimite. De la difuzor se aude Chet Baker cum cântă: „Nimic nu pare să conteze... Iată inima mea pe o tavă de argint... Unde este voința mea?"

Jos în atelier, Menzies lovește cu o bandă de cauciuc într-un semn de pe perete. Reușește să nimerească o dată la țintă, apoi mai încearcă lovind de trei ori la rând. Se plictisește de jocul ăsta și se apucă să facă schițeze unele invenții nerealiste pe care nu le va construi niciodată.

Ea bate la ușă:

— Bună, spune ea jenată. Deranjez?

— Nu, nu. Ce s-a întâmplat?

Dintr-un salt, se mai apropie puțin.

— Ce poți să-mi arăți? Vreo nouă invenție care o să ne facă milionari și care o să revoluționeze viața întregii lumi?

— Aș vrea eu.

— Sper că nu lucrezi la vreun complot meschin împotriva mea, nu?

— Ba da. O să te înnebunesc încet și sistematic cu felul diabolic în care rad eu brânza.

Annika scoate limba la el.

— Ar trebui să lucrăm la o invenție care să ne ajute să ne răzbunăm, spune ea.

— Împotriva lui, vrei să spui?

— Da.

— Trebuie să recunosc că m-am gândit la asta.

— Trebuie neapărat să-mi spui.

— Nu, e o prostie.

— Haide.

Menzies zâmbește în colțul gurii.

— E cam așa: un casetofon mic pe care să-l instalăm în dormitorul lui și pe care să ruleze, de la un capăt la celălalt al benzii, bâzâitul unui țânțar. Dar casetofonul ar porni numai în întuneric așa că, de câte ori ar stinge lumina, s-ar activa și ar începe bâzâitul. Apoi, când ar aprinde lumina să caute țânțarul, ia țânțarul de unde nu-i. Și tot așa până când ar avea nevoie de cămașa de forță.

— E genial. Trebuie s-o facem!

— Nu, nu.

— De ce nu?

— Păi, din multe motive.

— Cum ar fi?

— Mai întâi, pentru că nu sunt nici măcar sigur cum s-o fac. Și cu siguranță am fi prinși. Și nu vreau să-mi petrec timpul construind un aparat numai cu scopul de a chinui pe cineva. Care ar fi rostul? Să-i facem viața tipului ăsta puțin insuportabilă ca să stăm noi liniștiți și fericiți noaptea că altcineva e plin de nervi?

— În fine, nu neapărat invenția ta cu bâzâitul de țânțari. Dar ceva – o mică răzbunare. Nu?

— Eu mă gândesc că răzbunarea este unul dintre acele lucruri care sunt mai bune în teorie decât în practică. Adică, nu simți nici o satisfacție reală dacă faci pe altcineva să sufere doar pentru că și tu ai suferit.

— Te înșeli mult aici.

— Și oare răzbunarea chiar funcționează? Care-i e de fapt rostul – să repari o nedreptate? Nimic nu e îndeajuns pentru asta. Te face răzbunarea să te simți mai bine? Nu m-aș simți mai bine.

— Deci, dacă cineva îți face vreo mizerie, nu există nici o cale să remediezi situația?

Se uită în altă parte, chipurile întâmplător.

— Nu, nu cred că este vreo cale, răspunde el. Singura metodă de a depăși problema este s-o uiți, cred. Dar nu e nici o cale să remediezi situația în felul în care crezi tu. Nu după părerea mea.

Annika dă din cap.

— Urăsc asta.

— Ce?

— Mă simt – nu știu – ca și cum nu-mi găsesc echilibrul. Nu ești o persoană răzbunătoare ca mine. Ar trebui să fii furios.

— Pe el?

— Pe mine. Știi?

— Nu mă încântă deloc ideea de a te face să suferi.

— Atunci ajung să sufăr și mai mult.

— Ce ai vrea, mă rog, să fac?

— De ce te enervezi? Vorbim doar.

— Nu sunt nervos. Doar că nu știu ce ar trebui să fac.

Își drege glasul.

— Ceea ce nu pricepi e că aș duce-o foarte rău fără tine. A sunat melodramatic – scuze. Am vrut să spun că, sincer vorbind, chiar dacă ai face ceva și mai rău, nu am de gând să te părăsesc. Nu pot. Faptul că m-ai rănit mă face să simt o nevoie și mai mare de consolare. Consolare de la tine. Nu ar trebui să recunosc asta. Dar…

— E în regulă.

Nu este în regulă. Ar trebui să tacă din gură. Ea se îndepărtează tot mai mult cu fiecare cuvânt de iertare pe care el îl aruncă asupra ei.

— Am patruzeci și unu de ani, spune el, locuiesc într-o țară a cărei limbă nu o vorbesc, unde, fără tine, nu m-aș putea adapta deloc, unde colegii mă consideră un fel de lingău.

— Nu e adevărat.

— Ba da. Uite ce e, eu sunt lacheul lui Kathleen. Ea dă ordine și eu sar să le execut. Și nu am altă opțiune. Că într-o bună zi o să vin cu vreo invenție de zile mari și o să scap de jurnalism? Asta n-o să se întâmple.

— Ba s-ar putea.

— Niciodată. Nu am alternativă la viața asta. Fără tine, sunt... M-ai văzut, Annika. Ți-am spus ce eram înainte să te întâlnesc. Așa că sunt ușor îngrijorat. De fapt, sunt de-a dreptul îngrozit.

— De ce?

— Am petrecut aproape zece ani singur înainte să apari tu.

— Știu. Știu asta. Dar...

Face o pauză.

— Nu poți sta cu cineva doar pentru că nu poți accepta gândul de a rămâne singur.

— Nu? Nu e ăsta cel mai bun motiv de a fi cu cineva? Aș fi în stare să îndur orice pentru asta. Adică, uite, nu am fost niciodată așa de umilit cum sunt acum în situația asta. Știai că a trimis scrisoarea aia la toată lumea de la mine de la serviciu?

Ea rămâne împietrită.

— Ce?

— Vorbesc serios.

Annika își acoperă gura.

— Nu mi-ai spus niciodată asta.

— Și mai era și o fotografie atașată. Cu tine. În patul nostru.

Ea pălește.

— Nu glumesc, continuă el. A ajuns la toată lumea.

Ea închide ochii și dă din cap.

— Vreau să mor.

— E în regulă, spune el. E în regulă. Uite, ideea e că toată povestea asta, de la început până la sfârșit, mă face să vreau să, nu știu, să mă îmbolnăvesc sau... sau, pentru că, nu știu. Scuză-mă, sunt cam copleșit de situație. N-ai decât să râzi de mine, dacă vrei. Dar așa mă simt în legătură cu asta. Nu contează. Este în regulă.

O atinge pe obraz.

— Mulțumesc, spune el, că ai călătorit cu mine și că ai rămas cu mine tot acest timp aici, în Italia.

O sărută.

— Ai coborât ca să-mi spui că mă părăsești?

Ea tace.

— Poți să mă părăsești, spune el.

— Eu, răspunde ea, nu pot suporta ideea că te-am umilit.

De-abia dacă poate să rostească vorbele, dar le repetă.

— Nu pot suporta asta. Aș vrea să faci ceva. Aș vrea să fii meschin ca mine.

— Despre ce tot vorbești?

— Atunci aș putea să-ți fac orice? Ai fi în stare să tolerezi orice?

— Nu am de ales.

— Contez câtuși de puțin aici?

Vocea-i tremură; își pierde cumpătul.

— Adică, te rog, înfurie-te pe mine. Dă-mi și mie impresia că și eu sunt implicată cumva în asta, că nu sunt doar o fată de pe stradă a cărei sarcină este doar să se asigure că nu te simți singur acum că trăiești în străinătate.

Se chinuie să spună tot ce are pe suflet.

— Aș vrea – dacă se poate – să nu crezi că am făcut ceea ce am făcut ca să te umilesc. A fost din pur egoism. M-am purtat ca o proastă, ca o idioată; am fost egoistă. Nu știu de ce am făcut asta, poate din plictiseală. Nu a însemnat nimic. Aș vrea, înțelegi, să știi asta.

Se liniștește întru câtva. Dar se vede că s-a îndepărtat de el, cu toată sinceritatea ei.

— De ce ai coborât aici? întreabă el. Niciodată nu vii aici jos.

— Aveam ceva pentru tine.

Îi întinde un plic. El scoate scrisoarea și citește primele rânduri.

— O, spune el surprins. Ai aplicat pentru un brevet. În numele meu.

Ridică privirea:

— Și au respins aplicația.

Menzies râde.

— Dar totuși se explică de ce a fost respinsă. Cred că ai putea să faci niște modificări.

El citește scrisoarea în întregime. Cu siguranță că ea nu și-a dat seama că proiectele lui științifice infantile nu sunt nici pe departe îndeajuns de sofisticate pentru a obține un brevet. Nu

mai poate să-și ridice ochii din scrisoare. Dacă va privi în sus și nu o va mai vedea în cameră, n-o să mai reușească să iasă din atelier vreodată. Desigur că asta nu e adevărat – o să iasă, o să urce scările, o să se întoarcă la lucru mâine și va avea grijă să se publice ziarul de a doua zi. Gândul ăsta îl face să se simtă și mai rău.

Trebuie să o oprească aici. Trebuie să-i spună ce are de spus. Dar ce ar avea să-i spună? Ce tot încearcă de atâta timp să-i transmită? Primul lui impuls este să se scuze, dar și asta este o pornire greșită. O nouă scuză ar grăbi fără îndoială sfârșitul. Ea vrea ca el să facă ceva.

— Bine, spune el.

— Bine ce?

— Mulțumesc, dar cine ți-a spus că eu vreau un brevet?

— Nu voiai? Mie așa mi s-a părut.

— Și, în orice caz, cum ai făcut rost de chestia asta? Adică, ai umblat prin lucrurile mele de aici? Proiectul ăla nici măcar nu era terminat.

— Care-i problema?

— Păi, îți bagi nasul unde nu-ți fierbe oala, asta e problema. Asta pur și simplu nu te privește.

— Ei, haide. Exagerezi.

— Eu nu mă amestec în rahaturile tale.

Annika tace – nu l-a auzit niciodată înjurând.

— Eu una, se justifică ea, aș fi foarte bucuroasă dacă mi-ai înscrie fotografiile la vreun concurs.

— O, da? Serios? Ți-ar plăcea să vin și să-ți flutur în nas o scrisoare de respingere și să zic: „Poftim, m-am gândit să-ți fac o favoare"? Scutește-mă de următoarea ta favoare.

— De ce te superi atât de tare din cauza asta?

— Nu mă supăr. Doar că nu știu ce altceva să fac, răspunde el. Ceea ce lucrez eu aici este treaba mea și numai a mea. Pentru simplul motiv că prostia asta de atelier este o plăcere pentru mine. Îmi petrec viața blocat într-un serviciu pe care îl detest, urmând o carieră pe care n-o suport. Am patruzeci și unu de ani și prietena mea e regulată de un tip de la cursul ei de yoga,

un puști italian oarecare, și apoi tot eu ajung să plătesc daune legale. Deci...

Îi flutură în față scrisoarea de respingere.

Annika își șterge ochii, dar fața-i rămâne neclintită.

— Deci, continuă el, ai putea să nu-ți mai bagi nasul în treburile mele personale. Să stai departe de singurul lucru pe care îl fac cu plăcere și care nu mă dezonorează.

— Eu merg sus.

— Bine.

Menzies își pierde cumpătul.

— Bine, repetă el și mai tare. Dar nu urca în casă. Poți să te întorci dracului în State. O să-ți plătesc biletul.

O urmează în apartament. Ea e în dreptul mesei din bucătărie, paralizată de uimire. El îi scoate valiza din dulap.

— Glumești? spune ea.

— Trebuie să-ți împachetezi lucrurile.

Ea deschide un sertar plin cu lenjerie și șosete și se uită fix la ele, neputând să facă nimic altceva preț de un minut.

În timp ce ea își umple valiza, el intră pe Internet și îi cumpără un bilet pentru un zbor de întoarcere în Washington, care pleacă a doua zi.

— Costă trei mii de dolari! exclamă ea, uitându-se la ecranul calculatorului. Ai înnebunit?

— Prea târziu. L-am plătit deja.

Sună la un hotel și îi rezervă o cameră pentru noaptea aceea.

— Și lucrurile mele?

— O să ți le trimit. Uite ce e, nu lua avionul dacă nu vrei. Dar atunci o să-ți plătești tu singură zborul spre casă.

Menzies cheamă un taxi și îi cară bagajele afară. Le trântește în dreptul ei pe marginea trotuarului și intră în casă, fără să zică nimic. Îi tremură picioarele când urcă treptele. Ajuns în casă, se oprește deasupra scaunului de la toaletă și scuipă salivă amară până când îi rămâne gura uscată.

Cât timp îi trebuie ca să ajungă la hotel?

Dacă o sună prea devreme, o să pară că nu e în toate mințile. Trebuie să dea impresia că s-a calmat.

Se așază pe gresia rece din baie, sprijinindu-se cu umerii de vasul de toaletă. Recitește scrisoarea de la oficiul de brevete. A fost drăguț din partea ei. Nimic din ce a făcut ea nu l-a emoționat vreodată într-atât. Chiar și respingerea este utilă: pune capăt acestor ani întregi de visare cu ochii deschiși. Nu e inventator și gata. S-a terminat cu capitolul ăsta. Foarte bine.

Așteaptă două ore, luptându-se cu o greață cruntă.

A spus oare ce avea pe suflet? Ce încerca el să spună de ceva vreme? Dar nu, nu asta a vrut el să-i demonstreze, clar nu asta.

Ia telefonul mobil și descoperă că Annika i-a trimis un mesaj: „Mi-e dor de tine, pot să trec pe la tine?“ Fusese trimis cu multe ore în urmă, când el era încă la subsol și ea era încă acasă. O sună pe mobil, dar nu răspunde.

Sună la hotel. De la recepție i se face legătura cu camera ei. Are gura uscată. Înghite întruna.

— Eu sunt, spune el când aude că apelul este preluat. Uite ce vreau să-ți spun de fapt. Eu cred că vrem amândoi.

Ezită.

— Nu-i așa? Sau sunt eu...

Dar e întrerupt. Se aude o voce de bărbat. E Paolo.

1977. Corso Vittorio, Roma

Ziarul a cunoscut un reviriment sub conducerea lui Milton Berber. A devenit mai îndrăzneț în afirmații și a căpătat mai mult umor. Din când în când reușea să aducă în paginile sale câte o știre senzațională, înaintea celorlalte ziare, ba chiar a câștigat și câteva premii – nimic nemaipomenit, dar totuși fără precedent în istoria lui.

S-a schimbat și redacția. În zilele de odinioară, jurnaliștii erau cunoscuți sub numele generic de „băieții". Acum mulți dintre băieți erau de fapt femei. Glumele vulgare nu mai provocau prea multe râsete zgomotoase printre colegi și erau primite cu mai puțină aprobare. Discreditările pe criterii etnice nu se bucurau de nici o trecere. Milton a cerut ca peste tot să fie folosite scrumiere și să nu se mai scuture țigările direct pe podea. Mocheta murdară a fost înlocuită cu una de un alb imaculat, ca la începuturile ziarului. Iar barul de cocktailuri din dreptul peretelui de răsărit a fost înlocuit cu un dozator de apă; ca urmare, a scăzut incredibil de mult numărul de greșeli de scriere.

Mai departe au dispărut mașinile de scris, înlocuite prin terminale cu ecrane. Peste noapte, păcănitul caracteristic din redacție a amuțit. Presele care huruiau în tipografia de la subsol au fost și ele reduse la tăcere, iar activitatea care se desfășura acolo a fost externalizată prin cooptarea unor tipografii moderne de pe mapamond. Duse erau vremurile când rulouri imense de hârtie de ziar erau aduse și trântite într-un loc din spatele clădirii după-amiaza târziu, iar clădirea se zdruncina din temelii, trezind pe câte un reporter care mai moțăia fără grijă. Apuse erau și vremurile când

camioanele de livrare blocau Corso Vittorio în zori în timp ce muncitorii încărcau pachetele cu ziarele calde, de-abia ieșite de sub tipar.

Știrile erau acum mai atractive,mai echilibrate, mai îngrijite.

Și totuși, cea mai mare schimbare s-a văzut la capitolul financiar: ziarul a început să facă bani. Nu grămezi de bani și nu în fiecare lună. Dar, după decenii de pierderi, era din nou profitabil.

În timp ce alte publicații evitau locurile mult prea îndepărtate, ziarul de pe Corso Vittorio le viza tocmai pe acestea și și-a făcut o piață de nișă din ținuturile aflate la marginea pământului; puteai găsi numere din ziar pe fotoliile Clubului Comercianților de Diamante din Freetown sau la vreun stand de presă dintr-un sat de pe insula Gozo sau pe vreun scaun dintr-un bar din Arrowtown, în Noua Zeelandă. Un trecător îl lua, răsfoia câteva pagini și, de cele mai multe ori, ziarul mai câștiga un cititor fidel. La începutul anilor 1980, tirajul zilnic ajunsese la aproape douăzeci și cinci de mii de exemplare, crescând în fiecare an.

Cu cititori pe tot globul, era imposibil de conceput un cotidian normal – ceea ce se întâmpla cu o zi în urmă în Melbourne era complet diferit de ce se întâmpla cu o zi în urmă în Guadalajara. Așa că ziarul a pornit pe o direcție proprie, însărcinându-i pe reporteri și pe redactori să ocolească oferta obișnuită de știri care se găsea prin mass-media; a fost o măsură care s-a bucurat de un oarecare succes. Strategia era să angajezi oameni potriviți pentru posturile respective: reporteri lacomi ca Lloyd Burko în Paris sau meșteșugari într-ale cuvântului, specialiști în arta scrisului și chițibușari din fire, precum Herman Cohen.

Ziarul și-a sporit reputația în cercurile jurnalistice și datorită faptului că furniza știri pentru publicații americane de prestigiu, ceea ce a atras tineri de succes și foarte ambițioși la Roma. Milton îi instruia, îi punea să scrie articole vreme de câțiva ani, iar apoi îi propulsa în funcții foarte bune în alte părți. Cei care se mutau își aduceau aminte de el cu multă afecțiune și întotdeauna îl vizitau la birou când erau în trecere prin Italia, dându-se mari cu slujbele lor bine plătite și lăudându-se cu articolele scrise de ei, dar și cu copiii lor.

Toate acestea au mărit faima lui Milton, iar diverse ziare americane de mărime mijlocie au încercat să-l ademenească să lucreze pentru ele. Dar el nu avea de gând să plece din Italia – era cea mai bună slujbă pe care o avusese vreodată.

În alte părți ale Grupului Ott, lucrurile erau mai sumbre. Problemele au început când Boyd a fost tangențial implicat în falimentarea frauduloasă a unei bănci central-americane. El împreună cu alte opt persoane au scăpat de urmărire penală, dar au fost amendați cu 120 de milioane de dolari. Reputația lui a mai fost pătată și în urma unui scandal privind falsificarea unor date despre pachetele sale de acțiuni, scandal în care au fost implicați câțiva angajați ai Grupului Ott. Boyd însuși nu a avut nimic de-a face cu asta, însă o mulțime de articole s-au grăbit să facă asocieri între scandalul bancar în care fusese implicat și cazul de fals în date. Cea mai urâtă lovitură a survenit la mijlocul anilor 1980, când s-a descoperit că o turnătorie de cupru, filială a Grupului Ott, a deșertat reziduuri toxice în sursa de apă potabilă a unei zone rurale din Zambia, provocând zeci de cazuri de malformații congenitale. Un ziar sud-african a publicat o listă macabră folosită de reprezentanții Grupului Ott pentru a-i despăgubi pe săteni: 165 de dolari pentru cazuri de picioare lipsă, 40 de dolari pentru mâini lipsă și tot așa, în ordine descrescătoare a valorii despăgubirilor, până la bizara sumă, precis calculată însă, de 3,85 de dolari pentru un deget lipsă de la picior. La sediul central al concernului Ott s-a pretins că nu se cunoaște acest caz, dar totuși li s-au construit sătenilor case noi din banii grupului.

Războiul Rece s-a sfârşit, începe războiul fierbinte

Cititoare – Ornella de Monterecchi

I-a fost mereu teamă de ziua de mâine de când s-a întâmplat prima oară.

Ornella stă pe canapeaua din camera de zi, cu ziarul în poală, mușcându-și buza de jos. Dinspre bucătărie vine un zgomot surd de hârtie sfâșiată; acolo, Marta, femeia care-i face curat în casă, rupe fâșii de prosoape din hârtie, pe care trebuie să le pună printre oalele și tigăile așezate unele peste altele, astfel încât să nu se zgârie suprafețele. Aceasta este una dintre multele reguli pe care fostele femei în casă – și au fost cu zecile – nu le-au respectat. Unele au fost concediate pentru încetineală. Altele pentru că erau obraznice. Unele au fost prinse furând, sau au fost bănuite de furt. Altele nu au reușit să învețe regulile ei, sau nu le-a păsat, sau lăsau praf pe sub paturi. Marta lucrează aici de aproape doi ani și, până acum, nu i se poate reproșa aproape nimic, afară numai că este poloneză, ceea ce pentru Ornella reprezintă un defect. În plus, Marta arată necorespunzător de bine pentru o femeie care face curat, deși fața ei este invadată de acnee, ceea ce mai drege lucrurile, în viziunea Ornellei. Marta are obiceiul de a coborî privirea când este derutată sau mustrată, uitându-se fix la firele aspre ale măturii și zâmbind. Nimeni nu a văzut vreodată în acest gest un semn de sfidare; dimpotrivă, e un semn de supunere. Ceea ce se potrivește de minune cu firea actualei stăpâne, căci casa Ornellei este un loc unde nu e posibil să fii vreodată îndeajuns de bun.

Cu o sticlă de soluție de curățat ferestre în mână, Marta pășește precaut în camera de zi în pantofi ușori, de culoare crem,

cu tocuri înalte; poartă dresuri, un costum cu o fustă strânsă pe corp și un șal din dantelă – un echipament total nepotrivit pentru curățenie, dar a venit direct de la biserică. Ornella, care a adoptat dezgustul răposatului ei soț pentru religie, insistă ca Marta să curețe prin casă în fiecare duminică.

— Ce mai făcea Dumnezeu în dimineața asta? a întrebat-o Ornella. A avut ceva drăguț de zis despre mine?

Marta zâmbește automat, cu fața la fereastră. Nu e clar dacă ea înțelege. Limba în care vorbesc este engleza, dar Ornella o stăpânește la un nivel excelent, după ce a folosit-o cu prilejul a peste o mie de dineuri diplomatice, în timp ce cunoștințele de engleză ale Martei sunt elementare. Are un moment de ezitare, așteptând să vadă dacă stăpâna ei are de gând să mai facă și alte observații. De vreme ce nu mai aude nici o altă remarcă, pulverizează soluția de curățat care se împrăștie ca o ceață albăstruie înainte să aterizeze pe geam sub formă de stropi. Stropii rămân puțin pe fereastră, după care lichidul se prelinge în jos. Marta lucrează mai repede ca de obicei pentru că soțul ei, Wojciech, o așteaptă afară, stând pe o bancă în parc. Ba își bâțâie picioarele în sus și în jos, ca un copil nerăbdător, ba desenează în praful de pe alee cu pantofii lui eleganți. Reușește chiar să-și murdărească tivul de la costumul lui cenușiu și ieftin, călcat de Marta chiar în dimineața aceea.

— În ultimele două săptămâni un trib din Rwanda a ucis sute de mii de oameni care aparțineau unui alt trib, spune Ornella lovind pagina unde se află articolul cu dosul palmei. Cum e posibil să omori atât de mulți oameni așa de repede? Cum se poate, practic vorbind? Și de ce ziarul nu a spus nimic despre asta când se întâmpla efectiv? De ce tocmai când s-a sfârșit?

Îi aruncă o privire Martei, care șterge de zor fereastra, de sus în jos. Ornella continuă:

— Lloyd Burko, în articolul lui de pe prima pagină, argumentează că nu numai africanii se comportă astfel. Iugoslavii sunt la fel de răi, iar ei mai sunt și europeni. Toți oamenii se omoară între ei. Poate că chiar *era* mai bine în timpul Războiului Rece. Probabil că nu ești de acord, Marta – ai luat parte

la el, nu? Doar ești poloneză. Dar cel puțin războiul ăla a fost rece. Ascultă aici: „Pacea este o stare pe care umanitatea refuză să o tolereze. Instinctul omului este să comită acte de violență". Asta e din articolul lui Lloyd Burko. E adevărat? Nu pot să cred.

Marta adună toate cârpele de șters răspândite prin apartament, le spală, le stoarce și le pune sub chiuveta de la bucătărie. Pentru ultima sarcină pe care o mai are de îndeplinit pe ziua de azi, cară până în hol o scară și urcă până pe treapta cea mai de sus ca să ajungă în dreptul unei debarale umplute până la refuz de numere ale ziarului. Edițiile pe care Ornella le-a citit sunt puse în stânga; cele necitite sunt în dreapta. Marta întinde mâna să ia numărul următor, datat 24 aprilie 1994.

— Nu! strigă Ornella, apucând scara în mâini și ținând-o strâns. Nu-l vreau încă. O să ți-l cer când îl *vreau*. Mai am de citit la numărul din 23 aprilie. O să te anunț când e gata, Marta. Nu te mai repezi atât cu presupunerile.

Marta se dă jos de pe scară și își primește plata – douăzeci de euro – cu capul plecat, murmurând ceva. Se grăbește să iasă din apartament, răsuflând ușurată numai când a coborât la etajul inferior.

Ornella se uită curioasă peste tot ca să se asigure că nu a fost înșelată și că nu a dat de pomană cei douăzeci de euro: holul, dormitorul, apoi baia, biroul, sufrageria, bucătăria, terasa, camera de oaspeți cu baia aferentă, camera de zi. Marta face, ca de obicei, o treabă impecabilă, dar asta n-o încântă pe Ornella în mod deosebit.

Se așază pe canapea, tușește, clipește de parcă ar vrea să vadă mai bine și trece în revistă prima pagină a ediției din 23 aprilie 1994, aceeași pagină la care a rămas blocată de trei săptămâni. Este o zi de care nu poate să treacă. A doua zi – 24 aprilie 1994 – este prea chinuitoare pentru a o retrăi.

A citit fiecare număr al ziarului din 1976, de când soțul ei, Cosimo de Monterecchi, a fost transferat în Jeddah. El, ca ambasador italian, putea călători fără restricții în Arabia Saudită. Dar ea, ca femeie, avea efectiv un regim de detenție într-o zonă păzită, special amenajată pentru occidentali, iar cei doi fii ai

ei mergeau, atunci, la o școală internațională, unde rămâneau toată ziua. De plictiseală, s-a apucat să citească ziarul, care, la sfârșitul anilor 1970, era unul dintre puținele periodice străine disponibile în regat. Nu învățase niciodată tehnica citirii unui ziar, așa că citea toate articolele în ordine, ca pe o carte, de sus în jos, de la stânga la dreapta, pagină cu pagină. Nu sărea nici un articol și refuza să meargă mai departe până nu termina de citit tot; din această cauză, Ornella avea nevoie de câteva zile ca să isprăvească un număr. La început o derutau multe lucruri. Seara, îl asalta pe Cosimo cu întrebări, inițial întrebări simple cum ar fi: „Unde este Volta Superioară?“ Mai târziu, nelămuririle ei au devenit mai complexe, de pildă: „Dacă atât chinezii, cât și rușii sunt comuniști, de ce nu se înțeleg între ei?“ Ajunsese în cele din urmă să pună întrebări despre rolul palestinienilor în afacerile interne ale Iordaniei, despre conflictele dintre opozanții sistemului de apartheid sau despre economia orientată spre producție și ofertă. Cosimo aducea câteodată în discuție un eveniment de care ea nu aflase încă, stricându-i surpriza, așa că Ornella i-a dat ordine stricte să nu mai divulge nimic, nici măcar o aluzie cât de mică, din ce se întâmplase mai recent. Așa a început îndepărtarea ei, lentă, dar sigură, de prezent.

La un an de când s-a apucat să citească ziarul, era deja cu șase luni în urmă. Când s-au întors la Roma în anii 1980, ea rămăsese blocată cu lecturile ei jurnalistice la sfârșitul anilor 1970. Când în viața reală anii 1990 erau în toi, ea de-abia începea să-l cunoască pe președintele Reagan. Când avioanele au lovit Turnurile Gemene, ea era martoră la prăbușirea Uniunii Sovietice. Astăzi este 18 februarie 2007 în toată lumea. La ea în apartament însă data a rămas 23 aprilie 1994.

Iată titlurile principale ale zilei pentru ea: „Crucea Roșie se teme că sunt mii de morți în Rwanda“, „Mandela, favorit în alegerile din Africa de Sud“, „După sinucidere, Cobain, starul muzicii grunge, văzut ca un idol“, „Războiul Rece s-a sfârșit, începe războiul fierbinte“. Acest ultim articol este o analiză a corespondentului de la Paris, Lloyd Burko, cel ce relatase despre

asediul de la Sarajevo și care compară măcelul din Iugoslavia cu recentele masacre din Rwanda.

Ornella îl sună pe fiul ei mai mare, Dario, ca să se plângă în legătură cu Marta.

— A uitat să-mi dea jos ziarul de mâine, îi spune ea în italiană, limba pe care o vorbesc ei în familie. Ce-o să mă fac acum?

— Nu poți să-l iei tu?

Ornella își ridică brațele exasperată și le agită în aer, făcând să zăngăne toate brățările pe care le poartă la mână.

— Nu, spune ea. Nu pot. Știi că nu pot.

Dacă, din întâmplare, ar citi un titlu sau ceva din 1996 sau din 2002? Nu-i cere lui Dario să vină la ea, dar îl bate la cap cu problema ei până când acesta se oferă să o ajute.

Ornella deschide ușa de la intrare și se dă puțin în spate când intră el, ca și cum ar vrea să evite un eventual sărut din partea lui, deși Dario nu schițează nici un gest cum că ar dori să facă asta. Fiul lui de șase ani, Massimiliano, se strecoară și el înăuntru.

— Ai venit și tu, Massi, spune ea, mângâindu-l ușor pe creștetul capului, de parcă ar fi un prepelicar, unul foarte drăgălaș, ce-i drept, dar tot un prepelicar.

Dario instalează scara. Ea privește cum i se încordează ligamentele de la încheieturi când apucă scara și o pune în dreptul debaralei – ar vrea să-l prindă de braț și să-l oprească. Nu poate să se gândească la data de 24 aprilie 1994. Dar se pare că nimeni în afară de ea nu-și amintește de acea zi. Spune încet:

— Stai, așteaptă.

Dario se întoarce:

— Ce e?

— Să fac niște cafea mai întâi?

— Nu pentru mine.

— Și băiatul? întreabă ea, deși Massi stă chiar acolo, lângă ei. Poate vrea el ceva.

— Poți să-l întrebi. Massi?

În loc să răspundă, copilul pleacă.

— Vino cu mine în camera de zi, îi spune Ornella lui Dario ca să tragă de timp. Vreau să-ți arăt ceva.

Îi dă ediția din 23 aprilie 1994.

— E un articol de Lloyd Burko. Chiar merită citit.

Dario zâmbește:

— N-o să mă obosesc să-ți spun că e puțin cam învechit.

Întoarce pagina.

— Deci, ce se mai întâmplă astăzi? zice el cu o curiozitate prefăcută și citește câteva titluri cu voce tare.

— Doamne, îmi amintesc de asta.

Ornella îl privește: își bate cumva joc de ea? Mă consideră proastă. Păi chiar sunt, se gândește ea, și ia foc la ideea că este insultată. El se uită peste marginea ziarului, gata să spună ceva, dar Ornella își mută privirea un pic mai sus, deasupra ochilor lui, de parcă ar vrea să-i citească ridurile de pe frunte.

— Massi! strigă ea. Unde ești?

Băiatul este peste tot în cameră, în fotografii înrămate. Portrete cu el și cu ceilalți trei nepoți ai Ornellei se găsesc pe masă, pe șemineu, în cabinetul de cristal. E ciudat, de vreme ce în realitate se ferește de copii – când i se dă un copil mic să-l țină în brațe, îl apucă de parcă ar fi o caracatiță ce se zvârcolește. Dar nu toate portretele sunt cu copii. În câteva apare soțul ei, Cosimo, surprins în diferite locuri din lume unde a fost transferat. A murit cu mai bine de un an în urmă, pe 17 noiembrie 2005. Alte fotografii o înfățișează pe Ornella însăși, când era foarte energică și elegantă, mult prea tânără și mult prea slabă. (Avea doar șaisprezece ani când s-a măritat cu Cosimo.) Azi fața ei arată altfel, acoperită cu un fond de ten de culoarea piersicii, ruj portocaliu, contur în jurul ochilor și un strat de rimel verde atât de gros, încât, atunci când clipește, se vede ca și cum s-ar lipi degetele unei broaște. Are părul blond, de care se îngrijește și îl vopsește cu multă cheltuială și îl ține strâns într-un coc la spate, atât de strâns, încât întreaga ei față pare să fie întinsă cu forța și trasă înapoi de cocul de deasupra frunții.

— Ar trebui să scap de Marta, spune ea.

— Nu fi nebună – a uitat doar să-ți dea jos ziarul o singură dată. O să ți-l aduc eu acum.

— Nu, nu! Stai, mai așteaptă. Nu e nici o grabă.

— Nu pentru asta am venit?

— Ba da, dar nu sunt sigură că am nevoie de el acum.

— Nu poți s-o concediezi pe Marta.

Îi sună mobilul – sunetul de apel reproduce behăitul unei oi. Ea se încruntă: tehnologia modernă nu este permisă la ea în casă.

— Scuze, spune Dario și se duce să răspundă afară, lângă lift.

Massi își face din nou apariția, ținând în mână o drăcie de aparat alb, dreptunghiular, cu multe butoane și două ecrane cenușii stinse. Nu are voie să pornească jocuri video în casa bunicii.

— Hai să mergem în bucătărie, spune ea. Și nu vreau să văd chestia aia pe care o ai tu acolo.

Funcționează de obicei să le dai mâncare copiilor. Îl așază pe băiat pe un scaun. Massi își bâțâie picioarele și aruncă un pantof sport Nike cât colo, scoțând la iveală o șosetă inițial albă, dar acum foarte murdară.

— Ce vrei? întreabă ea. Ți-e foame?

— Nu foarte.

De-abia dacă mănâncă – Dario i-a spus parcă ceva în legătură cu asta. Cum că se chinuie ca să-l convingă pe Massi să termine de mâncat.

— Ei bine, în casa *mea* o să mănânci ceva, declară ea și caută prin dulapuri. Am mai degrabă mâncare pentru oameni mari.

Verifică în frigider.

— O să-ți pregătesc *pastina in brodo.*

— Nu, mulțumesc.

Ornella se face că nu aude și încălzește supa. Băiatul își privește bunica. Parfumul ei se simte în toată bucătăria. Dar, pe măsură ce supa începe să fiarbă, mirosul de pui gras acoperă parfumul. Se întoarce către Massi ținând în mână o lingură de lemn din care ies aburi. Îi dă bretonul într-o parte.

— Acum poți să vezi. Dar cărarea ta nu e dreaptă, adaugă ea. Am să ți-o îndrept eu.

— Nu, mulțumesc.

— Mă pricep la asta.

Ornella se apleacă asupra lui, dar băiatul se dă înapoi.

Massi se uită lung la consola lui din plastic pentru jocuri video, un Nintendo DS Lite, pe care a primit-o cu câteva săptămâni în urmă.

— Pot să-i dau drumul?

— Mâncarea e aproape gata.

— Nu vreau să mănânc nimic.

Ornella tace preț de câteva momente. Oprește aragazul. Zdrobită, se întoarce în camera de zi. Rămâne în picioare, nemișcată, privind ușa de la intrare, în spatele căreia se găsește fiul ei cel mai mare, care râde întruna la telefon.

Când Dario se întoarce, încă mai zâmbește, amuzat probabil de discuția avută.

— Unde e Massi? Ar trebui să plecăm.

— Am încercat să-l fac să mănânce ceva. Acum înțeleg ce voiai să zici – este imposibil.

Dario e nedumerit.

— Noi nu putem să-l *oprim* din mâncat.

Băiatul iese din bucătărie, mergând împiedicat, încălțat doar cu un singur pantof și absorbit de un joc video.

— Închide-l, îi spune taică-său.

Dar băiatul nu se conformează și iese afară poticnindu-se, prea ocupat cu jocul ca să-și mai ia la revedere.

— La revedere, îi spune totuși Ornella.

— Ghici cu cine m-am întâlnit? o întrebă Dario repezindu-se până în bucătărie să ia pantoful lăsat de izbeliște de fiul său. Cu Kathleen Solson.

Ea e fosta lui prietenă, pe care Dario a cunoscut-o în 1987 când erau amândoi stagiari la ziar.

— S-a întors din Washington.

— Și cum mai este?

— La fel. Mai în vârstă.

— Nu vreau să știu mai multe.

— Nu are nimic de-a face cu evenimentele curente.

— Are de-a face cu ziarul. Nu vreau să știu.

— Vrei ediția de mâine sau nu?

— Mă îngrijorează ziua de mâine, spune ea cu voce tot mai înceată. Nu-ți amintești, nu-i așa?

— Ce să-mi amintesc?

— Marta se întoarce abia marți.

— Și nu mai ai răbdare până marți ca s-o concediezi?

— Nu înțelegi.

Ornella stă la baza scării, ținând-o pentru Dario. Ar vrea să nu se mai agite atâta. E doar o dată ca toate celelalte – nu e ca și cum ziarul ar relata pe larg propria ei viață în acea ediție.

Dario urcă pe scară și se uită prin debara.

— Nu e aici.

— Sigur este.

El continuă să cotrobăie.

— Chiar nu este. Vrei să vii sus să vezi și tu? Lipsește, te asigur.

— Le-am colecționat pe toate, insistă ea. Nu am pierdut nici un număr.

— Ei bine, mi-e teamă că ai ratat ediția asta. Vrei să-ți dau numărul din 25 aprilie 1994? E aici.

— Nu, nu-l vreau. Nu am ajuns încă acolo.

Dario coboară scara și, sărind jos de pe treapta a treia, se năpustește asupra ei și o sărută repede pe obraz.

Luată pe nepregătite, ea zâmbește rușinoasă, îl împinge la o parte, apoi, redevenind stăpână pe sine, se enervează:

— Puteai să mă dărâmi. Nu e amuzant.

La sediul ziarului de pe Corso Vittorio se poate ajunge ușor cu taxiul din Parioli, unde se află casa Ornellei. Nu l-a vizitat niciodată și a avut mereu o anumită rezervă față de biroul acela care cuprinde toată lumea, dar este, în același timp, doar o mică parte dintr-o clădire cam dărăpănată. Însă nu are de ales – în debaraua ei nu se găsește ediția de mâine și trebuie să facă rost de un exemplar.

— *Che piano?* întreabă un bărbat cu un accent anglofon foarte pronunțat.

— Nu sunt sigură la ce etaj este, răspunde ea în engleză. Încerc să dau de sediul ziarului.

— Urmați-mă.

El închide ușa liftului după ea și apasă butonul pentru etajul trei cu degetul îndoit. Liftul urcă.

— Lucrați aici? îl întreabă ea.

— Da.

— Cum vă numiți?

— Arthur Gopal.

— A, da. Vă citesc necrologurile. Ați scris unul despre Nixon acum două zile.

— Nixon a murit cu mulți ani în urmă, răspunde el derutat. Și oricum, nu mă mai ocup eu de necrologuri acum. Sunt redactorul pe teme culturale.

— Un pic cam limitată viziunea, mi s-a părut mie. Nixon a făcut și niște lucruri bune.

Ea cere s-o vadă pe Kathleen Solson, iar Arthur intră în redacție să o anunțe. Ornella e tentată să-l urmeze înăuntru, să vadă cu ochii ei cum merg lucrurile în locul acesta. Dar, nu: dacă vrei să-ți mai placă cârnații, nu trebuie să mergi în vizită la fabrica de mezeluri.

După câteva minute apare Kathleen:

— În ultima vreme mă văd cu toată familia Monterecchi. M-am întâlnit din întâmplare cu fiul tău acum câteva săptămâni.

— Da, mi-a spus.

Șovăielnic, Ornella se apropie să o îmbrățișeze pe Kathleen, regretând gestul chiar în momentul în care îl face. O îmbrățișează pe Kathleen rigid și repede.

Tac amândouă în timp ce liftul coboară. Ornella tot regretă că a îmbrățișat-o pe Kathleen. A fost jenant. A fost cumva un semn de trădare față de Dario?

— Încotro?

— Nu pot să merg prea departe, spune Kathleen.

Merg pe Corso Vittorio, iar bulevardul e înțesat de autobuze, taxiuri și scutere huruitoare. Ornella e nevoită să vorbească tare ca să se facă auzită.

— Cred că o să te bucuri să afli că încă citesc ziarul cu religiozitate.

— La ce an ai ajuns?

— 1994. Întâmplarea face că este chiar anul în care ne-am văzut ultima dată.

— Da. Când am plecat.

— Mi-amintesc chiar și ziua exactă când ne-am întâlnit ultima oară. Era atunci când Cosimo se îmbolnăvise și era la spital, 24 aprilie 1994.

Mobilul lui Kathleen sună. E Menzies. Ea dă niște ordine și închide.

— Ai fost nepoliticoasă cu acea persoană, observă Ornella.

— Mi-e teamă că nu e timp de politețuri în meseria mea.

— Nu poate fi adevărat.

După o pauză, Ornella adaugă:

— Știi ce, câteodată mă întreb dacă nu cumva mi-ar fi plăcut de fapt să lucrez în jurnalism. Rămâne pentru viața viitoare, nu?

— Ai încercat vreodată?

— Nu fi ridicolă.

— Ai fi putut încerca.

— Am încercat să-l conving pe Dario să lucreze în jurnalism, dar nu s-a simțit atras de ziare.

— Știu – am făcut stagiatul împreună.

— Unde aș fi fost acum, dacă aș fi făcut ceva îndrăzneț, cum ai făcut tu?

Aruncă o privire scurtă către Kathleen, apoi se uită în altă parte.

— Sunt bătrână acum. Am cincizeci și opt de ani. Asta e vârsta când cineva e de obicei la apogeul carierei, nu-i așa?

— Da, poate.

— Tu și cu mine semănăm, continuă Ornella. Nu fi așa îngrozită. Suntem diferite în unele aspecte. Dar în altele...

Se oprește. În primul rând, ea a venit aici ca să obțină un număr mai vechi al ziarului și, în al doilea rând, ca să se întâlnească cu o veche cunoștință pe care n-o mai văzuse de mult.

Dar se trezește că o motivează altceva acum: vrea să spună ceva. Să vorbească, chiar să se mărturisească. Să-i povestească femeii acesteia despre ziua de mâine, o zi în care a avut și Kathleen un mic rol de jucat.

— Îți mai amintești câtuși de puțin de soțul meu?

— Sigur că da. Apropo, îmi pare rău să aud că nu mai e printre...

Ornella nu o lasă să termine.

— Era extraordinar de chipeș, nu-i așa?

— Da, era.

— Și baron pe deasupra, știi? Deși nu făcea uz de titulatura asta. Mi-amintesc că, atunci când ne-am cunoscut, Cosimo era atât de distins. Eu eram o fătucă tânără și drăguță în zilele acelea – poți să vezi asta în fotografiile de atunci, dacă nu mă crezi.

— Ți se dusese vestea că erai frumoasă.

— Eram frumoasă, repetă Ornella de parcă acum ar fi aflat asta.

— Ar trebui să mă întorc, spune Kathleen citind un mesaj pe telefonul ei. Nici nu mi-am luat haina cu mine.

— Numai un minut.

O apucă pe Kathleen de un colț al cămășii și o face să traverseze intersecția de la Piazza Sant'Andrea della Valle, fără să țină cont de semaforul roșu, dându-se la o parte din calea mașinilor care claxonează.

— Ți-aduci aminte când Cosimo a fost spitalizat în 1994?

— Sigur. A fost așa un șoc.

— Nu chiar. Problemele lui au început cu săptămâni bune înainte să-l spitalizez.

— Nu mi-am dat seama de asta.

— O, da, spune Ornella. Primul indiciu l-am avut, cred, atunci când a trebuit să plecăm în vacanță și el a anulat totul în ultimul moment. Am încercat s-o dreg cât am putut mai bine, spunând că o să ne bucurăm mai mult să rămânem în oraș și să facem aici diverse lucruri. Dar el s-a înfuriat. N-am priceput de ce. Ei bine, le cam bea și mă gândesc că și asta a

avut un cuvânt de zis în comportamentul său. M-a împins efectiv în frigider!

Râde:

— Ușa frigiderului era deschisă – tocmai scosesem sticla cu apă rece – și m-am lovit de rafturi. A fost ciudat – el mă tot împingea de parcă ar fi vrut să mă vâre cu totul înăuntru. Am răsturnat tot felul de lucruri. Un borcan de capere s-a spart. Mi-am zis: cioburi în frigider. Femeia care-mi face curat n-o să le găsească în veci. Cineva o să înghită vreun ciob din greșeală. Ce gând prostesc. Oricum, el a plecat de-acasă. Eram îngrozită la gândul că cineva va afla că lipsește. Dar de vreme ce, teoretic, eram în vacanță, nimeni nu a observat nimic. Iar eu am rămas în casă. Aveam acum mult timp la dispoziție să adun cioburile din frigider.

— Ce poveste înspăimântătoare. Îmi pare rău să aud asta, spune Kathleen oprindu-se pe trotuar. Și sunt impresionată că poți să dezvălui lucrurile astea despre Cosimo. Dar – și te rog să nu mă înțelegi greșit – e vreun motiv anume pentru care ai venit azi la redacție? Nu că ai avea nevoie de un motiv. Numai că acum chiar ar trebui să mă întorc.

— E o întrebare la obiect. În mod normal, nu discut chestiuni personale cu nimeni, în afară de femeia care îmi face curat, Marta.

Kathleen râde.

— Ce ți se pare așa de amuzant?

O ia din nou pe Kathleen de cămașă și o trage înainte, tot mai departe de sediul ziarului, prelungind discuția, chiar dacă asta presupune să o târască pe interlocutoarea ei mai tânără după ea tocmai până la Piazza Venezia.

— Cât a fost Cosimo plecat în 1994, continuă ea, am primit un telefon de la bancă; mă întrebau despre câteva retrageri de bani. Mi-au spus sumele, care erau enorme – nu vrei să știi cât. Tot nu înțeleg cum a reușit să cheltuiască atât de mulți bani așa de repede. Apoi m-au sunat de la poliție: un bărbat în jur de șaizeci de ani, arestat pentru deținere de cocaină. M-am dus să-l iau și trăncănea întruna. Tot aducea vorba de o femeie

australiancă. O agățase cât timp a lipsit de acasă și acum voia să ne învârtim cu mașina prin zonă și s-o găsim. Își spărsese și un dinte – se încăierase, dacă-ți poți închipui așa ceva. Cum, necum, am ajuns acasă. Nu se mai oprea din vorbit. Dorea să sărbătorească. „Să sărbătorești ce?" l-am întrebat. A umplut un pahar cu coniac și m-a pus să-l beau. Voia să facă dragoste. Eu nu doream, dar, până la urmă, am făcut.

O trage după sine pe Kathleen peste liniile de tramvai de la Largo Argentina, până la insula pietonală din jurul ruinelor romane.

— După aceea s-a înfuriat, continuă Ornella. Mi-a spus că-i stric perspectivele profesionale. Am încercat să-l înțeleg, să-i urmăresc raționamentul. M-a târât prin apartament, țipând la mine. Avea de gând să deschidă un atelier de pictură și să și-o tragă cu multe fete – mi-a spus mie asta, chiar mie, nevasta lui. M-a înșfăcat de breteaua de la sutien, m-a îmbrâncit, iar breteaua s-a rupt. Tot încercam să-l privesc în ochi. Când am reușit, ochii lui erau lipsiți de orice licăr, cât de mic, de luciditate – e unul dintre cele mai îngrozitoare lucruri pe care le-am văzut vreodată. Și în după-amiaza aceea m-a sugrumat. Era 24 aprilie 1994. Mi-aduc aminte că mă gândeam în acel moment că o să mor. A ținut mâinile strânse în jurul gâtului meu atât de mult timp, încât mi-am pierdut cunoștința. Nu era acolo când m-am trezit. Îmi simțeam gâtul de parcă fusese scobit pe dinăuntru. Mi-am dat cu apă pe față și am încercat să plâng deasupra chiuvetei de la bucătărie. Dar nu puteam să respir adânc. Plângeam cu hohote, dar într-un fel foarte ciudat – înghițind și tușind întruna. Apoi l-am văzut pe el acolo, râzând de mine. În tot acest timp mă ținusem de mânerul dulapului de bucătărie ca să nu-mi pierd echilibrul. Și-a lipit fața de a mea și atunci l-am pocnit în cap cu ușa de la dulap cât de tare am putut. Lovitura a făcut să se zgâlțâie ușa din țâțâni; mâna îmi tremura din cauza impactului, iar el a căzut. Mâinile nu au reușit mai deloc să-i amortizeze căderea și a picat jos cu fața pe dușumea. S-a lovit la obraz și i-a țâșnit sângele, care a șiroit pe podea. Mi-amintesc că și-a vârât un deget în băltoaca de sânge.

— Isuse, ce poveste de groază! exclamă Kathleen. Nu știam nimic din toate astea. Tot ce țin minte e momentul când Cosimo a fost internat în secția de psihiatrie. Însă Dario mi-a spus că este din cauza depresiei.

— Păi, a fost și depresia la mijloc. Numai că ea a venit mai târziu.

Îi dă drumul din strânsoare mânecii lui Kathleen; imboldul ei de a se mărturisi s-a risipit îndată și a fost înlocuit cu un val de vinovăție care s-a abătut asupra ei.

— Să nu-i spui nimic din toate astea lui Dario, zice ea. Să nu aduci vorba de asta dacă îl vezi. Nu știe nimic din toate astea.

Se întorc pe drumul spre birou.

— De fapt, intervine Kathleen, mi-amintesc că era sânge pe podeaua din bucătărie în seara aceea. Dario și cu mine am ajuns acolo după ce l-ai dus pe Cosimo la spital. Am lăsat-o pe femeia care îți făcea curat să intre. Cum se numea? Rina? Nu știa ce să facă. Nu voia să murdărească mopul de sânge – se gândea că o să te superi rău de tot – așa că am șters pe jos cu o ediție a ziarului.

— Știu, spune Ornella, este exact numărul care îmi lipsește. Vreau să-mi dai unul nou.

— Un număr din 1994? Nu știu unde ai putea găsi unul. Noi am aruncat toată arhiva noastră de exemplare tipărite cu ani în urmă. Acum totul este digitalizat.

— Glumești!

Cele două femei își continuă plimbarea în tăcere, ajungând în cele din urmă în dreptul clădirii unde se află redacția.

— Ți-aduci aminte de discuția noastră din seara aceea la spital? întreabă Kathleen. Când ți-am spus că aveam de gând să plec la Washington, dar că nu eram încă hotărâtă? Mi-ai zis că ar trebui să merg. Că ar trebui să plec din Roma, să-l părăsesc pe Dario și să accept slujba.

— N-am spus niciodată asta.

— Ba da, insistă Kathleen, ai spus-o.

Marți dimineața, Marta ciocăne de patru ori și așteaptă. Are cheile de la ușă, așa că intră. Ornella își face apariția în cămașă de noapte.

— O, scuze, spune Marta plecând capul.

— M-ai lăsat într-o situație îngrozitoare duminică, fără ziarul meu, începe Ornella. Absolut de neiertat!

Vrea să retracteze ce a zis. În schimb, nu face decât să se retragă în baie.

Se îmbracă și se întoarce în camera de zi, schimbând poziția fotografiilor înrămate, de parcă izbucnirea ei de mai devreme nici nu s-ar fi produs.

— Dacă stau aici, îi explică Martei, pot să-l văd pe Massi când îmi ridic privirea de pe ziar. Și, dacă stau dincolo, pot să-l văd pe Cosimo. Sau poate ar trebui să-l pun pe Dario aici? Știi ce, dacă nu mai schimbi locul fotografiilor din când în când, încetezi să le mai bagi în seamă.

Marta, care între timp strânge gunoiul în făraș, încuviințează din cap politicos.

Fără să mai rostească vreun cuvânt, Ornella se retrage în camera ei.

— Astăzi vreți ziarul, *signora* Ornella?

— Nu, răspunde ea prin ușa închisă a dormitorului. Mulțumesc.

Aude cum se închide ușa de la intrare și iese din cameră. Marta a lăsat un bilețel în care cere o anumită marcă de detergent de curățat și mai multe prosoape de hârtie.

— Cum naiba poate fata asta să consume atâtea prosoape de hârtie? se întreabă Ornella.

Verifică sub canapea să vadă dacă e praf. În timp ce e aplecată, inspectând curioasă, ceva lichid picură pe podeaua de lemn. Își atinge fața; e o lacrimă. Inspiră adânc și își recapătă controlul de sine. Șterge podeaua cu mâinile goale, își șterge ochii și se ridică.

Dario va veni dacă e nevoie, dar ea n-o să se roage de el. Celălalt fiu al ei, Filippo, o evită cu totul – a moștenit disprețul intelectual al tatălui său pentru Ornella. Iar nepoții? Par să se teamă de ea.

Îi e dor de Cosimo. Ultimul lor deceniu petrecut împreună a fost marcat de vizite la doctori și medicamente, momente de

speranță și luni de deznădejde. (Nu le-a spus niciodată lui Dario și lui Filippo cum a murit tatăl lor cu adevărat, că a fost descoperit mort cu un bilețel pe care scria „Destul". Ea a informat pe toată lumea că a murit de inimă. Într-un colț al minții ei, știe că și fiii ei știu adevărul. Este același colț unde a ascuns tot felul de informații pe care le deține, dar nu le stăpânește prea bine, legate de existența telefoanelor mobile, a Internetului sau de ceea ce oamenii cred despre ea.)

Desface scara în dreptul debaralei. Ajunge sus, la cele două uși în spatele cărora se află ziarele ei. Nu a urcat niciodată aici. Deschide ușile și inspiră – din debara răzbate un miros metalic, un miros pe care l-a asociat vag cu propriile-i degete. Spațiul de depozitare este înalt și adânc și umplut aproape la refuz. Mai mult de zece mii de ziare. Peste o sută de mii de pagini. Jumate de milion de articole. Toate acele nenumărate rânduri scrise cu grijă, adunate aici sus, așteptându-și momentul când vor fi citite.

A venit rândul pentru ediția de mâine, dar ocazia de a o citi s-a și dus deja. Nicăieri nu va mai găsi un exemplar al ediției din 24 aprilie 1994. Trebuie să continue cu 25 aprilie. Dar faptul că sare o zi provoacă un efect ciudat: aceste grămezi de ziare par dintr-odată să nu mai aibă aceeași autoritate – parcă nu mai e ziarul pe care îl citește ea cu religiozitate, ci doar un maldăr de hârtie goală. Lovește mormanul din stânga, cu numerele citite, și smulge câteva exemplare. Le aruncă din debara.

În aer, paginile împăturite se desfac; foile plutesc puțin și apoi aterizează domol pe podea.

Mai scoate și altele, de data asta un vraf gros de ediții, și le aruncă. Acestea lovesc dușumeaua cu o bufnitură și se răvășesc. Continuă să scoată și altele. Azvârle ziare întruna până o dor brațele și dușumeaua e încărcată cu maldăre de ziare, care înconjoară scara.

Își îndreaptă acum atenția spre celelalte grămezi rămase în debara, cu ziarele necitite. Scoate ediția din vârful teancului, cea din 25 aprilie 1994, și o aruncă jos. Apoi trage afară din grămadă încă o mână de ziare, și încă una.

Își face de lucru cu asta aproape o oră până când, cu mâinile negre de tuș și cu genunchii tremurând în timp ce stă cocoțată pe ultima treaptă, a isprăvit. Debaraua e goală, iar podeaua este un ocean de nuanțe alb-negru.

Ornella coboară, neștiind unde să calce. Pășește pe ziare și, pierzându-și echilibrul, își agită prin aer brațele încărcate cu brățări zornăitoare și cade delicat pe vârful unui maldăr. Alunecă puțin de pe grămada de ziare, icnește speriată, iar apoi se oprește și izbucnește în râs:

— Fată prostuță ce ești!

Un titlu cu caractere aldine îi atrage atenția: „...capitala afgană". Trage afară din teancul de ziare ediția respectivă, pe care o rupe într-o parte. Titlul spune: „Luptătorii talibani capturează capitala afgană" (numărul din 28 septembrie 1996). Mai sapă prin maldăr și scoate un alt ziar la întâmplare: „Pentru prima dată în istorie, indicele Dow depășește 6 000 la închiderea burselor" (15 octombrie 1996). Altul anunță: „Clinton îl surclasează pe Dole și câștigă al doilea mandat" (6 noiembrie 1996). Se pare că stă pe grămada din 1996.

Le împinge într-o parte și sapă prin maldăr, ajungând la anul 1998: „Clinton neagă că a făcut sex cu o stagiară" (27 ianuarie 1998); „Filmul despre celebrul vas scufundat se alege cu o încărcătură *titanică* de 11 premii Oscar, pe care le ia cu sine în adâncuri" (24 martie 1998); „Zeci de oameni uciși în atacuri identice asupra ambasadelor americane din estul Africii" (8 august 1998); „Camera Reprezentanților îl acuză pe Clinton" (20 decembrie 1998).

Iat-o ajunsă și în noul mileniu: „Indicele Dow atinge 11 000" (15 ianuarie 2000); „Milošević își dă demisia în toiul protestelor" (6 octombrie 2000); „Irakul respinge noi inspecții" (2 noiembrie 2000).

Titlurile din 2002 o consternează: „Dărâmăturile de la World Trade Center sunt curățate pentru a face loc Punctului Zero" (31 mai 2002); „Un atac cu bombă în Bali lasă în urmă zeci de morți" (13 octombrie 2002); „Bush înființează Agenția de Securitate Internă" (26 noiembrie 2002).

Răscolește prin marea de ziare ajungând la anul 2004: „Oamenii de știință clonează treizeci de embrioni umani“ (14 februarie 2004); „Putin câștigă din nou alegerile“ (15 martie 2004); „Statele Unite transferă puterea unor conducători irakieni interimari“ (29 iunie 2004); „Un extremist islamic ucide un regizor olandez“ (3 noiembrie 2004).

Sare apoi la 2006: „Bush folosește pentru prima dată dreptul său de veto și blochează cercetările în legătură cu celulele stem“ (20 iulie 2006); „Coreea de Nord pretinde că a întreprins primul său test nuclear“ (10 octombrie 2006).

Urmează 2007: „Apple lansează iPhone cu surle și trâmbițe“ (10 ianuarie 2007); „Bush urmează să trimită 21 500 de noi militari în Irak“ (11 ianuarie 2007); „Un grup de experți descoperă că oamenii sunt cauza schimbărilor climatice“ (3 februarie 2007); „ Eveniment istoric: un senator afro-american va participa la cursa pentru alegerile prezidențiale“ (11 februarie 2007).

Și cu asta a isprăvit. Cam așa arată prezentul, în linii mari.

Stă în picioare, printre ziare, și se gândește la Marta, care va veni mâine. Ornella ar putea să facă ceva curățenie înainte de sosirea ei. Dar, pe de altă parte, Marta va fi impresionată – gata cu toate prostiile despre cum trebuie să stea ziarele vechi într-o parte și ziarele noi în altă parte. Gata și cu interdicțiile legate de noile tehnologii – n-o să mai fie o dramă dacă soțul Martei o sună în timp ce ea e aici.

A doua zi, Ornella dă năvală la ușă:

— Am ceva să-ți arăt. Vino, vino!

Încearcă să o apuce pe Marta de mână, dar femeia încă mai zăbovește până își scoate haina. Ornella așteaptă neliniștită. Marta a adus ziarul de azi, ascuns într-o pungă de plastic, așa cum i-o impun instrucțiunile, încă în vigoare, ale stăpânei.

— Vino! insistă Ornella.

Însă la jumătatea drumului, pe hol, se oprește.

— Ce e? întreabă Marta.

— O să crezi probabil că m-am tâmpit.

O ia pe femeie de mână. Marta nu se opune și se lasă condusă înainte.

— O, Doamne, zice ea văzând dezordinea de nedescris. S-a rupt?

— Ce să se rupă?

Marta e deja în genunchi, încercând să facă ordine în această catastrofă cu ziare vraiște peste tot.

— Nu s-a rupt nimic. Am făcut-o intenționat. N-ai nici un motiv de îngrijorare. Eu însămi le-am aruncat cât colo, protestează Ornella. Am petrecut toată noaptea citind. Până la patru dimineața. Dar n-am reușit nici pe departe să parcurg tot ce s-a întâmplat. Am tot felul de întrebări. O să trebuiască să mă ajuți.

Marta, interpretând aceasta drept o cerere de a face ordine mai repede, răspunde:

— Da, da, o fac acum, o fac acum.

— Oprește-te și ascultă-mă un moment. Lasă ziarele în pace. Spune-mi, unde ai pus ediția de astăzi?

— Care astăzi?

— Chiar ziua de astăzi.

Ornella arată în jos cu degetul, dar gestul ăsta nu face decât să indice câteva mii de zile de astăzi, care stau sub picoarele ei. Adaugă:

— Ziarul de azi pe care l-ai adus. Cel din punga de plastic.

Marta ezită dacă să-i înmâneze ediția, de parcă ar fi un fel de test.

Ornella se așază pe canapeaua din camera de zi, încordată și încântată în același timp, cu pulsul mărit. Desface ziarul de azi cu zgomot și își sprijină spatele mai bine de perne. Își drege vocea, clipește des, de parcă așa ar vedea mai bine, și trece în revistă prima pagină. Se întoarce către Marta, care, de vreme ce i se ceruse să-i țină stăpânei companie, instalase masa de călcat în camera de zi. Ornella întreabă:

— Nu vrei să citești împreună cu mine?

— Nu, nu.

— Sunt multe lucruri care mă derutează. Mă bazez pe ajutorul tău. De pildă, cine este această Britney Spears și de ce s-a ras în cap?

— Nu știu, răspunde Marta, iar răspunsul ei este punctat de șuieratul aburilor ce ies din fierul de călcat.

— Iată încă o chestie: prostul de papă a făcut niște comentarii urâte la adresa musulmanilor și acum aceștia amenință să arunce în aer biserici.

Ornella ridică privirea:

— Marta, nu e periculos să mergi la biserică la tine, nu-i așa?

— Nu, nu.

Ornella întoarce pagina.

— Se pare că toți vor să se arunce în aer. Și toate calculatoarele astea – înțelegi tărășenia asta cu calculatoarele?

— Ce tărășenie?

Dar Ornella știe prea puține chiar și pentru a formula întrebarea:

— Așa, în general.

— Nu foarte bine.

Cuprinsă de un val de afecțiune, Ornella lovește pernele de lângă ea.

— De ce nu te oprești un minut ca să stai lângă mine? Hai să-ți pregătesc o cafea! Am putea discuta știrile. Nu crezi că ar fi o schimbare plăcută de la programul tău?

Marta, cu fața încordată, se uită prin apartament la toate podelele care trebuie măturate, la toate suprafețele care trebuie șterse. Și cum rămâne cu praful de sub paturi?

Când Marta a isprăvit treaba, Ornella o conduce la ușă.

— Ne vedem mâine?

— Da, în regulă, răspunde Marta cu privirea plecată. Mâine.

1994. Corso Vittorio, Roma

Pe la începutul anilor 1990, succesul ziarului sub conducerea lui Milton Berber a început să scadă ca urmare a reducerii numărului de cititori ce afecta întreaga presă tipărită. De ani buni televiziunea confisca din cititorii fideli ai ziarelor, iar apariția canalelor de știri care funcționau non-stop a fost o altă lovitură puternică. Ziarele de dimineață, scrise cu o după-amiază în urmă, păreau acum din ce în ce mai învechite. Tirajul a coborât din nou sub douăzeci și cinci de mii de exemplare.

Un motiv și mai serios de îngrijorare era Milton însuși. Deși rămăsese robust din punct de vedere intelectual, avea o sănătate din ce în ce mai șubredă: diabet, hipertensiune, vedere slăbită, auzul tot mai prost. În 1994, a convocat tot personalul.

— De ce există acest ziar? a început el.

Câțiva reporteri au zâmbit neliniștiți. Cineva a spus o glumă răutăcioasă în șoaptă.

— Serios vorbind, a continuat Milton, m-am întrebat și eu de câteva ori. De ce o fi bătut Cyrus Ott atâta drum până aici ca să înființeze redacția asta? De ce s-ar sinchisi un tip atât de bogat și de puternic? Se zice că Ott avea o pasiune onestă pentru știri și credea că lumea are nevoie de o publicație adevărată. Pe mine însă nu mă convinge povestea asta. Sunt jurnalist – structural vorbind, eu nu am încredere în motive și rațiuni nobile. Adevărul e că tipul a venit aici pentru pizza.

Toată lumea a râs.

— În ceea ce mă privește, a continuat Milton, nu pot pretinde că am fost eu însumi însuflețit de rațiuni mai înalte. Îmi place

pur și simplu să scot un ziar: îmi plac titlurile și termenele-limită. Nimic nobil. Dar, oameni buni, a conchis el, am ajuns la capătul drumului. E timpul să mă retrag.

Câțiva redactori au exclamat mirați.

Milton a zâmbit:

— Ei, haideți – nu vă prefaceți surprinși. Într-o fabrică de zvonuri cum este redacția asta, nu puteți pretinde că nu știați. Așa că nu mai faceți pe bufonii.

Milton a rămas fără grai în momentul acela. În redacție s-a așternut tăcerea; toată lumea aștepta următorul său cuvânt. El a luat un exemplar al ediției de dimineață, l-a ridicat grăbit și s-a îndreptat spre biroul lui din colț. A fost ultima lui zi la ziar. Trei luni mai târziu, a murit la Washington în urma unui atac cerebral.

Înlocuirea lui Milton nu a fost o treabă ușoară. Boyd a livrat o serie de directorași, fiecare rezistând câțiva ani înainte să se pensioneze, moment în care primeau, drept compensație, un pachet din acțiunile Grupului Ott. Dar asta nu a oprit scăderea tirajului. Personalul s-a împuținat prin ieșirea la pensie a mulți angajați care nu au fost apoi înlocuiți; paginile despre stil au fost desființate; de rubricile de cultură și sport în special nu se mai ocupa nimeni cum trebuie.

Ziarul ieșea încă în formatul de douăsprezece pagini pe zi, dar numărul articolelor originale s-a diminuat dramatic în timp ce proliferau știrile preluate ca atare de la agențiile de presă. Dacă alte ziare se luptau cu ofensiva știrilor televizate adoptând o grafică în culori ce-ți sărea imediat în ochi, ziarul de pe Corso Vittorio a rămas impasibil, păstrând grafica în alb și negru.

Următoarea provocare s-a dovedit a fi și mai redutabilă: Internetul.

La început, multe publicații și-au făcut site-uri ce percepeau un tarif pentru a fi accesate. Dar cititorii căutau numai conținut gratuit. Așa că trusturile de media au decis să posteze tot mai multă informație online, fără să mai perceapă nimic, așteptându-se ca publicitatea pe Internet să contracareze în cele din urmă daunele hemoragiei financiare înregistrate de presa tipărită.

Ziarul a avut însă o reacție cu totul și cu totul specială la toate aceste transformări: nu a făcut nimic. Editorul-corector Herman Cohen dezaproba orice discuție legată de un eventual site cu replica lui obișnuită:

— Internetul este față de presa scrisă ce sunt claxoanele față de muzică.

Piețele se prăbușesc pe fundalul temerilor legate de încetinirea economică a Chinei

Director financiar – Abbey Pinnola

Odată ajunsă la poarta de îmbarcare, Abbey cade într-un fel de comă, starea ei obișnuită dinaintea călătoriilor; de fapt este o toropeală ce i se infiltrează în creier în timpul deplasărilor lungi, la fel precum pătrunde saramura în legumele puse la murat. În starea asta ciugulește orice găsește de mâncare prin preajmă, devine fascinată de încălțămintea călătorilor, o apucă accese de filozofie existențialistă și, în cele din urmă, izbucnește în lacrimi din te miri ce. Se uită lung la șirurile de locuri din sala de așteptare: cupluri de tineri cuibărindu-se unii într-alții, soți în vârstă care citesc cărți despre războaie de demult, iubiți care ascultă muzică la aceeași pereche de căști, oameni șușotind depre magazinele duty-free și întârzieri.

Se urcă în avion rugându-se în gând să nu fie plin. Zborul de la Roma la Atlanta durează unsprezece ore și ea ar vrea să se întindă comod ca să lucreze și să doarmă, în această ordine. Cu colțul ochiului zărește un bărbat care se oprește în dreptul rândului ei, verificându-și biletul. Se uită pe fereastră, dorindu-și din tot sufletul ca el să plece. (Odată s-a lăsat antrenată într-o discuție cu un alt pasager, iar acela a fost cel mai lung zbor din viața ei. A făcut-o să joace Scrabble și insista că „ug“ este un cuvânt. De atunci are o regulă: nu vorbește niciodată în avion.)

Bărbatul spune „Ei, ca să vezi“ și se așază lângă ea. Avionul nici nu a început să facă virajele pe pistă, înainte de decolare, și omul încearcă deja să inițieze o discuție. Se întoarce puțin către el și îi oferă drept răspuns un „Hmm“, dar nu-și dezlipește ochii de fereastră.

Tipul tace.

Viteza și înclinarea avionului de la momentul decolării o trezesc. Visa. Ce? Nu-și mai amintește. Are nevoie de documentele ei, care sunt în spațiul pentru bagajele de mână de deasupra, dar semnul cu *Puneți-vă centurile de siguranță* este încă aprins. Se lasă cuprinsă din nou de starea ei de letargie, uitându-se absentă afară pe fereastră la norii de sub ea, care coborau tot mai jos și formau un fel de saltea infinită.

Își studiază unghiile, făcându-și griji în legătură cu Henry, care nu vrea să-și viziteze tatăl la Londra în timpul vacanței școlare; în plus, se apropie de vârsta la care nu-l mai poate obliga să facă tot ce vrea ea. Oare îl ignoră pe taică-său ca să-și demonstreze loialitatea față de ea? Așa speră, dar, în același timp, speră că lucrurile nu stau chiar așa. O să-l forțeze pe Henry să-l viziteze până împlinește o anumită vârstă. Șaisprezece ani, să zicem.

Pentru numele lui Dumnezeu! Destul! A tot încercat să ignore lucrul ăsta, dar, dacă idiotul de lângă ea nu cedează un colțișor din mânerul scaunului, o să-l asfixieze cu punga pentru vomă. Își încordează cât poate mâna și, încetul cu încetul, își înfige cotul ei ascuțit în antebrațul lui. Cât o să mai treacă oare până tipul cedează?

Dar pasagerul nu pare să observe nimic, și Abbey e dezgustată numai gândindu-se că l-a atins, așa că renunță. Tipul trage de pielițele din jurul degetului mare și reușește să desprindă un strat de cuticule. Respingător. Ar vrea să vadă cum arată omul ăsta, ca să știe concret ce față are individul de care îi e atât de silă, dar nu se poate întoarce către el fără să-i atragă atenția. Așa că și-l imaginează: american, cincizeci și ceva de ani, un ratat. Celulită, mătreață și cu tiroida în piuneze. Lucrează la Office Depot și vinde scări industriale. Sau se ocupă de suport tehnic și își umple timpul cu jocuri video după orele de serviciu. Sigur are borsetă, șosete lungi până aproape de genunchi și tenișii. Ce făcea el la Roma, totuși? Auzise cumva că e un oraș plin de cultură? Se fotografiase în fața Colosseumului cu vreun individ îmbrăcat în gladiator care se pozează cu toți turiștii?

Oricum, e ridicol – de ce să nu se simtă *ea* comod vreme de unsprezece ore din cauza acestui idiot? Lansează un alt atac cu cotul ei ascuțit asupra mânerului scaunului, crescând presiunea pe brațul lui.

— Poftim, spune el, retrăgându-și brațul. Să-ți fac loc.

— O, mulțumesc, răspunde ea în timp ce urechile i se înroșesc; lobul îi e deja roșu, iar sângele merge acum mai sus.

Îl urăște și mai mult.

— Scuze, spune el. Sunt groaznic, știu că am tendința să ocup cât mai mult spațiu. O fac însă fără să-mi dau seama pe moment. Strigă dacă ți se pare că nu ai suficient loc. În general nu prea știu ce să fac cu mâinile astea lăbărțate și unde să le mai pun.

Își leagănă brațele ca să ilustreze cele spuse.

— Cel puțin avem loc lângă ieșirile de urgență. Poți întotdeauna să-ți dai seama care sunt cei mai inteligenți oameni din avion; sunt cei ce comandă locurile de lângă ieșirile de urgență. Practic, astea sunt locuri de clasa întâi – nu că aș fi stat pe vreunul vreodată, dar îmi închipui că este aceeași chestie –, și asta pentru un preț mai mic plătit de cei ca noi, care alegem să călătorim ca sardelele.

— Ascultă, te superi dacă te rog să-mi faci și mie un serviciu și să mă trezești când se servește masa de prânz? Asta dacă ești treaz atunci, desigur. Mersi.

Abbey rostește asta cu atenția concentrată asupra spetezei scaunului din față, după care se întoarce cu privirea la fereastră și trage jaluzeaua. A făcut o prostie, totuși. Nu vrea să doarmă. Vrea să lucreze. Acum va fi nevoită să pretindă că doarme. Îl disprețuiește.

Trec șapte minute – mai mult de atât nu poate să se prefacă. Se ridică puțin din scaun, forțându-și mușchii feței să schițeze un zâmbet cordial și întinde mâna înspre compartimentul cu bagajele de mână.

— Am nevoie să iau ceva de acolo.

Tipul sare în sus, își lasă cartea pe scaun și îi face loc.

Cu destulă dificultate, ea se strecoară printre scaune și ajunge pe culoar.

— Pot să te ajut, să-ți dau ceva jos?

Se întâmplă în două etape. Mai întâi tipul îi pare familiar. Apoi își dă seama că îl cunoaște. Doamne Dumnezeule. Ce coșmar.

— O, Doamne, spune ea. Bună, bună. Pur și simplu nu te-am recunoscut.

Într-adevăr, încă nu știe de unde să-l ia.

— Nu știai că sunt eu?

— Îmi pare atât de rău. Eram complet năucă. Eu mă retrag într-o lume a mea când călătoresc cu avionul.

— Nici o problemă. Pot să-ți dau ceva de sus?

I se aprinde un beculeț în minte: e Dave Belling.

Vrea să moară. E Dave de la biroul de editare. Dave cel proaspăt concediat. Dave, care a fost dat afară ca să se mai reducă din cheltuielile cu personalul. Dave, pe care *ea* l-a propus să fie disponibilizat. Unsprezece ore cu el. Ba, mai rău de atât, tocmai a fost surprinsă în echipamentul de zbor, cu pantaloni de trening și părul prins în codițe. (La redacție vine numai în costume și cizme și afișează o privire rece.) Cum ar spune Henry: *Che figura di merda.*

— Cred că ajung, insistă ea. Mulțumesc oricum.

Dar nu prea ajunge. Simte că îi ard urechile.

— E geanta aia albastră. Nu, albastru-închis. Așa. Da. Aia e. Grozav. Mersi. Mersi mult de tot.

Dave se dă deoparte galant ca să-i permită să se întoarcă la locul ei.

Ea se așază cu un zâmbet diafan pe buze, dar simte brusc o greutate chinuitoare în stomac.

— Îmi pare rău dacă am părut nepoliticoasă mai devreme. Chiar nu știam că ești tu.

Ar trebui să nu mai sporovăiască atâta.

— Oricum, ce mai faci? Cum o mai duci? Încotro mergi?

Încotro merge? E într-un avion cu destinația Atlanta. Și cum o mai duce? Tocmai a fost concediat.

— Bine, foarte bine, răspunde el.

— E grozav atunci.

— Tu?

— Și la mine sunt toate bune. Mă duc la Atlanta – evident. Am o întâlnire cu consiliul Grupului Ott. Bilanțul anual.

— Tu trebuie să faci asta?

— Mi-e teamă că da. Patronul nostru ignorant refuză să meargă.

— Așa că pe tine pică pleașca.

— Mda. Pe mine pică, într-adevăr. Deși trebuie să recunosc că e interesant să te duci la sediul central al grupului, spune ea. Noi la Roma credem că suntem buricul lumii și partea cea mai importantă din concernul Ott. Dar când merg la Atlanta, mi se schimbă total perspectiva și îmi dau seama cât de mici și de neînsemnați suntem.

— Nu mai poți vorbi de „noi", observă el blând. Eu nu mai figurez în ecuație.

— Da, da, așa e. Scuze.

— Nu prea se mai mișca nimic la ziar, așa că m-am gândit că e momentul să plec.

Cu siguranță nu-și dă seama că ea de fapt știe adevărul. Mai mult chiar, el nu-și dă seama de rolul ei în concedierea lui.

— Sună înțelept, spune ea ca să rupă tăcerea așternută pentru o clipă. Ce citești acolo?

El recuperează cartea broșată pe care stătea cu fundul și îi arată coperta.

— O, uau! exclamă ea. Sunt o mare admiratoare a lui Jane Austen.

— Serios?

— Nu am citit *Persuasiune*, spune ea. Dar *Mândrie și prejudecată* este probabil – nu, sigur – cartea mea preferată. Încerc să le conving și pe fetele mele s-o citească, dar cred că sunt puțin cam mici încă.

— Ce vârstă?

— Zece și unsprezece ani.

— Nu citisem nimic de ea până acum câteva luni, povestește el. Dar acum sunt într-un fel de misiune, trebuie să citesc tot ce a scris ea. Nu e prea mult, de fapt. Asta e ultima carte de pe lista mea.

Dave studiază coperta.

— Dar ăsta nu a fost titlul ales de autoare – a murit înainte de publicarea cărții. Editorul a intitulat-o *Persuasiune.*

— E un titlu grozav, totuși.

— Este, nu-i așa?

— Și care-i preferata ta? întreabă ea.

— Poate *Mansfield Park*, poate *Mândrie.* Singura care nu m-a atras a fost *Rațiune și simțire.*

— Eu una nu am citit decât *Mândrie și prejudecată.*

— Dar spuneai că e scriitoarea ta preferată.

— Știu, știu. Sunt o cititoare jalnică. Trei copii. Serviciul.

— Trei copii?

Dave face o față mirată.

— Ce înseamnă asta?

— Nu, nimic. Sunt impresionat. Pari tânără ca să ai trei copii.

— Probabil. Deși nu sunt așa de tânără. În orice caz. Scuze, ar trebui să te las să citești.

— Nici o problemă, pe bune – e bine să mai ocazia să și vorbești. Nimeni nu vorbește în redacția aia. Ai observat? Cel mai ciudat lucru pe care l-am constatat când am început serviciul acolo; mă gândeam: e vreun fel de gașcă pe aici ori miros eu foarte urât sau ceva de genul? Acolo e ca un jurământ al tăcerii pe care l-au făcut toți.

— Exact așa e la redacție.

— Te simți de parcă efectiv te-ar urî toată lumea.

— Eu mă simt mereu așa acolo.

Colegii ei nici măcar nu au decența să-i spună pe nume și, când vorbesc despre ea, îi zic „State de Plată". Urăște porecla asta. Ei nu pot accepta faptul că ea e tânără, și femeie, și deasupra lor în lanțul trofic. Dar *ea* e cea căreia colegii îi datorează faptul că *ei* încă figurează ca angajați. Tipii ăia – stenografi ridicați în slăvi, care vorbesc despre prerogativele presei – de parcă

ziarul ar fi altceva decât o afacere. Nu e loc pentru astfel de oameni când pierdem atât de mulți bani. Și mai ales prețiosul ăla care își dă cu părerea despre toate, tatăl tuturor fandosiților, insuportabilul Herman Cohen, care îi trimite mereu articole sarcastice cum ar fi „De ce e media distrusă de cei care nu au altă treabă decât să numere boabe". De parcă ea ar vrea ca de afacerea asta să se aleagă praful. El e cel ce s-a împotrivit când a fost vorba ca ziarul să aibă un site. În aceste timpuri, noi încă nu suntem prezenți pe Internet! Dar cei care o numesc State de Plată nu se gândesc la astfel de lucruri. Nu se gândesc la câți bani pierde ziarul de fiecare dată când ei întârzie cu închiderea ediției (patruzeci și trei de mii de euro pe anul ăsta, până acum). Sau cât de mult s-a împotrivit ea disponibilizărilor. (A reușit să convingă consiliul Ott, care voia inițial șaisprezece concedieri, să aprobe într-un final concedierea a nouă persoane, dintre care numai una din rândul jurnaliștilor.) Fără ea, angajații ar ajunge în stradă într-o lună. Și tot ei o iau *la mișto* pe *ea*.

— E așa de trist, continuă ea. E nevoie de un zbor intercontinental ca să apuci efectiv să schimbi câteva cuvinte cu cineva din redacție.

— Deși noi am mai stat și altă dată de vorbă, când am început serviciul.

— Așa e, discuția de bun venit. Am fost nesuferită rău atunci?

— Nu chiar.

— O, nu. Pe bune?

— Glumesc. Nu, doar că păreai foarte ocupată.

— Chiar sunt. Foarte, foarte ocupată. Consiliul nu vrea să mai plătească încă o persoană care să mă ajute. Și de ce ar face-o, la drept vorbind? Eu fac treabă cât trei angajați. E greșeala mea. Scuze, n-ar trebui să-mi vărs nervii acum. Și încă o dată scuze, cu întârziere, dacă am fost puțin cam știi tu cum la serviciu. Câteodată e o atmosferă atât de ciudată în redacție, după cum ți-ai dat și tu seama.

Se întoarce către el:

— Deci îți place să citești?

El răsfoiește paginile cărții.

— Când pot.

Pune cartea cu fața în jos pe un picior.

— N-ar trebui s-o lași deschisă așa.

— Cum așa?

— Deschisă cu fața în jos. O îndoi și o să i se rupă cotorul.

— Nu mă deranjează.

— Scuze. Fac pe șefa. Ar trebui să te las să citești.

— Nu-ți face griji.

— Și eu ar trebui să mai lucrez câte ceva.

Lasă jos măsuța de plastic de pe speteaza scaunului din față, dar ezită. O fi ceva prin documentele ei în care este menționat și Dave? Ceva ce el n-ar trebui să vadă? Deschide mapa puțin și scoate niște pagini lipsite de importanță, dar îl studiază pe furiș. Dave dă o pagină. Pare absorbit de lectura lui și nici pe departe curios să tragă cu ochiul la tabelele ei anoste. La ce pagină a ajuns? Optzeci și trei. Abbey se face că-și aranjează foile, deși în realitate le amestecă în neștire, bifează fără rost niște documente ca și cum le-ar fi verificat, chipurile, dar de fapt citește *Persuasiune* peste umărul lui. El mai dă o pagină. Citește mai repede ca ea. Asta e cam enervant. Dar e de înțeles – el știe deja ce se întâmplă în carte. Abbey se mai preface de câteva ori că face ordine în hârtii. El mai dă o pagină și, după ce-și ține vizibil respirația timp de câteva momente, desface larg cartea ca să vadă amândoi. Iar a fost surprinsă. Cu urechile înroșite, se întoarce la lucrul ei.

— Te captivează, nu? observă el binevoitor.

— E un obicei groaznic de-al meu. Scuze.

— Nu fi nebună. Poftim. Te rog.

Deschide cartea între ei și o pune pe mânerul de la scaune.

— Vrei să-ți explic ce se întâmplă?

— Nu, nu – e în regulă, pe bune. Ar trebui să-mi văd de lucru.

— Vezi, de-aia m-au concediat, glumește el. Toată lumea lucrează în timp ce eu nu fac dracului nimic, doar citesc din Jane Austen!

L-au concediat? Mai înainte spusese că a plecat el de bunăvoie.

— Ei bine, chiar nu ți-ai pierdut simțul umorului când vine vorba de serviciu.

— E mai ușor când ai o slujbă nouă.

— Da? O, mă bucur să aud asta.

— Mersi. Mda, a doua zi după ce am fost dat afară, vorbeam cu un amic italian de-al meu și mi-a spus de slujba asta. Bănuiesc că sunt norocos.

Abbey se întreabă câți ani o avea Dave Belling. Cam de-o vârstă cu ea? Un pic mai mare?

— Hei, uite, spune el, prânzul numărul unu vine pe culoar.

— Prânzul numărul unu?

— Da, avem două mese de prânz pe zborul ăsta, din cauza diferenței de fus orar.

— O, ura.

— Serios.

Mănâncă puiul de plastic, fără nici un gust, morcovii ce au consistența cauciucului și o prăjitură roz, după care fac comentarii sardonice despre masă, așa cum fac călătorii în general când se confruntă cu oribila mâncare ce se servește în avion, dar pe care o consumă totuși până la ultima firimitură.

— Așadar, de ce te duci în Atlanta? întreabă ea.

— Am zis să-i văd pe-ai mei înainte să încep noul serviciu.

— Asta înseamnă că ești din zonă?

— Din Georgia, da. Dintr-un orășel pe nume Ocilla.

— E un loc frumos?

— E în regulă. N-aș putea trăi din nou acolo. Am crescut acolo și-mi ajunge cât am stat în acel oraș. Și tu? De unde ești?

— De origine sunt din Rochester, New York.

— Deci și tu ești din categoria „de origine". Înseamnă că ai mai stat în multe alte locuri după ce ai plecat din locul de baștină.

— Nu chiar așa multe. Am fost la facultate în Binghamton, am studiat în străinătate un an la Milano, unde l-am cunoscut pe soțul meu. Acum nu mai e soțul meu. E fostul meu soț. Deși pe vremea aia nu era încă. Niciodată nu știu cum să spun asta cel mai bine.

— Dă-mi voie să intervin eu aici, cu experiența acumulată la biroul de editare: pe vremea aceea, era viitorul tău soț, după care a devenit efectiv soțul tău înainte să ajungă la statutul de fost soț.

Ea râde.

— Așa ai formula-o în ziar?

— Acum vezi de ce m-au concediat.

Abbey zâmbește.

— Deci, în orice caz, m-am combinat cu tipul ăsta, oricare i-ar fi fost statutul atunci, în Milano. E de acolo, de loc. A fost prima iubire care a contat într-adevăr pentru mine și eu eram...

Se oprește.

— Cum erai?

— Nu știu. Proastă. Aveam douăzeci și trei de ani.

— Nu poți să te plângi – te-ai ales cu trei copii din afacerea asta.

— E adevărat. Asta îmi tot spun și eu.

— Eu nu am nici u copil, zice el. Am vrut. Dar soția mea – pe atunci soția mea – nu voia. Orice aș fi spus, ea nu dorea copii și pace. Dar, fii atentă, divorțăm noi prin, ce an era, prin '96, ea cunoaște un tip, se căsătoresc și au patru copii împreună! Mă gândesc că de fapt problema nu era că nu dorea ea copii, ci că nu-i voia cu *mine*!

Abbey nu răspunde.

— Ce e? întreabă el.

— Nimic. Nimic. Mă gândeam doar, spune ea. Pari foarte stăpân pe tine și liniștit când spui asta. Felul în are o spui arată că nu-ți plângi de milă. Admir asta foarte mult.

El zâmbește fâstâcit.

— Glumești?

— Nu, pe bune.

Dave mai trage de-o pieliță din jurul unghiei.

— Sunt convins că și tu ai aceeași atitudine în legătură cu divorțul tău.

— Spui asta doar pentru că nu m-ai auzit văicărindu-mă despre fostul meu soț, sărmanul de el. Nu că ar fi sărman, nici

pe departe. E un labagiu destul de bogat, de fapt. Scuze pentru limbaj.

— De ce e labagiu?

Abbey zvâcnește din cap de parcă i-ar fi dat târcoale o albină.

— Pur și simplu așa este. Nu știu. Am avut o idilă atât de pasională – cel puțin așa am crezut eu. Acum îl suspectez că dorea doar să-și îmbunătățească engleza.

— Nu se poate.

— N-o lua ca pe o glumă. E un anglofil împătimit. A insistat să le dăm copiilor noștri nume britanice tradiționale sau, mă rog, nume pe care le considera el tradiționale.

— Cum ar fi?

— Henry, Edith și Hilda.

— Parcă ar fi desprinse din Anglia victoriană.

Ea-și acoperă fața.

— Știu, știu. Mă simt așa de jenată în legătură cu asta. M-a obligat să le dau numele astea! Jur. Eram tânără și proastă. Ca să nu mai spun că numele astea sunt greu de pronunțat pentru italieni. Așa încât propriii lor bunici din Milano – oameni cu-adevărat cumsecade, trebuie s-o recunosc, nici nu pot rosti numele nepoților lor. E ridicol.

— Și unde este fostul tău soț acum?

— În Londra. Era îndrăgostit de ea, așa că s-a mutat acolo. Chipurile, ca să găsească un loc îndeajuns de mare pentru noi toți. Iar eu chiar mi-am dat demisia – eram asistent contabil pe atunci, înainte să fac masteratul. După care îmi trimite o scrisoare în care îmi povestește că are „probleme nervoase", orice o vrea asta să însemne. A fost un sfârșit lent și urât. Nu mi-a zis niciodată în față despre iubita lui. Acum trăiește acolo. În Londra. Cu ea.

— Vreo englezoaică autentică, bănuiesc.

— De fapt, spre marele meu amuzament, ea e din Napoli.

— Ca să vezi, spune Dave râzând. Dacă nici lovitura asta sub centură nu te-a lecuit...

Ea zâmbește la auzul acestor vorbe.

— Așa am crezut și eu, continuă Abbey. În fine. Câți ani ai, Dave, dacă nu te superi că te întreb?

— Patruzeci și cinci. Tu?

— Patruzeci. Tocmai am făcut patruzeci.

— Pe bune? se miră el. Ești mai tânără decât am crezut.

— Vai, mulțumesc foarte mult.

— Nu, nu; altceva am vrut să spun de fapt. Ești tânără pentru postul atât de important pe care îl ai la serviciu. Și cei trei copii și tot restul. Mă face să mă simt rușinat.

Discuția începe să se poticnească. Ea e acum cu fața spre el și nu poate să-și întoarcă discret capul în altă direcție.

— Să mai citim un pic? sugerează el deschizând cartea acolo unde rămăseseră.

— E drăguț din partea ta, dar tu dă-i înainte. Eu o să mai lucrez puțin.

Îi mai aruncă o privire lui Dave din când în când. Își zâmbesc și el bâțâie cartea, întrebând-o:

— Nu te tentează?

După ce a lucrat câtva timp, Abbey se întoarce către el ca să spună o glumă. Dar el a adormit cu cartea pe piept. Jane Austen, se gândește ea, ce tip mai citește astăzi Jane Austen? Că doar n-o fi homosexual. Nu prea pare. Nu a cunoscut mulți americani din sud. Pronunția pe nas tipică sudiștilor și atitudinea lui modestă și nesofisticată îi par acum destul de exotice lui Abbey. Le găsește foarte firești.

Dacă se trezește și o surprinde că-l examinează atent? Abbey se hotărăște să-l studieze cu coada ochiului. Nu e deosebit de înalt, deși e greu de spus cu certitudine când stai jos. Hanorac, blugi, ghete de drumeție. O alură relaxată, de om căruia nu-i place să stea în casă. Mâna pe care o ține pe carte e mică, cu degete subțiri, dar puternice, unghii roase și pielițele neîngrijite. Face mai mulți bani decât ai da pe el la prima vedere. E clar că încă suferă de pe urma divorțului. E rezervat, totuși – nu e un tip care să-ți înșire povestea întregii lui vieți și să se plângă de lucrurile care nu i-au ieșit.

El se mișcă în somn și brațul lui acaparează tot spațiul liber rămas între ei, atingându-i cotul. Ea rămâne nemișcată, decide să nu evite contactul fizic și, după ce stă cu respirația întretăiată vreme de câteva clipe, respiră iar normal.

O oră mai târziu, Dave cască și se trezește clipind des din ochi.

— Scuze.

— Pentru ce? șoptește ea.

— Cred că am ațipit un minut, răspunde el încet. Hei, de ce vorbim în șoaptă?

— Poate pentru că s-au stins luminile.

Arată înspre toaletă.

— Scuze, trebuie să mă duc un minut acolo.

— O, Doamne, spune el desfăcându-și centura de siguranță și ridicându-se brusc. Te-am ținut aici blocată atâta vreme?

— Nu. Deloc.

Abbey își suge burtica, reușește să se strecoare afară pe culoar, își ia poșeta din compartimentul de sus și se îndreaptă spre baie. Ajunsă înăuntru, la adăpost de orice privire, se studiază în oglindă, dar nu e deloc încântată de ceea ce vede în lumina puternică din toaletă.

— Arăt ca dracu'.

Scoate un deodorant din poșetă și își dă cu el sub braț. Desface un pachet de șervețele umede, își șterge fața și mâinile, apoi aplică mult fond de ten ca să mascheze petele de pe față; mai adaugă puțin contur în jurul ochilor și puțin ruj pe buze. Sau mai bine nu. Se șterge pe buze cu un șervețel de hârtie, se mai uită o dată atent la reflexia ei din oglinda zgâriată și îndepărtează o geană de pe obraz. Își aranjează sutienul care o deranja și se uită pe sub cămașă: poartă un sutien negru cam ponosit. Aruncă o privire și sub pantaloni: are niște chiloți mari și albaștri, teribil de demodați. Așadar, o combinație trăsnet: dantelă neagră, ca la înmormântare, sus și material cât o parașută, jos. Nu fi proastă – cui îi pasă? Încă un șervețel umed. Gata.

Se oprește în dreptul rândului lor.

— Hei.

El sare în picioare.

— Hei.

Abbey trage aer în piept și se strecoară înapoi la locul ei.

— Ai făcut duș acolo?

— De ce întrebi? Pentru că am stat mai mult?

— Pentru că pari foarte proaspătă, foarte activă, ceva în genul. Nu știu cum reușiți voi, fetele, chestia asta. Eu când călătoresc arăt ca o pereche de cizme vechi.

— Avem și noi femeile secretele noastre, declară ea cu mândrie.

— Păi atunci, răspunde el cu entuziasm, sunt cu totul de acord cu secretele voastre.

Nu e homosexual, se gândește ea.

— Ascultă, e doar un zbor cu avionul, spune ea, atingându-i brațul. Nu se așteaptă nimeni să arăți în formă maximă.

— Tu te descurci destul de bine, răspunde el, iar vocea îi devine mai domoală dându-și seama ce compliment îndrăzneț i-a făcut. În orice caz, reia el, mă gândesc să mă duc și eu să mă răcoresc puțin, chiar dacă nu am atâtea trucuri la îndemână.

— O, termină.

Se întoarce, lovindu-se pe obraji cu palmele ude.

— E mai bine.

Se aruncă în scaun.

— Mai bine.

— Deci, spune ea. În fine.

Un moment de tăcere.

— Deci, încearcă ea din nou, îți place viața la Roma? Ai milioane de prieteni acolo și așa mai departe?

— Ceva în genul. Adică nu chiar milioane. Nu vorbeam italiana de la început, așa că am rămas mult timp pe tușă.

— Totuși, pun pariu că erau zeci de fete care te urmăreau, nu? Jurnalist american singur și chestii din astea care le impresionează.

— Lucrurile nu stau chiar așa. O vreme am avut o relație cu o fată din Noua Zeelandă; lucra la o cârciumă de lângă mine.

— Unde anume?

— Unde locuiesc eu? În Monti. Via dei Serpenti.

— Mișto zonă.

— Un apartament mic, dar ai dreptate, mda. Știi, un lucru pe care l-am învățat la Roma este că italienii sunt cu adevărat prietenoși și tot tacâmul, dar ei au găștile lor. Înțelegi? Toată viața ies cu aceiași oameni pe care i-au întâlnit în clasa întâi. Și dacă nu ai fost la aceeași școală cu ei, atunci n-o să capeți niciodată o invitație la cină. Înțelegi ce vreau să zic?

— Absolut. Tipic italian.

— E greu de pătruns în cercurile lor. Pentru un american. Mă gândesc că e mai ușor pentru fete. Toți italienii ăia rafinați și șmecheri...

— Sper că nu te-ai lăsat păcălit de mitul amantului latin, nu? Hai să-ți spun un secret: italienii – și eu știu asta foarte bine, doar m-am măritat cu unul – sunt primadone, nu armăsari. Eu una refuz să mă îndrăgostesc de un tip care are o garderobă mai bogată ca a mea. Mulți italieni din ăștia sunt ca niște băieți mici. Fiul meu, Henry, e mult mai matur, și nu are decât treișpe ani. Multot tipi italieni încă le spală mămica rufele, le aranjează blugii în șifonier, le pregătește sandviciuri cu mortadella la prânz. Se pare că nu prea depășesc niciodată nivelul ăsta.

Abbey strâmbă din nas.

— Ce, crezi că sunt prea sarcastică? Gata – am terminat cu tiradele, jur.

— De fapt, chiar mă bucur să aud lucrurile astea. În ultimii ani m-am simțit ca un american nătâng, bun de nimic.

— Ascultă.

Îi atinge brațul cu încredere.

— Serios, nu ai nici un motiv să fii îngrijorat.

— Mai zi. Îmi face bine la ego după aproape doi ani în care am tot văzut tipi italieni în pulovere roz și pantaloni portocalii care aveau un succes formidabil. Înțelegi ce spun?

Ea râde.

— La drept vorbind, continuă el, în ultimele șase luni sau așa ceva, am cam renunțat la toate astea. Nu mi-am mai bătut

capul să cunosc vreo italiancă. Adică mi-am cam pierdut răbdarea.

— Ce vrei să spui?

— Cred că am obosit să o tot încasez. Știu că sună cinic. Dacă ai fi vorbit cu mine când aveam douăzeci sau treizeci de ani, eram total diferit. Pe vremea aia eram cel mai romantic tip cu putință. Trebuia să mă fi văzut la nunta mea. Eu am fost cel care a insistat să facem o ceremonie fastuoasă, cu mulți invitați. Fosta mea soție voia ceva într-un cadru restrâns. Dar e o nebunie așa. E mult prea mult. Viața ar fi mai ușoară dacă nu aș fi un romantic neghiob. Dar ăsta sunt eu. Exact așa.

— Nu e un lucru rău în sine.

— Poate. Dar îți face viața mai complicată, totuși.

— Orice merită în viața asta e complicat. Nu crezi? Sau ți se pare o prostie?

— Nu, nu. Probabil ai dreptate.

— Problema mea este că stau prea mult la serviciu; sincer, mă întreb dacă aș mai avea ceva timp și pentru o relație serioasă. Și mi-e mult prea jenă să recunosc câtă vreme a trecut de la ultima mea relație.

— Ei, haide.

— Nu spun. Pe bune. Nu vrei să știi. Henry zice că am înlocuit dragostea cu munca. Ăsta e Henry, de treisprezece ani, face în curând treizeci. Cred că o altă problemă a mea – și nu vreau să pară ca și cum aș fi îngâmfată – e că mulți tipi pot fi intimidați de mine. Cred că dau impresia că aș fi prea pornită, prea concentrată pe carieră. Nu știu. Sper că nu par meschină. Asta chiar că nu sunt. Dar nu-ți poți permite să fii slabă într-o slujbă ca a mea. Trebuie să fii dură, că altfel te calcă toată lumea în picioare. Așa stau lucrurile. Oamenii cred că vreau să fac armată cu ei. Dar, de fapt, îmi lipsește încrederea de sine; sunt destul de timidă. Știu că nu asta e impresia pe care o au oamenii despre mine. Dar...

Verifică să vadă care e reacția lui Dave.

— Ți-am făcut capul calendar, nu? Scuze, bat câmpii.

— Deloc. Te înțeleg. Cred că orice om de pe planeta asta are nevoie de prezența altuia în preajmă ca să rămână întreg la minte și să aibă o viață normală. E chiar atât de simplu. Și, recunosc, nu sunt vreo excepție.

Ea însă nu fusese îndeajuns de curajoasă ca s-o spună direct, nu a vrut să pozeze în ipostaza de mamă singură și patetică.

— Poate că ai dreptate, spune ea. Adică, probabil așa e normal.

— E mai mult decât normal.

Abbey își încrucișează picioarele și le ține strâns în această poziție – trebuie neapărat să facă pipi. Mai devreme a fost prea ocupată să se aranjeze ca să-și mai amintească să folosească și toaleta. Nu vrea să pară ca și cum ar avea vreo problemă cu vezica, dar nu se mai poate abține mult timp.

— Mă duc să-mi mai dezmorțesc puțin picioarele, spune ea.

În loc să folosească toaleta din față, de lângă cabina piloților, merge în direcția opusă, spre coada avionului. Când se asigură că nu o vede, intră în baie. Rămâne acolo mai mult timp, reflectând.

Își miroase antebrațul care l-a atins pe al lui. Are un parfum special – destul de plăcut, de fapt. Ce-o fi? E ceva bărbătesc. Mirosul pielii lui. Se întreabă cum o arăta locuința lui din Via dei Serpenti. Sticle de vin goale, lumânări pe jumătate arse, pete de ceară pe mochetă. O locuință mică, a spus el, ceea ce sugerează că trăiește singur. Nu ar putea să-l invite în casa ei, la Roma, cu trei copii pe cap. Ori, poate că da, în cele din urmă. Pentru următoarele zile are o cameră la un hotel de patru stele din Atlanta. Simte cum îi trec furnicături prin tot corpul. Uită de asta, ciudato. Dar ar fi plăcut să petreacă puțin timp împreună prin oraș. Să vorbească. Tipul e drăguț, nu? În mod cu totul surprinzător. Se comportă foarte firesc. Ar fi frumos să aibă parte de companie. Un om cu adevărat matur. Să aibă din nou un bărbat prin preajmă. A și uitat cum e. Hotelul ăsta unde este ea mereu cazată, nu ar fi mișto dacă… Așteaptă. Stai. Acum vorbește prin tine letargia din timpul călătoriilor: ca de obicei, devii ciudată și ai chef de flirtat. Întâlnirea cu consiliul Ott.

La asta trebuie să te gândești. Și totuși, ar trebui să-i ceri numărul tipului. Să afli când se întoarce la Roma. Să vă întâlniți acolo.

Filmul pe care îl transmit pe durata zborului începe când ea se întoarce la locul ei. Dave i-a pregătit deja căștile. E o comedie. Abbey lasă sonorul încet ca să se mai poată auzi – n-ar vrea să chicotească prea tare, sau să se surprindă râzând prostește când nu e cazul, sau să nu râdă deloc când toți cei din jur se hlizesc. Îi place cum râde Dave: pe înfundate, onest. La un moment dat, după o repriză de râs, se întoarce către ea clipind șiret din ochi:

— Ar merge niște floricele.

— Că bine zici!

Stewardesa împinge o măsuță pe rotile de-a lungul culoarului, distribuind a doua masă.

Abbey își verifică ceasul.

— Ce masă e asta? Prânzul numărul doi? E mai degrabă ora pentru cină.

— E un fel de cină-prânz, spune Dave.

— Și cum ai numi masa asta? Crânz?

— Sau poate o prină.

— Asta dacă n-o fi cumva o combinație între prânz și supeu. Atunci am avea un srânzeu, continuă ea. Sau un surânz.

— Surânz. Îmi place cum sună. Ar trebui să înregistrăm denumirea ca marcă proprie.

Noi? Hmm. Interesant.

— Hei, Dave, ascultă, zice ea. Ar trebui să ieșim într-o zi împreună la Roma. Ce zici? La o cafea sau să bem ceva. Când te întorci.

— Sigur, absolut. E o idee bună.

— Ar trebui să-mi dai numărul tău.

— Numărul meu de la Roma?

— Da.

— Nu am un număr de telefon acolo.

Ea se încruntă.

— Cum adică?

— Păi, nu mai locuiesc acolo.

Fiecare e nedumerit de vorbele celuilalt.

— Nu mai locuiesc acolo, repetă el. Nu-mi permit să plătesc două chirii.

— Două? Păi unde e cealaltă?

— În San Jose.

— Nu pricep nimic.

— Noua mea slujbă. În San Jose, California.

— Aaaa, răspunde ea cu un zâmbet prefăcut. Ce proastă sunt! Am crezut că – atunci când ai spus mai devreme că ai o slujbă nouă –, am presupus prostește că era tot în Roma.

— Nu, nu. Nu mai am actele necesare care să-mi permită să lucrez în Europa. Și, oricum, eram pregătit să mă întorc în State.

— Și care e noul tău serviciu? întreabă ea repede, de parcă locul nici nu ar conta.

— Ceva legat de Internet. Mă ocup de editarea unei reviste despre muzică, e de-abia lansată. O revistă online, în principiu.

— OK, încep să înțeleg, adaugă ea. Dar…

— Ce?

— Nu, nimic.

— Ți s-au înroșit urechile, observă el. Te simți bine?

Lui Abbey nu-i vine să creadă că el tocmai a spus asta. Ce observație mitocănească. Și ce mojicie să aduci vorba de așa ceva.

— Mda, sunt bine, răspunde ea tăios.

Sosește mâncarea. El ia puiul. E ultima porție. Și ea voia puiul, dar se mulțumește cu peștele. Cam nepoliticos că nu a întrebat-o înainte.

— Cum e mâncarea ta? întreabă el.

— E bună.

După un minut adaugă:

— Aș fi preferat puiul. Dar, în fine.

— Vrei să facem schimb?

— Nu, nu. Nu-i nici o scofală.

Pune jos tacâmul, deschide un dosar și își reia lucrul. Sau, mai bine zis, se uită urât la pagina din fața ei. Ce idioțenie a

mai putut și el să zică. Auzi, să atragi atenția cuiva: Hei, apropo, vezi că te-ai înroșit. Are cinci ani sau ce? Și de unde să viseze ea că el se mută în California? O spune de parcă ar fi foarte evident, de parcă întreaga lume a stat să-i urmărească parcursul vieții.

Dave deschide din nou romanul său, *Persuasiune*, dar rămâne la aceeași pagină; în loc să citească, își face de lucru trăgând de pielițele din jurul unghiilor.

Ce dezgustător. Și chiar citește cartea aia pe bune? Sau e vreun fel de spectacol? Sincer vorbind, nu e cel mai inteligent tip de pe fața pământului. Un băiat bun venit naiba știe de unde. Dintr-un orășel aflat la dracu'-n praznic în Georgia. E un tip care n-a făcut față la munca grea de la redacție, care a fost surclasat de cretinii ăia cu creierul sedat de la biroul de editare. Când Abbey a vrut să desființeze un post din secțiunea jurnalistică, Dave Belling i s-a părut cel mai ușor de sacrificat, ceea ce e o realizare dacă el iese în evidență prin incompetența lui din tot grupul ăla de distruși inutili. (Adevărul e că prima alegere a lui Abbey fusese Ruby Zaga, dar Kathleen a intervenit ca s-o protejeze.)

— Scuză-mă, spune Abbey ridicându-se fără nici o explicație.

Merge pe culoarul din dreptul lor, apoi pe celălalt, după care se întoarce. Trage cu ochiul la creștetul capului lui Dave. Chelește. Care e problema cu bărbații? Jumătate din ei năpârlesc și se veștejesc prea repede, iar jumătate nu se maturizează niciodată. E vreo legătură între chelie și mitocănie? Și de ce toți cei care mai au păr pe cap sunt niște tâmpiți? Nu din întâmplare l-a concediat ea pe Dave. Kathleen dorise ca toate cele nouă concedieri să provină din rândul personalului tehnic. Dar Abbey a insistat ca măcar o persoană din departamentul jurnalistic să fie concediată – era timpul să le dea o lecție celor din redacție. A verificat ca evaluările privind prestația lui Dave să fie irepro-șabil de mediocre, s-a asigurat că nu are niște aliați cu greutate peste care nu se poate trece – adică Kathleen sau Herman – și apoi s-a apucat să înregistreze toată hârțogăraia necesară

pentru a-l concedia. Slavă Domnului. Cum ar fi fost dacă ar fi trebuit să-l vadă pe nesimțitul ăsta la serviciu în fiecare zi acum?

Își parcurge dosarele până ajung în Atlanta. Avionul mai face niște viraje până sosește la poarta de debarcare, semnalele cu centura de siguranță se sting, deținuții de la clasa economică se desfac din legături și-și întind mâinile după bagajele din compartimentele de deasupra capului. Dave, dimpotrivă, se întinde nonșalant și cască.

— Vrei să-ți dau geanta jos?

— Nu, te rog, las-o în seama mea. Am niște chestii fragile înăuntru.

Ușa din față se deschide și mulțimea de călători se deplasează cu pași mărunți într-acolo, debarcând în ritmul milităros impus de echipajul din cabină care-i salută pe toți:

— La revedere... la revedere... la revedere.

Dave o așteaptă să-și ia lucrurile.

— Te rog, ia-o înainte, îl îndeamnă ea.

— Nu-i nici o problemă.

Abbey trage de timp cât poate.

— Nu e nevoie să mă aștepți. Serios.

— E-n regulă.

Ajunși la terminal, el o cotește spre banda rulantă pentru bagaje.

— Păi, ai grijă de tine atunci, spune ea.

— Ai avut numai bagaj de mână?

— Așa procedez mereu.

— Unde stai, apropo?

— Am uitat. Un hotel.

— Care?

— Nu-mi amintesc. Intercontinental, probabil.

— Poate mergem împreună cu taxiul.

— Nu trebuie să pleci de aici mai departe? Orașul tău natal? Oricum, eu îmi decontez drumul cu mașina, așa că merg singură. Altfel devine prea complicată treaba cu chitanțele.

— O, spune el. Atunci, pa.

— Pa. Ai grijă.

Se apleacă înspre ea s-o sărute pe obraz.

Ea se retrage.

— Nu vreau să-ți transmit răceala mea.

Își dau mâna.

La Intercontinental își întinde toate actele pe masă. A pierdut prea mult timp trăncănind cu idiotul ăla. Cască întruna. Trebuie să stea trează și să se adapteze la diferența de fus orar imediat – e singura soluție. Verifică ceasul. Prea târziu ca să-i sune pe copii. Dar cum poți să nu menționezi că noul tău serviciu este în San Jose? În fine. Când e prima întâlnire mâine-dimineață? Parcă la micul dejun. Bine ai revenit în ținutul cafelei proaste și al gogoșilor mari cât colacul de la toaletă. Care o fi fost rostul să flirteze cu ea pe tot parcursul zborului dacă locuiește într-un alt oraș? Biroul ei din camera de hotel are în spate o oglindă. Se zărește în ea. Ar face moarte de om să poată vorbi acum cu Henry. Letargia pricinuită de drumul lung îi provoacă o dispoziție lacrimogenă.

Sună. Deschide ochii derutată. E întuneric. Cât e ora? Ecranul de la ceasul deșteptător se aprinde intermitent. A ratat ședința? La dracu'! Dar sunetul ăsta... totuși, nu e de la deșteptător. Întinde mâna după receptorul telefonului.

— Alo?

— În fine, dau de tine!

— Alo? repetă ea.

— Dave Belling la telefon. Sunt jos la recepție. Știu că sunt cu-adevărat impertinent la faza asta. Dar îmi forțez norocul. Am decis, știi, ai mei pot să mai aștepte câteva ore. Nu am vrut să ratez șansa să ne mai vedem o dată. Ajunsesem până la autogară, când îmi zic că asta e chiar o mare prostie. Așa că am venit aici. Sper că nu dormeai. Și, ascultă, dacă ți se pare că-ți forțez cumva mâna câtuși de puțin, doar spune-mi și eu o să-mi văd de drum, fără nici o supărare. Dar, dacă lucrurile nu stau așa, mă gândeam poate îți fac cinste cu ceva de băut. Sau să luăm crânzul împreună. Sau poate un surânz mai ușor.

Abbey râde frecându-și ochii. Aprinde lampa de la birou, clipind des.

— Cât e ceasul?

— E ora pentru surânz.

— Cred că am ațipit. Am avut impresia că e deja mâine.

— Dacă nu e un moment potrivit pentru tine, pot să plec. Nici o problemă.

— Stai, nu închide. Așteaptă. Poți să rămâi acolo un minut? O să vin imediat. Nu urca. Unde ești?

N-are timp de duș, așa că se înviorează cum poate mai bine în baie, frământând între mâini tubul de cremă hidratantă de parcă ar fi aluat. Ar trebui să se pregătească pentru ședința de consiliu. Ar trebui să se culce devreme diseară.

— Hei, spune ea în spatele lui bătându-l pe umăr.

El stă la biroul portarului, răsfoind o revistă.

— Hei, ia te uită, răspunde el și fața i se luminează. Ești sigură că nu te deranjez?

— Firește că nu mă deranjezi.

— Ce-ai chef să facem? Bem? Mâncăm ceva?

— După prăjitura aia suspectă de culoare roz din avion, nu mai mănânc până în octombrie.

— Am înțeles. Atunci să bem ceva.

Ocupă un separeu în barul hotelului. Un televizor amplasat pe perete difuzează canalul CNBC și un titlu mare anunță: „Piețele se prăbușesc pe fundalul temerilor legate de încetinirea economică a Chinei".

— O să fie foarte bine mâine, o asigură el. E clar că vei fi cea mai inteligentă fată din sala de ședințe, așa că nu-ți face griji.

Vorbesc întruna, el despre divorțul lui, ea despre divorțul ei. După trei sticle de Bacardi Breezer, ea îi mărturisește:

— Este exact cum spuneai tu în avion. Sunt prea romantică pentru binele meu. Și, așa e, îți mai iei câte un șut în fund câteodată. Dar, sincer, prefer să am, știi tu, sentimente reale. Decât să... înțelegi? Înțelegi ce vreau să spun?

— Da.

— Păi, mda, adaugă ea.

— Mda, zice și el.

Amândoi râd.

Dave continuă, mai încet:

— Vino aici.

Se întinde peste masă și o sărută. Se așază pe scaun încet, de parcă nu s-ar fi așteptat să facă asta.

— Deci, spune ea.

— Așa deci, repetă el.

— Pe bune.

Urcă amândoi în camera ei. Ea dă fuga în baie și rostește din vârful buzelor imaginii ei din oglindă:

— Ești nebună.

Când reapare, el iese în întâmpinarea ei. Ea se cuibărește în brațele lui, așteptând un sărut, dar el nu face decât s-o îmbrățișeze, strângând-o la început, apoi dându-i drumul în timp ce răsuflă calm. Se dă înapoi și o privește în ochi.

— Mmm, spune ea. Aveam nevoie de asta.

— *Eu* aveam nevoie de asta, adaugă el.

Ea îl sărută, tandru, apoi cu pasiune. Cu buzele lipite, cei doi se îndreaptă greoi înspre pat, împiedicându-se și chicotind. Ea se aruncă pe saltea și apasă din greșeală telecomanda care pornește televizorul.

— O, Doamne. Îmi pare rău! exclamă ea, brusc serioasă.

Dave închide televizorul și aruncă telecomanda cât colo. Îi deschide nasturii de la cămașă și o scoate de pe ea. Îi desface și fermoarul de la pantaloni și îi dă jos. Acum Abbey nu mai poartă decât sutienul negru și sobru și chiloții albaștri, foarte demodați. Își acoperă pieptul cu brațele și-și încrucișează picioarele.

— Putem să stingem lumina?

— Să o mai lăsăm aprinsă o secundă, spune el.

— Dar tu nu te dezbraci?

— Hei, nu te acoperi.

— E cam multă lumină aici.

— Vreau să mă uit la tine, insistă el.

— Dar ești încă îmbrăcat. Și eu n-am pe mine decât... decât sutienul și ăștia.

Râde nesigură.

— Stai, stai puțin. Nu te înveli, lasă cuvertura.

— Cum așa? N-am voie?

— Mai întâi să clarificăm un lucru.

Tonul vocii lui se schimbă. Devine rece și tăios.

— Un amănunt.

Dave îi examinează tot corpul cu atenție, apoi continuă:

— Spune-mi, State de Plată…

Abbey îngheață când aude porecla.

— De ce, întreabă el, de ce dintre toți oamenii din redacție, State de Plată, de ce m-ai concediat tocmai pe *mine*?

Stă la piciorul patului, uitându-se fix la ea.

— Deci? reia el. Ia să-mi explici tu asta.

2004. Sediul central al Grupului Ott, Atlanta

Ziarele erau în cădere liberă.

Formele concurente de divertisment erau în plină înflorire, de la telefoanele mobile la jocurile video, de la site-urile cu rețele de socializare până la pornografie online. Tehnologia nu numai că îi ademenea pe cititori, dar îi și schimba. Paginile tipărite de ziar erau mult mai mari decât dimensiunea monitorului de calculator, așa că articolele s-au micșorat, iar știrile au fost paginate în coloane din ce în ce mai mici. Actualizările instant de pe Internet au dat naștere la un val de dispreț pentru titlurile tipărite cu tuș pe hârtie, vechi de o zi. Chiar și obiceiul de a da bani în schimbul informației a pierdut mult teren – online, plata era doar o opțiune între atâtea altele.

Cum numărul de cititori s-a redus drastic, agenții publicitari au dat bir cu fugiții și pierderile au crescut văzând cu ochii. Dar, încăpățânate, ziarele care încă se mai distribuiau contra cost țineau cu dinții de cititorii lor. Ele formulau în continuare în paginile lor judecăți zilnice, își expuneau sumar viziunea lor asupra lumii, tipăreau azi și distribuiau mâine, ca să fie deschise dimineața, înainte de micul dejun, de cititori cu ochii încă cârpiți de somn. Tot mai puțini cu fiecare zi.

În ciuda acestei stări de fapt, Boyd nu avea de gând să lase ziarul tatălui său să intre în colaps. Îl mai salvase o dată, când îl angajase pe Milton Berber. Metoda era să găsească un conducător potrivit. De data aceasta a ales-o pe Kathleen Solson, o fostă protejată a lui Milton. Kathleen avansase mult în carieră la Roma, apoi a ajuns la Washington, la ziarul unde lucrase Milton înainte,

și a progresat rapid. La început a relatat despre o încăierare într-o suburbie a orașului, apoi s-a alăturat echipei de la Pentagon, a devenit reporter național pentru zona de sud-vest și apoi redactor pe teme naționale, toate astea în mai puțin de zece ani.

Dar la acest nivel în ierarhia de la Washington, competiția s-a înăsprit. Pentru a ajunge și mai sus, trebuia să facă politică ani de zile. Sau putea risca ajungând până la o funcție de vârf la un ziar mai mic și de acolo să testeze care e piața pozițiilor de top la marile publicații. A zburat la Roma să se întâlnească cu actuala echipă de editori seniori, o specie destul de puțin numeroasă în acea perioadă, efectivul lor fiind redus de ani de zile, vreme în care mulți s-au pensionat.

Ca să accepte slujba, i-a spus ea lui Boyd, multe lucruri ar fi trebuit să se schimbe. Ziarul trebuia să umple birourile goale cu noi angajați, să cumpere calculatoare noi, să crească numărul de corespondenți din străinătate: un vorbitor de chineză pentru Shanghai, un vorbitor de arabă pentru Orientul Mijlociu și așa mai departe. Erau niște vremuri critice pentru istorie – războiul împotriva terorismului, avântul economic al Asiei, schimbările climatice – acestea erau prioritățile, nu straturile de grăsime de e corpurile celebrităților care făceau plajă.

— Asta putem s-o lăsăm în seama Internetului, a spus ea.

Boyd a fost de acord, iar Kathleen s-a mutat înapoi la Roma, aducându-l cu ea pe adjunctul ei de la departamentul de știri interne al ziarului din Washington, Craig Menzies.

În curând a observat că avea motive de îngrijorare. Grupul Ott – în ciuda promisiunilor lui Boyd – s-a dovedit recalcitrant în privința acordării de fonduri pentru planurile ei. Și-a văzut intențiile zădărnicite de bugete tot mai restrictive și Boyd însuși o ignora, lăsând toată treaba în grija unor subalterni – în special la cheremul directorului financiar, Abbey Pinnola, cu securea amenințătoare a reducerilor și disponibilizărilor pe care o rotea e deasupra capetelor tuturor. La început, Abbey a cerut să nu se mai facă angajări; apoi a desființat gradațiile de merit. În cele din urmă a impus concedieri.

Kathleen a solicitat pagini color și un website și a ținut-o una și bună pe-a ei cu angajarea mai multor corespondenți străini. Consiliul Ott a respins fiecare cerere. Numai atunci când a încercat Kathleen să-l contacteze pe Boyd pe căi private a aflat cât de bolnav era.

Era vorba de cancer, același tip care îl băgase și pe Ott în mormânt. Când Boyd și-a auzit diagnosticul, a simțit ceva asemănător cu mândria: el și cu tatăl lui erau aliați în treaba asta. Dar, pe măsură ce simptomele bolii se agravau, orice astfel de fantezie l-a părăsit. Fierbea de mânie și își revărsa nervii pe cei din jurul său, cei care aveau să trăiască încă mult timp după ce el va muri, deși n-o meritau – în special pe copiii lui, mari deja, care scriau toată ziua mesaje neghioabe pe telefoanele lor mobile, niște idioți care nu înțelegeau nimic. În cele din urmă, l-a lăsat până și furia; nu i-au mai rămas decât puține zile negre. Își irosise viața, care fusese oricum o viață la mâna a doua în comparație cu a tatălui său. Nu mai era timp să remedieze nimic.

Ca președinte al consiliului, Boyd transformase Grupul Ott. Dar nu îl făcuse mai bogat. La momentul morții lui, compania mai valora doar o treime din cât valorase când o preluase el cu ani în urmă.

Nici unul dintre cei patru copii ai săi nu se vădea a fi un succesor potrivit. Pe băiatul cel mai mare, Vaughn, nu-l plăcea mai nimeni; cele două fiice erau inteligente, dar sălbatice; iar fiul cel mai mic, Oliver, era atât de moale și de lipsit de voință, încât s-a eliminat el singur din consiliul Ott.

Asta nu înseamnă că Oliver a fost lăsat de unul singur. El e cel care a avut grijă de Boyd pe perioada bolii lui, iar frații săi se simțeau stingheriți și îndatorați față de el. Tot urmăreau să se achite cumva, ca să nu se mai simtă obligați, așa că au căutat un rol pentru Oliver în afacerea părintească. Societățile Grupului Ott erau îndeajuns de variate ca să ofere ceva și pentru el. Ce-ar zice de ziarul ăsta pe care îl aveau la Roma? Nimeni din noua generație nu-și putea explica de ce bunicul lor fondase o afacere care mânca atâția bani. Poate își ieșise din mână. Dar acum, cel puțin, ziarul se potrivea de minune cu ce voiau ei. Ar fi fost ideal pentru Oliver:

afacerea asta nu punea nici o presiune pe el, căci oricum lucrurile mergeau atât de prost la ziar, încât mai rău de atât nici nu se putea. În plus, Europa e un continent artistic, ceea ce i-ar fi plăcut. Și putea trăi în vechiul conac gol al bunicului, la Roma. Cine știe, poate chiar avea să-i uimească și să schimbe soarta ziarului.

Oliver însă nu-și făcea astfel de iluzii. S-a opus numirii sale, amintindu-le fratelui și surorilor lui că nu știe nimic despre afaceri și că de-abia dacă citise vreun ziar în viața lui, afară doar ca să verifice anunțurile legate de evenimente artistice. Vaughn a răspuns că o afacere este o afacere.

— Dar eu nu știu nimic despre nici o *afacere, i-a întors vorba Oliver.*

— O să înveți.

La sosirea lui, tot colectivul din redacție era agitat. Kathleen și Abbey au sărit asupra lui Oliver ca niște urși polari asupra unei morse. El era un Ott în carne și oase și ei îl aveau în mijlocul lor. Cererile lor puteau fi rezumate astfel: bani. L-au asaltat și angajații mai vechi, protestând împotriva înghețării salariilor, împotriva amenințării cu disponibilizarea, împotriva mochetelor murdare (nu mai fuseseră curățate din 1977, pretindeau ei). Oliver s-a repezit la telefon și l-a sunat pe Vaughn.

— Nici gând, a spus Vaughn. Știi câți bani pierde ziarul ăsta?

— Nu știu exact.

— Păi, au noroc că încă le mai plătim salariile.

După aceasta, Oliver a evitat redacția, trecând pe acolo numai în afara orelor de program ca să semneze documente și să ia corespondența. În rest, se ascundea în conac, iar singurele lui deplasări erau plimbările cu câinele lui baset, Schopenhauer.

Un bărbat înarmat deschide focul într-un campus universitar şi omoară 32 de oameni

Director – Oliver Ott

Telefonul sună în camera de zi. Știe cine este, așa că își pune haina pe el, îl cheamă pe Schopenhauer și scoate câinele la plimbare.

Oliver e un tip sfrijit, n-a împlinit încă treizeci de ani, dar e deja cocoșat, iar capul i se bălăbăne înainte de parcă n-ar fi proptit pe coloana vertebrală, ci ar atârna de un cârlig, ca o haină în cuier. Are părul blond și gras, bretonul îi acoperă fruntea plină de coșuri și ochii de un albastru deschis, iar nasul, de forma unui nap, se ițește printre șuvițele de păr în timp ce merge. Pe buze i se văd urme de mușcături, iar bărbia îi tremură când îndrugă tot felul de povești câinelui său. Se uită mereu jos, fixând cu privirea firul lesei, luând contact cu lumea de la același nivel la care o adulmecă Schopenhauer. O poziție mai avantajoasă de la care să începi o nouă zi nici că se putea.

Un miros atrage atenția basetului și câinele se repede înspre un smoc de iarbă udat de urină. Trage într-o parte, se smucește într-alta și încâlcește firul lesei în combinații din ce în ce mai complicate, care îi dau bătăi de cap lui Oliver.

— Încep să cred, își spune Oliver, că rolul lesei este mai degrabă ironic.

Plimbările lor îi poartă prin tot orașul. La grădina botanică de pe coastele dealului Janiculum. La Valle dei Cani în Villa Borghese. Pe gazonul ars de soare de la Circus Maximus, unde turiștii își târâie picioarele pe vechiul circuit al carelor, gâfâind de oboseală și bând întruna apă îmbuteliată. În zilele caniculare, Oliver și Schopenhauer traversează Tibrul, îndreptându-se spre

aleile umbroase din Trastevere. Sau se plimbă agale pe Via Giulia, ale cărei clădiri semețe se înalță până la soare. Sau hoinăresc prin cimitirul protestant din Testaccio, unde este îngropat bunicul lui Oliver.

Piatra de mormânt nu-l inspiră deloc – „Cyrus Ott. Născut 1899. Decedat 1960", așa că Oliver merge la alte morminte mai interesante, citind încet numele înscrise:

— Gertrude Parsons Marcella... Locotenent-colonel Harris Arthur McCormack...Wolfgang Rappaport. Mort la vârsta de patru ani.

Îi spune câinelui:

— Michael James Lamont Hosgood a murit la cincisprezece ani. E cel de acolo, de lângă mama lui. Dar ea a murit douăzeci de ani mai târziu în Kent. Cu siguranță a cerut să fie îngropată aici, lângă fiul ei. Nu crezi că așa a fost, Schop?

Mormântul lui Devereux Plantagenet Cockburn este decorat cu o statuie în mărime naturală a defunctului, un filfizon tânăr stând ușor întins pe spate, cu un cocker spaniel în poală și cu degetul mare vârât într-o carte, de parcă fiecare vizitator la mormântul lui ar fi un agreabil prilej să-și întrerupă studiul. Oliver citește inscripția lungă ce se termină astfel: „A fost îndrăgit de toți cei ce-l știau și a fost mai scump ca lumina ochilor pentru părinții și familia lui, care au căutat să-i redea sănătatea în țări străine cu o altă climă. A plecat din această viață la Roma, pe 3 mai 1850, la vârsta de 21 de ani".

Soarele renunță la întâietatea lui pe cer și țânțarii își intră în drepturi, așa că Oliver și Schopenhauer se întorc înspre Colina Aventin. Casa lor este un conac din secolul al XVI-lea pe care Cyrus Oliver l-a cumpărat sub preț la începutul anilor 1950. Oliver introduce codul digital apăsând cu putere pe butoane, iar poarta electrică din oțel se deschide scârțâind. Înăuntru, sună telefonul.

Oliver îi dă drumul lui Schopenhauer, înfășoară lesa și intră în camera de zi. Tavanul este și mai înalt ca în holul de la intrare, îmbrăcat în panouri cu basoreliefuri rococo, cu fascicule

de raze și heruvimi de culoarea piersicii zbenguindu-se pe la colțuri. Tablourile în ulei de pe pereți sunt prea prost luminate pentru a se putea discerne imediat ce reprezintă – de la depărtare, toate par să înfățișeze păduri pe timp de noapte; doar ramele aurite lucesc. Pe jos, carpetele orientale poartă urme adânci de pași către bucătărie, către ferestrele cu obloane, către biblioteci, către canapeaua unde probabil se purtau discuții intime, către telefonul al cărui clopoțel învechit sună chiar acum, iar țârâitul lui puternic se răsfrânge în tapetul de pe perete. Intră în funcțiune robotul.

— Bună, tot eu sunt, spune Kathleen. Sunt la birou. Te rog, dă-mi un telefon. Mulțumesc.

Oliver ia o ediție broșată a unei cărți de Agatha Christie dintr-un maldăr de pe podea și se instalează împreună cu câinele (ademenit cu un biscuit cu ciocolată) pe canapea. La ora șapte seara, servitoarea anunță cina. Este un fel de tocană. Prea mult rozmarin și prea puțină sare, dar perfect comestibilă. Schopenhauer adulmecă mirosul de carne în aer; are privirea aplecată în jos, în ochii lui congestionați se citește o expresie rugătoare, iar din gură îi curge salivă. Oliver aduce numărul de azi al ziarului – departamentul de abonamente insistă să-l trimită, deși el nu-l citește niciodată. Îl întinde pe masă și pune peste el farfuria cu resturi de mâncare pentru câine. Trage mai aproape un scaun pentru Schopenhauer, care sare și își plimbă botul peste tot pe masă. Apoi își întoarce capul într-o parte ca să apuce mai bine o bucată de carne și câțiva morcovi, după care își dă brusc capul pe spate, iar mâncarea îi alunecă pe gât.

— N-ar strica un cuțit și o furculiță, observă Oliver. Dar degeaba te-aș învăța, că tot nu s-ar prinde de tine.

De îndată ce farfuria e lins㠄 lună, Oliver strânge ziarul pătat cu sosul de la carne și presărat cu bucăți de zgârciuri. Aruncă toată grămada la gunoi, în bucătărie, în timp ce Schopenhauer bea din bolul său; tot lipăind, i se scufundă și urechile în apă.

Sună iarăși telefonul din camera de zi. Și iar preia robotul un mesaj.

— Mă îndrept spre casă acum, spune Kathleen obosită. Poți să mă contactezi pe numărul meu de mobil. Aș aprecia dacă ai suna în seara asta. E destul de urgent. Mulțumesc.

Schopenhauer deschide ușa împingând-o cu botul și pleacă haihui, urcând scările.

— Și când ești într-o relație e bine să petreci timp de un unul singur, comentează Oliver ca și cum câinele ar fi încă în cameră să-l audă.

Oliver se întinde pe burtă, direct pe podea, printre grămezi de cărți ce par să crească în jurul lui ca iarba lăsată netunsă: *Ultimele cazuri ale lui Miss Marple*, o monografie Taschen despre Turner, un catalog cu toate licitațiile de artă britanică de secol XX organizate de Sotheby, *Seria completă Penguin a cazurilor părintelui Brown*, catalogul expoziției *Caravaggio: Ultimii ani* de la Galeria Națională, *Antologia Sherlock Holmes.*

— Unde ai plecat? îl întreabă el pe câinele absent.

Verifică în bucătărie.

— Schop?

Verifică în sufragerie.

— Unde dracu' ești?

Urcă pe scara întunecoasă cu o lanternă. (Oliver locuiește doar la parter; restul conacului este cufundat în beznă și tot ce se găsește la etajele superioare e acoperit cu pânze și prelate.) Plimbă lumina lanternei pe palierul de la etajul doi.

— Schopenhauer, unde ești?

Oliver este înghițit de pântecele întunecat al casei; un candelabru sclipește; telefonul din camera de zi sună din nou. Robotul semnalează printr-un ton scurt înregistrarea unui nou mesaj, dar pe ecran numărul mesajelor recepționate rămâne neschimbat la 99, pentru că ecranul nu poate afișa numere din trei cifre.

— Unde ești, prostule? strigă Oliver în sala de bal, unde e aceeași beznă ca peste tot la etaj.

Plimbă lanterna prin jur și exclamă, văzând o pereche de ochi luminoși sub pian.

— A! Scuze, te orbesc.

Stinge lanterna și basetul iese din ascunzătoare cu pași mici, zgâriind parchetul cu ghearele lui prea lungi. Oliver îngenunchează să-și salute prietenul:

— Ce făceai sub pian? Dormeai?

Mângâie câinele pe una din urechile lungi și umede.

— Sper că nu te-am trezit.

Bâjbâie prin întuneric până în birou, care conține documente de pe vremea când bunicul său locuia la Roma. Oliver aprinde lampa și, vârându-și nasul peste tot ca un detectiv din romanele polițiste, scotocește prin sertare. Găsește un pachet cu hârtie pentru scrisori ce cuprinde însemnări de-ale lui Ott făcute cu peste cincizeci de ani în urmă – referiri la rulouri de hârtie de ziar, prețul mașinilor de scris Linotype, tarifele pentru telegrafie. Dă peste o scrisoare neterminată a lui Ott către soția și fiul său: „Dragă Jeanne, dragă Boyd, trebuie să aflați un lucru foarte important și vreau să fiu cât mai clar cu putință". Se termină aici.

Oliver dă paginile și găsește altă scrisoare de-a lui Ott. „Vreau să iei tu toate tablourile – le-am cumpărat împreună și cred că ar trebui să-ți aparțină", începe scrisoarea. „Du asta avocaților mei și ei vor face cum spun." Următorul rând e ilizibil. Apoi: „Tânjesc să te văd, dar nu o să-ți dau telefon. Boala asta nu e chiar o plăcere. Nu e nevoie să vină nimeni să vadă ce-a făcut din mine. Dar ar trebui să știi că regret anumite lucruri", continuă scrisoarea. „Regret că te-am părăsit pe când eram în New York. Dar am luat decizia asta atunci și trebuie să suport consecințele. M-am căsătorit, apoi te-ai căsătorit și tu. Nu aveam de gând să mă amestec în viața ta după aceea. Eram un om cinstit, sau cel puțin așa credeam, și nu știam cum să mă port altfel. Când mă gândesc la asta acum, mi se pare curată nebunie. Dar m-am trezit prins într-o legătură prea puternică. Mii de noduri mă țineau strâns, iar nodurile mi le făcusem chiar eu. Am construit întruna, și Dumnezeu știe că m-am descurcat foarte bine la capitolul ăsta. Toți acei zgârie-nori plini de chiriași, etaj după etaj, și nici măcar o singură cameră în care să te afli tu. M-ai întrebat de ce am venit la Roma. Nu mi-a păsat niciodată de

știri. Am venit ca să fiu în aceeași cameră cu tine, chiar dacă trebuia să construiesc acea cameră, să fac din ea o redacție, să o umplu cu angajați, cu mașini de scris și tot restul. Sper doar că înțelegi că ziarul a fost pentru tine."

Urmează o pată de cerneală albastră, de parcă vârful peniței ar fi zăbovit acolo ceva vreme. Rândurile reîncep, dar de data asta scrisul este mai mărunt: „Nu pot să trimit asta... Trebuie să o trimiți, ce dracu'... Prea târziu acum... Nu fi prost – trimite-i-o pur și simplu".

Nu a făcut-o niciodată.

Oliver pune pachetul de scrisori la loc în sertar.

— Bestie grasă ce ești, îi spune el lui Schopenhauer, în timp ce îl cară pe scări până jos. Ești cu mult mai greu decât credeam – întotdeauna uit asta.

Ajunși în camera de zi, pune câinele pe podea de parcă ar coborî o masă și ar lăsa-o pe propriile-i picioare. Odată ajunsă jos, masa și făcu picioare.

— Auzi tu, să adormi sub pian! observă el bătând din palme. Acum sunt plin de praf din cap până-n picioare.

Țârâitul telefonului face tapetul de pe pereți să tremure.

— Am să mă prefac că nu-l aud că sună, spune Oliver, iar el o să pretindă că nu mă vede că sunt aici.

Iar se aude tonul de la robot.

— Oliver, Abbey la telefon. M-ar bucura să vezi rapoartele mele despre întâlnirile din Atlanta. Oricum, m-am întors, așa că sună-mă. Mersi.

Oliver îl convinge pe Schopenhauer să urce la loc pe canapea.

— Nu te mai uita fix la mine, îi spune el câinelui. Încerc să citesc.

Schopenhauer râgâie.

— După ce că mă contrazici tot timpul, mai ești și dezgustător, spune Oliver.

Dar nu-i poate rezista prea mult și până la urmă tot îl mângâie pe urechi. Schopenhauer mârâie mulțumit, cuibărindu-se în poala lui Oliver.

— Dragul meu prieten, continuă Oliver, sunt atât de norocos.

Adaugă, cuprins brusc de o ușoară jenă:

— Dacă m-ar auzi cineva că vorbesc cu tine! Dar nu e ca și cum aș vorbi cu mine. Tu asculți pentru că...

Se oprește aici, să vadă dacă remarca lui atrage după sine un răspuns din partea lui Schopenhauer.

Câinele cască.

— Vezi? Trebuie să duc propoziția până la sfârșit. Nu accepți nimic altceva.

Pleoapele câinelui se închid.

În următoarele săptămâni, apelurile telefonice se întețesc.

— Bani, bani, bani, îi povestește Oliver lui Schopenhauer. Ce să fac? Nu conduc eu Grupul Ott.

Kathleen vorbește la robot:

— ...și o să am nevoie de tine la întâlnirea cu angajații. Le-am spus tuturor că vei fi aici, deci aș aprecia dacă m-ai suna.

La Valle dei Cani, Oliver dă drumul la lesa extensibilă, ceea ce îi permite lui Schopenhauer să se joace cu alți câini, dar nu să fugă. Ceilalți proprietari de animale îl privesc pe Oliver amuzați: se retrage la marginea terenului acoperit cu iarbă, în spatele unui copac, cu nasul vârât într-un roman polițist, evitând pe cât posibil să întâlnească privirea altora, în timp ce se agață de o lesă incredibil de lungă și foarte greu de mânuit. La fiecare câteva minute trebuie să se repeadă la Schopenhauer și să dezlege coarda care s-a înfășurat în jurul unui animal sau al unei persoane. Oliver nu vorbește niciodată în astfel de împrejurări, chiar dacă alții încearcă să lege o conversație. Își dezleagă prietenul, se grăbește înapoi la copacul lui și își reia cititul – sau, mai degrabă, se preface din nou că citește.

Nu are prieteni la Roma în afară de Schopenhauer. Nu are nici un prieten pe nicăieri în afară de Schopenhauer, asta dacă nu cumva cunoștința sa din zilele de școală, domnul Deveen, un pensionar, n-o fi încă în viață. Dar domnul Deveen a murit cu siguranță. Câți ani ar fi avut dacă ar fi trăit până acum? Dar n-avea cum să apuce secolul XXI la cât fuma. Dragul de el. Nu-l poate condamna. Probabil se simțea singur. Asta ar fi cea mai bună explicație.

În seara aceea, la cină, au *bigoli al tartufo nero*, și Schopenhauer face din nou o mizerie scandaloasă în jurul lui în timp ce mănâncă. Pastele lungi nu sunt chiar punctul lui forte.

— M-au avertizat că latri mult, îi reproșează Oliver, dar nu mi-au spus niciodată că nu ai maniere la masă.

Cei doi prieteni pornesc într-o nouă expediție către etajele superioare cufundate în întuneric. Oliver se furișează prin camere, trăgând cu ochiul la tablourile de sub pânzele protectoare: portretul unei țigănci realizat de Modigliani; sticlele verzi și meloanele negre ale lui Léger; puii albaștri ai lui Chagall ce sar peste lună; peisajul englezesc de la țară în viziunea lui Pissaro.

Oliver se oprește în fața tabloului lui Turner: un vas ce se sfărâmă și valurile uriașe ale mării; îl captivează felul în care Turner surprinde apa ce se revarsă nimicitor peste vas. Ar putea să contemple tabloul ăsta ore în șir – iar Turner nici măcar nu-i specialitatea lui. Dar care este specialitatea lui, atunci? La Yale, teza lui (abandonată când Boyd s-a îmbolnăvit) se intitula: „Naufragiu la lumina lunii: Caspar David Friedrich și peisajul german de secol XIX". Dar ar fi absurd să vorbești despre „specialitatea ta" când vine vorba de artă.

În timp ce admiră tabloul lui Turner, privirea îi zboară de la un amănunt la altul al pânzei; e nerăbdător să simtă plăcerea descoperirii unui nou aspect inedit al tabloului, fascinat de contemplarea întregii scene.

— Frumusețea, îi spune el lui Schopenhauer, e singurul lucru de care îmi pasă.

Numai oamenii care se înecă în prim-planul tabloului i se par o dezamăgire: o discordanță vizuală în cadrul unei panorame care, altminteri, este impecabilă. Turner a dat-o în bară, nu doar pentru că siluetele oamenilor înfățișate de el sunt total nepotrivite în contextul naufragiului, ci pentru că oamenii nu au nimic de-a face cu frumusețea în artă și nu pot fi reprezentați într-o manieră care să fie plăcută ochiului. Fața unui om, a cărei expresie oscilează mereu între râs și brutalitate, este opusul frumuseții.

— Cum pot oamenii să se simtă atrași unii de alții? se întreabă Oliver.

Telefonul de jos sună fără oprire și simte cum i se contractă mușchii urechii, ca de fiecare dată când aude țârâitul acela. E trecut de miezul nopții.

— Nu pot să mă lase și ei în pace?

La robot se aude vocea joasă și monotonă a fratelui mai mare, Vaughn, care sună din Atlanta. Probabil ca să-l întrebe pe Oliver dacă și-a găsit vreo prietenă italiancă. Familia se teme că ar fi homosexual. Iar lor nu le plac homosexualii. Nici comuniștii. Dar istoricii de artă? Pentru ei nu e o mare diferență între unii și alții. Oricum, el nu e. Nu e ce? Nu e istoric de artă. E un amator de artă. Apreciază frumusețea. Însă nu frumusețea feței umane.

— Ți-ar fi plăcut de domnul Deveen, îi spune el lui Schopenhauer. Dar mi-ar fi fost teamă să aranjez o întâlnire între voi doi – dacă nu v-ați fi înțeles? Și totuși, cred că ați fi reușit să vă înțelegeți în cele din urmă. Știi, am fost repartizat domnului Deveen; nu l-am ales eu. A fost un mare noroc pentru mine. Vezi tu, la școala mea era o tradiție prin care orice elev trebuia să adopte într-un fel un pensionar. Toată lumea trebuia s-o facă.

Spre deosebire de fratele și de surorile sale, Oliver a fost trimis la o școală cu internat din Anglia, căci tatăl lui nu voia să aibă prin preajmă un băiețel atât de enervant care să-i tropăie prin casă.

— Mergeam în fiecare duminică acasă la domnul Deveen, îi povestește Oliver lui Schopenhauer. Îi pregăteam ceaiul, îi făceam diverse treburi în gospodărie, mergeam la cumpărături, ceea ce, pentru el, însemna tot timpul țigări și whisky irlandez – ce marcă era oare? A, și *The New Statesman*. N-ai de unde să știi asta, Schop, e o revistă pentru cititorii de stânga și istoricii de artă. Și pentru actori, îmi închipui, pentru că asta fusese el la viața lui. Când stătea mai bine cu sănătatea, își petrecea efectiv tot timpul în galerii. Trăia practic acolo. Avea cele mai uimitoare cataloage de artă. Pot spune cu mâna pe inimă, Schop,

că domnul Deveen m-a familiarizat cu arta. Ce educație! Putea să vorbească despre orice perioadă și o făcea atât de captivant. Deși nu-i plăcea arta contemporană – avea o idee fixă în privința lui Pollock și a mai tuturor artiștilor care i-au urmat. Obișnuiam să-l întreb despre câte un artist, iar el îmi răspundea menționându-mi o anumită expoziție. Cum ar fi: „Domnule Deveen, ce credeți despre Klee?" La care el: „Colecțiile lui sir Edward și lady Hulton de la Tate în 1957 – ultimul raft de sus". Eu dădeam jos catalogul și el îl răsfoia cu gesturi scurte, explicându-mi tot ce se găsea înăuntru, în timp ce-și sorbea whisky-ul irlandez cu lapte, pe care eu trebuia să-l încălzesc întruna pe plită. (Încălzitul laptelui e o treabă mult mai grea decât crezi, Schop, pentru că laptele se tot lipește de nenorocita aia de oală.) Mirosul acela totuși n-o să-l uit niciodată. La fel cum n-o să uit cana ciobită din care obișnuia să bea. Spunea adesea: „N-o sparge, te rog!" Avea și o voce foarte frumoasă de bariton. A jucat în piese de teatru radiofonic pentru BBC Manchester în zilele lui bune și, când îl auzeai, înțelegeai de ce fusese selectat. Aaa, ce să-i faci, continuă Oliver. Whisky-ul a fost de vină, cred. Nu altceva. N-a fost vina bietului domn Deveen. Adică, nu-l condamn. Era singur și... Da, și whisky-ul. Nu-i port pică. În fine, ce-a fost a fost, n-are rost să ne mai batem capul acum.

Oliver îi cere bucătarului să gătească *involtini di vitello* la cină. Nu se dă în vânt după felul ăsta de mâncare, dar camaradul său cu coadă este un avid consumator al acestui preparat. Schopenhauer mănâncă aproape tot – prea mult, se pare, căci câinele face indigestie. Oliver își asumă rolul infirmierei pentru următoarele douăzeci și patru de ore curățând de pe jos voma câinelui.

De îndată ce răul cel mai mare a trecut, se apucă să citească cu voce tare din *Câinele din Baskerville*, în vreme ce Câinele din Aventin moțăie pe șoldul lui. Oliver știe cartea atât de bine, încât nu se poate spune propriu-zis că o citește – mai degrabă parcurge câteva pagini la întâmplare, reînnoadă legături cu vechi cunoștințe, observă iarăși cum se deapănă ușor înainte firul

destul de firav al logicii doctorului Watson și se lasă prins în deducțiile lui. În seara asta însă, paginile rămân uscate și îngălbenite. Ridică bărbia lui Schopenhauer.

— Trebuie să te faci bine! spune el. Trebuie să te înzdrăvenești cât de curând!

Îl trage pe Schopenhauer mai aproape.

— Am petrecut deja prea mult timp făcând pe infirmiera cu tine.

Îl mângâie.

— Și nu mă pricep deloc la asta. Când aveam grijă de Boyd, aveam mereu impresia că-l sâcâi. Eu încercam să dreg lucrurile, dar tot prost ieșeau, nu puteam face nimic în privința asta. Obișnuia să-mi spună: „Mai mult ca sigur că ești încântat să mă vezi bolnav – poți să mă folosești drept pretext ca să-ți abandonezi studiile de la Yale. Acum n-o să mai fii niciodată nevoit să absolvi facultatea". Dar eu credeam că de fapt el voise să mă întorc acasă ca să am grijă de el. Cel puțin așa credeam atunci. Câteodată mă întreb dacă nu cumva m-a chemat înapoi acasă cu scopul de a mă testa – să vadă dacă fac față și mă conformez. Și, cum eu sunt așa de moale, evident că am făcut ce-a vrut el, iar Boyd nu suporta asta. Obișnuia să spună: „Femeile se conformează, bărbații sfidează". Ei, asta e, conchide Oliver. Și, adică, să ajung eu în cele din urmă să fiu profesor universitar? Să țin eu cursuri? Nu mă văd făcând asta. Sper că i-am fost de folos. Pe tine clar te adora, micul meu prieten! Îl mai ții minte pe tatăl meu? Îi plăcea să arunce șoarecele ăla de cauciuc al tău, ăla care chițăia. Îți mai amintești cum îl arunca pe pajiște ca să-l prinzi, în Atlanta? Și tu stăteai acolo, fără să faci nimic, uitându-te la jucărie cu atâta dispreț.

Oliver zâmbește.

— Ei, haide; privirea aia a ta, știi exact despre ce vorbesc. Și taică-meu, care nu era nici pe departe un om care să strângă lucruri după alții – traversa toată grădina cu bastonul, lua de jos tâmpenia aia a ta de jucărie și o arunca din nou. Iar tu stăteai locului și căscai.

Sună telefonul și Kathleen îi lasă încă un mesaj: a stabilit o dată pentru întâlnirea cu angajații și Oliver trebuie să le vorbească tuturor despre planurile Grupului Ott.

— Ce planuri? îl întreabă Oliver pe Schopenhauer.

În aceeași seară sună și Vaughn, iar de data asta Oliver răspunde – dacă e vorba de planuri, poate ar trebui să fie și el înștiințat.

— Deci, îl întreabă Vaughn, vindem casa aia?

— Care casă?

— Casa în care locuiești.

— Casa lu' bunicu'? De ce?

— Păi, bănuiesc că te întorci.

— Ce tot vorbești acolo, Vaughn?

— Ollie, sper că știi că scoatem ziarul din agonie, nu? Abbey ne-a recomandat să-l închidem. Cum se poate să nu știi asta, Ollie? Ce faci acolo?

— Dar de ce să-l închideți?

— Din cauza banilor, în principiu. Poate dacă am fi făcut mai multe concedieri acum câteva luni, am fi putut să-l aducem cumva pe linia de plutire. Dar s-au luptat cu noi pe toate planurile – singurul lucru asupra căruia au căzut de acord în cele din urmă a fost să mai desființeze un post din sectorul jurnalistic. Și se așteaptă la infuzii de capital după asta? E curată nebunie. Am mai dus-o pe Kathleen cu zăhărelul o vreme, tot ademenind-o cu posibilitatea unor noi investiții. Dar care-i rostul? Voi nici măcar n-aveți un website. Cum vă puteți aștepta la venituri fără prezență pe net? Am fi putut să ne descotorosim de Kathleen, bănuiesc. Dar să fim sinceri: ziarul e praf. E timpul să mergem mai departe.

— Nu avem suficienți bani să-l menținem mai departe?

— Sigur că avem, răspunde Vaughn. Avem suficienți bani tocmai pentru că nu ne facem un obicei din a păstra toate jafurile de afaceri care nu ne aduc nimic și nu le ținem în continuare pe linia de plutire.

— O!

— Vreau să participi la întâlnirea cu angajații. Kathleen e de neclintit la capitolul ăsta. Și trebuie încă să-i facem pe plac pentru o vreme – nu vrem publicitate negativă, ai înțeles?

— Ce treabă au cu *mine* acolo?

— Avem nevoie ca un reprezentant al Grupului Ott să fie de față. N-ai cum să scapi de sarcina asta, Ollie.

În dimineața zilei când e programată ședința, Oliver îl întreabă pe Schopenhauer:

— Dacă se reped la mine ca o gloată dezlănțuită, o să-i muști?

Își gâdilă câinele.

— N-ai face asta, nu-i așa? Ai fi complet inutil. Haide.

Merg pe jos tot drumul, pe Via del Teatro di Marcello, prin Piazza Campitelli, de-a lungul Corso Vittorio; în timp ce merg, Oliver îi tot îndrugă verzi și uscate lui Schopenhauer:

— Adică, știm cu toții că eu nu înțeleg genul ăsta de lucruri. Tot restul familiei se pricepe la d-astea. Dar mie-mi scapă oarecum. Cred că-mi lipsește cromozomul pentru afaceri. Gena inteligenței. Ăsta e marele meu defect. Așa că iată ce întrebare am, Schop: pot eu să fiu învinovățit pentru defectele mele? Adică, e greșeala mea că am defecte?

Câinele ridică ochii înspre el.

— Scutește-mă de privirea asta condescendentă, spune Oliver. Ce, tu ai făcut ceva prea spectaculos cu viața ta?

Ajung la clădirea cenușie și murdară care a găzduit sediul ziarului vreme de jumătate de secol. Angajații fumează la greu în fața impunătoarei porți din lemn de stejar. Oliver trece grăbit pe lângă ei, intră prin ușa batantă fixată în cadrul porții celei mari, merge pe mocheta roșie, ponosită de atâta vreme, până la cabina liftului. La etaj, află că Kathleen și Abbey au ieșit. Din fericire, cei mai mulți jurnaliști sunt ocupați cu un articol în legătură cu niște împușcături la Universitatea Virginia Tech. Dar câțiva dintre ei încearcă să-l tragă de limbă pe Oliver privitor la „marele anunț" despre care li s-a vorbit. Sunt vești bune? Cu inima frântă, își dă seama că ei încă nu știu cum stă treaba. Își

pune mâinile reci pe hăinuța lui Schopenhauer ca să și le încălzească. Câinele i le linge.

Kathleen se întoarce, îl însoțește până în biroul ei și îi spune că va trebui să conducă ședința de unul singur. Apare și Abbey și susține și ea decizia lui Kathleen: nu va primi nici un ajutor.

— Dar nu cunosc pe nimeni aici, protestează Oliver.

— O să te prezint tuturor, răspunde Kathleen.

— Și nu știu nimic despre industria media.

— Poate ar fi trebuit să înveți ceva, spune ea. Ești aici de doi ani.

Verifică ceasul: mai sunt câteva minute până la întâlnire.

— Îmi pare foarte rău de situația asta, spune Oliver.

Kathleen îl ia în râs:

— Îți pare rău? Hai să fim serioși – puteai să previi asta. Nu ți-a păsat absolut deloc.

— Nu, nu, nu-i adevărat.

— Ei, haide – n-ai făcut nici cel mai mic efort. Ziarul a funcționat în toți acești ani și se închide cu tine la cârmă. Bunicul tău a pornit afacerea asta aici. Nu te deranjează ideea? El a vrut să înființeze un ziar pentru lumea-ntreagă. Acum tu îl închizi.

— Dar eu nu mă pricep deloc la genul ăsta de lucruri – nu ar fi trebuit să îmi dea sarcina asta din capul locului.

— Mda, dar ți-au dat-o, Oliver. Ți-au dat-o. Ziarul era responsabilitatea ta.

— Dar eu am... eu am anumite deficiențe, dacă înțelegi ce vreau să spun. Nu funcționez cum trebuie.

Râde neliniștit, își dă părul la o parte de pe fruntea plină de coșuri, uitându-se în continuare jos la Schopenhauer, neridicând deloc privirea înspre cele două femei.

— Cred că îmi lipsește cromozomul care îmi trebuie, sau ceva de genul ăsta...

— Termină.

— Ar trebui probabil să intrăm, spune Abbey.

Oliver se îndreaptă spre ușă, dar Kathleen îl oprește cu degetul arătător:

— Nu iei și câinele cu tine.

— Pentru susținere morală, mă gândeam.

— Nici nu se pune problema. Dă și tu dovadă de respect față de angajați.

Oliver leagă lesa lui Schopenhauer de un picior al biroului lui Kathleen și își mângâie puțin prietenul.

— Urează-mi noroc.

Închide ușa după el și le urmează pe Kathleen și pe Abbey în redacție.

Cele două îl conduc într-un loc central și se dau înapoi câțiva pași. Angajații se adună în fața lui. Cât de murdară este mocheta, observă Oliver. Dinspre mulțimea strânsă se aud tot mai multe șușoteli. Oliver își umple un pahar de plastic cu apă de la dozator.

— Ar trebui probabil să începem, spune Kathleen.

Oliver zâmbește șovăielnic.

— Îi cunoști pe toți de aici? întreabă Kathleen.

— Cred că unele fețe îmi sunt familiare, spune el, fără să privească pe nimeni.

Se apleacă înainte ca să dea mâna cu participanții la ședință, murmurând:

— Mulțumesc... mersi... salut... mulțumesc că ai venit...

Cei mai mulți dintre angajații ziarului lucrează aici de ani de zile. S-au căsătorit bazându-se pe perspectivele de câștig pe care le oferea slujba de la ziar, și-au luat credite ipotecare datorită locurilor de muncă de la redacție, și-au întemeiat o familie știind că ziarul îi va sprijini financiar pe copiii lor. Dacă locul ăsta dă faliment, ei sunt ruinați. În toți acești ani, angajații au criticat ziarul, dar acum, când sunt în prag de concediere, s-au îndrăgostit din nou de el cu disperare.

— E toată lumea prezentă? întreabă Oliver.

Improvizează un scurt discurs preț de un minut, apoi își pierde curajul și pune mâna pe un exemplar din raportul confidențial al consiliului Ott privind soarta ziarului. Aruncă o privire peste câteva pagini, după care se uită rugător înspre Kathleen. Aceasta însă își mută privirea în altă parte. Oliver

își drege vocea și localizează un pragraf din raport care i se pare lui relevant. Îl citește cu voce tare, adăugând:

— Asta a decis consiliul.

Își drege din nou vocea:

— Îmi pare foarte rău.

În cameră se așterne tăcerea.

— Nu știu ce altceva aș putea spune.

Tăcerea e curmată de o întrebare care vine din spatele sălii. Angajații se întorc cu fața înspre locul de unde se aude vocea, iar unii se dau în lături ca vorbitorul să fie văzut de toți. Cel care întreabă este tehnicianul-șef, un american lat în umeri, care pare și mai înalt decât este pentru că încă poartă în picioare, din întâmplare, rolele cu care venise la serviciu.

— Ce dracu' e asta? întreabă el. Spune-ne ce se întâmplă, mai pe înțelesul tuturor.

Oliver bâiguie câteva cuvinte, dar tipul îl întrerupe:

— Nu ne mai aburi, omule.

— Nu vă aburesc. Încerc să fiu clar. Cred că...

Intervine Ruby Zaga:

— Deci, Grupul Ott închide afacerea? Asta vrei să spui?

— Mi-e teamă că exact așa văd și eu că stau lucrurile, răspunde Oliver. Îmi pare incredibil de rău. Știu că e deplasat ce spun, dar regret nespus situația creată, dacă asta vă face să vă simțiți mai bine.

— Nu, nu ne ajută cu nimic, de fapt, răspunde tehnicianul-șef. Și ce dracu' vrei să spui prin „Așa văd și eu că stau lucrurile"? Așa vezi? Păi voi ați decis asta. Deci nu mă aburi pe mine cu texte dintr-astea. Nu pe mine.

— Nu eu am decis ce e scris aici. Consiliul a decis.

— Și tu nu faci parte din consiliu?

— Ba da, dar n-am fost prezent la întâlnirea aceea.

— Păi de ce nu te-ai dus?

Altcineva bombăne:

— Cine l-a numit pe tipul ăsta directorul ziarului?

— Raportul spune, continuă Oliver, că... motivul este mediul de afaceri. Nu este numai vina ziarului – este o situație

cu care se confruntă toată media. Bănuiesc, adică. Tot ce știu este ceea ce e scris în raportul din care v-am citit.

— Rahat.

Oliver se întoarce înspre Kathleen și Abbey.

— Stai puțin, spune Herman Cohen. Înainte să ne ieșim cu toții din fire, mai poate fi făcut ceva în privința asta, mai există vreo rezolvare? Aș vrea să știu dacă decizia este cu adevărat finală.

Tehnicianul-șef ignoră intervenția lui Herman și se apropie de Oliver tropăind pe role.

— Ești un tâmpit, omule.

Situația e pe punctul de a degenera în violență.

Oliver se dă câțiva pași înapoi:

— Eu... eu nu știu ce să zic.

Tehnicianul iese vijelios din sală, luând cu el vreo zece alți angajați furioși.

— Copiii mei sunt la o școală particulară, spune Clint Oakley. Cum o să plătesc taxele acum? Ce-o să facă ei de-acum încolo?

— Grupul Ott oferă pachete de acțiuni din celelalte afaceri ale sale?

— Nu știu, răspunde Oliver.

— Nu vreau să par prea brutal, se bagă Arthur Gopal, dar care e rostul acestei întâlniri dacă nu ne poți spune nimic?

— Nu s-ar putea să vorbim mai bine cu cineva care e în măsură să ne dea ceva mai multe informații? întreabă Craig Menzies. Kathleen? Abbey?

Abbey face un pas înainte:

— Domnul Ott este singura persoană autorizată să vorbească în numele Grupului Ott.

Apoi se retrage.

Alți angajați înfuriați ies.

— De cât timp știai că o să se întâmple asta? întreabă cineva.

— Tocmai am aflat, răspunde Oliver.

Câțiva angajați vociferează neîncrezători.

— E o pierdere totală de timp, spune cineva.

Mai pleacă și alții.

— Poate că dacă Grupul Ott ar fi încercat să investească în ziar la un moment dat, în loc să lase locul ăsta să se ducă de râpă, nu am fi ajuns în halul ăsta.

Oliver se înclină puțin înspre Kathleen.

— Ce să fac? șoptește el. Cred că situația scapă de sub control. Ar trebui să încheiem ședința?

— E la latitudinea ta.

Oliver se întoarce din nou cu fața la mulțimea de angajați, deși practic nu se mai poate vorbi de o mulțime. Nu au mai rămas decât câțiva. Prin toate colțurile redacției, angajații își plâng de milă unii altora, dau telefoane neautorizate în străinătate sau își pun hainele pe ei ca să plece.

— Îmi pare nespus de rău, spune Oliver. Știu că repet asta în neștire, dar nu-mi dau seama ce altceva aș putea zice. Am să încerc să obțin răspunsuri la toate întrebările voastre.

— Ai putea să aduci pe cineva care știe efectiv să ne spună ceva concludent?

— Da, răspunde Oliver încuviințând din cap, cu ochii în pământ. Da. Am să încerc să aduc persoana potrivită care să vorbească cu voi.

Au plecat până și Kathleen și Abbey. A rămas de unul singur, în fața câtorva angajați nedumeriți, care nu-și revin din șoc.

— Ăăă, la revedere.

Oliver e derutat pentru o clipă, apoi se îndreaptă împleticit înspre biroul lui Kathleen. Dar la jumătatea drumului se oprește. Întoarce capul și își dă câteva șuvițe de păr peste urechi.

Dinspre birou se aud zgomote.

Oliver se grăbește într-acolo. Înăuntru, Abbey și Kathleen stau în genunchi pe podea.

Între cele două femei este Schopenhauer, care nu se uită la Oliver, ci privește fix peretele; cineva i-a sucit gâtul în direcția aceea.

Câinele răsuflă greu, iar falca îi atârnă moale; scoate un sunet ciudat. Pare că nu poate să tragă aer în piept: plămânii i se umflă un pic, câinele se cutremură tot, iar apoi pieptul i se dezumflă

la loc. E încă legat cu lesa de piciorul biroului, iar Kathleen se repede la lesă:

— La naiba, repetă ea.

Dă cu palma în piciorul biroului.

— La naiba.

— Ce s-a întâmplat? întreabă Oliver. Nu înțeleg ce s-a întâmplat.

— A intrat cineva, cred, spune Kathleen, în timp ce eram la ședință.

Dar altceva a vrut de fapt Oliver să întrebe. El nu pricepea de ce Schopenhauer e dintr-odată atât de tăcut și nu mai scoate nici un sunet.

— Asta e dezgustător, spune Abbey. De-a dreptul dezgustător. Și a fost cineva care lucrează aici. Ai observat cine a plecat mai devreme de la ședință?

— Aproape toată lumea a plecat devreme, răspunde Kathleen.

— Îmi pare foarte rău, Oliver, spune Abbey.

— Regret mult ce s-a întâmplat, adaugă și Kathleen.

— E rănit grav? întreabă Oliver.

Nu răspunde nici una.

— Trebuie să chemăm poliția, spune Abbey.

— Te rog, nu face asta, spune Oliver.

— Dar trebuie să aflăm cine e de vină.

— O să-l iau acum. Hai să nu dăm vina pe nimeni, continuă el. Nu vreau să știu cine a făcut-o. Erau toți furioși pe mine.

— Dar asta nu schimbă situația. E dezgustător ce s-a întâmplat.

— Nu e vina nimănui, repetă el.

— Ba da, insistă Kathleen.

Oliver își strecoară mâinile pe sub corpul moale al lui Schopenhauer și, cu un geamăt scurt, ridică animalul de pe jos.

— Întotdeauna e mai greu decât m-aș fi așteptat.

Cară câinele prin redacție, deschide ușa de la lift trăgând de ea cu degetul mic și intră, chinuindu-se să apese butonul pentru parter. Dar nu-l nimerește așa că e nevoit să-l pună pe Schopenhauer jos.

— Fii băiat cuminte, spune el în timp ce-și lasă prietenul pe podeaua din cabina liftului. Fii băiat cuminte.

Apasă butonul și privește sus, înspre tavan. Liftul huruie un moment, apoi coboară.

2007. Corso Vittorio, Roma

În ultimele zile ale ziarului a fost o adevărată debandadă la redacție. Unii angajați nu au mai apărut la serviciu, alții au jefuit sediul ziarului de calculatoare, însușite în locul salariilor viitoare. Câțiva nu s-au sfiit să bea la birou, au ratat termenele-limită și chiar s-au încăierat în redacție. După toate acestea a sosit și ultima zi, s-a încheiat și ea și s-au trezit toți, dintr-odată, liberi.

Pe unii îi așteptau deja alte slujbe pe care și le găsiseră din timp, dar cei mai mulți nu aveau nimic de făcut. Câțiva intenționau să facă o pauză. Alții aveau de gând să se lase de jurnalism cu totul. Poate că tot răul e spre bine, își ziceau ei, deși era greu de spus cam pe unde vine binele în situația asta.

La Paris, Lloyd Burko trăia fericit și habar nu avea de toată agitația din redacție. Nu mai citise ziarul, sau vreo altă știre, de luni de zile. Locuia împreună cu fiul său, Jérôme; cei doi făceau economie la orice și trăiau de pe o zi pe alta. Fiecare era convins că are grijă de celălalt. Lloyd gătea cu entuziasm, chiar dacă prost, pentru Jérôme și prietenii lui slăbănogi, o adunătură de boemi foarte agreabili. Îl invitau mereu pe bătrân să li se alăture și să participe la activitățile grupului. Lloyd zâmbea plin de recunoștință, dar se retrăgea discret în camera lui.

Spre surprinderea tuturor, Arthur Gopal a fost cel care a obținut postul cel mai prestigios, mutându-se la New York ca reporter pentru un ziar important. A fost o schimbare radicală pentru el: se ducea acasă la victimele unor schimburi de focuri ca să le ia interviuri, polițiștii țipau la el ori de câte ori îl vedeau, rescria cu mult talent materiale de-ale colegilor, dând culoare și consistență unor articole

terne produse de jurnaliști neinspirați care scriau enunțuri de tipul: „Știm că împușcăturile au avut loc într-o fabrică de supă, dar ce fel de supă se producea acolo?" Cu un an în urmă, Arthur avusese o nevastă și o fiică. I se părea ciudat când se gândea la asta, așa că nu se mai gândea deloc la cum fusese viața lui înainte.

Hardy Benjamin a găsit de lucru în Londra, ca reporter pe teme tehnologice pentru o agenție de știri specializată în economie. Prietenul ei irlandez, Rory, nu avea de lucru, așa că ea plătea chiria pentru apartamentul lor din Tower Hill. Se supăra pe cei care-i sugerau că el trăiește pe spinarea ei – numai în privința asta refuza Hardy să privească lucrurile în termeni de afaceri.

Kathleen Solson a fost reangajată la fostul ei ziar din Washington, dar pe o funcție inferioară. La urma urmei, episodul de la Roma nu i-a folosit în carieră. Ea și cu soțul ei, Nigel, s-au întors la fostul lor apartament de lângă Dupont Circle. A avut câteva zile libere înainte să înceapă treaba la noul serviciu, așa că s-a pus la curent cu toate știrile pe Internet, și-a scos cărțile din cutii și a agățat pe perete fotografiile ei alb-negru supradimensionate. Mai cu seamă însă, își dorea ca aceste zile de libertate să se termine mai repede.

Herman Cohen s-a pensionat ca să scrie o istorie a ziarului. Împreună cu soția sa, Miriam, și-a cumpărat o casă lângă Philadelphia și a declarat că este ultima oară când se mai mută. În cele din urmă, nu s-a mai apucat niciodată de carte – era așa de plăcut să fii pur și simplu atât de aproape de nepoți. Când cei mici veneau în vizită, el era în al nouălea cer și, oricât de mult abuzau limba engleză, niciodată nu le corecta greșelile de gramatică.

După ce a dormit o vreme în subsolul casei părinților săi, Winston Cheung și-a găsit de lucru la un adăpost de animale exotice din Minnesota. În general, își adora serviciul, dar îi displăcea să căptușească pardoseala cuștilor maimuțelor cu ziare – era de-ajuns să vadă titluri, că îl cuprindea panica. Totuși, acest detaliu nu avea să-l supere mult timp: ziarul local a dat faliment și Winston a înlocuit hârtia cu rumegușul. În curând, chiar și maimuțele au uitat de binefacerile ziarului.

Ruby Zaga putea în fine să se întoarcă acasă în Queens. Și era ultimul lucru din lume pe care și-l dorea. Roma o consola. Pusese bani deoparte și, teoretic vorbind, putea să stea ani întregi fără să lucreze. Ideea asta a șocat-o în primă instanță, apoi a încântat-o. Familia ei – dragii ei nepoți și nepoate, fratele ei – puteau veni să stea cu ea. Le-ar fi putut face turul orașului și le-ar fi putut arăta toate monumentele. Își petrecuse jumătate din viață la Roma. Jumătate din viață la ziar. Acum răsufla ușurată: era liberă.

Craig Menzies s-a lăsat de jurnalism ca să lucreze pentru o firmă de lobby din Bruxelles. Acum își permitea să închirieze o casă întreagă și să amenajeze un atelier științific în garaj. Cocheta chiar cu ideea de a întocmi cum trebuie o aplicație pentru un brevet. Adesea se gândea să o caute pe Annika la Roma, unde ea locuia încă. Avea ceva să-i spună, încă simțea că trebuia să-i demonstreze ceva.

Lui Abbey Pinnola i s-a oferit o funcție la sediul central al Grupului Ott în Atlanta, dar ea a refuzat-o. Nu dorea să-și mute copiii sau să pună oceanul între ei și fostul său soț din Londra, oricât de mult îl displăcea pe tip. A decis că următoarea ei slujbă va fi într-un domeniu care nu o va trăda niciodată. Așa că a ales finanțele internaționale și a găsit un post la birourile din Milano ale Grupului Lehman Brothers.

Cât îl privește pe Oliver Ott, el a acceptat o slujbă la sediul central, unde nu se aștepta nimeni să facă nimic, așa că el se coforma întocmai și nu făcea nimic. Se uita pe fereastră la Atlanta învăluită de aburi, dorindu-și ca fiecare zi să se încheie mai repede. Frații lui l-au încurajat ca, cel puțin, să-și cumpere un alt câine.

Participa la toate ședințele de consiliu, vota cum cerea toată lumea, dându-și chiar consimțământul pentru vânzarea conacului din Roma și a tuturor tablourilor dinăuntru. La licitație, tabloul lui Modigliani a ajuns la un comerciant cu obiecte de artă din New York, pânza lui Léger la un colecționar privat din Toronto, tabloul lui Pissarro s-a îndreptat către o galerie din Londra, iar cel de Turner la o firmă de armatori din Hong Kong, unde a fost pus pe perete, în spatele biroului de la recepție.

În vreme ce frații lui Oliver dezbăteau în sala de consiliu, el contempla portretul bunicului lor. Nimeni din cameră nu-l întâlnise

pe răposatul patriarh. Nu știau decât legendele: cum a luptat Ott în Primul Război Mondial și a fost împușcat, ceea ce l-a scos de pe câmpul de luptă și probabil i-a salvat și viața. Cum a transformat o fabrică de zahăr falimentară într-un imperiu. Multe alte lucruri însă erau neștiute. De ce, de pildă, a plecat Ott în Europa și nu s-a mai întors niciodată de acolo? Se povestea de o femeie care lucrase la ziar, Betty, și unii spuneau că Ott a avut o relație cu ea. Era adevărat? Femeia murise în 1979, iar celălalt partener cofondator al ziarului, Leo, decedase și el în 1990. Cine mai rămânea în viață să confirme ceva?

Peste noapte, ziarul a dispărut de la chioșcuri, luând cu el titlurile mari de pe prima pagină, literele cu caracterul lor specific, paginile de sport, știrile, rubrica economică, cea de cultură, jocurile și integramele, necrologurile.

Cea mai fidelă cititoare a ziarului, Ornella de Monterecchi, a mers valvârtej la sediu să ceară ca închiderea ziarului să fie reanalizată. Dar sosise prea târziu. Portarul a fost amabil și i-a descuiat ușa de la redacția părăsită. A aprins neoanele fluorescente care pâlpâiau întruna și a lăsat-o să dea o raită înăuntru.

Locul arăta ca de pe altă lume: birouri abandonate, cabluri care nu duceau nicăieri, imprimante stricate, scaune rotative defecte. A pășit șovăielnic pe mocheta murdară și s-a oprit în dreptul biroului de editare, încă acoperit cu șpalturi deteriorate și ediții vechi. Odinioară, această sală cuprindea întreaga lume. Azi, nu găseai aici decât gunoi.

Ziarul – această dare de seamă zilnică asupra prostiei și geniului speciei umane – nu ratase înainte nici o întâlnire cu cititorii. Acum însă dispăruse.

Mulțumiri

Pentru început, aș vrea să-i menționez pe cei care nu pot citi aceste rânduri. Minunatul meu bunic bătăios, Robert Philips (1912-2007), și draga mea bunică iubitoare de cărți Monica Roberts (1911-1996). Alături de ei, Charles Dominic Philips (1940-1955), a cărui amintire am de gând să o păstrez în carte. Ziua lui era pe 10 februarie. Unchiul și eroul copilăriei mele, Bernard Rachman (1931-1987). Și unchiul meu Lionel Rachman (1928-2008), unul dintre cei mai interesanți oameni care au pășit vreodată într-o prăvălie cu cărți sau pe o pistă.

Apoi vin cei cărora am norocul să le pot mulțumi direct. Familia mea: minunații mei părinți, Clare și Jack, care au fost atât de generoși, înconjurându-mă mereu cu cărți, idei și afecțiune. Sora mea, Emily, susținătoare înfocată, ale cărei sfaturi inspirate, entuziasm debordant și sprijin constant m-au ajutat de nenumărate ori. Sora mea mai mare, Carla, un aliat de nădejde, care mi-a oferit prietenia și istețimea ei extraordinară. Fratele meu, Gideon, mereu amuzant și altruist, pe care îl consider cel mai bun editorialist, furnizor de vin și mijlocaș la Chelsea. Joel Salzmann și nepoatele mele Talia and Laura; Olivia Stewart și nepoții mei Tasha, Joe, Adam și Nat. Vărul și prietenul meu Jack Slier și tatăl lui, Lionel Slier, văr și prieten la rândul lui. Le mulțumesc de asemenea Paulei, Aliciei și lui Hayley. Sandrei Rachman și lui Mike Catsis din Londra. Avivei Rachman și lui Omri Dan, din Israel. Lui Alice Philips și Greg Oryall, din Vancouver.

Vine rândul prietenilor mei. Ian Martin, ale cărui sensibilitate, inteligență și upercut m-au scos din belele de multe ori. Tatăl lui, Paul Martin (1938-2007), unul dintre cititorii mei preferați – cât mi-ar fi plăcut să-i pot oferi acum un exemplar din carte! Hetty Martin, pentru ceștile de ceai, rața gătită cușer și alte specialități galeze. În Toronto, Suzanne Brandreth și Stephen Yach. În New York, Ian Mader, Mareike Schomerus și Hien Thu Dao. În Vancouver, Valerie Juniper. În Paris, Paul Geitner, Chuck

Jackson și Maureen Brown. În Ankara, Selcan Hacaoglu. În Roma, Jason Horowitz, Daniele Sobrini, Aidan Lewis și extraordinara familie Rizzo: Aldo, Margherita și Benedetta.

Cartea ar fi incompletă fără povestirea mea preferată, Alessandra Rizzo, care, cât timp am scris, m-a ținut pe linia de plutire cu răbdarea, ajutorul și afecțiunea ei.

Mulțumesc de asemenea agentului meu literar, Susan Golomb, care mi-a pescuit manuscrisul tocmai de pe celălalt mal al Oceanului și a făcut minuni pentru el. Terrei Chaberg și lui Casey Panell de la Susan Golomb Agency. Și editorului meu, Susan Kamil de la Dial Press și Random House, a cărei contribuție competentă a făcut din *Imperfecționiștii* o carte mai puțin imperfectă. Le mulțumesc de asemenea și lui Noah Eaker, Carol Anderson și tuturor celor de la Dial și Random House care au lucrat la această carte.

Cuprins

Bush înregistrează o nouă prăbușire în sondaje
Corespondent la Paris – Lloyd Burko 7

Cel mai vârstnic mincinos din lume moare la 126 de ani
Autor de necrologuri – Arthur Gopal 39

Studiile arată că europenii sunt leneși
Reporter economic – Hardy Benjamin 71

Încălzirea globală se dovedește prielnică pentru înghețată
Editor-corector – Herman Cohen 99

General american optimist în privința războiului
Redactor-șef – Kathleen Solson 129

Viața sexuală a extremiștilor islamici
Corespondent la Cairo – Winston Cheung 165

Țicniți cu bombe pe mână
Editor-corector – Ruby Zaga 197

76 de morți în urma bombardamentelor din Bagdad
Editor de știri – Craig Menzies 227

Războiul Rece s-a sfârșit, începe războiul fierbinte
Cititoare – Ornella de Monterecchi 255

Piețele se prăbușesc pe fundalul temerilor legate
de încetinirea economică a Chinei
Director financiar – Abbey Pinnola 281

Un bărbat înarmat deschide focul într-un
campus universitar și omoară 32 de oameni
Director – Oliver Ott 313

Mulțumiri 339

Unul dintre titlurile-far ale Târgului Internațional de Carte de la Frankfurt din anii precedenți, romanul de debut al scriitorului Tom Rachman a cunoscut un imens succes de public și de critică odată cu apariția ediției americane, în aprilie 2010. Două luni mai târziu, drepturile de ecranizare au fost cumpărate de casa de producție a lui Brad Pitt. *Imperfecționiștii* a figurat douăzeci și opt de săptămâni pe lista de bestselleruri a publicației *New York Times*, s-a aflat printre cele mai bune cărți ale anului 2010 alese de Amazon și a fost nominalizat la Giller Prize. Este tradus în douăzeci și nouă de țări.

Roman coral magistral orchestrat, ***Imperfecționiștii*** etalează, în unsprezece istorii care se intersectează, legate prin scurte interludii, o galerie de unsprezece portrete ale unor bărbați și femei din redacția unui ziar internațional de limbă engleză nenumit, cu sediul la Roma. O frescă memorabilă a culiselor universului jurnalistic pe parcursul a cincizeci de ani, de la vârsta de aur a acestuia până la crepusculul din prezent.

„O carte captivantă, intensă. [...] Un roman splendid, de o mare originalitate, plin de umor și cu o structură extrem de ingenioasă."

The New York Times

„Citite individual, capitolele din ***Imperfecționiștii*** ar fi niște povestiri foarte bune. Luate împreună, alcătuiesc un roman excepțional."

The Economist

„Este atât de bun, încât a trebuit să-l citesc de două ori ca să-mi dau seama cum a reușit Tom Rachman s-o scoată la capăt. Încă nu am găsit răspunsul și nu știu nici cum cineva atât de tânăr [...] poate să cunoască atât de bine defectele omenești. Romanul, construit precum un cub Rubik, este deopotrivă extrem de amuzant și sfâșietor de trist."

Christopher Buckley, *The New York Times Book Review*